

Až za hrob

Dick Francis

1

Myslím, že se můj nevlastní otec smrti příliš nebránil. Že chybělo málo a vzal mne na věčnost s sebou, nebyla jeho vina. Maminka mi poslala lístek: „Patří se, abys věděl, že tvůj nevlastní otec dostal infarkt.“ Četl jsem si lístek nevěřícně před poštou v zapadlé skotské vesnici, kam jsem si každý druhý týden chodil pro dopisy. Tenhle tam už na mne čekal asi deset dní. Zpráva mne vyvedla z míry, i když jsem k svému nevlastnímu otci zvláštní vztah neměl. Vrátil jsem se do malého krámků a poprosil, jestli si můžu zatelefonovat.

„Za obvyklý poplatek...“

„Samozřejmě,“ přikývl jsem.

Donald Cameron, starý mrzout, zdvihl postranní křídlo pultu a pustil mne do přísně střežené prostory k telefonu. Před budovou byla veřejná telefonní budka, ale ta vydržela po řádné opravě sloužit nanejvýš půl hodiny, neodolala vandalismu. Starý Donald pak ochotně dovoloval svým zákazníkům, aby si zatelefonovali z jeho přístroje, ovšem za zvláštní příplatek. Proto ve mně vzklíčilo podezření, že nevýnosný veřejný telefon na svém prahu možná vyřazuje z akce právě sám Donald.

Konečně jsem se dovolal do Londýna. „Mami? Tady je Al.“

Okamžitě mne opravila. „Alexander...“ Nelíbilo se jí, jak si zkracuju jméno. „Voláš ze Skotska?“

„Ano, volám. Jak je starému pánovi?“

„Tvůj nevlastní otec odpočívá.“

„Já... kde odpočívá? Jak? Ne v pokoji?...“

„V posteli.“

„Takže žije!“

„Ovšemže žije.“

„Ale tys mi napsala...“

„Neplaš se,“ zarazila mne klidným hlasem. „Měl bolesti od srdce, poležel si asi týden v nemocnici na stabilizaci a vyšetření, ale teď už je zase doma a odpočívá.“

„Mám přijet?“ zeptal jsem se. „Chceš mne tam? Potřebuješ pomoc?“

„Má ošetřovatele.“

Občas mne napadalo, zda matčina neotřesitelná vyrovnanost nepramení z nedostatku citu. Nikdy jsem maminku neviděl plakat, dokonce se jí ani nezachvěl hlas, ani po smrti mého otce, jejího prvního muže, kterého nešťastnou náhodou zastřelili při honu. Mně bylo tehdy sedmnáct a byl jsem k smrti nešťastný. Maminka neuronila slzu a nabádala mne k sebeovládání. O rok později, opět bez sebemenšího dojetí, se provdala za barona Ivana George Westeringa, pivovárníka, jednoho ze sloupů britského Jockey klubu. Můj otčím mne nikdy nijak neomezoval, naopak, byl velkorysý, ba i štědrý, ale nelíbil se mu můj způsob života. Chovali jsme se k sobě se zdvořilým odstupem. „Jak je na tom?“ zeptal jsem se.

„Jestli chceš, přijed,“ řekla maminka. „Je to na tobě, jak myslíš.“ Mluvila velice ovládaně, s odstupem, ale já měl pocit, jako by skoro vyslovila prosbu, a to bylo krajně neobvyklé.

Dospěl jsem k rozhodnutí. „Přijedu zítra.“

„Opravdu se ti chce?“ nedala najevo úlevu ani vděčnost.

„Určitě.“

„Tak tedy dobře.“

Nasypal jsem Donaldovi drobné do jeho hubené dlaně jako výkupné za telefon. Pak jsem se vrátil ke svému nákladu ve starém terénním voze s náhonem na všechna čtyři kola, skvělou převodovkou, dobrými brzdami, dobrými koly a se skrovným zbytkem laku na plechové karoserii. Naložil jsem zásoby jídla na dva týdny, velkou bombu s propan-butanem, zásobu baterek, láhve s vodou, postřik proti hmyzu a tři lepenkové krabice s potřebami pro mé řemeslo. Ty mi došly na objednávku poštou. Jsem malíř a žil jsem tehdy ve zchátralé, předtím po léta opuštěné pastoušce na úbočí skotského pohoří, bez elektrického proudu. Měl jsem vlasy dlouhé až na ramena a hrál jsem na dudy. Moji početní a urození příbuzní mne považovali za výstředníka. Někteří lidé se už jako výstřední rodí, jiní se k výstřednosti propracují, ba jsou i

tací, kterým nic jiného nezbývá. Byla mi milejší samota a malování, než umění jak vyžrát na ryby a jak se strefit do zvěře. Po svých předcích jsem zdědil jen část rodových dovedností a mravů. Bylo mi dvacet devět let a byl jsem synem čtvrtého syna hraběte. Měl jsem jen to, co jsem si sám vydělal, dále tři strýce, čtyři tety a dvacet bratranců a sestřenic. V tak početné a normální rodině se vždy najde někdo, kdo z normy vybočuje, v případě naší rodiny los padl na mne.

Nijak mi to nevadilo. Potrhlý Alexander. Maže se s barvičkami. Kdyby to aspoň byly olejové barvy, ale představte si, maluje těmi obyčejnými lacinými akrylovými.

Říkal jsem jim: Mít Michelangelo akryláty, s potěšením by je používal. Akrylové barvy jsou praktické a nikdy nevyblednou, jsou mnohem, mnohem výhodnější než olej. Nebud' směšný, Alexandře.

Platil jsem svému strýci, dědici titulu, kterému jsme říkali 'On sám', jeden obraz ročně místo nájemného za zříceninu, ve které jsem na jeho panství bydlel. Obraz jsem vždy maloval na tematickou objednávku. Strýc si většinou poručil portrét některého ze svých koní nebo psů. Rád jsem mu dělal radost. Tenkrát, v to zamračené zářijové dopoledne, jsem seděl před poštou a krámem ve svém starém džípu a úřadoval.

Otvíral jsem dopisy, četl je, psal a odesílal odpovědi. Dostal jsem ten den dva šeky za prodané obrazy.

Poslal jsem je na svůj účet do banky. Taky mi přišla z Ameriky objednávka na šest dalších obrazů s tím, že je mám odevzdat co nejdříve, pokud možno ještě včera. Je to absurdní, ale potrhlý Alexander si svým způsobem docela slušně vydělává. Alexander si to nechával pro sebe.

Když jsem douřadoval, vyjel jsem na sever po jediné viditelné cestě. Kus byl pokrytý hrubou šotolinou, kus představovaly jen vyježděné koleje, které jako by nikam nesměřovaly. Vedly jen k mému bezejmennému domovu v pohorí Monadhliath, kdesi „mezi Loch Nessem a Aviemorem“, jak jsem to lidem popisoval. Ne, dodával jsem, nestvůru jsem neviděl. Ať už moji pastoušku stavěl kdokoli, postavil ji na skvělém místě: zezadu, ze severu a východu, ji chránila žulová skála, takže zimní vichry střechu domku přeskakovaly. Před domkem byla kamenitá plošina, od jejíhož vzdáleného okraje spadal strmý svah. Viděl jsem daleko do hor i dolů, na hlavní silnici hluboko v údolí.

V tom byl právě háček... Viděl jsem na silnici, která mi připomínala, že existuje ostatní svět, a ostatní svět viděl ze silnice na můj domov, a z toho právě plynulo, že jsem často na svém prahu potkával cizí lidi, turisty v šortkách, vyzbrojené mapami, horskými botami a notnou dávkou energie. Kdepak, na světě už není žádné útočiště, na které by zvědavá lidská noha nevzkročila. V den, kdy jsem si vyzvedl lístek od maminky, jsem před domkem našel čtyři zvědavce, bezostyšně čmouchající kolem. Čtyři muži. Modrý, rudý a oranžový ruksak. Brýle. Mluvili jako Angličané.

Doby, kdy jsem pocestným nabízel čaj, odpočinek a konverzaci, dávno minuly. Nevítaná invaze mne dopálila. Zajel jsem na svoji plošinu a vypnul motor. Vytáhl jsem klíčky ze zapalování a vykročil ke svým (jediným) dveřím.

Čtyři muži přestali okounět a v nepravdělné řadě mi zatarasili cestu.

Jeden z nich na mne křikl: „Nikdo není doma, je tam zamčino.“

Zeptal jsem se věcně: „Co hledáte?“

„Toho, co tu bydlí,“ řekl jeden z nich hlasitě.

Druhý poznamenal: „Jestli to náhodou nejsi ty.“

V tu chvíli mě trochu zamrazilo, něco se mi jaksi nezdálo, ti čtyři se nechovali rozpačitě, jako zvědavci přistižení při čmouchání na soukromém území. Nepřešlapovali z nohy na nohu, dívali se mi do očí bez rozpaků, tvrdě.

Zůstal jsem stát a znovu se zeptal: „Co hledáte?“

První vyštěkl: „Kde je to?“ V tu chvíli mi pud kázal dát se na útěk. Netrvalo dlouho a litoval jsem, že jsem neuposlechl, co mi ten primitivní, moudrý pud kázal, ale člověk skutečně těžko uhádne, že by kolenatí turisté mohli představovat hrozbu.

„Nevím, o čem mluvíte,“ řekl jsem a dopustil se chyby. Obrátil jsem se k těm chlapům zády a vykročil k džípu. Slyšel jsem, jak za mnou vyrazili, jak jejich kroky skřípou po kamenité půdě, ale ještě stále jsem nechtěl uvěřit, že by se na mne řítila pohroma, to jsem pochopil, teprve když se na mne společně vrhli, když jsem viděl jejich zlé, nelítostné tváře, šedivé světlo odrážející se na jejich brýlích, když na mne začaly dopadat jejich pěsti, a lhostejné hory se před mýma očima začaly houpat, jak jsem se zkroutil bolestí v nadbřišku. Další rána. Do žeber. Klasika. Nebralo to konce. Rány dopadaly neúprosně. Měl jsem na sobě džíny, košili a svetr, nechránily mne o nic víc než tylový závoj. Možnost účinné obrany nulová. Sotva jsem lapal po dechu. Snažil jsem se do nich bušit, ale jako bych se pral s chobotnicí. Špatná zpráva.

Jeden z chlapů na mne vytrvale dorážel: „Kde to máš? Kde je to?“ Ostatní mi ale nedali šanci odpovědět. Přemýšlel jsem zmateně, jestli „to“ mají být peníze, těch jsem měl pramálo a ochotně bych jim je dal, jen

kdyby mne nechali být. Nechtě jsem upustil kroužek s klíči a čísi ruka po něm okamžitě vítězoslavně hrábla.

Nakonec mne přitiskli zády k džípu. Konec ústupu. Jeden z nich mne chytil za vlasy a mlátil mi hlavou o karoserii. Podrápal jsem mu tvář a on mě za trest praštil hlavou tak tvrdě, že se mi podlomila kolena, jako by byla z hadrů.

Pak už bylo všechno jaksi mlhavé. Spadl jsem obličejem na zem a díval se z těsné blízkosti na kamení a chudobnou hnědavou travu.

„Tak kde je to?“

Neodpověděl jsem. Ani jsem se nehnul. Zavřel jsem oči. Jako bych se vznášel.

Jeden z chlapů řekl: „Je tvrděj, to ti teda pěkně děkujem za pomoc.“ Cítil jsem, jak mi prohledávají kapsy. Kdybych se bránil, vysloužil bych si leda modřiny. Ležel jsem bez hnutí, vědomí zkalené, vztekly, bezmocný, bez energie, bez síly a odhodlání. Chvilí jako bych se zase vznášel, pak jsem cítil, jak na mne sahají.

„Je živěj?“

„Ne že by to byla tvoje zásluha, ale jo, je živěj. Dejchá.“

„Tak se na něj vykašlem.“

„Ne, támhle ho shodíme dolů.“

Ukázalo se, že „támhle“ znamená okraj plošiny, jak jsem si uvědomil, když mne tam za ruce a nohy po kamení dotáhli a překulili přes okraj. Kutálel jsem se nezdvořile ze strmého svahu, od balvanu k balvanu. Nebyl jsem schopný hýbat se, chránit se, zastavit pád. Kutálení provázely tvrdé náporů bolesti při nárazech. Dopadl jsem na skalní římsu a zůstal ležet na místě. Ležel jsem napůl na boku, napůl na břiše. Necítil jsem úlevu, připadalo mi, že jsem rozbitý na hadry. Měl jsem vyražený dech a zamížený mozek. Nemyslelo mi to.

Pak se mi konečně v hlavě trochu rozjasnilo, ale paměť se mi vracela se zpožděním.

Zatracení turisté, pomyslel jsem si pak. Pamatoval jsem si dobře jejich tváře, dokázal bych je nakreslit.

Byli jako ďáblové v ošklivém snu.

Postupně se mi vybavilo, kdo jsem a kde jsem se ocitl.

Pokoušel jsem se pohnout. Chyba.

To chce čas, musím počkat.

Ty ďábly jsem si však nevymyslel, byli skuteční, to jsem věděl.

Jejich pěsti byly skutečné. Kde to je? jsem si taky nevymyslel. Navzdory všemu jsem se usmál. Napadlo mne, že vlastně vůbec nevěděli, co hledají. Neznámé „to“ mohlo být cokoli, čeho si jejich oběť cenila nejvíc, a nikde záruka, že kdyby tu věc získali, stejně by pak člověka neshodili ze skály. Byl bych rád věděl, kolik je hodin. Podíval jsem se na své levé zápěstí, ale hodinky byly pryč.

Když jsem odcházel z pošty, bylo asi jedenáct... Zatraceně..., maminka, Ivan! Infarkt. Měl bych odjet do Londýna. Nebo na Mars...

Nejhorší, co mne mohlo postihnout, bylo, že bych necítil nic.

Nestalo se.

Pekelně jsem se soustředil. Podařilo se mi pohnout prsty u nohou i na rukou. Jinak jsem byl tak pomlácený, že se mi do dalších pokusů nechtělo. Pohmožděné svaly se v sebeobraně stáhly v křeči.

Čekej. Nehýbej se. Byla mi zima.

Pěkná pitomost, nechat se přepadnout na vlastním prahu. Trapné. Sice jsem nebyl bezbranná stará dáma, ale stejně to se mnou měli snadné.

Samozřejmě krutost a surovost těch turistů mi připadala absurdní. Jako by jim bylo úplně lhostejné, jestli zůstanu naživu či ne, vlastně to ponechali náhodě. Mohli by zcela po pravdě říct, že když mne naposledy viděli, naživu jsem byl. Slovu vražda by se vyhnuli. To nejhorší konečně přešlo, a já se mohl pohnout, aniž by mne přepadla křeč. Pak už zbývalo jen dostat se ze svahu a jet na vlak. Zmáhala mne únava už jen při pouhé myšlence na tu námahu. Po chvíli jsem si ověřil, že jsem měl neobyčejné štěstí a nepolámal si při svém nekontrolovatelném pádu žádné kosti. Sletěl jsem ze svahu jako hadrový panák. Miminka taky mívají štěstí, protože se nesnaží bránit. U mne se nejspíš uplatnil týž princip. S nestatečným zaskučením jsem si pracně klekl a zadíval se nahoru, odkud jsem se skutálel. Okraj mé plošiny byl částečně schovaný za travinami, ale zdál se být hrozně daleko a vysoko. Pohled dolů byl ještě míň povzbudivý, ale postačil mi v orientaci. Žil jsem ve svém domku už dlouho, věděl jsem proto s jistotou, že podařili se mi přetraverzovat vpravo, aniž bych spadl ze srázu, dostanu se na sotva znatelnou stezku, vedoucí od silnice k mému domovu, stezku, která tak lákala výletníky. Předpokládal jsem, že ti čtyři ďáblové po stezce přišli, a neměl jsem chuť se s nimi střetnout, až půjdou dolů. Ačkoli, možná uplynuly celé hodiny... Tušil jsem,

že jsem na skalní římse ležel dlouho. Ti čtyři už jistě jsou pryč.

Po zralé úvaze jsem došel k závěru, že mi nic jiného než ona horská stezka nezbyvá, pokud se nechci zřítit dolů. Dáblové nedáblové, jinač jsem zamířit nemohl. Na opačnou stranu, k cestě od pošty, to nešlo, tam byl skalní sloup a převis, tam se bez horolezeckého vybavení člověk vydat nemohl. Byl jsem zvyklý chodit po horách a vždy jsem si počínal s rozumem. I to, na co jsem se chystal, bych za běžných okolností podnikl jedině s cepínem a železy, se zdravými svaly. Strach z horšího pádu, a že bych si mohl zlomit nohu, mne přinutil lézt s krajní opatrností, přilepený ke skále. Opatrně jsem přenášel váhu, hledal pevné chyty v kameni, nespolehal se na chomáče trávy. Zpod stupů mi pod nohama padaly dolů kaskády kamenné drtě. Pevná skála byla nade vše.

Pak jsem se posunoval vsedě, kousek po kousku, vpravo sráz.

Pomalu, s rozumem!

Když jsem se konečně dostal na horskou stezku, připadala mi jako široká dálnice. Sedl jsem si na kamenný stupeň, slabý jako moucha a naplněný vděčností. Ruce jsem složil na kolena a svěřil hlavu. Snažil jsem se vyrovnat s tím, jak jsem potlučený a zmožený. Bylo to skoro neúnosné.

Ti darebáci. Trásl jsem se bezmocným vztekem zmlácené oběti. Styděl jsem se za svůj smutný tělesný stav a zuřil jsem. Měl jsem se líp prát.

Z místa, kde jsem seděl, jsem viděl na celou stezku až k silnici.

Nikde žádný rudý, oranžový nebo modrý ruksak, nikde nikdo.

Čert je vem, ty pitomce, ať jdou do háje, ne, do prdele!

Nade mnou bylo ticho. Měl jsem pocit, že tam nikdo není. Pomyšlení na to, že nemůžu jinak, že musím nahoru, bylo skoro horší než samotný výstup. Nedá se nic dělat, nemůžu tu sedět věčně.

Se vzpouzejícími se svaly a se strachem jsem se vzchopil a začal stoupat.

Nahoře na plošině se na mne žádný démon nešklebil. Pocit, že jsem na kopci sám, byl oprávněný. Dolezl jsem až nahoru po všech čtyřech a opatrně se rozhlédl, jestli tam na mě nikdo nečíhá, aby mne znovu zkopal a shodil ze srázu. Hned mi bylo jasné, proč je ticho a proč nikde nikdo není.

Zmizel můj džíp.

Stál jsem na plošině a skučel. Nejenže jsem přišel o dopravní prostředek, ale navíc jsem viděl, jak se před otevřenými dveřmi mého domku povalují moje věci – tu židle, tu oblečení, tu knihy a ložní prádlo. Přešel jsem k domu, abych se podíval na tu spoušť. Dělal se mi z toho zle.

Měl jsem ve své domácnosti málo věcí, jako většina mužů, žijících z vlastní volby osaměle. Jedl jsem většinou přímo z pánve a pil všechny nápoje z püllitru. Protože jsem v domku neměl zavedenou elektřinu, nevlastnil jsem věci, které se nejvíc kradou, jako televizi, stereo nebo počítač. Neměl jsem ani mobilní telefon, protože jsem nemohl dobíjet baterie. Měl jsem jen malé rádio s přehrávačem kazet, abych se včas dozvěděl, jestli náhodou nevypukla hvězdná válka, a abych se mohl potěšit hudbou. Rádio bylo ale zcela obyčejné, těžko by se prodávalo z druhé ruky. Nevlastnil jsem staré stříbro ani starožitný nábytek. Měl jsem však barvy.

Když jsem se do chátrajícího domku před pěti a půl lety nastěhoval, ze tří obytných prostor jsem jako obyvatelnou zprovoznil jen jednu, tu největší, tak pět metrů na tři metry, opravil jsem střechu a nechal zasadit dvojí okna. Taky jsem se postaral o izolaci proti vlhkosti u podlahy i stěn. Topil jsem a svítil plynem, vařil taky na plynu. Vodu jsem bral z horského pramene kousek od stavení a záchod jsem měl venku, obyčejnou budku. Původně jsem chtěl v domku v horách žít jen během léta, když jsou dlouhé dny, ale pak jsem odkládal odjezd tak dlouho, až najednou přišel prosinec a jeho dlouhé noci. Zůstal jsem na kopci i v lednových a únorových mrazech a pak už jsem nikdy na odchod ani nepomyslel.

Měl jsem v místnosti postel, malý stolek, prádelník a jedinou pohodlnou židli. Jinak místnost zaplňovaly tři malířské stojany, řady pláten na rámu, pracovní stolička, police u zdi a pracovní pult, na kterém se svorně družily kuchyňské nádoby, tuby s barvami, toulce se štětci, paletové nože a zavařovací sklenice plné čisté a špinavé vody.

Nedostatek místa i vrozený smysl pro pořádek způsobily, že jsem měl vždy všechno řádně urovnané a uspořádané, taky to vyžadovala povaha akrylových barev, které velmi rychle schnou, proto se víčka a tuby musí zavírat, a na paletu člověk může vytlačit barvu jen po malých množstvích. Štětce člověk musí co chvíli promývat, mýt si ruce i špachtle. Pod pultem jsem měl trvale jeden džber s čistou a jeden se špinavou vodou, a vždy jsem spotřeboval celé hory papírových kapesníků, abych udržel pořádek a čistotu. Přestože jsem si počínal tak spořádaně, měl jsem na většině oblečení skvrny od barvy a čas od času jsem musel vydrhnout prkennou podlahu, když už byla hodně strakatá. Spoušť, jakou mi tam uspořádali ti čtyři dáblové, byla vskutku zničující.

Měl jsem rozdělaná plátna na všech třech stojanech, jako obvykle. Všechna teď ležela na zemi,

promočená vodou ze džberů. Pracovní pult byl překocený, hrnce, barvy, štětce se válely po zemi. Rozšlapané, prasklé tuby. Převalená postel, vyházený prádelník, z poliček sházené šanony a knížky, všechny krabice vysypané, cukr a rozpustná káva rozsypané v chaotické, odporné zvěti.

Darebáci!

Stál jsem zmoženě ve dveřích a se zoufalstvím se díval na tu spoušť. Přemýšlel jsem, jak dál. Oblečení, které jsem měl na sobě, bylo zašpiněné a potřhané, taky zakrvácené z množství škrábanců a odřenin. Viděl jsem, že ti chlapi vykradli všechno, co se dá zpeněžit. Zmizela i moje náprsní taška a náramkové hodinky. Šekovou knížku jsem nechal v džípu.

Slíbil jsem, že přijedu do Londýna.

A taky že tam pojedu.

Potrhlý Alexander. Budu věrný svému přídomku, proč taky ne. Židli a jiné věci, vyhozené napolo ze dveří, jsem nanosil dovnitř, ale jinak jsem vše nechal, jak bylo. Jednou z dalších dvou kdysi obyvatelných prostor přiléhajících k jediné mé zabydlené místnosti, byla jednoduchá garáž se střešou z šedavého vlnitého plechu, teď prázdná. V druhé prostofe, kde chyběla střecha, jsem skladoval pod přístřeškem, jako v bunkru, láhve s propan-butanem a nádoby na odpadky. Teď tam taky nebylo nic, protože jsem láhve na plyn ráno odvezl k naplnění k poště. V jednom rohu polozbořené zdi byly zbytky krbu a nad ním malá pec. Pobořená místnost nejspíš kdysi sloužila jako kuchyně nebo pekárna, ale mně stačilo vaření na plynu. Ani v jedné z obou vedlejších prostor k vandalismu nedošlo.

Tím líp, pomyslel jsem si.

Ze změti věcí na podlaze jsem vybral dva kousky uhle na kreslení a zastrčil si je do kapsy. Taky jsem našel skicák s několika čistými stránkami. Takhle vyzbrojený základními potřebami jsem vyrazil z domova a vydal se dolů po horské stezce k silnici. Pohoří Monadhliath sahá do výše sedm set až tisíc metrů nad mořem. Vrcholky jsou zaoblené, nemají ostré hroty, ale jsou holé, neúprosně pusté, šedé. Prudce klesající stezka vedla po vřesem porostlých svazích při úpatí hor až k travnatým svahům a osamělým jehličnatým stromům v údolí. Když jsem sešel z domova k silnici, nebyl výškový rozdíl tak podstatný, podstatné byly prostor a jednoduchost života nahoře v šedivých skalách. Tam nahoře jsem dokázal pracovat soustředěně. Přílnavý, „normální“ život dole vždy snížil moji vnímavost k čemusi nadčasovému, základnímu, dole mi chybělo prehistorické ticho a klid. Ty jsem přenášel na plátno, přestože moje obrazy, které jsem úspěšně prodával, byly veselé, v živých barvách, a jejich motivem byl většinou golf. Než jsem došel k silnici, začínalo se šefit a večer jako by se už chystal spustit oponu. Ačkoli jsem neměl hodinky, poznal jsem podle zešeřelého světla, že je půl sedmé. Na silnici byl slušný provoz, přestože většina vozidel jezdila na souběžně probíhající dálnici A 9 z Invernessu do Permu. Bez velkých potíží se mi podařilo stopnout auto. Vyvedlo mne však z míry, když jsem zjistil, že za volantem vozu, který zastavil dlouhověkému mužskému v džínách, seděla asi čtyřicetiletá dáma s lačnými očima. Sotva jsem nasedl, položila mi ruku na koleno. Rozpačitě jsem ze sebe vypravil: „Potřebuju se dostat jen do Dalwhinnie na nádraží.“

„Koukám, že s tebou nebude zábava,“ řekla.

„Je to nevděk,“ přikývl jsem. Byl jsem potlučený, unavený, a v duchu jsem se smál.

Ruku odtáhla a pokrčila rameny. „Kam vlastně jedete? Mohla bych vás vzít do Permu.“

„Mně stačí Dalwhinnie.“

„Jste snad teplej?“

„Ne.“

Úkosem se na mne zadívala. „Uhodil jste se do obličeje?“

„Hm.“ Vzdala to a vysadila mě přes půl kilometru od nádraží. Dal jsem se na pochod a kysele uvažoval o odmítnuté nabídce. Už dlouho jsem žil v celibátu a zvykl jsem si na to. Stejně, odmítnout oběd zdarma je pitomost. Bolela mne žebra.

Než jsem došel na nádraží, všude už rozsvěcovali světla a já se vděčně uchýlil do malé místnosti u pokladny. Teplota venku rychle klesala. Třásl jsem se a dýchal si na prsty. Pak jsem šel k telefonu. Byl jsem rád, že funguje, jak se sluší a patří, a že není v ničivé péči Donalda Camerona.

Objednal jsem si přes ústřednu hovor na účet volaného. Slyšel jsem pak, jak na druhém konci telefonu hovoří důvěrně známý skotský hlas, nejdřív se spojovatelkou, pak se mnou.

„Samozřejmě ten hovor přijímám a uhradím... Jsi to ty, Ale? Co sakra děláš v Dalwhinnii?“

„Čekám na vlak do Londýna, na rychlík Royal Highlander.“

„Ten jede až za několik hodin.“

„To vím taky... Co teď právě děláš ty?“

„Chystám se z kanceláře, jdu domů za Florou, čeká mě dobrá večeře.“

„Jede...“

Musel z mého hlasu vyčíst víc než jen své jméno. Zeptal se ostře: „Co se děje ‚Ale?“

„Já... Vykradli mě... Byl bych ti vděčný, kdybys mi přijel na pomoc.“

Po krátkém mlčení prohlásil: „Už jedu.“ Pak zavěsil. Jed Parlane byl šafář mého strýce a staral se o skotské panství Kinlochů. Zastával tu práci sice teprve čtyři roky, ale za tu dobu se z nás stali skuteční přátelé, spoléhali jsme se jeden na druhého. Věděl jsem, že přijede. Od nikoho jiného bych to taky nežádal. Bylo mu čtyřicet šest let. Menší, sporý Skot z nížiny, z Jedburghu (odtud jeho jméno), rozumný a rozvážný. Svým zdravým rozumem se taky zalíbil mému strýci, zejména po neklidných letech, kdy funkci šafáře zastával Jedův panovačný předchůdce. Jedovi se podařilo uklidnit nespokojené nájemce a prostředky na údržbu využil k uhlazení mnoha hrotů, takže panství teď v klidu a míru prospívalo. Jed, chytrý člověk z nížin, rozuměl horalům a jejich zatvrzelé hrdosti, které uměl využít. Z umění jak docílit, aby bylo po mém, jsem se od něho naučil daleko víc, než tušil. Ujel dvacetikilometrovou vzdálenost do Dalwhinnie a rázně vkročil na nádraží. Našel mne tam sedět u zdi na bedně od margarínu.

„Máš natlučený obličej a je ti zima,“ konstatoval. Vstal jsem celý ztuhlý a nejspíš na mně bylo vidět, jak mne všechno bolí.

Zeptal jsem se: „Jde ti v autě topení?“ Beze slova přikývl. Šel jsem za ním k jeho vozu. Sedl jsem si dopředu na sedadlo pro spolujezdce. Nastartoval a chvíli si hrál s příslušnými kolečky, aby zatopil. Uvědomil jsem si, že se celý třesu úlevou.

„Dobře,“ řekl a rozsvítil ve voze. „Jak sis natloukl obličej? Budeš mít pěkný monokl. Čelo a spánek máš po levý straně pěkně otekly...“ Váhavě se zarazil. Tušil jsem, že nejspíš nezářím zdravím a pohodou.

„Praštili mě do hlavy, dupali po mně, tloukli mě... Nesměj se!“

„Nesměju se.“ Vyprávěl jsem mu o nepravých turistech a o spoušti, jakou zanechali v mé pastoušce.

„Teď je to tam otevřené, odnesli mi klíče. Takže kdybys tam mohl zítra zajet se svými klíči... Ačkoli už tam stejně není co ukrást...“

„Vezmu tam policii,“ řekl vyděšeně.

Nejistě jsem přikývl.

Jed vytáhl z kapsy notes a tužku a chtěl, abych mu nadiktoval, co všechno zmizelo.

„Můj džíp,“ řekl jsem zasmušile a nadiktoval Jedovi číslo vozu.

„Všechno, co jsem měl v autě..., jídlo, zásoby a tak. Z domku vzali dalekohled, fotoaparát, všechno moje zimní prošívané oblečení, čtyři hotová plátna, věci na lezení a whisky... Taky moje golfové hole.“

„Ale!“

„Taky to má světlé stránky, dudy jsem nechal v Invernessu v opravě a pas jsem si poslal na prodloužení.“ Odmlčel jsem se.

„Vzali mi hotovost a kreditní kartu..., číslo nevím, ale máš ho někde v mé složce ve své kanceláři –, uvědomíš banku? Taky mi vzali zlaté hodinky po otci. No nic..., jestli máš u sebe kreditku, koupil bys mi lístek do Londýna? Vrátím ti to.“

„Odvezu tě do nemocnice.“

„Ne.“

„Tak pojď se mnou domů, za Florou. Můžeš u nás spát.“

„Děkuju..., ale ne.“

„Proč musíš zrovna teď do Londýna?“

„Ivan Westering dostal infarkt.“ Chvíli jsem se odmlčel, aby měl čas to strávit. „Znáš moji matku..., ačkoli asi ji tak dobře neznáš... Nikdy by mě nepožádala o pomoc, když neřekla, ať nejezdím, je to skoro, jako by vyslala SOS..., proto tam jedu.“

„Policie tě bude chtít vyslechnout.“

„Stačí, když uvidí tu spoušť v domku.“

„Ale, nejezdí!“

„Půjčíš mi na vlak?“

„Ano, ale...“

„Děkuju ti, Jede.“ Vytáhl jsem z kapsy kus uhle a otevřel skicák, který jsem si vzal s sebou. „Nakreslím ti ty loupežníky, bude to lepší než slovní popis.“

Díval se, jak začínám kreslit a váhavě se zeptal: „Hledali něco... určitého?“

Pousmál jsem se a podíval se na něho. „Jeden z nich se pořád ptal ‚Kde je to?‘“

Zatvářil se úzkostlivě. „Řekls jim to?“

„Samozřejmě, že ne.“

„Kdybys jim to řekl, možná by tě přestali mlátit.“

„Taky by se před odchodem pro jistotu přesvědčili, jestli je opravdu po mně.“ Nakreslil jsem postupně všechny čtyři, jak stojí v řadě. Holá kolena, vysoké boty, brýle, bezohledná útočnost ve tváři.

„Mimochodem, neřekli, co hledají. Jen se ptali, kde to je. Mohli hledat všechno možné. Mohlo jim jít o to, co je pro mne nejcennější, jestli mi rozumíš?“ Přikývl.

Pokračoval jsem: „Neoslovili mne jménem. Teď už samozřejmě vědí, jak se jmenuju, našli moji identifikaci na všem možném v džípu.“ Dokreslil jsem skupinový portrét a otočil stránku skicáku. „Pamatuješ se na tu tlupu, co sužovala lidi na letních bytech v Jezerní oblasti? Vykrádali maringotky a karavany.“

„Policie je chytla,“ přikývl Jed. „Jenže ta tlupa lidí netloukla a neshazovala je ze skály.“

„Třeba jde o něco podobného, o příležitostné vykrádání.“ Nakreslil jsem portrét člověka, který se ptal „Kde je to“. Nakreslil jsem ho bez brýlí.

„Tenhle byl jejich kápo,“ vysvětloval jsem a stínoval přitom obličej. „Ve způsobu řeči a přízvuku se sice nevyznám, ale odhadl bych, že šlo o obyčejné lidi z jihovýchodní Anglie.“

„Ostrý hoší?“

„Řekl bych, že všichni trénovali box v nějakém klubu.“ Polkl jsem. „Ale to není moje paleta.“

„Ale...“

„Připadal jsem si jako úplný pitomec.“

„To je nesmysl. Čtyři chlapy jeden nepřepere.“

„Nepřepere? Já se do nich ani nestrefil.“ Vzpomínal jsem. „Toho jednoho jsem poškrábal na tváři... To byl ten, co mě pak tak strašně praštil do hlavy.“ Otočil jsem další stránku ve skicáku a dal se znovu do díla. Nakreslil jsem ho i se škrábanci, zuřivé oči za brýlemi a krutost v tváři.

„Ty bys ho poznal,“ řekl Jed obdivně.

„Všechny bych poznal.“

Podal jsem mu skicák. Prohlédl si kresby. Byl ustaraný a laskavý.

„Pojeď se mnou k Floře,“ přemlouval mne. „Nevypadáš dobře.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Zítra budu v pořádku.“

„Ba ne, druhý den to je nejhorší.“

„Ty umíš potěšit.“

Po chvíli si zhluboka povzddechl, odešel na stanici a vrátil se se zpátečním lístkem.

„Na dnes jsem ti koupil lůžko a zpáteční cestu si můžeš zamluvit, na kdy budeš chtít. První vlak odsud dojede na Eustonské nádraží v sedm třicet tři ráno.“

„Děkuju ti Jede.“

Pak vytáhl z kapsy hotovost a předal mi ji. „Zavolej mi zítra večer.“

Přikývl jsem.

„V čekárně zatopili,“ dodal.

Potřásl jsem mu vděčně rukou a zamával mu, když odjížděl k domovu a své milé Floře.

2

Na tu noc je lépe nemyslet.

Zatímco vlak rachotil přes výhybky, zadíval jsem se do zrcadla. Uvědomil jsem si, že tvář, která se na mne dívá, vyhoví přísným měřítkům mé matky ještě míň než jindy. Na oku se mi neúprosně vytvářel monokl, bradu jsem měl neoholenou, a i já sám jsem musel uznat, že by mi hřeben neuškodil. Napravil jsem co se dalo v drogerii na nádraží s použitím hotovosti od Jeda, ale maminka si mne stejně kriticky prohlédla od hlavy až k patě, jak se dalo očekávat. Stiskla přísně rty a pak mne teprve na svém prahu krátce objala.

„Prosím tě, Alexandře, ty opravdu nemáš žádné čisté oblečení bez skvrn od barev?“

„Nějaké ano.“

„Jsi hubený. Vypadáš... No, raději pojď dál.“

V půlobluku Park Crescentu u Regent Parku jsem za ní šel do naleštěné, elegantní haly architektonického klenotu, který maminka s Ivanem obývala.

Vypadala hezky a úpravně, žensky a vyrovnaně, jako vždy. Krátké tmavé vlasy, útlý pas. Jako vždy bych jí chtěl říct, jak ji mám rád, ale neřekl jsem ani slovo, věděl jsem, že nemá ráda citové výlevy.

Byl jsem po tatínkovi vysoký, a táta mne taky odmalička učil, abych pečoval o jeho drobnou, něžnou lásku, abych ji hýčkal, sloužil jí a abych si té povinnosti vážil a těšil se z ní. Z dětských vzpomínek ke mně zazníval otcův hlasitý, upřímný smích, a v duchu jsem viděl maminčin jemný úsměv. Než tatínek zemřel, byl jsem už velký, a oba rodiče upřímně žasli nad tím, jak se mohlo stát, že jejich dobře vychovaný syn, kterého poslali do dobrých škol a vyučili ve skotských horalských dovednostech, jako je rybaření a lov zvěře, jeví tak výrazné známky výstřednosti.

Když mi bylo šestnáct, prohlásil jsem jednoho dne: „Tati, já nechci na univerzitu (kacířství), já chci

malovat.“

Tatínek se zamračil. „Malování je jistě hezký koníček...“ Otec už celá léta obdivoval, jak umím kreslit, ale nikdy mé výtvarné schopnosti nebral vážně, nikdy, až do své smrti.

„Já jen abys to věděl, tati,“ řekl jsem tenkrát.

„Dobře Ale.“

Nevadilo mu, že jsem samotář, protože v Británii to nikoho neleká ani nezaráží na rozdíl od Spojených států, kde každému už od základní školy vtlučují do hlavy, že musí být „členem společného týmu“. V Americe považují samotáře za duševně choré. Možná jsem vadný, ale jakýkoli jiný život by se ke mně nehodil.

„Jak se daří Ivanovi?“ zeptal jsem se maminky.

„Nechceš kávu?“

„Kávu, topinky, vajíčka..., co mi dáš.“

Šel jsem za ní do suterénní kuchyně, kde jsem si nachystal a snědl vydatnou snídani. Hned mi bylo líp.

„Co Ivan?“ opakoval jsem.

Zadívala se na mne, jako by moji otázku slyšet nechtěla.

Zeptala se: „Co to máš s okem?“

„Narazil jsem na... Vlastně to není důležité. Řekni mi, jak to vypadá s Ivanem.“

„Já...“ Tvářila se nejistě, a to u ní bylo neobvyklé. „Doktoři tvrdí, že by se měl zvolna vrátit ke svému normálnímu životnímu režimu...“

„Ale?“ napověděl jsem jí, když se odmlčela.

„On nechce.“

Zase bylo chvíli ticho. „Povídej.“

Došlo mezi námi ke zvláštnímu posunu, byl to okamžik změny vztahu generací, okamžik, kdy se dítě stává rodičem. Možná k tomu u nás došlo dřív než v jiných rodinách, protože jsem se od dětství o maminku staral a ve své péči jsem ustal, až když se provdala za Ivana. Teď se moje starostlivost zcela přirozeně znovu vynořila, a to se zdvojenou silou, když jsem proti ní seděl u kuchyňského stolu.

Zarecitoval jsem: „Milý hochu, péči měj, o matku se postarej...“

Zasmála se. „Je ti pravda teprv šest...“

„... péče o matku je čest.“

„Ach Alexandře...,“ vydechla. Hlas se jí chvěl celoživotním sebeovládáním, citům však volný průchod nedala, ovládla se jako vždy.

„Povídej,“ vyzval jsem ji znovu.

Řekla: „Je tak sklíčený...“

„Myslíš..., klinicky v depresi?“

„Nevím, jak to myslíš. Taky nevím, co si s tím počít. Skoro pořád leží v posteli, nechce vstát, nechce se obléct. Skoro nejí. Navrhl jsem mu, aby se vrátil do nemocnice, ale to taky nechce, říká, že se tam necítí dobře, a doktor Robbiston nedokáže vymyslet nic, co by mu mohl naordinovat, aby se trochu vzmužil.“

„Dobře... Nevíš, jestli má nějaký důvod k té sklíčenosti? Vypadá to s jeho srdcem tak špatně?“

„Říkají, že nepotřebuje žádný zákrok ani elektronickou regulaci srdečního rytmu. Jediný zákrok byla taková ta sonda s balonkem, jaká se zavádí na rozšíření srdeční tepny. Bere samozřejmě léky, to ano.“

„Myslíš, že má strach ze smrti?“

Maminka se zamračila. „Stále jen opakuje, abych si nedělala starosti.“

„Mám za ním zajít... a přivítat se s ním?“ Podívala se na kuchyňské nástěnné hodiny nad obrovskými kamny. Bylo za pět minut devět.

„Teď je u něj ošetřovatel. Ne, že by Ivan ošetřovatele potřeboval, ale chce ho tu mít. Ošetřovatel se jmenuje Wilfred a já ho nemám ráda, je příliš podlézavý. Spí nahoře v podkroví, v jednom z těch půdních pokojíků, a Ivan si nechal zřídit domácí telefon, aby se s ním mohl kdykoli spojit, kdyby v noci dostal bolesti na hrudníku.“

„Mívá v noci bolesti na hrudníku?“

Maminka řekla bezradně: „To já nevím. Myslím, že ne. Měl samozřejmě o sebe strach, když ho to přepadlo. Vzbudilo ho to ve čtyři ráno. Nejdřív si myslel, že to je žaludek.“

„Vzbudil tě?“ Potřásla hlavou. Ona a Ivan spali každý zvlášť, v sousedících pokojích, bylo jim to tak milejší, i když se měli opravdu rádi. „Šla jsem mu ráno popřát dobré jitro a nesla jsem mu noviny. Byl zpocený a tiskl si pěst na hrudník.“

„Mělas mi okamžitě dát vědět. Jed by mně zprávu doručil. Nemělas na to všechno být sama.“

„Přišla Patsy...“

Patsy byla Ivanova dcera. Prohnané oči. Její hlavní, nejpřednější zájem byl, aby Ivan svoje jmění a svůj pivovar neodkázal mé matce, ale jí, Patsy. Ivan ji přesvědčoval, že si zbytečně dělá starosti, ale marně. Patsyiny city vůči mně, matčinu možnému dědici, měly charakter kobřího jedu. Vždy jsem se na ni vlídně usmíval. „Co udělala Patsy?“ zeptal jsem se.

„Když přišla, Ivan byl už v nemocnici. Chtěla si hned zatelefonovat.“

„Komu?“

Mamince pobaveně zajiskřilo v očích. „Zavolala Olivera Grantchestera.“

Oliver Grantchester byl Ivanův právník.

„Počínala si otevřeně?“

„Drahoušku, a jak!“ Patsy kdekomu říkala drahoušku. Někdy jsem si představoval, že kdyby někoho vraždila, nejspíš by mu řekla: „Odpusť, drahoušku,“ a pak by mu teprve vrazila nůž do srdce. Maminka vyprávěla s úsměvem: „Řekla Oliverovi, že jestli se Ivan pokusí změnit závěť, určitě ji napadne.“

„Chtěla, abys to slyšela.“

„Kdyby si to nebyla přála, mohla si zatelefonovat odjinud. V nemocnici se samozřejmě chovala sladce jako med. To ona umí.“

„Jistě taky řekla, že by bylo zcela zbytečné, abys mě sem tahala až ze Skotska, když je tady ona a o všechno se postará,“ poznamenal jsem.

„Můj milý, víš přece, jak je energická.“

„Jako vichřice.“

Slušnost staví člověka do nevýhody. Na Patsy by platilo, aby ji někdo pořádně seřval za to, jak lidi komanduje, byť sladce jako med. Jenže kdykoli se jí někdo postavil na odpor, sehrála roli slabé ženy a dotyčný ji nakonec ještě odprosila a utěšovala. Třiatřicetiletá Patsy byla vdaná a měla tři děti, dva psy a vychovatelku. Všichni dychtivě vrtěli ocásky, připravení ve všem jí vyjít vstříc.

„S pivovarem je něco vážného v nepořádku,“ řekla maminka. „Taky si myslím, že si Ivan dělá starosti s pohárem.“

„Jakým pohárem?“

„S Pohárem krále Alfréda samozřejmě.“ Zamračil jsem se. „To znamená se svým dostihem, ne?“ Pohár krále Alfréda sponzoroval Ivanův pivovar a dostih velice pomáhal propagaci Piva krále Alfréda. Dostih, skvělý steeple na dvě míle, se běhal vždy v říjnu a stal se tradiční částí dostihové sezóny.

„Já vlastně nevím, co mu dělá starosti, jestli dostih, nebo samotný pohár.“

V tu rozpačitou chvíli přepadly kuchyni dvě statné paní středního věku. Těžkým krokem dupaly po železných schodech do suterénu a se sebejistou samozřejmostí vrazily do kuchyně.

„Brý ráno, lady Westeringová,“ řekly. Promluvily současně, chovaly se obdobně, skoro jako sestry.

Zadívaly se na mne a pak vyčkávavě na moji maminku. Nečekaly jenom na vysvětlení, ale i na to, abych jim byl představen. Moji mírnou, jemnou maminku bylo snadné zastrašit.

Vstal jsem a řekl neutrálně: „Jsem syn lady Westeringové. A vy jste?...“

Maminka se ozvala: „Edna a Lois. Edna nám vaří, Lois uklízí.“

Edna i Lois se na mne zadívaly se skrývanou nevolí. O místo přijít nechtěly, proto se ovládly. Nepřízeň? Nejspíš se o ni postarala a nastolila ji Patsy.

Edna se přísně podívala na stopy po mé kuchařské činnosti, již jsem narušil její výsostné teritorium. Nedá se nic dělat, pomyslel jsem si, jen ať si zvyká. Jak otec, tak já jsme doma působili jako kuchaři, protože jsme vařili rádi. Všechno to začalo tím, že si maminka kdysi zlomila ruku. Než jí zlomenina srostla, došlo v naší domácnosti k trvalému přerozdělení práce v kuchyni. Jakmile jsem vnikl do chemie vaření (a to se mi povedlo rychle), bylo snadné vařit dobře, dobré jídlo.

Maminka s Ivanem měli vždy kuchařku, ale jak Edna, tak Lois byly od mojí poslední návštěvy nové.

Obrátil jsem se k mamince: „Ať si Wilfred říká co chce, jdu nahoru za Ivanem. Pak za tebou přijdu do obývacího pokoje, ano?“

Edna a Lois nevěděly jak se zachovat. Roztomile a smírně jsem se na ně usmál. Když jsem se ohlédl, vidím, že mne maminka vděčně následuje nahoru do přízemí, kde bylo v tu chvíli ticho a klid, jak v hale, tak ve velké formální jídelně a v přijímacím salonu.

Když jsme byli z doslechu kuchyně, hned jsem maminku začal zlobit: „Nevybrala ty dvě náhodou Patsy?“ zeptal jsem se.

Nepopřela to. „Jsou velmi schopné.“

„Jak dlouho už u tebe pracují?“

„Týden.“

Vyšla se mnou ještě o patro výš, do podlaží, kde ona a Ivan měli ložnice, koupelny a malé obývací pokoje (Ivanův byl spíš cosi mezi studovnou a kanceláří). Oba sedávali spíš v mamčině hezkém, útulném pokoji v zelené a růžové, s pohodlnými křesly a televizorem.

„Lois velice zdatně uklízí,“ povzdechla si maminka, když jsme do jejího pokoje vstupovali. „Bohužel však přemísťuje předměty, skoro jako by to dělala naschvál, jen aby bylo vidět, že skutečně utřela prach.“ Maminka vrátila dvě vázy zpět na jejich místo na krbové římsě a stříbrné svícny postavila taky na patřičná místa vedle hodin.

„Stačí jí povědět, aby to nedělala,“ poznamenal jsem. Bylo mi ovšem jasné, že maminka neřekne nic. Nepříjemné věci říkala lidem krajně nerada, na rozdíl od Patsy.

Šel jsem se podívat za Ivanem. Seděl pobledlý ve svém pokoji, zatímco mu v ložnici přestýlali a uklízeli, jak jsem usoudil podle zvuků, které odtamtud doléhaly.

Měl na sobě tmavorudý župan a hnědé trepky. Můj příchod ho nepřekvapil.

„Vivien mi řekla, že přijedeš,“ poznamenal věčně.

„Jak se cítíš?“ zeptal jsem se a sedl si proti němu do křesla. Smutně jsem si uvědomil, jak zestárl a o co je hubenější, než když jsem ho viděl na jaře. Tehdy jsem byl na cestě do Ameriky a měl jsem plnou hlavu svých existenčních zájmů. Uvědomil jsem si, že se mne tehdy zcela neočekávaně zeptal na radu, ale já byl myšlenkami jinde, ani jsem nebral dostatečně vážně, že stojí o moje mínění. Neposlouchal jsem řádně, co vlastně chce, jen jsem zaznamenal, že se to týká jeho dostihových koní, které měl v tréninku v Lambournu, a já měl pádný důvod tam nejezdit, a to nejen kvůli svým cestovním plánům.

„Jak se cítíš?“ opakoval jsem.

Místo odpovědi se zeptal: „Proč si nedáš ostříhat vlasy?“

„Nevím.“

„Kadeře jsou holčičí,“ namítl.

Sám měl vlasy ostříhané nakrátko, jak se k němu slušelo jako k váženému podnikateli, aristokratovi a členu Jockey Clubu. Věděl jsem, že je čestný, spravedlivý a těší se úctě. Slušný člověk, který zdědil titul po bratranci a pivovar po otci a vedl si v obou rolích, jak nejlíp uměl.

Rmoutilo ho, že nemá syna ani žádného mladého muže jako příbuzného, musel se smířit s tím, že jeho šlechtický titul skončí s jeho životem.

Často jsem se ho žertem ptal: „Jak se daří pivu?“ Tentokrát mně to přišlo nevhodné. Zeptal jsem se místo toho: „Můžu pro tebe něco udělat?“ Sotva jsem to dořekl, už jsem litoval. Jen aby mne neposlal do Lambournu, jen to ne.

Řekl: „Postarej se o maminku.“

„Samozejmě.“

„Myslím..., až tady nebudu.“ Mluvil klidně a vyrovnaně.

„Ale ty tu přece budeš.“

Prohlížel si mne s obvyklým nedostatkem nadšení. Pak se suše zeptal: „To víš od pána boha? Jsi s ním tak zadobře?“

„Zatím ne.“

„Poslyš, Alexandře, ty bys vůbec nebyl tak špatný, jen kdybys sestoupil z té své hory mezi nás ostatní smrtelníky.“ Když si vzal maminku, nabídl mi, abych nastoupil v pivovaru, že mne vyučí řemeslu a obchodu. Tehdy mi bylo osmnáct a měl jsem plnou hlavu omamných barevných kompozic. Absolvoval jsem tehdy první stupeň umění být zadobře s otčím, dokázal jsem jeho nabídku odmítnout, aniž bych ho urazil.

Neměl jsem Ivana nerad a nebyl jsem nevďěčný. Byli jsme prostě každý ze zcela jiného těsta. Mně stačilo, že jsou s maminkou spokojení a šťastní a že se Ivan o maminku dobře stará.

Zeptal se: „Sešel ses v posledních dnech se strýcem Robertem?“

„Ne.“

Můj strýc Robert byl dědičný hrabě On sám. Přijížděl do Skotska rok co rok koncem srpna a zdržel se tam na loveckou sezónu, rybaření a Skotské horalské hry. Rok co rok mi vzkazoval, abych ho navštívil. Věděl jsem od Jeda, že už do Skotska přijel, ale zatím nevzkázal.

Ivan našpulil rty. „Očekával jsem, že s tebou bude chtít mluvit.“

„Asi ano, někdy brzy, jak předpokládám.“

„Požádal jsem ho.“ Odmlčel se. Pak pokračoval. „Však on ti to řekne sám.“

Nebyl jsem zvědavý. On sám a Ivan se znali už dobře dvacet let a měli se rádi, spojovalo je taky vlastnictví dostihových koní. Oba měli koně v tréninku v Lambournu.

On sám Ivanův sňatek s vdovou po svém milovaném nejmladším bratrovi velice uvítal. Během svatebního

obřadu stál vedle mne a chtěl, abych mu slíbil, že za ním přijdu, kdykoli budu potřebovat pomoc. Když jsem zvážil, že má pět dětí a celý klan synovců a neteří, cítil jsem, že mi přece jen ulehčil ztrátu otce a dal mi pocit hluboké jistoty a bezpečí.

Vystačil jsem si sám, ale vědomí, že On sám je nablízku, mi bylo milé.

Řekl jsem Ivanovi: „Maminka si myslí, že si děláš starosti s Pohárem.“

Chvilí váhal, než odpověděl. Pak se zeptal: „Jak to myslíš?“

„Maminka si myslí, že ti Pohár možná dělá starost a že se proto necítíš dobře, není si tím ale jistá.“

„Tvoje zlatá maminka!“ Povzdechl si.

„Je něco s letošním dostihem v nepořádku? Není snad dost startujících nebo co?“

„Postarej se o maminku.“

Maminka má pravdu, pokud jde o jeho sklíčenost, pomyslel jsem si. Má nemocnou duši, je to vidět na jeho chabých pohybech, slyšet v unaveném hlase. Pokud s tím nic nepořídí jeho lékař, těžko něco pořídím já.

Jako bych ho myšlenkou přivolal, vstoupil v tu chvíli hubený pán s knírem, padesáti až šedesátiletý, energický, uspěchaný, v tmavém rozevlátém obleku. Oznámil, že se cestou z nemocnice zastavil, aby se podíval na pacienta. „Dobré jitro, Ivane. Tak jak je?“

„Jste hodný, že jste se stavil, Keithi.“

Ivan mávl chabě rukou směrem ke mně. Zdvořile jsem vstal, jak mne doma naučili. Ivan oznámil, že jsem jeho nevlastní syn.

Doktor Keith Robbiston výrazně stoupl v mých očích, když si mne ostře od hlavy k patě prohlédl a zeptal se: „Co si berete proti bolesti na ten monokl?“

„Aspirin.“ Prášky jsem si koupil na nádraží.

„Hm,“ zahučel nadřazeně. „Jste na nějaký lék alergický?“

„Myslím že ne.“

„Berete nějaké léky?“

„Ne.“

„Tak zkuste tohle,“ vytáhl z vnitřní kapsy malou krabičku a podal mi ji. S díky jsem ji přijal.

Ivan se nechápavě zeptal, o co jde.

Lékař se chystal k odpovědi a současně vytahoval z kapes stetoskop a přístroj na měření krevního tlaku.

„Váš nevlastní syn..., jmenuje se?...“

„Alexander Kinloch,“ řekl jsem.

„Váš nevlastní syn Alexander trpí při každém pohybu bolestmi,“ řekl lékař.

„Cože?“

„Vy jste si toho nevšiml? Asi ne.“ Obrátil se ke mně. „Úleva od bolesti je moje specialita. Bolest nezamaskujete. Jak jste se dostal do takového stavu? Onemocnění to nebude, jinak byste bral léky. Bouračka?“

„Čtyři loupežníci,“ řekl jsem stručně a pobaveně.

„Nepovídejte! Měl jiskřivé, chytré oči. Smůla.“

„O čem to mluvíte?“ Ivan nic nechápal.

Zavrtěl jsem hlavou. Pan doktor se pak rychle, s úspornými pohyby věnoval svému pacientovi. O mně se už nezmiňoval.

„Vypadá to výborně, Ivane,“ řekl vesele a sbalil si věci. „Srdce vám bije jako zvon, jako byste byl mladík.“

Ale nepřepínejte se, chodte jen po domě, váš nevlastní syn vás může podpírat místo berlí. Jak se daří vaší ženě?“

„Je v obývacím pokoji.“

„Výborně.“ Odešel stejně rychle, jak přišel. „Držte se, Ivane.“ Chvátal, ale ještě se na mne krátce usmál.

Sedl jsem si proti Ivanovi a spolkl jednu z tabletek od pana doktora. Odhadl mne dobře. Fackovací panáci mají mizerný život.

„Je to dobrý doktor,“ řekl Ivan jako na jeho obranu.

„Je výborný,“ přikývl jsem. „Ty o něm máš pochybnosti?“

„Já jen že pořád spěchá. Patsy chce, abych si našel jiného doktora...“ Nejistě se odmlčel. Jeho někdejší rozhodnost vrcholného manažera byla ta tam.

„Proč bys chtěl jiného? Chce tě postavit na nohy a dokonce za tebou chodí domů, a to je dnes div světa.“

Ivan se zamračil. „Patsy říká, že je příliš unáhlený.“

Namítl jsem neútočně: „Různí lidé mají různé životní tempo, to už tak je.“

Ivan si sáhl do krabice na nočním stolku pro papírový kapesník, vysmrkal se a pak kapesník zahodil do

koše na papíry, postaveného hezky po ruce. Ivan byl vždy pořádný a pečlivý. Zeptal se: „Kdybys měl něco

schovat, kam bys to schoval?“ Zamžikal jsem.

„Tak co?“ pobízel mne.

„Já..., záleží na tom, o co jde.“

„O něco velmi cenného.“

„Jak je to velké?“

Hned neodpověděl, ale když nakonec promluvil, stálo to za to, něco takového jsem od něho nikdy předtím neslyšel.

„Tobě to myslí zvláštním způsobem, Alexandře. Porad' mi bezpečný úkryt. Bezpečný.“

„Hm. Kdo po té věci půjde?“

„Kdekdo, všichni, až umřu.“

„Neumřeš.“

„Všichni umřeme.“

„Když něco schováš, musíš někomu říct, kams to schoval, jinak by to mohlo zmizet na věky.“

Ivan se usmál.

„Je snad řeč o tvůj poslední vůli?“

„Nepovím ti, o čem mluvíme. Zatím ne. Tvůj strýc Robert tvrdí, že umíš věci dobře schovat.“

To mi vzalo dech. Jak jen mohli? Ti dva slušní chlapi, plní dobré vůle, museli někomu říct něco, co

způsobilo, že mne kdosi zmlátil na hadry a shodil ze skály. Jeden z nich je můj otčím, druhý strýc...

Poposedl jsem. Všechno mě bolelo. Uvědomil jsem si v tom civilizovaném pokoji, jak málo ti dva světáci vědí o kruté, nenasytné a neúprosné džungli, které říkáme lidstvo.

„Ivane, ať je to co je to, zamkni to do sejfu v bance a ulož dopis s příslušnými instrukcemi u svého právníka.“ Zavrtěl hlavou.

Jen ať mně nic nesvěřuje, jen ať nechce, abych mu to schoval já. Ať mě vynechá. Nic dalšího už schovávat nechci. Všechny svaly mě bolely.

„Co kdyby to byl kůň...“ řekl.

Vytřeštěně jsem se na něho zadíval.

„Koně do banky neschovám,“ dodal.

„Kterého koně?“

Neřekl mi to. Jen se zeptal: „Kam bys schoval koně?“

„Dostihového?“

„Samozřejmě.“

„V tom případě... do dostihových stájí.“

„Takže ne do nějaké zastrčené stodoly na konci světa?“

„Určitě ne. Koně musí někdo krmit. Kdyby někdo tajně docházel do nějaké zastrčené stodoly, jako by vykřikoval: Pozor, tady se ukrývá poklad.“

„Takže ty spíš věříš na úkryt, kde má každý ukrytou věc na očích, ale netuší, na co se dívá?“

„Ano, potíž je ovšem v tom, že se vždycky najde někdo, kdo pozná vzácnou známku na dopise, někdo, kdo pozná pravé perly, když ze jmelí opadají vlastní kuličky.“

„Ty bys tedy schoval koně mezi jiné?“

„Ano. Ale pravidelně bych ho stěhoval.“

„To má jistě taky háček?...“

Ochotně jsem odpověděl: „Jistě je tu háček, a sice, že kůň nemůže běžet dostih, aniž bys udal před startem jeho ustájení, leda podvodník by mohl nastrčit jakoby outsidersa bůhví odkud, jenže ty podvodník nejsi.“

„Děkuju ti, Alexandře,“ řekl suše a s pobavením.

„Kdybys koně na dostihy neposílal, plýtvál bys jeho životem a snižoval jeho cenu, takže bys ho nakonec schovával zcela zbytečně.“

Ivan si povzdychl. „Ještě nějaký háček?“

„Koně jsou snadno k poznání, jako lidé, podle obličeje.“

„A podle nohou...“

Po krátké odmlce jsem se zeptal: „Ty ode mne chceš, abych schoval koně?“ Co to sakra říkám, proč se ptám?

„Byl bys ochotný?...“

„Když mi to dobře zdůvodníš.“

„Za peníze?“

„Jen za refundaci výloh.“

„Proč?“

„Ptáš se, proč jsem ochotný se toho ujmout?“ Přikývl.

„Třeba pro zábavu...“, odpověděl jsem hloupě. Ve skutečnosti jsem mu chtěl ulehčit v jeho sklíčenosti, chtěl jsem, aby se soustředil na něco nového, aby se věčně nezabýval svým zdravím. Chystal jsem se úkol vzít, abych ulehčil mamince od starostí.

Zeptal se: „Jak bys hledal koně?“

Hraje se mnou hru, pomyslel jsem si.

„Prostě bych hledal a hledal.“

V tom mu u lokte zazvonil telefon. Netečně se na přístroj zadíval a nehnul prstem, aby zdvihl sluchátko. Čekal, až telefon přestane vyzvánět. Když se ve dveřích objevila maminka a hlásila, že s ním chce mluvit někdo z pivovaru, zatvářil se unaveně a podrážděně.

„Jsem nemocný. Už jsem jim řekl, ať mne teď neobtěžují.“

„Volá Tobíáš Toolright, říká, že s tebou za každou cenu mluvit musí.“

„Ne, ne.“

„Ivane... prosím, zdál se mi hodně ustaraný.“

„Nechci s ním mluvit,“ řekl Ivan zmoženě. „Ať s ním promluví Alexander.“

Jak mamince, tak mně připadalo, že by to bylo k ničemu, ale když si Ivan vzal něco do hlavy, jen tak snadno se nedal. Skončilo to tím, že jsem šel k telefonu. Vysvětlil jsem volajícímu, kdo jsem.

„Ale já musím mluvit se sirem Ivanem přímo,“ ozval se rozčilený hlas. „Zdá se, že to nechápete.“

„Ne. Ale když mi řeknete, o co se jedná, můžu mu to tlumočit a pak vám sdělím jeho stanovisko.“

„To je absurdní.“

„Jistě... takže spust'te.“

„Víte, s kým mluvíte?“

„Obávám se, že ne.“

„Jsem Tobíáš Toolright, společník autorizované účetnické firmy, provádíme audit Pivovaru krále Alfréda.“

„Ano.“

„Máme tu určité nesrovnalosti... Prosím uvažte, že sir Ivan je předseda správní rady a ředitel podniku, také je majoritním akcionářem,..., bylo by neetické, kdybych o věci mluvil s vámi, místo přímo s ním.“

„Tomu rozumím. Asi by bylo nejlepší, kdybyste mu napsal.“

„Věc je příliš naléhavá, spěchá to. Prosím upozorněte ho na skutečnost, že jeli společnost insolventní a navzdory tomu pokračuje v činnosti, přestupuje tím zákon. Obávám se, opravdu se vážně obávám, že je třeba učinit určité kroky bezodkladně, a k tomu je třeba jeho souhlas.“

„Pane Toolrighte..., prosím počkejte laskavě okamžik..., vysvětlím mu to.“

Maminka se tvářila ustaraně. Ivan se na nic neptal, zmožený a vyčerpaný. Věděl, o co jde.

Obrátil jsem se k němu. „Jsou záležitosti, které máš právo podepsat jen ty.“

Ivan zavrtěl hlavou.

Vrátil jsem se k Toolrightovi. „Domníváte se, že by některý z vámi navrhovaných kroků mohl situaci zachránit?“

„O tom právě musím hovořit se sirem Ivanem, ale... ano, mohlo by to situaci zachránit.“

„Co kdyby mi dal plnou moc, abych ve věci za něho jednal? Nebylo by to řešení?“

Váhal. Věděl, že to je po právní stránce řešení schůdné, ale nelíbilo se mu.

Řekl jsem: „Sir Ivan je teprve na samém počátku rekonvalescence.“

Těžko jsem mohl před Ivanem říct, že příliš velká tíže starostí by ho mohla zabít. Naštěstí Tobíáš zřejmě v tu chvíli zařadil v mozku vyšší rychlost. Bez dalších námitek se mne zeptal, kdy nejdřív bych za ním mohl přijít.

„Zítra?“ nabídl jsem.

„Dnes odpoledne,“ rozhodl energicky. „Přijďte prosím do naší hlavní kanceláře v Readingu.“ Nadiktoval mi adresu. „Věc opravdu spěchá.“

„Ultra?“

Odkašlal si a opakoval ono slovo, jako by je vyslovoval poprvé. „Ano..., ano..., ultra.“

„Můžete prosím chvíli počkat u telefonu?“ odložil jsem sluchátko a obrátil se ke svému neochotně se tvářícímu otčímovi.

„Můžu za tebe kde co podepsat, když mi k tomu dáš plnou moc. To bys chtěl? Opravdu si to tak představuješ? Musel bys mi v tom případě hodně důvěřovat.“

„Důvěřuju ti.“

„Tady jde ale o mimořádnou důvěru.“

Mávl rukou.

Vrátil jsem se k telefonu. „Pane Toolrighte? Přijdu, jak nejdřív to půjde.“

„Dobře.“

Položil jsem telefon a snažil se Ivana přesvědčit, že taková míra důvěry není rozumná.

Chabě se usmál. „Tvůj strýc Robert tvrdí, že ti můžu důvěřovat... až za hrob.“

„Takovou důvěru jsi mi právě prokázal.“ Pak mi to došlo. „Kdy ti to strýc Robert řekl?“

„Před několika dny. On ti všechno poví sám.“

Otázka byla, komu všemu to pověděl? Alexander umí věci schovat... Do háje!

„Ivane, plná moc má vyšší platnost, jestliže se sepíše v přítomnosti právníka.“

„Zavolám Olivera Grantchestera. Promluví si s ním.“

Se svým právníkem však hovořil dost nerozhodně, řekl jen, že mi chce dát plnou moc, ale neřekl mu, za jakým účelem. Zdůraznil nicméně, že záležitost spěchá, a protože se ještě stále necítí dobře, prosí, aby pan Grantchester přišel co nejdřív a přinesl s sebou vše, co je třeba.

Oliver Grantchester ochotně přislíbil, že přijde, ale na Ivana jako by padly ještě větší chmury. Nechápal jsem, jak se mohlo stát, že se mohl takový podnik, jako byl Pivovar krále Alfréda, dostat do finančních obtíží.

Pivovar stál kousek od starobylého města Wantage, kde se veliký král narodil, a zásoboval pivem větší část jižní a střední Anglie. Dodával jednak Zlaté pivo, jednak Bronzové (více hořké), piva tekoucí do vyschlých, vděčných chřtánů po hektolitrech.

Ivan mne kdysi pivovarem provedl, takže jsem spatřil království i korunu, které jsem se vzdal. Svoji nabídku pak ještě několikrát opakoval a nemohl pochopit, proč se zatvrzele vždy znovu vracím do hor. Když si odbyl telefonický hovor, uvítal Ivan příchod hubeného člověka v krátkém bílém kabátku. Přišel z vedlejší místnosti a uctivě Ivanovi sdělil, že je uklizeno a ustláno. To bude nejspíš podlézavý Wilfred, pomyslel jsem si.

Venku v chodbě se rozhučel vysavač. Při tom hluku jako by Ivanova křehká vyrovnanost byla na pokraji zhroucení. Wilfred vyšel na chodbu a vysavač zmlkl. Slyšel jsem uražený ženský hlas. „To je všechno krásný, ale já mám svou práci a tu si musím udělat.“

„Ach, ach,“ povzdechla si maminka a šla na chodbu nalít olej na rozbouřené vlny.

„Já se z toho všeho zblázním,“ řekl Ivan.

Nejistě se postavil a shodil přitom na zem krabici s papírovými kapesníky. Krabici jsem zdvihl a povšiml si, že na její dno někdo napsal telefonní čísla. Jedno z čísel jsem znal, jeho majitelem byl On sám ve Skotsku.

Ivan viděl, co si prohlížím, a poznamenal: „U telefonu je sice tužka, ale ta nová uklížečka vytrvale přemísťuje můj notes na psací stůl. Přivádí mě to k šílenství. Píšu tedy na krabici od kapesníků.“

„Proč jí to nevytkneš?“

„Asi bych měl.“

Nabídl jsem mu rámě, a on se o mě vděčně opřel.

„Myslím, že si na chvíli odpočinu,“ řekl, „než přijde Oliver.“ Dovedl jsem ho k široké posteli. Lehl si na ni nerozestlanou, v županu a trepkách a zavřel oči.

Vrátil jsem se do studovny a sedl si do svého křesla. Tabletka doktora Robbistona konečně ulomila hroty nejhoršímu cukání a bodání ve svalech, už to bylo jen obyčejné, obecné bolení v celém těle a kolem levého oka zvlášť. Musím myslet na něco jiného. Třeba na bankrot...

Sakra, já jsem přece malíř, nejsem kouzelník, nejsem skála, o kterou se každý může opřít. Musím se naučit říkat NE.

Vysavač mlčel. Vrátila se maminka, sedla si na opěradlo Ivanova křesla a řekla se: „Teď vidíš, co myslím.“

„Vidím člověka, který tě miluje.“

„Ale to přece...“

„To je přece základ všeho. Ví, že to s pivovarem není dobré, možná je na pokraji maléru, a pivovar je podstatou Ivanovy existence. Je dobře možné, že mu infarkt přivodily právě ty potíže s pivovarem. Možná to vnímá jako ztrátu cti, má pocit, že tě zklamal a nemůže se s tím vyrovnat.“ Odmlčel jsem se. „Požádal mě, abych se o tebe postaral.“

Nechápavě se na mne zadívala. „Ale... já bych s ním přece žila ráda i v chudobě, snažila bych se ho potěšit.“

„Měla bys mu to říct.“

„Ale...“

„Vím, že ti dělá potíže mluvit o tom, co cítíš, ale měla by ses k tomu odhodlat hned teď.“

„Ale snad...“

„Myslím okamžitě, doslova teď hned. Mluví o smrti, jako by to byla jeho spása. Dvakrát mě žádal, abych se o tebe postaral. Taky že se postarám, ale takhle si to asi nepředstavuješ, takže být sebou, šel bych ho obejmout. Myslím, že se cítí potupený kvůli pivovaru. Je to dobrý člověk..., stojí za to zachovat ho při životě.“

„Já ale...“

„Jdi mu projevít svou lásku.“

Poplašeně se na mne zadívala. Když šla za Ivanem do jeho ložnice, jako by jí nohy moc nesloužily. Seděl jsem jako ve vzduchoprázdnu a čekal, kdy dopadne další rána osudu. Byl bych si přál, abych nemusel činit žádná závažnější rozhodnutí, než jestli mám trávník na hřišti u Pebbly Beach namalovat jasně modrou nebo smaragdovou. Golf je mírumilovná, civilizovaná hra, při které se ukáže, jak poctivý člověk je. Maloval jsem spíš golfovou vášeň než krajinu, a poznal jsem, že právě to moje obrazy prodává, jejich obsah, vnitřní rozpor v hráči. Kdybych maloval jen líbivé krajiny a nevklád do obrazu vlastní vnitřní napětí, nešly by tolik na odbyt. Moje obrazy hráči golfu kupovali, protože v nich nacházeli svůj vnitřní boj. Na všech čtyřech ukradených plátnech byly různé pohledy na velké golfové hřiště u Pebbly Beach v Kalifornii. Představovaly čas, práci, příslibený honorář, ale hlavně těžko popsitelné trýznivé úsilí. Ti ďáblové mi ukradli i kus vyčerpané duševní energie. Mohl jsem samozřejmě podobné obrazy namalovat znovu, ale už nikdy ne přesně takové, jako byly ty, o které jsem přišel. Nikdy ne stejné tahy štětcem, nikdy ne stejné stíny, stejné soustředění a odhodlání vteřiny před odpálením míčku.

Klid vydržel půl hodiny, do příchodu Olivera Grantchestera, který s sebou přivedl štíhlou mladou ženu, ověšenou počítačem, tiskárnou a taškou s kancelářskými potřebami.

Během uplynulých let jsem se s Oliverem Grantchesterem setkal jen dvakrát, a v obou případech jsem nelitoval, že se nevidíme častěji. Moje přítomnost v Ivanově studovně způsobila, že se právník zarazil a ztuhl. Zamračil se.

Nepopřál mi dobré jitro, jen poznamenal: „Já myslel, že jste ve Skotsku.“

Jakmile maminka a Ivan uslyšeli jeho hlas, vyšli z ložnice a nahradili Grantchesterovi vlídné uvítání, kterého se mu ode mne nedostalo.

„Olivere!“ Zvolala maminka a nastavila mu tvář k formálnímu políbení. „Jste hodný, že jste přišel.“

„Ano, jste vážně hodný,“ zašeptal Ivan pianissimo a sedl si do svého křesla.

„Přijdu, kdykoli to bude třeba,“ řekl důrazně Oliver Grantchester. „To přece dobře víte.“

Mohutná postava právníka v šedém obleku a jeho důrazný hlas jako by místnost zaplnily, studovna se mi najednou zdála malá. Bylo mu asi padesát let a kolem lysého temene měl věnec prošedivělých vlasů.

Silné rty a těžkou bradu. Kdybych ho kreslil, nedokázal bych z něj udělat milého, přátelského lidumila s laskavými očima, ale to bylo možná tím, že jsem u něho já, Alexander, nikdy nevykouzlil úsměv.

Představil mi svoji asistentku přezíravě jako Mirandu. Ta se spokojeně usadila u Ivanova psacího stolu, aby nám byla k ruce, a rozložila si tam elektroniku.

Grantchester se obrátil k Ivanovi: „Chcete sepsat plnou moc? To je od vás velmi rozumné, když dovolíte, vzhledem k vašemu zdravotnímu stavu. Tiskopisy mám s sebou. Máte všechno připravené, Mirando?“

Miranda pokorně kývla. Grantchester pokračoval: „Chyba, že lidé nebývají tak prozíraví jako vy, milý příteli. Život jde dál. Když někomu udělíte na omezenou dobu plnou moc, všechno půjde bez komplikací a vy se mezitím dáte dohromady.“

Ivan krotce přikývl.

„Koho pověříte?“ zeptal se Grantchester. „Doufám, že víte, že jsem vám ve všech směrech vždy k dispozici. Vy nicméně možná dáte přednost Patsy. Jistě, vaše dcera bude velice vhodná. Předpokládám, že jste se s ní již o věci domluvil.“ Rozhlédl se po místnosti, jako by očekával, že se tam Patsy náhle zjeví.

„Tak to tedy bude Patsy.“ Obrátil se k Mirandě. „Pište prosím..., plná moc... jméno..., paní Patsy Benchmarková, dcera sira Ivana.“

Ivan si odkašlal a řekl Mirandě: „Ne..., ne prosím..., ne na paní Benchmarkovou. Dávám plnou moc, aby za mne jednal tady můj nevlastní syn, Alexander Kinloch.“

Právník překvapením otevřel ústa, ale nevydal zvuk. Tvářil se užasle a pobouřeně.

„Alexander Robert Kinloch,“ diktoval Ivan Mirandě. Moje příjmení pečlivě odhláskoval, aby nedošlo k chybě.

Oliver Grantchester se konečně vzpamatoval. „To nemůžete!“

„Proč ne?“ zeptal se Ivan.

„Protože je..., přece se na něj stačí podívat.“

„Má dlouhé vlasy,“ přikývl Ivan. „Taky bych byl rád, kdyby se dal ostříhat. Ale stejně...“

„Ale co vaše dcera? Co tomu řekne?“ zlobil se Grantchester.

Při pomýšlení, co tomu řekne Patsy, se Ivan ustaraně zamračil. Váhavě se na mne podíval. Tvářil jsem se klidně a nezúčastněně, ponechával jsem rozhodnutí na něm. Kdyby se Patsy svými šikovnými rukama zmocnila Ivanových záležitostí, už by mu je nikdy nevrátila.

Ivan se zadíval na maminku: „Vivien, co ty si o tom myslíš?“

Očividně sdílela můj názor. Ivan se musí rozhodnout sám.

Řekla: „Je to na tobě, můj milý. Vždy se rozhoduješ správně.“

Ivan se obrátil ke mně: „Alexandře?“

„Jak myslíš ty.“

„Já doporučuji paní Benchmarkovou,“ řekl Grantchester důrazně. „To je přirozená volba, je přece vaší dědičkou.“

Ivan váhal. Ivan po infarktu váhal, kde by předinfarktový Ivan energicky velel. Krize v pivovaru ho zcela zlomila a zbavila sebejistoty.

Nakonec řekl: „Alexandře, já chci tebe.“

Mlčky jsem na souhlas přikývl.

Obrátil se ke Grantchesterovi: „Bude to Alexander. Dávám plnou moc jemu.“

„Můžete dát plnou moc oběma,“ bouřil se právník zoufale. „Mohou za vás jednat společně.“

Muselo mu však být jasné, že takový postup by vedl k nemalému zmatku.

„Jen Alexander,“ řekl Ivan.

Jeho právník se bez boje nehodlal vzdát. Poslouchal jsem, jak Ivana zahrnuje právníckými argumenty a snaží se jeho rozhodnutí zvrátit. Pobaveně jsem si pomyslel, že se Oliverovi nejspíš nechce čelit Patsynu bouřlivému hněvu.

Ivan však aspoň v téhle věci zůstal věrný své povaze a byl neústupný. Miranda do formuláře naklepala moje jméno a Grantchester mne nevrle vyzval, abych listinu podepsal.

„Udělejte ověřené kopie, udělejte jich deset,“ řekl Ivan.

Rozzlobený právník kývl na Mirandu, aby pořídila deset kopií na přenosné kopírce. Grantchester všechny kopie podepsal, z čehož jsem pochopil, že tím potvrdil jejich platnost.

Ivan řekl unaveně: „Napíšu také dopis sekretáři pivovarské společnosti, že jmenuju Alexandra zastupujícím ředitelem, aby za mne mohl na základě plné moci jednat nejen ve věcech soukromých, ale i ve všech obchodních věcech týkajících se pivovaru.“

„To nemůžete udělat!“ vybuchl Grantchester. „O podnikání neví zhola nic.“

Ivan se na mne klidně zadíval a prohlásil: „Neřekl bych.“

„Ale..., ale..., přece je malíř.“ Do posledního slova vložil Grantchester příměs pohrdání.

Ivan trval na svém: „Alexander bude mým zastupujícím ředitelem. Napíšu ten dopis ihned.“

Právník se škaředil. „Tohle nedopadne dobře.“

3

Maminka mi půjčila kreditní kartu Westminsterské banky a řekla mi číselné heslo karty, abych si mohl vybrat v bankomatu hotovost. Důvěra až za hrob.

Díky kartě jsem si koupil lístek na vlak do Readingu, ale nevyhověl jsem maminčině prosbě, abych si koupil něco „slušného“ na sebe, než půjdu do kanceláře firmy Pierce, Toolright a Simmonds.

Vzal jsem si od Ivana z jeho studovny s sebou slohu s plnou mocí a s ověřenými kopiemi a taky jeho rukou psaný dopis, jímž mě jmenoval zastupujícím ředitelem.

Tobiáš Toolright si mne změřil od hlavy až k patě, prostudoval plnou moc i dopis a pak zavolal mé matce.

„Je tu člověk, tvrdící že je váš syn. Byla byste tak laskavá, mohla byste syna popsat?“

Nastavil telefon tak, že bylo slyšet volajícího. Slyšel jsem maminčin rezignovaný hlas, jak odříkává: „Měří asi metr osmdesát, je hubený, má hnědé vlnité vlasy až na ramena. Ještě... má monokl.“

Tobiáš poděkoval a zavěsil. Nad mým zevnějškem projevoval nulové nadšení, ale na to jsem byl od lidí v oblecích zvyklý.

„Co je s pivovarem?“ šel jsem přímo k věci.

Jakmile se smířil s tím, jak vypadám, jednal inteligentně a vstřícně. Já na oplátku ignoroval jeho zlozvyk šťourat se v zubech jedním párátkem za druhým a srkat mezi zuby. Soustředil jsem se na jeho nosový, huhlavý hlas, linoucí se mu z úst vedle párátko. Usoudil jsem, že bude sotva o deset let starší než já, nebyl tedy mezi námi takový věkový rozdíl, aby se proto nade mne mohl povyšovat. Po deseti minutách už jsme si rozuměli.

Měl kancelář ve strohé, účelné místnosti. Z okna bez záclon byla vyhlídka na železniční koleje a neonové

světlo u stropu vykreslovalo i na mladých tvářích kruhy pod očima. Napadlo mě, že by to vypadalo zajímavě v barvách na plátně, možná lehká ultramarínová lazura přes okr, ale že bych při takovém světle žít nechtěl.

„V zásadě jde o to, že člověk, který měl v pivovaru na starosti finance, podnik vytuneloval a pak se vytratil, nejspíš do Brazílie nebo jiné vhodné země, se kterou nemáme úmluvu o vydávání stíhaných. Pivovar následně nemůže krýt pohledávky. Mírně řečeno, věřitelé jsou poněkud nesví. Jako auditor nemůžu za současné situace dát Pivovaru krále Alberta souhlas k další podnikatelské činnosti.“

To jistě na Ivanův infarkt stačilo.

Zeptal jsem se: „Jak velká částka chybí?“

Usmál se. „Jak velká je mlha?“

„Chcete říct, že nevíte?“

„Náš defraudant byl ředitelem finančního oddělení. Sehrál to jako karetní trik. Hledáš jednu kartu a ejhle..., zmizela kamsi do pěkné, anonymní banky na tajný účet, navěky. Zbyly jen dluhy.“

Zamračil jsem se. „Nemluvíte příliš jasně.“

„Varoval jsem sira Ivana už loni, že někudy unikají peníze, ale on mi nechtěl věřit. Ani teď, když je tak nemocný, to ještě stále nechce vzít na vědomí. Nerad to říkám, ale tak to je. Raději by zatloukl krádež, než by celému světu přiznal, jak byl neopatrný a hloupý, a s ním celá správní rada.“

„Není první ani poslední, komu se to stalo.“

„To zdaleka ne.“

„Jaké tedy nabízíte kroky k záchraně?“

Chvilí váhal a šťoural se v zubech. „Můžu vám poradit,“ řekl, „ale nemůžu za vás jednat. Jako auditor musím udržovat určitý odstup od věcí svého klienta. Prakticky vám smím jenom naznačit určitý postup, a bude na vás, jestli si ho zvolíte.“

„Prosím naznačujte.“

Ještě se chvilí vrtal v ústech. Mě všechno bolelo, rád bych se vyspal a necítil jsem se příliš inteligentní.

„Považoval bych za rozumné,“ řekl opatrně, „kdybyste si opatřil odborníka na insolventnost.“

„Koho?“

„Odborníka na to, když se podnik octne bez peněz. Člověka, který by za vás vyjednával.“

„Netušil jsem, že takoví odborníci existují.“

„To jste šťastný člověk.“

„Kde takového člověka najdu?“ zeptal jsem se věcně.

„Napíšu vám jedno jméno, to udělat můžu.“

Vděčně jsem se zeptal: „Co on udělá?“

„Ona.“

„Dobře. Tak co ona udělá?“

„Pokud dojde k závěru, že je možné pivovar zachránit –, a k tomu účelu bude muset uskutečnit vlastní, nezávislé šetření –, pokud by tedy zjistila, že pivovar je možné vzkřísit, dá dohromady „DDV.“

Viděl, jak se tvářím. „DDV je dobrovolná dohoda věřitelů. Jinými slovy se ta dáma pokusí svolat schůzi věřitelů. Seznámí je se ztrátami a pokusí se je přesvědčit, že pivovar se postupně vzmuže na provoz se ziskem. Když se jí to podaří, vypracuje společně s nimi podmínky postupného splácení dluhů. Věřitelé jeví ochotu přistoupit na reálné, splnitelné podmínky, protože kdyby zatlačili podnik k likvidaci, nedostali by skoro nic.“

„Tohle chápu.“

„Když mně potom jejich výbor, spolupracující s pivovarem, předloží rozpočet a perspektivu, která mě jako auditora přesvědčí, že pivovar má budoucnost, smím podepsat audit s tím, že pivovar může i nadále podnikat.“

„Dobře...“ Chvilí jsem uvažoval. „Jakou máme šanci?“

„Mohlo by to být horší.“

„Lepší ne?“

„Záleží na věřitelích.“

„A... to jsou... kdo?“

„Jak už to bývá. Banka, daňový úřad, penzijní fond, subdodavatelé.“

„Banka?“

„Ředitel finančního oddělení pro podnik získal úvěr na rozšíření podniku. Teď jsou peníze pryč, do rozšíření se nic neproinvestovalo a není čím úvěr krýt, přesně řečeno, není na úroky. Banka nás vyrozuměla, že už nám nebude proplácet šeky.“

„A co daňový úřad?“

„Pivovar neplatí pojištění zaměstnanců už šest měsíců. Peníze jsou pryč. Penzijní fond se rozplynul. V porovnání s tím jsou subdodavatelé jen malé pivo – promiňte mi ten hloupý vtip – ale právě subdodavatelé jsou nepřítel.“

„To je pěkný průšvih. Má podnik nějaký jiný majetek?“

„Jistěže má, budovu pivovaru, ale na té už je taky hypotéka a není z čeho ji umořovat. Kdyby nás banka likvidovala, prodělala by na tom.“

„A co hospody, které pivovaru patří?“

„Na ty jsou taky hypotéky, na ty si ředitel finančního vypůjčil a peníze nejsou.“

„Zní to beznadějně.“

„Už jsem zažil horší situace.“

„A co Pohár krále Alfréda?“

„Hm. Na ten se zeptejte sira Ivana, ten ví, kde je.“

„Přece v Cheltenhamu,“ poznamenal jsem nechápavě, „přece se od soboty za měsíc běží v Cheltenhamu.“

„Ach tak, vy mluvíte o dostihu.“

„Jistě, o čem jiném!“

„Myslel jsem, že hovoříte o samotném poháru, o zlatém poháru krále Alfréda. Má snad být ze středověku.“ Přetřel jsem si rukou tvář. Všechno mě bolelo.

„Má velkou cenu,“ řekl Tobiáš. „Sir Ivan by ho správně měl prodat, aby měl krytí na část dluhů. Není však zcela jasné, jestli pohár patří pivovaru nebo jestli je osobním vlastnictvím sira Ivana. Já... poslyšte, jste v pořádku?“

„Ano.“

„Mně se to moc nezdá. Nechcete kávu?“

„Rád.“

Chvilí hospodařil a nakonec mi donesl čaj.

Vzal jsem si další pilulku od doktora Robbistona a zvolna jsem se přestal potit. Čaj byl výborný. Usmál jsem se, abych trochu milého, ustaraného Tobiáše upokojil, a vysvětlil mu, že jsem nevyspalý, protože jsem byl celou noc na cestě. Zdálo se, že jsem tím svou slabost dostatečně zdůvodnil (navíc jsem měl slušivý monokl).

„Já se skutečně ptal na vlastní dostih, ne na trofej. Dostih patří k dobrému jménu pivovaru, je to známka úspěchu. Co myslíte..., domníváte se, že by věřitelé souhlasili s tím, aby se dostih běžel, protože by se tím zvýšila důvěra veřejnosti, i když by to znamenalo někde vyškrábat peníze na cenu pro vítěze a na pohoštění asi pro sto lidí včetně pronájmu stanu? Ten dostih je nejlepší propagace pivovaru. Zrušit dostih v téhle fázi, teď, když už se zaregistrovaly přihlášky, by představovalo velmi nepříznivý signál vůči veřejnosti, rázem by všichni věděli, že na tom pivovar je zle... A jak známo nic není pro chatrné stavení horší, než nepříznivý vítr.“

Upřeně se na mne díval. „Tohle všechno byste měl říct tomu výboru věřitelů.“

„Nemohla by jim to říct ona? Ta vaše kouzelnice na bezpenězí?“

Prohlédl si mne od hlavy, od dlouhých vlasů až po džíny, zašpiněné od barev. Očividně usoudil, že dostih bude mít lepší šanci k přežití, pokud ho bude hájit míň výstřední advokát.

„Budete ji muset přesvědčit,“ krátce se usmál. „Mne jste přesvědčil. Mimochodem, v majetku pivovaru je dostihový kůň. I když... taky není jasné, jestli kůň patří pivovaru nebo siru Ivanovi. Byl bych rád, kdybyste pomohl tuhle věc vyjasnit.“

„Já?“

„Je to všechno na vás, vy máte věci v rukou. Z vaší plné moci to jasně vyplývá.“

„Hm.“

„Sir Ivan vám zřejmě důvěřuje až za hrob.“

„Navzdory tomu, jak vypadám?“

„No...“ Zničehonic se na mne zešíroka usmál. „Upřímně řečeno, ano.“

„Jsem malíř, a taky tak nejspíš vypadám. Malíři se povětšinou nevyskytují navlečení do střízlivých obleků.“

„To je asi pravda.“

Vypil jsem další šálek čaje a zeptal se jen tak mimochodem: „Jak se jmenuje ten dostihový kůň?“

„Kam bys ukryl dostihového koně, Alexandře?“

Ukrýt koně..., no nazdar.

„Jmenuje se Golden Malt.“

Ještě včera ráno jsem žil pokojným, byť poněkud výstředním životem dokumentátora neméně excentrické vášně stěhovat malý míček po pečlivě udržovaném travnatém terénu na vzdálenost dvou furlongů až do malého kulatého důlku v zemi. Rozumnou, spořádanou výstřednost včerejška vystřídal násilí, loupež, potlučené tělo, otčím na pokraji hrobu, jeho těžká domácí situace a to, že na moje bedra přesunul své neúprosně narůstající potíže.

Pochopil jsem, že si Ivan přeje, abych jeho koně ukryl před likvidačním řízením. Ivan mi dal zákonnou moc prohréšit se proti zákonu.

„Na co myslíte?“ zeptal se Tobiáš.

„Já..., hmm... Jak můžeme tenhle týden zajistit výplaty?“

Povzdechl si. „Vy se skutečně držíte základních a neodkladných věcí.“

„Dá se ještě počítat s bankou?“

„Prý ne, prý už ani penny.“

„Kdybych si před nimi klekl?“

„Ani tehdy ne,“ řekl soucítě.

Byla středa odpoledne a výplatní den v pivovaru byl jako ve většině podniků v pátek. Půjčil jsem si Toolrightův telefon a zajistil si služby dámy odbornice a taky si domluvil schůzku v bance na příští ráno. Zeptal jsem se Tobiáše, kolik peněz je třeba k tomu, aby se loď udržela nad vodou do té doby, než věřitelé zahájí záchranné akce –, pokud je zahájí. Tobiáš se ochotně ponořil do dokumentace a sdělil mi pak částku, která zcela vysvětlovala Ivanův infarkt.

„Dělejte, co můžete,“ řekl Tobiáš a pilně přitom pracoval párátkem. „Vy jste v tom všem nevinně a teď vám to hodili na hlavu.“

Nevěděl jsem, jestli se mám smát nebo brečet. Na hlavu mi toho dopadlo už dost. Hlavně rány. Na svých bedrech jsem toho měl víc než dost vlastně už pět let. Trvalo pět let, než se ďáblové objevili až na mém prahu.

Zeptal jsem se: „Pokud jde o toho koně –, jmenuje se Golden Malt, že? Jak to, že není jasné, komu patří?“ Tobiáš se zamračil. „Na to se zeptejte sira Ivana. Kůň v inventáři pivovaru zapsaný není, podnik taky nežádá o roční daňové odpisy na amortizaci, jaké se žádají na různá zařízení, podnik ale platí poplatky za trénink a odepisuje je jako výdaje za propagaci. Tohle budete muset nějak vyjasnit, jak už jsem říkal.“

Pak se mnou hodinu probíral účetnictví z minulého roku, položku za položkou. Z jeho výkladu mi bylo jasné, že nebýt zrady člověka, který měl na starosti finance, pivovarnický podnik by utěšeně kvasil ke svým obvyklým, pěkným ziskům.

„Největší hodnotu má hlavní sládek,“ řekl Tobiáš. „O toho nesmíte přijít.“

„Já o pivovarnictví nevím zhora nic,“ namítl jsem nešťastně.

„Taky nic vědět nepotřebujete. Vy jste hlavní stratég, já vám budu nápomocný radou jako externista.

Tímto vám tedy sděluju, že hodnota akcií pivovaru výrazně stoupla od chvíle, kdy nastoupil tenhle hlavní sládek.“

„Děkuju za radu.“

„Vypadáte vyčerpaně,“ poznamenal.

„Na matematiku jsem nikdy nebyl.“

„Vedete si nicméně dobře.“

Vytáhl doklady, které jsem musel podepsat. Přečetl jsem si text a snažil se pochopit, o co jde, Tobiášovi jsem však důvěřoval. Ivan svému řediteli finančního odboru nejspíš taky věřil.

„Zítra zlomte vaz v bance,“ řekl Tobiáš, urovnával papíry a cucal párátko. „Nedejte se, nenechte se převálcovat.“

Nebyli by první, kdo mne převálcoval, pomyslel jsem si.

„Půjdete tam se mnou?“

Potřásl hlavou. „O tohle se musíte postarat sám, to je vaše věc, ne moje. Přeju vám štěstí.“

„Ještě něco...“

„Ano?“

„Jak se dostanu do Lambournu, když nemám auto?“

„Taxíkem.“

„Peněz taky moc nemám.“

„Aha. Pak tedy postaru, autobusem do Newbury a tam si přestoupíte na Lambourn.“ Nechal si donést ze sekretariátu jízdní řád.

„Z Newbury do Lambournu vám to jede v sedmnáct čtyřicet pět.“

„Děkuju.“

„Podle mého potřebujete především ambulantní péči nemocnice Royal Berkshire.“

Místo do nemocnice jsem šel na autobus. V Newbury mi dokonce vybyl čas na to, abych utratil něco málo z maminčiných peněz na nové džíny, a potom ty staré, umazané od barev, vyhodil na pánském záchodě autobusového nádraží. Do Lambournu jsem se následně dostavil v trochu důstojnějším provedení.

Nechtělo se mi tam.

Koně mého otčima – včetně Golden Malta – stejně jako koně mého strýce Roberta, to jest Jeho samého, byli v tréninku v Lambournu, u mladé trenérky Emily Jane Coxové.

Když mne zahlédla, řekla: „Co tu sakra děláš?“

„Flákám se.“

„Nenávidím tě, Alexandře.“

Potíž byla v tom, že to nebyla pravda. Já k ní cítil při nejhorším vášeň, při nejlepší nesmyslné rytířské city. Na obou stranách chyběla láska či nenávist, zbývalo cosi, co se blížilo lhostejnosti.

Od stanice autobusu jsem se na ulici Upper Lambourn doploužil po neochotných nohách. Dorazil jsem na místo, když Emily Jane právě končila večerní stáje, ověřovala si, zda se jejím padesáti koňským svěřencům daří dobře.

Ti, kdo jí nepřáli, po pravdě zdůrazňovali, že dobře zavedené stáje zdědila po slavném otci, ale vítězné koně, kterými se v současnosti stáj pyšnila, trénovala ona.

Milovala svoje povolání, milovala koně, byla úspěšná a lidé si jí vážili. Kdysi milovala i Alexandra Kinlocha, nebyla však ochotna zaměnit svoji práci za život na osamělé, pusté a studené hoře.

„Pokud mne miluješ, žij se mnou v Lambournu,“ řekla.

Žil jsem s ní kdysi v Lambournu skoro šest měsíců a nic kloudného jsem za tu dobu nenamaloval.

„Nic si z toho nedělej, to nevádí, vezmi si mě, a pak se uvidí,“ chlácholila mě, když jsme spolu začali chodit.

Vzal jsem si ji, a po čase jsem ji opustil. Nepoužívala moje příjmení, říkala si Coxová.

„Co tu děláš?“ opakovala.

„Já... Ivan dostal infarkt.“

Zamračila se. „Já vím, četla jsem to v novinách. Teď je ale v pořádku, ne? Volala jsem mu, a tvoje matka řekla, že si nemusím dělat starosti.“

„Moc dobře se mu nevede. Chce, abych se postaral o jeho koně.“

„Aby ses o ně postaral? Přece toho zase tolik o koních nevíš.“

„Já jen, že řekl...“

Pokrčila rameny. „Tak tedy dobře, dále, jak myslíš, pro jeho klid.“

Otočila se na patě a zamířila přes dvůr k jednomu otevřenému vrátkům, u kterých stájník právě stavěl na zem vědro s vodou.

Měla krátké tmavé kudrnaté vlasy, jako čepičku, a pěknou postavu. Slušely jí dlouhé kalhoty. Byli jsme stejně staří, skoro na den, a když jsme se brali, neměli jsme o sobě sebemenší pochybnosti.

Vždy jednala a mluvila rozhodně, teď, po letech velení a úspěchů se její energické jednání ještě vystupňovalo. Obdivoval jsem –, miloval –, její rozhodnost, ale ztrácel jsem přitom svoji. I kdybych ji ještě miloval fyzickou láskou, nedokázal bych trvale snášet její velitelské způsoby. Neodejít od ní, určitě bychom se začali hádat, kdybych se k ní vrátil, taky bychom se dostali do sporu. Panovalo mezi námi nekonečné, nepsané příměří. Od chvíle, kdy jsem ji opustil, jsme se setkali celkem čtyřikrát, ale nikdy ne o samotě a nikdy ne v Lambournu.

Ivan měl u Emily v tréninku čtyři koně. Ukázala mi tři nezajímavé kaštanové hnědáky a jednoho zajímavého, jiskrného, byl to Golden Malt. Dělal mi starost, že tak dobře vypadá a že má výrazné bílé odznaky. Jako reklama pro pivovar vypadal skvěle, ale na to, aby zmizel beze stopy, se moc nehodil.

„Je přihlášený na Zlatý pohár krále Alfréda,“ řekla Emily pyšně a poplácala koně po lesklé šíji. „Ivan by rád zvítězil ve vlastním dostihu.“

„Myslíš, že zvítězí?“

„Jestli zvítězí?“ našpulila rty. „Golden Malt poběží, protože to vzbudí zájem tisku a určitě si neudělá ostudu. Víc ti neřeknu.“

Řekl jsem roztržitě: „Určitě zaběhne dobře.“

„Co máš s okem?“

„Přepadli mě a zmlátili.“

Málem se dala do smíchu. „Nechceš se něčeho napít?“

„Výborný nápad.“

Šel jsem za ní do domu a následoval ji kuchyní, kolem účelné kanceláře, do většího obývacího pokoje,

kde přijímala návštěvy majitelů a jak se zdálo i návštěvy bývalých manželů.

„Ještě stále campari?“ zeptala se, ruce nad tácem s lahvi a skleničkami.

„Cokoli.“

„Dojdu pro led,“ nabídla se.

„S tím se nezdržuj,“ brzdil jsem ji, ale ona se stejně vydala do kuchyně.

Přešel jsem pokojem. Byly tam stále tytéž pohovky s černobílým kostkovaným čalouněním, tytéž dubové stolky. Zůstal jsem stát před obrazem na zdi. Na plátně bylo větrem bičované golfové hřiště s úzkým proužkem moře na obzoru. Šedé nebe, dva hráči vzdorující větru, naklonění vpřed, za sebou vlekoucí hole na kolečkách. V popředí byla vysoká tráva, ohýbající se ve větru a v trávě z dohledu hráčů bílý míček.

Poslal jsem obraz Emily jako na usmířenou, bylo to jedno z prvních pláten, která jsem namaloval ve Skotsku po odchodu z Lambournu. Když jsem se na obraz díval, vrátila se mi vzpomínka na to, jak jsem ho maloval, i co jsem přitom cítil, pocit viny i radost z tvůrčí svobody.

Za mnou se ozvala Emily: „Jeden z mých majitelů sem před několika týdny přivedl známého, a ten si toho obrazu všiml už od dveří a ptal se: Je to Alexander?“

Otočil jsem se. Nesla dvě skleničky s ledem a dívala se na obraz. „Podepsal ses jen křestním jménem, Alexander.“

„To já vždycky.“

„Jen tak?“

„Alexander je dost dlouhý podpis.“

„No nic, já jen, že to ten člověk poznal. Překvapilo mě to, ale pak se ukázalo, že to je nějaký výtvarný kritik nebo co. Znal tvoje práce.“

„Jak se jmenoval?“

Pokrčila rameny. „To si nepamatuju. Řekla jsem mu, že maluješ jen golf, a on řekl, že spíš maluješ vytrvalost lidského ducha.“

Dobrý bože! Zeptal jsem se ještě jednou, jestli neví, jak se ten člověk jmenoval.

„Nevzpomínám si, už jsem ti to řekla, netušila jsem, že se spolu tak brzy setkáme, jak jsem to mohla tušit!“

Došla k lahvi a dolila do mé skleničky campari a sodu. „Ten člověk taky řekl, že z tebe jednou bude velký malíř. Řekl, že máš odvalu a umíš řemeslo. Odvalu! No dovol! Copak malování golfu vyžaduje odvalu? Řekl, že pokud někdo chce dosáhnout úspěchu v čemkoli, vyžaduje to odvalu. Prý, i když jde o trénování koní.“

„Byl bych rád, kdyby sis vzpomněla, jak se jmenoval.“

„Nevzpomenu si. Byl to takový menší kulatý človíček. Řekla jsem mu, že tě znám, a on mi začal vysvětlovat, jak zajímavě jsi udělal ty malé červené tečky ve stéblech trávy v předním plánu.“

„Vysvětlil ti to?“ zeptal jsem se.

„Ne.“ Zamračila se. „Myslím, že se v tu chvíli se mnou začal bavit ten majitel, ptal se na svého koně.“

Nalila si gin a tonik, sedla si a kývla na mne, abych se posadil na pohovku. Připadalo mi zvláštní vystupovat v roli hosta tam, kde jsem kdysi vystupoval v roli hostitele. Dům sice patřil od počátku výhradně Emily, protože ho zdědila po otci, ale dokud jsem tam žil, cítil jsem se tam doma.

„Ten znalec umění taky tvrdil...“, Emily se zhluboka napila, „že tvoje věci jsou příliš líbivé, než aby je někdo v současnosti bral vážně.“

Usmál jsem se.

„Tobě to nevadí?“ zeptala se.

„Ne. V módě je šerednost, protože ta se považuje za pravdivou.“

„Lidi si ale nepřejí mít na zdi něco ošklivého.“

„No..., výtvarný svět na mne kouká svrchu, protože mne lidi kupují. Maluju portréty. Dělán na objednávku. Navíc umím kreslit, a to je samozřejmě neodpuštělné.“

„Tobě to zřejmě starosti nedělá.“

„Maluju, co chci a jak chci. Vydělávám si na živobytí. Rembrandt ze mne nikdy nebude, spokojím se tím, na co stačím, a pokud se mi podaří svou práci někoho potěšit, tím líp, lepší než nic.“

„Když jsi tu ještě žil, nikdys o těch věcech nemluvil.“

„Tehdy se nám do toho pletly city.“

Vstala a přešla k mému plátnu. „Upřímně řečeno, prohlížím si tu trávu už od soboty. Jak jsi vlastně docílil těch červených teček na stéblech? Vlastně taky těch žlutých a hnědých.“

„Zdálo by se ti to nudné.“

„Ne, nezdálo.“

Campari bylo příjemně hořkosladké, jako život. Začal jsem vyprávět: „Nejdřív jsem na celé plátno nanesl jasnou kadmiovou červeň.“ Vstal jsem taky a přešel k Emily. „Pod tou stříbřitou vodou –, vidíš –, prosvítá červená, vodorovné tahy štětcem. I v těch mracích místy prosvítá červeň. Na těch dvou postavách taky. Jinak je ten podklad celý překrytý barvami, které vidíš. To je právě to krásné na akrylových barvách, schnou tak rychle, že můžeš nanášet vrstvu po vrstvě, nemusíš čekat celé dlouhé dny, jako když děláš s olejem. Když se pokoušíš nanést další vrstvu olejovými barvami dřív, než ta spodní uschne, vyjde ti z toho špína. No nic..., ta tráva... Nejdřív jsem podklad přetřel sienou pálenou, zrzavě hnědou, a přes ni světlý okr. Pak jsem vzal kus kovového hřebene a škrábal, až jsem se proškrábal na základní vrstvu.“

„Co žes vzal?“

„Hřeben, co se s ním češe, a škrábal jsem až k té červené, aby ty škrábance měly tvar trávy ohýbající se ve větru. V těch škrábancích se tedy objevují malé kousky spodní barevné vrstvy. Pak jsem to přetřel lehkou fialovou lazurou, to trávě dodalo takový ten dojem, jako by se opravdu vlnila v silném větru.“

„Mlčky se dívala na obraz, který visel na její zdi už pět let. Pak řekla: „To jsem všechno netušila.“

„Cos netušila?“

„Proč jsi odešel. Proč jsi tady nedokázal malovat.“

„Em...“ Staré důvěrné oslovení mi najednou připadalo zcela přirozené.

„Já vím, že ses pokoušel mi to vysvětlit, ale já se tehdy cítila tak zhrzená, že jsem to nedokázala pochopit. Taky jsem byla příliš mladá.“ Povzddechla si. „Od té doby se u tebe nic nezměnilo, že?“

„V zásadě ne.“

Živě, bez hořkosti se usmála. „Na to, že naše manželství vydrželo jen čtyři měsíce, nebylo vlastně tak špatné.“

Pocítil jsem v tu chvíli obrovskou úlevu. Nechtělo se mi do Lambournu, vyhýbal jsem se mu, protože mě trápilo špatné svědomí a bál jsem se, že kdybych se tam objevil, vzbudil bych u Emily pocity nepřátelství, které v minulosti nikdy neprojevila. Bál jsem se střetnout s jejím nechápavým, vyčítavým pohledem.

Tehdy mne zahnala dost tvrdě: „Tak tedy jo, když za každou cenu chceš žít na skále, tak koukej vypadnout.“ Přitom mne očima prosila, abych zůstal.

Ještě řekla: „Když ti jde o to prokletý malování víc než o mne, tak radši vypadni.“

O pět hojivých let později prohlásila: „Já bych se taky nedokázala vzdát trénování dostihových koní, za nic na světě.“

„Já vím.“

„Ty by ses nedokázal vzdát malování.“

„Ne, nedokázal.“

„Takže si rozumíme. Teď už je to mezi námi srovnané, nemyslíš?“

„Jsi velkorysá, Em.“

Ušklíbla se. „Mě to baví. Nechceš něco k jídlu?“

Omelety s houbami usmažila v kuchyni ona. Když jsme byli spolu, vařil jsem však většinou já. Najedli jsme se u kuchyňského stolu. Ukázalo se, že Emily ještě stále ráda zmrzlinu. Ten večer nachystala jahodovou.

Zeptala se: „Chceš se dát rozvést? Nepřijel jsi kvůli tomu?“

Překvapeně jsem se ohradil: „Ne, ani mě to nenapadlo. Ty bys chtěla?“

„Můžeš mít rozvod, kdykoli budeš chtít.“

„Ty bys chtěla?“

„Abych pravdu řekla, mně docela vyhovuje, když se občas můžu zmínit o svém muži, i když se tady vůbec nevyskytuje.“

Olízla lžičku od zmrzliny. „Zvykla jsem si velet, už bych ani nestála o to, abych tu měla natrvalo mužského.“

Když naskládala nádobí do myčky, řekla: „Pokud tedy nechceš rozvod, proč jsi přijel?“

„Kvůli Ivanovým koním.“

„Nesmysl. Tos mohl vyřídit po telefonu.“

Emily, jak jsem ji znal, byla nekompromisně poctivá. Zbavila se některých klientů po otci, protože od ní čas od času chtěli, aby nakázala jezdcí nejet na vítězství. Vysvětlila mi, že něco jiného je šetřit mladého koně, aby ho dostihy těšily, a něco zcela jiného klamat dostihové publikum a koně zadržet, zabránit mu ve vítězství, aby na něj při dalších dostizích byl při sázkách příznivější poměr a víc se na něm vydělalo. „Moji koně běží vždy na vítězství,“ řekla tehdy rozhodně. Dostihový svět, zkušený a střízlivý v úsudku, jí důvěřoval.

Proto jsem trochu váhal, než jsem řekl: „Ivan chce, aby Golden Malt zmizel.“

„Co to, prosím tě, plácáš? Nechceš kávu?“

Uvařila espresso. Speciální konev měla novou, tu jsem neznal.

Vyprávěl jsem jí o smutné finanční situaci pivovaru.

„Pivovar mi dluží za trénink Golden Malta už za tři měsíce,“ řekla Emily suše. „Napsala jsem kvůli tomu Ivanovi osobní dopis, ještě předtím, než dostal infarkt. Netěší mě být protivná, ale ty peníze chci.“

„Taky je dostaneš,“ slíbil jsem jí. „Ivan ale chce, abych koně odtud vzal, aby nespadl do likvidace a nemusel se předčasně prodávat.“

Zamračila se. „Já ti ho vydat nemůžu.“

„Ale ano, můžeš.“

Natáhl jsem se přes stůl pro slohu s papíry a předal jí jednu ověřenou kopii plné moci a vysvětlil, že mám právo nakládat s Ivanovým majetkem, jak sám uznám za vhodné, a že Golden Malt tak či tak do tohoto majetku spadá.

Vážně a soustředěně si doklad pročetla. Pak se stručně zeptala:

„Dobře. Co chceš udělat?“

„Chci zítra odtud s koněm vyjet, hned ráno, dokud se to na planinách hemží kořmi na všechny strany.“

Vytřeštěně se na mne zadívala. „Za prvé... jet ho není tak snadné.“

„Takže bych mohl spadnout?“

„Ano, mohl. Za druhé... kam chceš jet?“

„Když ti to řeknu, budeš do toho zapletená víc, než je zdrávo.“

Chvilí přemýšlela, pak řekla: „Nedovedu si představit, jak to chceš bez mé pomoci provést. Začíná to už tím, že musím říct něco stájníkům, aby se nepolekali, až jim bude chybět kůň.“

„S tvou pomocí to bude samozřejmě snadnější.“

„Mlčky jsme popíjeli kávu.“

„Mám Ivana ráda,“ řekla pak. „Teoreticky je to dodnes můj nevlastní tchán a Vivien je moje tchyně.“

Vídáme se na dostizích a dobře spolu vycházíme, i když se Vivien chová zdrženlivě. Posíláme si vánoční gratulace.“

To jsem věděl. Přikývl jsem.

„Pokud Ivan chce, aby kůň zmizel, pomůžu ti. Kam s ním chceš jet?“

„Koupil jsem si v Newbury jedno číslo časopisu Horse and Hound.“ Vytáhl jsem časopis ze slohy a otevřel na stránce, kde byly inzeráty. „Tady nabízí nějaký člověk, který má stále kousek odtud přes planiny, že se postará o ustájení honebních koní a že zajistí přípravu koní na honební dostihy. Myslel jsem, že bych mu mohl zavolat, jestli bych k němu nemohl dát na pár týdnů svého starého steeplera. Přesněji řečeno na čtyři týdny. Tak dva až tři dny před Pohárem krále Alfréda se sem kůň bude muset vrátit, má-li startovat jako tvůj svěřenec, že?“

Nepřítomně přikývla a dívala se, na který inzerát ukazuju.

„K tomuhle chlapovi Golden Malta nepošlu,“ prohlásila. „Je to hulvát a koně se ho bojí. Taky si myslí, že před ním každá ženská padne na kolena.“

„Aha.“

Chvilí uvažovala. „Mám kamarádku, která nabízí stejné služby, ale na sakra lepší úrovni.“

„Dá se k ní dojet?“

„Je to asi třináct kilometrů, jenže ty se na planinách snadno ztratíš.“

„Ale... ty jsi mívala mapu, na které byly všechny pěší stezky, cesty a všechny cvalové dráhy.“

„Ano, to byla speciálka, ale teď nejmíň sedm let stará a na planinách přibýly za tu dobu nové cesty a dráhy, je jich spousta.“

„Možná tam jsou nové cesty, ale stezky jsou tam už sedm tisíc let, ty se nemění.“

Zasmála se a šla do kanceláře mapu vyhledat. Pak ji rozložila na kuchyňském stole. „Ty stále jsou na západ odtud,“ vysvětlila a ukázala. „Je to dost daleko od Mandownu, kde trénuje většina koní z Lambournu. Tady..., vidíš..., u vesnice Foxhill.“

„To snad najdu.“

Emily se tvářila pochybovačně, ale své přítelkyni šla zavolat.

„Mám úplně plno, nemohla bys mi k sobě vzít jednoho, co se mi už nevejde, tak na jeden, na dva týdny?“

„Stačí, když ho budeš udržovat ve formě, dostihy teď nepoběží... Takže můžeš?“

Výborně... Zítra ráno s ním k tobě pošlu stájníka. Jak se kůň jmenuje? Říkej mu Bobby. Pošli mi pak účet.

Jak se daří dětem?“

Než položila sluchátko, ještě chvíli s přítelkyní klábosila.

„Tak to bychom měli,“ řekla. „Jedno kouzlo na přání.“

„Jsi geniální.“

„Samozřejmě. Kde budeš spát?“

„Najdu si něco v Lambournu.“

„To nedělej, leda bys chtěl, aby všichni věděli, že jsi tu. Nezapomeň, že tu půl roku žil, lidi tě znají, měli jsme přece svatbu v kostele v Lambournu. Nestojím o zbytečné řeči, že ses ke mně vrátil. Můžeš spát tady, na pohovce, tady tě nikdo neuvidí.“

„A co takhle s tebou v posteli?“

„Ne.“

Nepřemlouval jsem ji. Šel jsem si raději vyřídit dva telefonické hovory. Zavolał jsem mamince, abych jí řekl, že budu přes noc pryč a že doufám, že pro Ivana budu mít zítra dobré zprávy. Pak jsem zavolał Jeda do Skotska.

„Jak ti je?“ zeptal se starostlivě.

„Žiju na plné obrátky.“

„Já chtěl vědět..., no nic. Zavedl jsem k tvému domku policii. Tam to ale vypadá!“

„Hm.“

„Dal jsem policistům ty tvoje kresby. Řekli mi, že v současné době žádnou podobnou stížnost na loupežící turisty tady v okolí nemají.“

„Ani se nedivím.“

„On sám chce, abys za ním přišel hned, jak se vrátíš. Mám tě prý vyzvednout na nádraží a zavést do zámku. Kdy se vracíš?“

„Když to dobře půjde, tak zítra, nočním rychlíkem. Ještě se ti ozvu.“

„Jak se vede siru Ivanovi?“

„Žádná sláva.“

„Dávej na sebe pozor. Zatím na shledanou.“

Emily mezitím soustředěně přemýšlela. Když jsem položil sluchátko, řekla: „Pošlu ráno hlavního stájníka s první skupinou jako obvykle, jenže tentokrát mu řeknu, aby s sebou nebral Golden Malta. Řeknu mu, že Golden Malta na čas posílám pryč, aby mu zaléčili nohy. Stájníci sice vědí, že má kůň nohy v pořádku, ale mají dost rozumu, než aby se se mnou přeli.“

Vždy měli v tom ohledu dost rozumu, pomyslel jsem si, taky byli Emily věrní, neodcházeli jinam. Emily připravovala na dostihy vítěze, stájníkům se vedlo a bez odmluv Emily poslouchali.

Pak jako každý den napsala seznam koní a jezdců do první dvacetičlenné skupiny jezdců, vyjíždějící ze stájí v sedm ráno, seznam koní a jezdců do druhé skupiny, vyjíždějící po snídani, a seznam zbývajících koní, kteří ten den ještě nejeli práci, se jmény přidělených jezdců. Zaměstnávala asi dvacet stájníků, žen i mužů, dvě sekretářky, správce a hospodyně. Stájníci přicházeli na snídani a pak učili koně skákat. Volali veterináři, přijížděli dodavatelé se senem a krmením, jiní lidé vyváželi hnůj. Naučil jsem se u Emily jezdit, ale nijak skvěle. Telefon nikdy nepřestával vyzvánět a z počítače a do počítače plynul nepřetržitý proud informací. Čas posedávat neměl nikdo.

Já do toho rušného života zapadal jako kuchař a děvečka pro všechno, obstarával jsem pochůzky. Snažil jsem se přizpůsobit, co nejlíp jsem mohl, a určitou dobu jsem byl i spokojený, ale na můj vnitřní život jako by nezbyl prostor. Prodělal jsem týdny pochyb, nevěřil jsem si, sám sebe jsem podezříval, že moje touha malovat je sobecká, že si svůj talent namlouvám, že bych možná měl tvůrčí nutkání potlačit a stát se Emilyním pobočníkem natrvalo, jak si přála.

Nyní, o pět let později, dopsala Emily seznamy a zastrčila je venku přede dveřmi do schránky hlavního stájníka. Vypustila ven oba své labradory, aby se proběhli, a ještě jednou obešla stáje, aby se přesvědčila, že je vše v pořádku. Když se vrátila, zapískala na psy, ti si šli zase lehnout do svých košíků v kuchyni. Pak zamkla na noc hlavní vchod.

Všchno to bylo tak důvěrně známé a tak vzdálené v čase.

Dala mi cestovní přikrývku, aby mi na pohovce nebyla zima, a popřála mi klidným hlasem dobrou noc.

Váhavě jsem ji objal. „Em?“

„Ne.“ Zavrtěla hlavou.

Políbil jsem ji na čelo a přitiskl k sobě. „Em?“

Povzdýchla si. „Tak tedy dobře.“

4

Už nespala v naší velké společné ložnici, ale ve starém pokoji pro hosty, na velkém pohodlném letišti, vhodném pro náhodná setkání.

V bývalé šatně svého otce si nechala zařídit přepychovou koupelnu. Přízemí se nezměnilo, ale v patře změny od mých časů proběhly.

„Tohle je výjimečné,“ řekla Emily a odhazovala vrstvy oblečení až na bílé krajkové spodní prádlo. „Myslím, že si nepočínáme rozumně.“

„Kašlu na rozum.“

„Zřejmě jsi trpěl nedostatkem.“

„Ano, trpěl.“ Zhasl jsem a roztáhl záclony, jako kdysi. „A co ty?“

„Říká se o mně, že jsem dračice, mnoho mužských se srdcem svatého Jiřího se nenajde.“

„Vadí ti to?“

Stáhla ze sebe zbytek textilu a vklouzla nahá pod přikrývku.

Jednu chvíli jsem viděl její siluetu proti oknu a hvězdnému nebi.

Svlékl jsem se a připadal si věčný.

„Po Lambournu se šíří drby jako mor, dávám si zatracený pozor, koho sem pustím.“

Přestali jsme hovořit. Nikdy jsme jako milenci nebyli vynalézaví nebo výstřední, nebylo to zapotřebí. Tváří v tvář, hrud' na hrudi, spojená ústa, vzrušení a vrchol. To se nezměnilo, aspoň to ne. Dotek jejího těla byl tak důvěrně známý a tak dlouho zapomínáný. Jako bych se vracel do opuštěného domu: nově objevené řadro, povědomé ploché břicho, pánev, temná tajemná jeskyně, známá, ale okem nespátřená. Emily se sice chovala na veřejnosti sebevědomě, ale v soukromém životě byla ostýchavá.

Počínal jsem si tak, jak to měla ráda, a těšil se z toho, jak ji těším. Spojení bylo krásné, rytmický pohyb nás nádherně svazoval. Pak přišel vrchol, s bušícím tepem. Kdysi to taky někdy bývalo tak hezké, ale ne vždy. Jako bychom v určitém smyslu dospěli.

„Chyběl jsi mi,“ řekla.

„Ty mně taky.“

Spali jsme pak pokojně bok po boku. Ráno si ve sprše s úžasem prohlédla moji sbírku modřin.

„Přece jsem ti říkal, že mne přepadli a zmlátili.“

„Spíš to vypadá, jako by přes tebe přeběhlo stádo koní.“

„Býků.“

„Dobře, tak tedy býků. Prosím tě, nechod' dolů, dokud nevyjede první skupina.“

Málem jsem zapomněl, že jsem přijel ukrást koně. Čekal jsem, až se dusot kopyt dole ztlumí a zmizí v dálce. Pak jsem sešel dolů na kávu a topinky.

Emily se vrátila ze dvora. „Osedlala jsem ti Golden Malta,“ řekla. „Čeká na tebe, ale je pěkně nervózní.“

Probůh, dej si pozor, ať tě neshodí a neuteče. Aby pobíhal volně po planinách, je to poslední, co bych si přála.“

„Uvažoval jsem o anonymitě.“ Mazal jsem si topinku medem.

„Máš ještě takové ty masky, co koním dáváš, když je hodně velká zima? Taková maska by zakryla ten bílý odznak na nose. Možná by taky neškodilo zakrýt odznaky na nohách...“

Pobaveně přikývla. „Ty si hlavně půjč ze šatny helmu. Jinak si vezmi, co potřebuješ.“

Poděkoval jsem a zašel dolů do rozlehlé šatny, kde skladovala různorodou sbírku kabátků, holínek, jezdeckých bot, rukavic a helmu pro potřebu návštěvníků. Vyhledal jsem si svoje číslo jezdeckých bot (přece jen byly pro můj účel vhodnější než tenisky). Pak jsem si svázel vlasy do uzlu na temeni a schoval je pod helmu a navíc si nasadil jezdecké ochranné brýle proti dešti a blátu... Dobře zamaskovaly můj monokl.

Emily si mne prohlédla, stále ještě pobavená. Prohlásila, že mne určitě nikdo nepozná. Ještě mi doporučila, abych si vypůjčil prošívanou bundu, protože zrána je na planinách velká zima.

Vyhledal jsem si tmavý teplý kabátek. „Kdyby se někdo po koni ptal, řekni, že jsem měl právo naložit s ním podle svého a že jsem ho odvezl neznámo kam.“

„Ty myslíš, že by někdo mohl přijít?“ zeptala se spíš ze zvědavosti, než že by jí to dělalo hlavu.

„Doufám, že ne.“

Golden Malt se na mne zpod masky otráveně zadíval. Emily mne vyhodila do sedla a vzápětí začala projevovat známky nepokoje.

„Kdy jsi sakra naposledy seděl na koni?“ zeptala se zamračeně.

„No, už je to hodně dlouho.“ Strčil jsem nohy do třmenů a posbíral do rukou otěže, jak nejlíp to šlo.

„Jel jsi vůbec na koni od té doby, cos odtud odešel?“ dotírala na mne Emily.

„Mám to v hlavě.“ Golden Malt pode mnou začal tančit a mně se zdálo, že na zem je hodně daleko.

„Jsi blázen.“

„Kdyby byly potíže, zavolám ti... A děkuju, Em.“

„Jo. Jed' už, padej!“ Usmívala se. „A jestli ti uteče, zabiju tě.“ Předpokládal jsem, že vzhledem k mému neslavnému jezdeckému umění bude první kilometr nejobtížnější, protože jsme ho museli urazit po

veřejné silnici, abychom se dostali k cestě, vedoucí na planiny. Měl jsem však štěstí, po silnici projelo jen několik aut, a jejich řidiči jeli pomalu, brali ohled na dostihové koně. Všem jsem mávl na poděkování a snažil se jet důstojně.

Žádný z řidičů nestočil okénko a nezavolal na mne jménem, ani v mém maskovaném koni nepoznal Emilyina svěřence. Byl velký k nepřehlédnutí, ale zcela nenápadný.

Golden Malt byl přesvědčený, že ví, kam se jede, což bylo na začátku naší pouti výhodné, ale později k neprospěchu. Potřásl radostně hlavou a vesele klusal k cestě na Downs, na planiny táhnoucí se asi osmdesát kilometrů od východu k západu napříč jižní Anglií od Chilternsu až k Salisbury Plain. Cítil jsem se na planinách líp než v samotném Lambournu, i když ani tam jsem nebyl sám. Kamkoli jsem se podíval, všude se pohybovaly skupiny koní, sledované landrovery. Na větrem bičované prehistorické zvlněné krajině se denně rojil celý Lambournský průmysl. Kdysi jsem myslel, že mi to stačí k životu a že tam budu moct pracovat... Mýlil jsem se.

Jakmile jsme dojeli na vrchol kopce a já s koněm zamířil na západ místo na východ, začal se Golden Malt vzpouzet. Couval, točil se dokolečka a zatvrzele odmítal jít tam, kam jsem ho vedl. Neměl jsem tušení, jestli by v tom souboji zatvrzelosti zkušený jezdec se silnými koleny uspěl líp než já, věděl jsem jen, že prohrávám.

V tom okamžiku jsem si vzpomněl, jak jsme kdysi s Emily stáli na tribuně trenérů a dívali se na jednoho z jejích koní, který odmítal jít na start. Couval, klusal bokem, točil se dokola a ignoroval všechny pokyny jezdce. Se svými mohutnými svaly a mohutnou vůlí trpaslíka na svém hřbetě přímo zesměšnil, ač to byl jezdec zkušný a ostřílený.

Po všech těch letech jako bych slyšel, jak Emily dopáleně syčí:

„Proč ten idiot sakra nesedne a toho koně na start neodvede?“ Drahá Em, děkuji ti, milá ženo, děkuji ti. Sklouzl jsem ze sedla zarputilého zvířete, přehodil mu otěž přes hlavu a koně jsem vedl. Mířil jsem na západ. U Golden Malta jako by proběhla duševní proměna. Šel jako beránek, stačilo dávat pozor, aby mi nešlapal na paty.

Emily si dělala zbytečné starosti, když se bála, že na planinách zabloudím, zapomněla, kolik času jsem jako kluk strávil stopováním zvěře po nezmapovaných skotských rašeliništích. Pravidlo číslo jedna: určit směr větru podle úhlu, pod jakým člověk fouká do tváře. Stopovat zvěř člověk může jen tehdy, jeli sám od zvěře po větru, aby nebyl cítit jeho pach.

Ten zářijový den vál vítr přímo ze severu. Zamířil jsem s Golden Maltem nejdřív přímo proti větru, a když si zvykl na jeho nápor, stočil jsem ho mírně doleva. Zdolával jsem to jednotvárné zelené moře s naprostou jistotou.

Zahlédl jsem dole v dálce vesnice, ale žádné koně. Když jsme tak ušli asi půldruhého kilometru, zkusil jsem to znovu v sedle. Vyhrabal jsem se nemotorně na koně a chopil se otěží. Golden Malt se choval způsobně a poslušně, možná proto, že neměl poblíž žádné čtyřnohé kamarády a cítil se nejistý. Troufl jsem si ho pobídnout do klusu.

Šlo to bez obtíží.

Překřížili jsme jednu nebo dvě pěší stezky a minuli několik farem, kde se rozštěkali psi. Nemělo význam snažit se v tu chvíli zcela přesně orientovat, kde jsme, protože kdesi před námi vedla nejstarší cesta v celé Británii, Ridgeway, která probíhá od východu k západu, od Temže u Goring Gapu k West Kennetu, vesnici jihozápadně od Swindonu. Na západním konci se sice cesta vytrácí, ale je pravděpodobné, že po ní druidové putovali až ke kamenům Stonehenge. Jak už jménem dáno, vede cesta po hřebeni kopců, protože dávno před příchodem Julia Caesara a Římanů byla údolí hustě zalesněná a plná medvědů.

Ve století automobilů lákala cesta jen turisty a pro osamělé zloděje koní byla přímo ideální.

Když jsem k cestě dorazil, málem jsem ji minul. Teprve když přes ni kůň přeběhl, uvědomil jsem si, že jsem vyhlížel širší cestu, nečekal jsem, že to bude jen jediná hrbolatá stopa. Otočil jsem koně a vrátil se, abych našel něco, co by mi pomohlo v orientaci, ale nenašel jsem nic. Byl jsem vysoko na hřebeni. Cesta běžela od východu k západu, jak se dalo poznat podle větru, určitě to byla cesta, ta správná cesta.

Pokrčil jsem rameny, dospěl k rozhodnutí a zatočil doleva, na západ. Klusal jsem v naději, že to dobře dopadne. Všechny cesty přece vedou někam, i když možná ne ke Stonehenge.

Volil jsem delší cestu, než jaká se nabízela, abych se vyhnul silnicím. Pravda byla, že Ridgeway nebyla nejkratší spojnici bodů A a B, ale protože jsem nechtěl zabloudit a nechtěl jsem se dostat do situace, kdy bych se musel ptát a tím na sebe upozornit, raději jsem obětoval čas na nějaký ten kilometr navíc. Cesta se stočila na jihozápad tam, kde jsem očekával, překřížila jednu nebo dvě vedlejší silnice a nakonec mne k mé velké úlevě zavedla k cíli, k Foxhillu.

Emilyina přítelkyně můj nenápadný příjezd považovala za samozřejmost.

„Paní Coxová vzkazuje, že se tady tak za den za dva zastaví pro sedlo a uzdu,“ vyřídil jsem.

„Dobře.“

„Tak já zase půjdu.“

„Dobře. Děkuju. O toho vašeho kamaráda se postaráme.“ Poplácala koně po tmavé šíji s mateřskou a odbornou laskavostí. Vesele na mne kývla a nic nenamítala, když jsem ji ubezpečil, že zpátky do Lambournu se snadno dostanu stopem.

Chytil jsem stop do Swindonu a pak vlak do Readingu. Šel jsem navštívit mocného ředitele oblastní banky. Prošívanou bundu, vysoké boty, lesklou modrou helmu a ochranné brýle neočekával.

„Hm...“, začal.

„Ano. Promiňte můj zevnějšek. Jsem pověřen jednat za svého nevlastního otce, sira Ivana Westeringa, a tady nejsem ve svém přirozeném prostředí.“

„Znám sira Ivana velmi dobře, je mi líto, že není v pořádku.“

Podal jsem mu ověřenou kopii plné moci a Ivanův dopis, kterým mne jmenoval zastupujícím ředitelem.

Oba doklady byly dost pomuchlané poté, co jsem je měl během své expedice po planinách v kapse košile, ale přece jen mne uchránily před okamžitým vyhozením, jako obvykle. Uhlašený pan ředitel mlčky vyslechl moji prosbu o půjčku na týdenní plat pro dělníky a na důchody s tím, že se odbornice na insolventnost, paní Mordenová, mezitím pokusí ustavit výbor věřitelů a dojít k nějaké dohodě.

Přikývl. „S paní Mordenovou jsem už hovořil.“ Zamyšleně se odmlčel. Pak dodal: „Mluvil jsem také s Tobiášem Toolrightem. Řekl mi, že za mnou přijdete po kolenou.“

„Kleknou si, pokud si to budete přát.“

Na rtech se mu objevil náznak úsměvu a zase zmizel. „Co z toho získáte vy? Osobně?“

Upadl jsem překvapením do rozpaků. Nevěděl jsem co říct, tak jsem mlčel, ale jeho to z míry nevyvedlo.

„Hm.“ Popotáhl a zadíval se na své ruce. Pak řekl: „Dobře. Šek na výplaty na tento týden bude. Penzistům dáte sedmdesát pět procent penze. Pak se uvidí.“ Vstal a podal mi hebkou bílou ruku.

„Jednat s vámi, pane Kinlochu, je opravdový zážitek.“

Potřásl jsem mu rukou a s hlubokým, úlevným vydechnutím jsem vyšel z budovy.

Zbývala ještě hodina a půl do okamžiku, kdy jsem měl sjednanou schůzku, které jsem se obával, schůzku s dobrou vůlí krachujících podniků, paní Margaret Mordenovou. Koupil jsem si další holicí strojky na jedno použití, malou tubu krému na holení a nový hřebec –, věci, které jsem si koupil na nádraží v Euston, jsem nechal v Londýně –, a šel jsem se do jedné hospody trochu zušlechtit. Monokl jsem k vyblednutí nepřemluvil. Dal jsem si ve výčepu půllitr Zlatého piva krále Alfréda, ať ochutnám, co se snažím zachránit, než jsem se vydal na cestu, abych na práh paní odbornice dorazil na minutu přesně. Už jí o mně referovali, jak jsem brzy pochopil, protože okamžitě věděla, kdo jsem, a uvítala mne bez mrknutí. Plnou moc si pečlivě prostudovala a ověřenou kopii uložila. Pak si přečetla kopii Ivanova dopisu, jako předtím Toolright a ředitel banky. Kouzelné Ivanovo Sesame, otevři se mi pak vrátila a na oplátku mne požádala, abych jí podepsal autorizaci jednat za pivovar. Jednání proběhlo přísně úředně, žádná jednoduchá džentlmenská ústní dohoda stvrzená potřesením ruky, všechno pěkně na papíru, s náležitými závaznými podpisy.

Paní Margaret Mordenová byla asi čtyřicetiletá a vůbec nepůsobila jako tvrdá obchodnice, kterou jsem očekával. Pravda, chovala se sebejistě a měla hrozivě chytré šedé oči, neměla však na sobě přísný kostým, ale růžově květované šaty se sukní do půl lýtek, s volánkem kolem krku.

Podvědomě jsem se usmál a z jejího spokojeného výrazu jsem pochopil, že o to jí právě při oblékání šlo, povzbudit, nezastrašit, otupit hrot předsudků a nastolit dobrý vztah pro další jednání.

Měla prostornou kancelář, účelnou a díky mnoha v kůži vázaným právnickým knihám i hezkou. Podél jedné stěny se táhl pult, na kterém bylo šest až sedm monitorů, na každém jiná informace. U pultu stálo křeslo na kolečkách, připravené k jízdě od monitoru k monitoru.

Sedla si do černého koženého křesla za velkým psacím stolem a mávla na mne, abych si sedl proti ní do menšího křesla pro klienty. Na desce stolu už byly připravené doklady týkající se pivovaru. Paní

Mordenová a Tobiáš nemařili čas.

„Máme tu vážnou situaci...“, řekla.

Vážnost situace stoupla, když se rozletěly dveře a do místnosti se energicky vřítel muž a za ním rozčilená sekretářka blekotající (jako ve stovkách filmů): „Odpusťte, paní Mordenová, nedokázala jsem ho zarazit.“ Vetřelec vešel do středu scény, ukázal na mne prstem a řekl: „Nemáte tu co pohledávat. Ven!“ Ukázal na dveře. „Veškeré jednání ve věci pivovaru povedu já!“

Třásl se vzteky. Padesátiletý, skoro holohlavý člověk s rozlícenými očima za silnými skly v kovových obroučkách. Měl hubený krk s vystouplým ohryzkem a byl nabitý přebytečnou energií. Znovu mne vyzval k

odchodu.

Paní Mordenová se klidně zeptala: „Vy jste?...”

„Madam, v nepřítomnosti sira Ivana Westeringa v Králi Alfrédovi poroučím já, já jsem zastupující ředitel. Tenhle ubožák nemá sebemenší právo jednat s auditorem nebo bankéřem, což, jak slyším, dělá. Laskavě ho ignorujte a vykažte ho odtud, budu to já, kdo rozhodne, zda vůbec potřebujeme vaše služby, což je krajně pochybné.“

Paní Mordenová se klidně zeptala: „Jak se jmenujete?”

Zalupal po dechu, jako by se samozřejmostí očekával, že to tazatelka ví. „Finch,” vyštěkl, „Desmond Finch.”

„Ach tak.” Paní Mordenová se zadívala do svých papírů. „Ano, je tu o vás zmínka. Lituju, pane Finchi, ale pan Kinloch má nepochybně právo jednat v zastoupení sira Ivana.”

Gestem ruky ukázala na ověřenou kopii plné moci, ležící na psacím stole. Finch po listině hrábl, prohlédl si ji a roztřhal na kusy. „Sir Ivan je v příliš těžkém stavu, neví, co dělá,” vykřikoval.

„Tahle fraška musí skončit. V pivovaru poroučím jedině já!”

Paní Mordenová sklonila hlavu ke straně a tázavě se na mne podívala: „Pane Kinlochu?”

Ivan zřejmě záměrně přeskočil Desmonda Finche, když vystavil plnou moc pro mne. Bylo by mne zajímalo proč, přece se nabízelo, aby věci svěřil svému stálému zástupci. Pokud tak neučinil – a to očividně neučinil – musím mu zachovat věrnost, až za hrob.

„Paní Mordenová, prosím pokračujte v práci,” řekl jsem nevzrušeně. „Zavolám siru Ivanovi a zachovám se podle jeho rozhodnutí, pokud bude chtít, abych se věci vzdal, poslechnu ho.”

Usmála se na Finche.

„Tohle mi nestačí...” zuřil. „Tenhle... tenhle vetřelec musí vypadnout! Hned! Okamžitě. Paní

Benchmarková na tom trvá.”

Paní Mordenová povytáhla obočí a zadívala se na mne. Zřejmě viděla, že jsem v tu chvíli situaci pochopil.

„Paní Benchmarková,” vysvětloval jsem, „je dcera sira Ivana, Patsy Benchmarková. Byla by ráda, kdybych se v životě jejího otce vůbec nevyskytoval. Byla by nejradši, kdybych se... vypařil.”

„Moment, ráda bych si věci ujasnila,” řekla Margaret Mordenová trpělivě. „Paní Benchmarková je vlastní dcera sira Ivana, zatímco vy jste jeho nevlastní syn, je to tak?”

Přikývl jsem. „Sir Ivan má dceru Patsy z prvního manželství, jeho první žena zemřela. Když mi bylo osmnáct, vzal si moji ovdovělou matku, jsem tedy jeho nevlastní syn.”

Finch jedovatě, hlasitě zasyčel: „Podlézá siru Ivanovi, chce se zmocnit jeho majetku a vyšachovat Patsi Benchmarkovou.”

„Ne,” řekl jsem.

Ani jsem se nedivil, že se paní Mordenová tváří váhavě. Patsyiny obavy byly sice nemístné, ale zato intenzivní.

„Prosím, pokuste se pivovar zachránit,” otočil jsem se k paní Mordenové. „Na jeho osudu možná závisí zdraví sira Ivana. Pivovar jednou bude stejně patřit Patsy když ho zachráníte, uděláte to pro ni, ne pro mne. Jestli pivovar zkrachuje, bude za to paní Benchmarková vděčit vám, pane Finch.”

Nastalo ticho.

Finch se na nás chvíli koukal s otevřenými ústy, pak vykročil ke dveřím, odkud se ještě na dva kroky vřít, aby mne mohl zlobně obvinít: „Paní Benchmarková mi řekla, že jste ukradl pohár krále Alfréda. Ukradl jste ten kalich a teď ho někde schováváte. Pokud ho nevydáte po dobrém, půjde to po zlém.”

Zatraceně! Kde je to?

Bolela mne žebra.

Pohár krále Alfréda. To! To je to, co ti ďáblové hledali, a co já skutečně vůbec neměl.

„Vypadáte unaveně, pane Kinlochu,” řekla paní Mordenová.

„Unaveně!” vyštěkl Finch posměšně. „Pokud je unavený, tak ať se sebere a jede zpátky do Skotska a může se prospát celý týden, nebo ještě líp... celý měsíc.”

Dobrý nápad, pomyslel jsem si. Zeptal jsem se: „Byl ten pohár uložený v pivovaru?”

Finch bez hlesu otevřel a zavřel ústa. Neodpověděl.

„Vy to nevíte?” zeptal jsem se se zájmem. „Byl kolem toho nějaký rozruch? Přišli snad policajti a řinčeli želízky? Nebo vám Patsy jen řekla, že jsem ten pohár odnesl já? Dovede lidem nakukat i to, co je proti zdravému rozumu.”

Pan zástupce odešel stejně rychle, jako přišel. Když při jeho odchodu nastalo uklidnění, zeptala se mne paní Mordenová, jestli náhodou nemám u sebe ještě jednu ověřenou kopii plné moci.

Díky Ivanově prozíravosti, se kterou nechal kopii vyhotovit deset, jsem rezervní měl. Zbylo mi jich ještě

pět.

„Potřebuju pokyny.“

„Jako abyste se dala do práce?“

„Jsem ochotná začít, pokud mi dáte písemné, rukou psané prohlášení, že za všechny kroky, které ve věci učiním na základě vašich informací a pokynů, neponesu zákonnou odpovědnost. Není běžné trvat na takovém prohlášení, ale celý tenhle případ insolventnosti není běžný.“

Napsal jsem prohlášení tak, jak si přála, a podepsal je před svědkem, před sekretářkou. Dala listinu jako přílohu k ostatním.

„Doufám, že se mi zdaří svolat schůzku hlavních věřitelů pivovaru na pondělí. Zítra zavolejte, řeknu vám, jak věc vypadá.“

„Děkuju, paní Mordenová.“

„Říkejte mi Margaret... No a teď se dáme do těch neveselých čísel...“

Vrátil jsem se do kanceláří firmy Pierce, Toolright a Simmonds, kde se ze mne a z pana auditora stali Al a Tobe. Šli jsme spolu na pivo.

Vyprávěl jsem Tobiášovi o tom, jak k paní Margaret Mordenové přišel Desmond Finch. Moje vyprávění vyprovokovalo další cucání nevinného párátka v hlubokém, diplomatickém tichu.

„Znáte se s ním?“ zeptal jsem se.

„Jistě, vídám ho často.“

„Co si o něm myslíte?“

„Mimo záznam?“

„Celé tohle naše povídání v hospodě je mimo záznam.“

Stejně mu chvíli trvalo, než se odhodlal promluvit, byl opatrný.

Pak řekl: „Desmond Finch hodně dokáže, je velmi schopný organizátor, když mu svěříte srozumitelný projekt, bezchybně ho uskuteční. Svou energií zrychluje tep pivovaru. Díky jeho důslednosti a vytrvalosti se skutečně vykoná to, co se vykonat má.“

„Vy ho tedy chválíte?“

Ušklíbl se. „Chválím jeho práci. Jako člověka ho nesnáším.“

Zasmál jsem se. „Zaplať pámbůh za to.“

Přátelsky jsme popíjeli. Pak jsem se zeptal: „Jaký byl Norman Quorn?“ Norman Quorn byl ředitel finančního oddělení, který zmizel s penězi. „Toho jste musel znát dobře.“

„Myslel jsem, že ho znám. Spolupracoval jsem s ním celá léta.“

Tobiáš vytáhl párátka z úst a napil se piva. „Byl poslední, o kom bych věřil, že udělá to, co udělal. Jenže to si lidé vždy říkají.“

„Proč byl podle vás ten poslední?“

„Tak. Bylo mu šedesát let, před penzí, nenápadný, šedý účetní. Žádný smysl pro humor, suchar. Rok po roce jsme spolu probírali účetnictví podniku. Všechno vždy v pořádku do poslední penny. K mé práci patří namátková kontrola faktur, zjišťuju, jestli to, co se účtuje, odpovídá skutečnosti. Nikdy jsem v Quornově práci žádnou, ani sebenepatrnější nesrovnalost nenašel. Byl bych za jeho poctivost dal ruku do ohně.“

„Čekal na velkou příležitost.“

Tobiáš si povzdechl a začal okusovat další párátka. „Počínal si chytře, to se mu musí nechat.“

„Jak vůbec mohlo dojít k tomu, že zpronevěřil tak obrovskou částku? Z čísel, která mi ukázala Margaret Mordenová, na mne šly mrákoty.“

„Nešel s pytlím do banky pro peníze, jestli se ptáte na tohle, nenastrkal hotovost do kufru a nezmizel tunelem pod La Manchem. Ne, počínal si elegantně, moderně, elektronicky.“ Hlasitě zamlaskal.

„Uskutečnil převody po počítačové síti, rozeslal peníze na všechny strany s pomocí čísel ABA – to jsou mezinárodní identifikační čísla bank – a pak převod potvrdil faxem, se všemi příslušnými identifikačními kódy. Byl opravdu chytrý. Z počátku jsem myslel, že jsem mu na stopě, ale někde v Panamě se mi ztratil. Ne, tohle je pro specialisty na podvody, jenže sir Ivan chce tu věc ututlat a hospodářskou kriminálku na to nezavolá. Pravda je, že by to pivovar asi stejně nezachránilo, jediná možná záchrana je Margaret Mordenová. Jediná.“ Zasmušile jsme si nechali znovu nalít.

Zeptal jsem se váhavě: „Považujete za možné, že Quorn ukradl pohár krále Alfréda? Myslím ten kalich, trofej.“

„Cože?“ Tvářil se užasle. „To ne, to není jeho styl.“

„Elektronické převody byly jeho styl?“

„Aha, rozumím...“ zhluboka si povzdechl. „Ale stejně...“

„Desmond Finch tvrdí, že mne Patsy Benchmarková – znáte jistě Ivanovu dceru – že mne osočila z toho, že jsem pohár ukradl. Dovede lidi přesvědčit. Mohl bych skončit za mřížemi.“

„A tam byste psal básně jako Oscar Wilde, že?“

„Vám se to zdá jako legrace...“

„Já tu dámu znám,“ řekl Tobáš. Uvažoval za asistence dalšího párátko. „Potíž je v tom, že nikdo neví, kde ta zlatá starožitná drahocennost je, ale to neznamena, že pohár někdo ukradl.“

„Připíjím vám za vaše brilantní myšlení.“

Rozesmál se. „Byl by z vás dobrý auditor.“

„Mě spíš baví plácát barvy na plátno.“

Díval jsem se na jeho vlídný, neškodně působící obličej a představoval si, jak se mu v mozku bleskově točí kolečka, jako se točí i mně. I ty nejmírnější karikatury Stalina skrývaly za jeho úsměvem bezúsměvné záměry přede všemi, od prezidentů až po rolníky. Někdy se ale člověk k důvěře odhodlat musí, nebo aspoň k naději v důvěru.

Zeptal jsem se: „Co bylo dřív? Zmizení Normana Quorna nebo vaše zjištění, že jsou účetní knihy falšované, nebo infarkt mého nevlastního otce? Kdy se začalo proslýchat, že pohár zmizel?“

Zamračil se a vzpomínal. „Řekl bych, že to všechno přišlo skoro současně.“

„To není dost dobře možné.“

„No, asi ne.“ Odmlčel se. „Pohár nikdo neviděl už hodně dlouho. Jinak... asi před dvěma týdny jsem jednou ráno řekl siru Ivanovi... bylo to u něho v Londýně..., že je pivovar na pokraji bankrotu, a jak se to stalo. Požádal mne, abych to zachoval v tajnosti, abych o tom mlčel. Tehdy už byl Quorn na delší dovolené, aspoň tak mi to řekly sekretářky. Ten samý den odpoledne se sir Ivan zhroutil. Od té doby jsem od nikoho nedostal žádné pokyny až do chvíle, kdy jste se na scéně objevil vy. Celý ten finanční malér se za tu dobu, co byl sir Ivan v nemocnici, postupně zhoršoval, protože nebyl nikdo, kdo by měl právo rozhodovat, a sir Ivan se mnou odmítal komunikovat. Banka ztratila trpělivost a odmítla dál čekat.“

„Co Desmond Finch?“

„Co s ním? Přece jsem vám řekl, že je dobrý realizátor, dobrý důstojník, ale potřebuje nad sebou generála, který by vydával rozkazy. Možná, že teď tvrdí, že přebírá velení, ale nebyt popichování paní Benchmarkové, choval by se stejně jako v uplynulých třech týdnech, trval by na tom, že bez pokynů sira Ivana žádné kroky podniknout nemůže.“

Znělo to dost logicky.

Řekl jsem: „Podle Margaret Mordenové bych na tu pondělní schůzi věřitelů chodit nemusel.“

„Ne, bude lepší, když ne. Pokud je někdo dokáže zpracovat, je to ona.“

„Požádal jsem ji, aby se brala za dostih.“

„Za dostih? Ach ten... Zlatý pohár krále Alfréda. Trofej ovšem nemáme.“

„Vítěz dostává vždy jen pozlacenou kopii, nikdy ne pravý pohár.“

„Život člověka věčně připravuje o iluze.“

5

Když jsem došel do domu na Park Crescentu, doktor Robbiston byl právě na odchodu. Mluvili jsme spolu na schodech před vchodem, zatímco maminka držela dveře otevřené. Usmívala se, čekala, až vejdu.

„Dobrý den,“ pozdravil mne lékař srdečně, „jak se vám daří?“

„Ty vaše pilulky už mi došly.“

„Ano? Chcete další?“

„Prosím ano.“

Okamžitě vytáhl další malou škatulku. Zřejmě je měl vždy v zásobě. „Kdy vás přepadli ti lupiči?“ zeptal se.

„Předevčírem.“ Připadalo mi, že od té doby uplynula celá věčnost. „Jak se vede Ivanovi?“

Doktor se krátce ohlédl na maminku a odpověděl jen stručně, zřejmě proto, že byla v doslechu. „Potřebuje klid.“ Pak se upřeně zadíval na mne. „Vy jste statný mladý muž, postarejte se o to, aby ten klid opravdu měl. Dal jsem mu silné sedativum, potřebuje se vyspat. Zatím na shledanou.“ Zamával nám na rozloučenou a vyrazil do svého uspěchaného života.

Krátce jsem objal maminku a vešel s ní do domu. Zeptal jsem se: „Co myslel tím, že se mu mám postarat o klid?“

Povzddechla si. „Je tu Patsy, a taky Surtees.“

Surtees byl Patsyin manžel. Jeho rodiče si oblíbili stejnojmenného spisovatele devatenáctého století a pokřtili syna po něm. Surtees Benchmark, vysoký, hubený, nadutý, uměl člověku současně lichotit, podlézat i škodit, stejně jako jeho žena. Na mne se díval jejíma očima. Když se usmíval, nikdy neměl úsměv v očích.

Šel jsem s maminkou nahoru, do prvního patra, odkud se ozýval Patsyín hlas.

„Trvám na tom, otče, musí odtud.“

Pak bylo slyšet nesrozumitelné zamumlání.

Hlasy se ozývaly z Ivanovy studovny, proto jsem tam vyrazil a maminka šla v mých patách.

Patsy mne uvítala s očekávanou nelibostí. Byla vysoká, štíhlá, a pokud se jí zachtělo někoho okouzlit, byla neobyčejně krásná. Ti, kterým říkala „drahoušku“, před ní padali na kolena. Naopak ti, kteří ji dobře znali, se před ní měli na pozoru, Surteese nevyjímaje.

„Říkám otci, že tu nesmyslnou plnou moc, kterou ti vystavil, musí zrušit a sepsat jinou na moje jméno.“

Nehádal jsem se, jen jsem poznamenal: „Je zcela na něm, jak se rozhodne.“

Ivan byl bledý a vypadal zesláblý až o strach. Seděl ve svém oblíbeném křesle, na sobě červený župan. Z prášků na uklidnění už mu těžkla víčka. Šel jsem k němu, nabídl mu rámě a zeptal se ho, jestli si raději nechce lehnout.

„Nech ho na pokoji,“ štěkla Patsy. „Přece má ošetřovatelku.“

Ivan se mne však oběma rukama chytil a vstal. Uvědomil jsem si, že od včerejška ještě víc zeslábl.

„Jít si lehnout..., to není špatný nápad,“ řekl nejistě.

Dovolil mi, abych ho zavedl do ložnice, a Patsy se Surteesem proti tomu těžko mohli zakročit, leda by mne přímo napadli. Na čtyři profesionální násilníky jsem nestačil, ale Patsy a jejího muže bych zvládl, a oni to oba dobře věděli.

Když jsem procházel kolem Surteese, zasyčel: „Příště budeš kvílet.“

Maminka se překvapeně ohlédla a Patsy se vztekla na muže zadívala a pohrdlivě ho usadila: „Drž hubu!“

Došel jsem s Ivanem do jeho ložnice, kde jsme mu s maminkou pomohli z županu a do velké postele.

Vděčně si lehl, přivřel oči a zašeptal: „Vivien... Vivien...“

„Jsem tady.“ Hladila ho po ruce. „Klidně spi, můj drahý.“

Po silných práscích ani nemohl vydržet vzhůru. Když začal pravidelně oddechovat, vrátili jsme se s maminkou do studovny. Patsy a Surtees mezitím odešli.

„Jak to myslel?“ ptala se maminka nechápavě. „Proč řekl Surtees příště budeš kvílet?“

„Radši na to nemyslí.“

„Neznělo to jako žert.“ Tvářila se nejistě a ustaraně. „Na Surteesovi se mi něco jaksi nezdá... jako by nebyl normální.“

Dobíral jsem si ji: „Drahá maminko, nikdo nejsme zcela normální, jen se podívej na svého syna.“

Dala se do smíchu, a starost ustoupila spokojenosti, když slyšela, jak do telefonu oznamuju Jedovi, že se na jihu zdržím o den déle.

„Pojeďu zítra nočním vlakem, takže do Dalwhinnie bych měl přijet v sobotu ráno ve čtvrt na osm.“

Jed mírně odporoval: „On sám chce, abys přijel co nejdřív.“

„Řekni mu, že mne maminka potřebuje.“

„Policie tě taky potřebuje.“

„Nedá se nic dělat. Zatím ahoj. Jede.“

Snědli jsme s maminkou dobrou večeři, kterou nám připravila Edna, a strávili pak vzácný, hezký společný večer v mamčině obývacím pokoji. Mnoho jsme toho nenamluvili, ale bylo nám spolu dobře.

„Setkal jsem se s Emily,“ poznamenal jsem mezi řečí.

„Opravdu?“ Moc se nepodivila. „Jak se jí daří?“

„Má hodně práce. Ptala se na Ivana.“

„Ano, telefonovala mi, bylo to od ní hezké.“

Usmál jsem se. To, že jsem opustil svoji ženu, přijala maminka klidně a bez výtek. Myslím, že mne chápala. Řekla tehdy jen:

„Lidé žijící na samotě nejsou osamělí.“ Byl to zajímavý soud, který nijak dál nerozvedla ani nevysvětlila.

Věděl jsem však, že je zvyklá na samotářské sklony svého syna a že ví, že jsem se marně snažil je potlačit.

Ráno poté, co jsme se všichni tři dobře vyspali, jsem měl s Ivanem konečně delší rozhovor.

Vypadal líp. Byl ještě v pyžamu, županu a s trepkami na nohách, ale obličej měl živější a hlavu jasnou.

Vyprávěl jsem mu dopodrobna, co jsem se dozvěděl a co jsem zařídil během dvou dní strávených v Readingu. Musel se, byť neochotně, smířit s faktem vykradení pivovaru, a s uspokojením vzal na vědomí, že se Margaret Mordenová stala velitelem záchranných prací na potápějící se lodi.

„Je to moje vina, že to takhle mizerně vypadá,“ povzdechl si Ivan.

„Chápeš, nemohl jsem uvěřit, že by Norman Quorn dokázal firmu okrást. Znal jsem ho celá léta, povýšil jsem ho z účtárny až na ředitele finančního oddělení, jmenoval jsem ho členem správní rady... věřil jsem

mu. Nechtěl jsem věřit Tobiášovi Tolrightovi, nechtěl jsem ho ani poslouchat. Už nikdy nebudu věřit vlastnímu úsudku.“

Snažil jsem se ho utěšit. „To se stává všem možným firmám rok co rok.“

Zasmušile přikývl. „Říká se, že čím větší důvěra, tím snáz se najde příležitost... Ale Norman..., jak jen mohl?...“

Lidská ztráta ho trápila víc než finanční, zradu a nevěru nesl hůř než zmizení peněz, bezcitnost osobní zrady unést nedokázal.

„Přál bych si, kdyby ses věci ujal a celý pivovar vedl. Vždy mi bylo jasné, že bys to dokázal. Když sis tehdy vzal tu hezkou a schopnou mladou dívku, doufal jsem, že si to rozmyslíš a přejdeš ke mně. Tak se to nabízelo. Byl bys mohl žít v jejích stájích v Lambournu a přitom vést pivovar ve Wantage, je to jen něco přes deset kilometrů. Po takové příležitosti by leckterý mladý člověk rád skočil. Jenže ty ne, ty prostě musíš být jiný. Ty sis umanol odejít, žít o samotě a malovat.“

Neřekl to s despektem, ale s naprostým nepochopením. „Tvoje maminka to jak se zdá chápe, říká, že horskou mlhu do klece nezavřeš.“

„Je mi to líto,“ řekl jsem bezmocně. Věděl jsem, že jeho představa mé životní dráhy v sobě má logiku, nevěděl jsem, proč ji nemůžu přijmout. Těžko jsme se mohli dohodnout.

Změnil jsem téma hovoru. Řekl jsem Ivanovi, že jsem požádal Margaret Mordenovou, aby pokud možno přesvědčila věřitele, že je třeba udržet cheltenhamský dostih při životě, aby jim vysvětlila, že uskutečnění sedmnáctého ročníku Poháru krále Alfréda upevní důvěru veřejnosti k pivovaru a zvýší odbyt, čímž stoupne zisk, jediná cesta k záchraně. Ivan se usmál. „Dábel by tě jako spojení jistě uvítal.“

„Říkám přece pravdu.“

„I pravdu lze zneužít. Lituju, že nejsi můj syn.“

To mně vzalo dech. Ivan sám se tvářil překvapeně, jako by sám sebe svými slovy zaskočil. Nic ale nedodal. Bylo ticho.

Nakonec jsem promluvil já: „Golden Malt...“

„Můj kůň,“ pátravě se na mne zadíval. „Schoval jsi ho?“

„Očekávals to ode mne?“

„Samozřejmě. Doufal jsem, že to provedeš, jenže...“

„Jenže ty jsi člen Jockey Clubu a nemůžeš si dovolit zhřešit, navíc věřitelé možná budou považovat Golden Malta za součást konkursního jmění a budou ho chtít prodat. Ano, ukradl jsem ho u Emily, ale každý slušný detektiv by ho snadno našel, takže pokud má kůň zmizet na delší dobu než na týden, budu ho muset přestěhovat.“

„Kde je teď?“

„Kdo nic neví, nepoví.“

„Ví to někdo kromě tebe?“

„V tuhle chvíli jen Emily. Pokud koně odvezu jinam, pak proto, abych ji zaštitil.“ Odmlčel jsem se. „Máš nějaký doklad, na základě kterého bys mohl dokázat, že ti Golden Malt patří? Doklad o koupi nebo něco podobného?“

„Ne, koupil jsem ho za hotovost jako hříbě, chtěl jsem tehdy pomoci příteli v nouzi, aby nemusel utrženou částku zdanit.“

„Ale, ale.“

„Těžko předvídat, že se člověku za šest let dobrý skutek vymstí.“

V tom mu u lokte zazvonil telefon. Mávl na mne, abych zdvihl sluchátko. Na moje „Haló, kdo volá?“ se ozval Tobias Toolright.

„Jste to vy, Ale? Tady Tobe.“ Mluvil nejistě a rozčileně.

„Nazdar Tobe, co se děje?“

„Volal mi jeden člověk, tvrdí, že sir Ivan vám plnou moc odebral.“

„Jaký člověk?“

„Jmenuje se Oliver Grantchester a je právník, tvrdí, že má na starosti všechny záležitosti sira Ivana.“

„Ověřil všechny kopie plné moci,“ řekl jsem. „Co se mu na nich nezdá?“

„Prý to byl všechno přehmat, prý o tom sira Ivana přesvědčila Patsy Benchmarková.“

„Moment prosím, promluví s ním.“

Položil jsem sluchátko na stůl a vysvětlil Ivanovi situaci. Sálh po telefonu. „Pane Toolrighte,“ řekl, „jakou jste si učinil představu o obchodních schopnostech mého nevlastního syna?“

Odpověď vyslechl s úsměvem. Pak prohlásil: „Stojím za svým slovem a za tím, co jsem podepsal.“ Chvilí poslouchal. Pak pokračoval: „Moje dcera informovala pana Grantchestera mylně. Za mne jedná a bude

jednat ve všech věcech Alexander. Nikomu jinému plnou moc nedávám. Je to jasné?“ Předal sluchátko mně.

Zeptal jsem se Tobíáše: „V pořádku?“

„Páni, to je ale ženská! Je nebezpečná, Ale.“

„Hm... Tobe, neznáte nějakého dobrého, spolehlivého a poctivého soukromého detektiva?“

Zasmál se. „Dobrého, spolehlivého, poctivého..., moment...“

Slyšel jsem, jak v něčem listuje. „Máte po ruce pero?“

Pero leželo na stole, ale notes žádný. Sálh jsem po krabici s kapesníky a použil její dno jako Ivan. Zapsal jsem si jméno a telefonní číslo firmy v Readingu. „Děkuju, Tobe.“

„Rád posloužím, Ale.“

Zavěsil jsem a obrátil se k Ivanovi: „Mimochodem, Patsy taky chodí po světě a vypráví lidem, že jsem ukradl pohár krále Alfréda.“

Klidně se na mne podíval. „Ty ho ale máš, doufám?“

Po chvíli mrazivého ticha jsem se opatrně zeptal: „Proč myslíš, že by pohár měl být u mne?“

Zatvářil se překvapeně, ale nepolekal se. „Protože jsem ti ho poslal, pochopitelně. Umíš věci dobře schovat, aspoň to Robert tvrdí. Poslal jsem ti pohár, aby byl v bezpečí.“

No nazdar. Ach ne, to ne!

Váhavě jsem se vyptával dál: „Jaks mi ho poslal?“

V tu chvíli si poprvé uvědomil, že se jeho pečlivě vymyšlené plány někde musely zkřížit. Zamračil se, ale ustaraný nebyl.

„Dal jsem ho Robertovi, aby ho předal tobě. Lépe řečeno, řekl jsem mu, kam si pro něj má jít. Posloucháš mě vůbec? Netvař se tak nechápavě. Požádal jsem prostě tvého strýce Roberta, aby pohár odvezl do Skotska a předal ho tobě do péče. Neříkej mi, že ho nemáš.“

„Já...“ Odkáslal jsem si. „Kdys ten pohár poslal do Skotska?“

„To já přesně nevím.“ Mávl rukou, jako by takové maličkosti byly zanedbatelné. „Zeptej se na to Roberta, pokud pohár nemáš ty, má ho ještě on.“

Zhluboka jsem se nadechl a vydechl. „Kdo všechno ví, žes mi pohár poslal?“

„Kdo? Nikdo. Co na tom záleží? Robert ti ho předá, jakmile se do Skotska vrátíš, a ty se pak o něj postaráš do té doby, než se nějak urovnají záležitosti týkající se pivovaru. Pohár, stejně jako Golden Malt, patří mně a nechci, aby se na ně vztahoval konkurs a někdo je za babku prodal.“

„Máš doklad o koupi?“ zeptal jsem se.

„Nebud' směšný.“

„Takže ne.“

Zeptal jsem se s nuceným klidem: „Kdy se to odehrálo? Kdy jsi požádal strýce, aby odvezl pohár do Skotska?“

„Co? Někdy minulý týden.“

„Minulý týden... Tos byl ještě na klinice, že?“

„Samozřejmě jsem ještě byl na klinice. Bylo mi nanic a píchali do mne všechno možné, nejenže jsem dvojité viděl, já i myslel dvojité. Robert za mnou přišel v okamžiku, kdy jsem měl plnou hlavu toho, co mi řekl Tobíáš Toolright, a když mi řekl, že zítra jede do Skotska... Robert samozřejmě, ne Toolright... Že jede jako každý rok na ryby a střílet, nabízelo se, abych ho požádal, aby se postaral o pohár. Řekl, že se postará a že ho svěří tobě.“

Zeptal jsem se ho, jestli ti tak důvěřuje, a on řekl, že ti důvěřuje až za hrob.“

Zatraceně. „Který den to bylo?“

„To si nedokážu vybavit. Proč? Co na tom sejde?“

Jistě, jeho onemocnění bylo jistě bolestivé a těžké, ale on nebyl zmlácený, jeho nebušili pěstmi do hrudi, do břicha jako stroj, až člověk sotva dýchal, jeho netloukli do hlavy a neshodili ho ze skály napůl v bezvědomí. On nestrávil tři dny celý bolavý, potlučený, nemusel se proto litovat a polykat prášky proti bolesti od doktora Keithe Robbistona, aby byl život aspoň trochu snesitelný.

To páteční ráno už jsem přestával být bolavý a zmožený, jen tu a tam mi po těle zbyla citlivá místa.

Začínal jsem se cítit skoro normálně.

Příště budeš kvílet.,

Opřel jsem se o opěradlo křesla a zeptal se jakoby nic: „Řekl jsi Patsy, že se o pohár postarám já?“

„Tolik bych si přál, abyste se s Patsy měli rádi. My se s tvou maminkou máme hodně rádi, ale s vámi, s dětmi, je potíže, nejsme úspěšná rodina. Jak ty, tak Patsy jste paličatí, škoda, že se nedokážete smířit.“

„Je mi to líto,“ řekl jsem po pravdě. Přál jsem si mít sestru.

„Patsy však opravdu řekla Desmondu Finchovi, že jsem pohár ukradl, a Finch tomu věří a vypráví to dál, což není příjemné.“

„Desmond!“ Ivan se tvářil shovívavě. „Svým způsobem je to dobrý člověk, hodně na něho spoléhám, dovede se postarat o to, aby se věci realizovaly. Taký je důkladný, pečlivý, a to je dnes vzácné. V téhle mizerné době se můžu spolehnout jedině na to, že výroba běží, jak má, že se pivo dobře vaří i prodává.“ „Ano,“ přikývl jsem.

Závan vracejícího se zdraví, který Ivanovi pomohl zvládnout dopolední hodiny, mizel. Seděli jsme spolu tiše a klidně, zpomalili jsme na Ivanovo životní tempo, a to bylo minimální. Zeptal jsem se ho, jestli nechce, abych mu něco přinesl, třeba kávu, ale nic nechtěl.

Chvilí dřímал, pak začal umdleným hlasem vyprávět: „Když jsem byl v nemocnici, Patsy se ke mně chovala nesmírně hezky, chodila za mnou každý den. Starala se mi o květiny, dostával jsem jich tolik... lidé na mne byli hodní. Všichni na klinice mi říkali, že mám štěstí, když mám tak hezkou a hodnou dceru... Nepamatuju si, jestli byla u toho, když jsem si povídal s Robertem, určitě ne celou dobu... ale nemůže přece věřit, že ty bys pohár ukradl, tos musel nějak poplést.“

„Přestaň si s tím lámat hlavu,“ utěšoval jsem ho.

Štědře vyzbrojený penězi od maminky jsem se vrátil do Readingu a šel navštívit detektivní firmu Young a Uttley, kterou mi doporučil Tobiáš. Předtím jsem mluvil telefonicky s nějakým mužem. Nezajímavý hlas se mnou dohodl hodinu setkání, a kam mám přijít. Kanceláře byly neosobní, strohé, malý předpokoj, pracovní, psací stoly, registratury, počítače a věšák na kabáty. Našel jsem tam jediného živého člověka, muže v mých letech, v džínách, černých vysokých botách, ušmudlané kazajce s ustříženými rukávy a širokým pásem se cvočky na bocích. Byl neoholený, měl nakrátko ostříhané vlasy a v pravém uchu jednu nápadnou náušnici. Na hřbetech obou rukou měl černými písmeny napsáno HATE – nenávisť.

Když jsem vešel, zeptal se: „Chcete něco?“ Poznal jsem hlas, se kterým jsem mluvil telefonicky.

„Hledám pány Younga a Uttleye. Telefonicky jsem...“

„Ano. Young a Uttley jsou partneři. Tamhle na stěně jsou jejich fotografie. Kterého si vyberete?“

Ukázal na dvě velké lesklé fotografie, připevněné připínáčky na hobrovou desku, visící na špinavé zdi. Vedle portrétů visela zarámovaná licenční listina, opravňující pány Younga a Uttleye k provozování soukromé detektivní kanceláře. Já nicméně věděl, že soukromá očka žádnou takovou licenci nepotřebují, ba že podobná licence ve Velké Británii vůbec neexistuje. Předpokládal jsem, že tam listinu mají, aby udělali dojem na zákazníky.

Pan Young byl podle obrázku střízlivý muž v důstojném obleku, s mohutným knírem, pružnou kravatou, na hlavě klobouk. Pan Uttley byl mladý, sportovně vyhlížející člověk v bledě modrých tepláčkách, s míčem pod paží a píšalkou kolem krku. Působil jako svědomitý pan učitel, chystající se na hodinu tělocviku.

S úsměvem jsem se od portrétů odvrátil a řekl mladíkovi, oblečenému za skina: „Beru vás takového, jaký jste.“

„Jak to myslíte?“

„Na obou těch fotografiích jste vy.“

„Vám to myslí,“ utrousil. „Však on mě Tobe varoval.“

„Chtěl jsem, aby mi doporučil někoho dobrého, spolehlivého a poctivého.“

„To jsem já. Co ode mne chcete?“

Zeptal jsem se: „Kde jste se vyučil?“

„V polepšovně a v lochu. Různě. Chcete mě nebo ne?“

„Nejvíc mi záleží na spolehlivosti, na diskrétnosti.“

„Jasně, to především.“

„Chtěl bych, abyste jistého člověka sledoval a zjistil, jestli se sejde či schází s určitými čtyřmi muži.“

„Jasně. Kdo jsou ti čtyři?“

Nakreslil jsem mu je perem a tužkou, protože jsem uhel mezitím někde ztratil. Prohlédl si kresbu Surtees Benchmarka i kresby mých čtyř loupežníků.

Řekl jsem mu Surteesovo jméno a adresu. Přiznal jsem, že o těch čtyřech nevím nic, jen že umějí boxovat.

„Ten monokl vám pořídili oni?“ zeptal se.

„Ano. Vykradli můj domek ve Skotsku, ale mluvili, jako se mluví v jihovýchodní Anglii.“

Přikývl. „Kdy vás přepadli?“

„V úterý ráno.“

Zmínil se o výši honoráře a já mu zaplatil na týden předem. Pak jsem mu dal Jedovo telefonní číslo a

požádal ho, aby mi podal do Skotska zprávu.

Ještě jsem se zeptal: „Jak vám mám říkat?“

„Young a Uttley, vyberte si.“

„Yatli.“

„Vy jste chytřej, až to bolí.“

Ještě ve vlaku jsem se usmíval.

Odpoledne jsem se svou trpělivou maminkou chodil po nákupech.

Všechno zaplatila ze své kreditní karty.

„Ty nejspíš to zimní oblečení a horolezeckou výbavu, které ti ukradli, nemáš pojištěné, vid’?“

Pobaveně a útrpně jsem se na ni zadíval.

Povzdechla si.

„Džíp ale pojištěný byl,“ řekl jsem.

V bytě na Park Crescentu jsem se pak převlékl do nových věcí a odložil jsem tam vysoké boty, prošívaný kabát, ochrannou helmu a brýle s tím, že je časem vrátím Emily. Po krátkém rozhovoru s Margaret Mordenovou jsem Ivanovi oznámil, že si věřitelé firmy zaslouží svatořečení, protože svolili ke společné schůzce na pondělí.

„Proč tu nechceš zůstat?“ zlobil se. „Tvoje maminka by z toho měla radost.“

Neřekl jsem mu do té chvíle nic o tom, jak vyloupili a zvandalizovali můj domek, nechtěl jsem mu přidělovat starosti, a Ivan se ani nezeptal, kde jsem přišel k monoklu. Zdůvodnil jsem mu tedy svůj odjezd jediným argumentem, jaký na něho platil.

„On sám chce, abych za ním přijel..., musím se nějak postarat o tvůj pohár.“

To ho upokojilo. „Postarej se, ať je v bezpečí.“

Všichni tři jsme v klidu, míru a pokoji snědli večeři, kterou Edna uvařila. Pak jsem Ivanovi potřásl rukou, objal maminku, vzal rance a krabice s nákupy a vydal se na Eustonské nádraží, na noční rychlík do Skotska.

I čirý vzduch v Dalwhinnie jako by voněl jinak, jako domov, svěží, chladný, čerstvý. Vůně hor.

Jed Parlane přecházel po nástupišti a dýchal si na zmrzlé prsty. Pomohl mi s věcmi do vozu a řekl, že se mu s mým příjezdem ulevilo a jak prý se cítím.

„Jako nový.“

„To se ovšem o tvém domě říct nedá.“

„Pozamykal jsi to tam?“ zeptal jsem se. Snažil jsem se nedat najevo úzkost.

„Klid, samozřejmě ano, dokonce jsem pořídil nový zámek. Cos tam zanechal, to tam je. On sám trval na tom, abych se tam denně jezdil dívat, jestli je všechno v pořádku. Co já vím, tak tam nikdo neslídí. Policie s tebou samozřejmě chce mluvit.“

„Až někdy.“

Jed mne nezavezl domů, do domku, ale přímo na hrad Kinloch, kde na rozhovor se mnou čekal On sám, jak bylo domluveno.

Hrad vůbec nevypadal jako hrady z Disneyových pohádek, žádné věžičky a kudrlinky. Strohý, masivní, aby odolal nepřítelům i počasí. Postavený z šedých kamenných kvádrů, s úzkými malými okny na místě někdejších střílen. Stál na kopci, s vyhlídkou do údolí, nehostinný, přímý, skoro hrozivý, i za slunného dne vypadal mrazivě.

Můj otec na hradě vyrostl a já, vnuk zesnulého hraběte, jsem si tam jako dítě hrával, mne hrad neděsil.

Časy se však mění a hrad už Kinlochům nepatřil, patřil a patří Skotsku a spravuje ho organizace památkářů jako turistickou atrakci. On sám převod na stát uskutečnil, protože prý údržba střechy a náklady na topení byly příliš i na Kinlochy. Dojednal, že se přestěhuje do někdejšího kuchyňského traktu, kde se počítalo s ubytováním pro tucty služebnictva, a zařídí si tam útulnější bydlení.

On sám se občas ustrojil do slavnostního tradičního skotského oblečení, když přijímal návštěvy členů královských rodin v rozlehlé hradní jídelně. Asi před šesti lety, při jedné takové slavnostní příležitosti, se jistá podnikavá banda zlodějů převlékla za číšníky a ukradla nenahraditelný starožitný pozlacený servis pro padesát osob. Od té doby se neobjevila jediná miska, jediná solnička.

Za necelý rok po první loupeži došlo na hradě k další, zmizelo několik vzácných gobelínů. Tehdy se On sám rozhodl, jak před loupeží uchránit nejdrahocennější a nejproslulejší z pokladů Kinlochů, zlatý, drahými kameny zdobený jílec meče, který jako meč obřadní používal samotný princ Charles Edward Stuart, Bonnie Prince Charlie.

Bylo třeba jílec vysvobodit z bezpečnostní výkladní skříňky a nahradit ho replikou. Od chvíle, kdy On sám nechal pravý jílec dopravit na bezpečné místo, odmítal památkářům prozradit, kde je. Trval na tom, že

jílec patří jemu, protože ho princ Charles Edward věnoval jeho předkovi, tehdejšímu lordu Kinlochovi, a protože ho v přímé linii po právu zdědil.

Správa hradu namítala, že stejně zdědil i samotný hrad, že tedy i jílec meče patří národu.

Ó to ne, namítal On sám. Při převodu vlastnických práv ke hradu osobní movitý majetek do smlouvy zahrnutý nebyl, a nejen to, jílec meče byl přímo z převodu vyňat.

V novinách i v televizi proběhly diskuse o tom, zda se osobní dar konkrétnímu člověku může stát obecným vlastnictvím.

On sám se taky bránil tím, že jílec meče princ daroval jako dík za pohostinství, za koně a potravu na cestu. Pro to tvrzení existovaly důkazy. Princ Charles Edward skutečně na své pouti na sever (po nezdařilém pokusu získat anglickou korunu) strávil na hradě Kinloch dvě noci. On i jeho družina si tam odpočinuli, zotavili se, vyměnili koně a nabrali zásoby jídla na cestu. Za ty služby věnoval princ hostiteli jílec obřadního meče, jehož ostří se náhodně ulomilo.

Meč nikdy nebyl určen pro bitevní pole, na to byl příliš zdobný a těžký, sloužil jen jako symbol moci a slávy. Princ poté, co se jeho sny zhroutily, jako se zlomil jeho meč, nechal na hradě zlatý jílec a jel dál k Invernessu, kde jeho armáda u Cullovenu dobojovala.

Princ byl zdatnější v útěku než v boji. Následoval jeho slavný ústup napříč Skotskem a útěk na Hebridy, odkud prchl do Francie. Lord Kinloch dopadl hůř, za svou věrnost princovi ho Angličané připravili o hlavu (stejně jako tlustého lorda Lovata). Stačil však předat drahocenný jílec svému synovi, ten ho předal dál, a tak dar doputoval až k dnešní generaci. Jílec meče si vysloužil jméno „Pýcha Kinlochů“. On sám byl sice nucen předat Skotsku hrad, ale soudní při o vlastnictví meče vyhrál. Jílec, aspoň po dobu života Jeho samého, patřil jemu.

Od chvíle, kdy Pýcha Kinlochů hrad opustila, došlo k několika dalším krádežím starožitných skotských předmětů: zmizely štíty, brože a tradiční ozdoby. On sám byl v tu dobu v Londýně a nenechal si pro sebe uštěpačné poznámky na účet neschopných správců a ochránců hradu. Ti se urazili a zarputile se rozhodli ukrytý jílec meče objevit, aby Jemu samému dokázali, že není o nic lepší strážce pokladů než oni.

Pod záminkou, že je třeba v celém hradě předělat elektriku a provést generální údržbu i v křídle, kde On sám bydlel, vrtali všude sondy s odhodláním úkryt najít. On sám jim byl ochoten vyrazit jedině: že meč neopustil hranice panství. Nevraživost přetrvávala a pátrání nebralo konce...

Jed mne vysadil u vchodu do soukromého traktu (odemčeného jako obvykle) a já vešel. Strýce jsem našel v jídelně. Přestože bylo brzy ráno, měl už na sobě tvídový oblek a právě si naléval u příborníku kávu.

Pozdravil mne jako vždy plným jménem a já odpověděl jako vždy, s přirozenou formálností.

„Alexandre!“

„Můj lord!“

Přikývl, usmál se a nabídl mi kávu.

„Chceš snídani?“

„Ano, děkuju.“

Odnesl si hrníček ke stolu a dal se do topinek. Bylo prostřeno pro dva. Mávl na mne, ať si sednu k němu.

„Prostřeno je pro tebe, tvoje teta zůstala v Londýně.“

Sedl jsem si a pojídal topinky. Zeptal se mne, jakou jsem měl cestu.

„Celou cestu jsem prospal.“

„To je dobře.“

Byl vysoký, dobře o patnáct centimetrů větší než já, statný, ale tělnatý nebyl. V šedesáti letech měl prošedivělé vlasy prokvétající bíle, výrazný nos, masivní bradu a ostrážitě oči. Pohyboval se nepůvabně a nešikovně, ale hlavu měl jasnou a pevnou, přímo dubovou. Jestli je pravda, co tvrdil Ivan, že mi On sám věří až za hrob, pak jsem tuhle důvěru v zásadních věcech určitě opětoval. Strýc však bohužel, jako mnoho dobrých lidí, s důvěrou nerozumně plýtvat a na jeho mlčení jsem se na sto procent spolehnout nemohl, i když jsem dobře věděl, že jeho indiskrece nebyly míněny zle a byly neuvědomělé.

Mazal si na topinku marmeládu. „Jed mi vyprávěl, co se odehrálo v tvém domku.“

„Je to k vzteku.“

Přál si, abych mu do podrobností vyprávěl, jak se vše sběhlo, a já ho poslechl, byť bez podrobností.

Vyprávěl jsem mu to s nechutí. Taky jsem mu řekl, že mi Ivan dal plnou moc, abych ve všem jednal za něj, i o tom, co jsem zařídil v Readingu.

Vypil tři šálky kávy a roztržitě se pustil do další topinky. Bral si jednu za druhou.

Pak jsem se ho nevzrušeně zeptal: „Takže co, máš u sebe pohár krále Alfréda? Je někde tady?“

Tvářil se zasmušile: „Řekl jsem Ivanovi, že jsi odborník na ukrývání pokladů.“

„Hm. Někdo to nejspíš slyšel.“

„Proboha, Ale!“

„Skoro si myslím, že těm chlapům, na které jsem u domku narazil, šlo o kalich, ne o meč. Taky mám dojem, že možná ani nevěděli, co hledají. Opakovali kolem dokola: Kde je to, ale ani jednou neřekli, co tím myslí. Tehdy jsem věřil, že jim jde o meč, protože jsem netušil, že ti Ivan předal pohár, taky mě ale napadlo, že jim jednoduše jde o něco, co má z mého hlediska největší cenu. No nic, teď jsem si téměř jistý, že jim šlo o pohár.“

„Jed říká, že ti dost ublížili,“ řekl.

„Stalo se to v úterý, to už je dávno, dnes je sobota a mně je dobře. Nelam si s tím hlavu.“

„Můžu za to já?“

„Může za to ředitel finančního oddělení, protože podnik vytuneloval a s penězi utekl.“

„Já ale Ivanovi navrhl, že ti pohár svěřím.“

„Už je to pryč.“

Váhal. „Pořád mi ale zbývá nějak s tou zatracenou zlatou věcí naložit.“

Nevrhal jsem se dychtivě po šanci ujmout se jí.

Sledoval mé mlčení, a smutně potřásl hlavou.

„Asi to od tebe nemůžu chtít,“ řekl.

Příště budeš kvílet... Žádné příště!

„Patsy několik lidí řekla, že pohár mám já, tvrdí, že jsem ho ukradl z pivovaru.“

„Nesmysl!“

„Lidi jí to věří.“

„Přece jsi vůbec v pivovaru nebyl, tedy už řadu let jsi tam nebyl.“

Přikývl jsem. „Je to řada let.“

„No nic. Z pivovaru pohár vynesl sám Ivan,“ vysvětloval strýc.

„Odhodlal se k tomu den předtím, než ho přepadl infarkt. Řekl mi, že je velmi rozrušený a sklíčený. Jeho auditor, jmenuje se myslím Toolright, mu řekl, že možná přijde o všechno. Znáš Ivana..., trápil se tím, že jeho zaměstnanci přijdou o práci a on sám že přijde o dobrou pověst. Bere svůj šlechtický titul a své členství v Jockey Clubu velmi vážně..., nesnesl pomýšlení, že na konci života ztroskotá.“

„On to přece nezavinil.“

„Jmenoval Normana Quorna ředitelem finančního. Teď říká, že už si nevěří, že asi ztratil soudnost. Vzal si na bedra příliš velkou tíži viny.“

„Ano.“

„Když tedy viděl, jak se nezadržitelně řítí do bankrotu a obecné hanby, jednoduše vzal pohár a z pivovaru s ním odešel. Řekl mi, že se mu nad tím vším srdce svírá, doslova, že se mu svírá srdce.“

Zeptal jsem se: „Odneseš si pohár domů? Předal ti ho u sebe doma?“

Strýc se zasmál. „Ne, Ivan měl strach, že by pohár u něho doma byl stejně snadno dosažitelný jako v pivovaru. Protože mu šlo o to uchránit pohár před exekucí, nechtěl nikde zanechávat stopy... jako třeba papíry, kdyby si pronajal bezpečnostní schránku v bance. Takže..., asi se budeš smát..., takže tu věc vzal, uložil do lepenkové krabice a tu nechal ve svém klubu v péči vrátného.“

„To snad ne!“

„Vyzvedl jsem si krabici z klubu a vrátnému jsem dal spropitné. Pohár jsem naložil do vozu a odvezl sem. Jel jsem s Jamesem, jako obvykle. Ostatní z rodiny samozřejmě letěli letadlem.“

James byl jeho nejstarší syn a dědic.

„Jamesovi jsem neřekl, co vezeme, James neví, co slovo tajemství znamená,“ dodal zamyšleně.

James, příjemný, milý člověk, rád mluvil. Jamesovi připadal život jako náramně zábavná hra. Měl hezkou ženu a tři divoké děti. „Všichni jsou teď na lodi,“ vysvětloval On sám, „přestože by děti měly být ve škole.“ Oba jsme se zdvihli, odešli z jídelny a vydali se na strýcovu oblíbenou obchůzku kolem prastarých budov. Naše kroky tlumil nakrátko posekaný trávník.

„Ptal jsem se Ivana, jakou cenu pohár krále Alfréda má,“ řekl.

„Všichni o tom poháru mluví jako o pokladu, jehož hodnotu vůbec nelze vyčíslit, ale to vůbec nebude pravda, zdaleka nemá takovou cenu jako jílec.“

„Co řekl Ivan?“

„Řekl, že pohár je symbol a že symbol není možné vyvážit penězi.“

„V tom má asi pravdu.“

Chvíli jsme kráčeli mlčky. Pak řekl: „Řekl jsem Ivanovi, že chci dát pohár ocenit znalci, protože bychom měli vědět, jakou cenu má, když od tebe budeme chtít, abys ho schoval.“

„Co on na to?“

„Byl rozčilený. Tvrdil, že jakmile by se pohár dostal do rukou odborníka, přišel by o něj. Prý je příliš obecně známý. Pak se rozčilením začal zadýchávat. Musel jsem ho ujistit, že pohár nedám nikomu, kdo by ho mohl poznat.“

„Někdo, kdo pohár nezná, ti těžko může dát pořádný znalecký posudek.“

Usmál se. Obešli jsme nejvzdálenější roh budovy a vykročili proti větru.

„Dnes odpoledne budeme chytřejší,“ řekl.

Expert, kterého pozval, nebyl ani zlatník, ani starožitník, ale hubená, asi osmdesátiletá dáma, bývalá profesorka angličtiny z Univerzity St. Andrew, paní doktorka Zoe Langová, s celou řádkou písmenek vědeckých titulů za jménem.

Strýc mi vysvětlil, že se s ní setkal při nějaké společenské příležitosti. Když se paní intelektuálka dostavila, mávl strýc neurčitě rukou a představil mne: „To je Al, jeden z mých mnoha synovců.“

„Dobrý den,“ řekla paní doktorka zdvořile, pevně mi potřásla rukou a dívala se přitom jinam. „Dnes je chladno, že?“

On sám dovedně vedl povrchní konverzaci a zavedl nás do malé jídelny, kde návštěvníci pozorně usadil u stolu.

Obrátil se ke mně: „Ale, buď tak laskav a podej mi tu krabici vpravo v příborníku.“

Našel jsem hnědou lepenkovou krabici, oblepenou kolem dokola lepicí páskou a pečlivě popsanou velkým písmem:

KNIHY. MAJETEK SIRA I. WESTERINGA.

„Otevři to Ale,“ řekl suše On sám. „Podíváme se, co tu máme.“

Doktorka Langová projevovala zdvořilý zájem, nic víc.

„Lorde Kinlochu, musím vás ještě jednou upozornit na skutečnost, že se v Anglii z devátého století neuchovala žádná významnější zlatnická díla. Zachovala jsem se, jak jste si přál, nikomu jsem o svém dnešním úkolu nic neřekla, a nestálo mne to pražádné přemáhání, protože ani v nejmenším nestojím o ostudu.“

„Jistě,“ přikývl vážně On sám.

Doktorka Zoe Langová měla šedé vlasy, vzadu svázané do řídkého uzlu. Nosila brýle, měla nalíčené rty, a šaty na ní visely. Malá brož byla její jediná ozdoba, žádný prsten. Bylo na ní však cosi těžko popsateľného, z čeho člověk poznal, že to není obyčejná suchá stará panna.

Odrhl jsem lepicí pásku a otevřel krabici, ve které skutečně byly knihy, přesněji řečeno staré vydání Charlese Dickense.

„Pokračuj, Ale,“ pobídl mne strýc.

Vytáhl jsem knihy z krabice a pod nimi jsem se prohrabal k látkovému pytli, ve kterém byla další krabice.

Vytáhl jsem krabici z pytle. Byla krychlová, asi patnáct centimetrů na patnáct, černá, se zlatými uzávěry, mezi kterými bylo drobným písmem vyraženo MAXIM, London. Přistrčil jsem krabici Jemu samému.

Strýc postrčil krabici před doktorku Langovou a řekl zdvořile:

„Paní doktorko, prosím prokažte nám tu čest...“

Bez velkých okolků krabici otevřela a pak jako když zkamení. Cítil jsem, jak je překvapená, čišelo to z ní až ke mně, na druhou stranu stolu.

„Tedy..., tedy...,“ opakovala.

Uvnitř krabice spočíval na bílém saténu pohár krále Alfréda. Nikdy předtím jsem trofej neviděl, a jak jsem z jeho výrazu pochopil, ani strýc ne.

Pomyslel jsem si, že není divu, že si Ivan přál pohár ponechat, nebylo divu, že si přál, aby ho někdo dobře a bezpečně ukryl. Pohár mu byl určitě stejně drahý jako jílec princova meče Kinlochům. Obě památky jako by stvrzovaly, že byly svěřeny do péče rodu a nesmí nikdy padnout do rukou anonymním šedým tvářím, které k nim nemají a nikdy nebudou mít vztah.

Pohár krále Alfréda byl větší, než jsem očekával, kalich měl tvar bachraté misky, stonek poháru se směrem dolů mohutně rozšiřoval. Okraj poháru byl vroubkovaný jako hradní cimbuří a pod okrajem zdobily kalich třpytivé rudé, zelené a modré kameny, zapuštěné do lesklého, ryzího, nejméně dvaadvacetikarátového zlata.

Paní doktorka Langová pohár z jeho lože s úctou vyňala a postavila ho na stůl. Pohár zářil, jako by vskutku sám světlo vyzařoval.

Paní doktorka si odkašlala a věčně promluvila, jakoby se vrátila z výšin na zem. „Král Alfréd samozřejmě nikdy tento pohár neviděl. Pohár má tvar kalicha, ale král Alfréd z něho nikdy mešní víno nepil, k tomu

sloužily menší nádoby, které byly samozřejmě mnohem lehčí. Tento pohár váží nepochybně alespoň půldruhého kilogramu, ne-li více. Ne..., říkám to nerada, ale tento pohár je moderní.“

„Moderní!“ On sám žasl.

„Určitě to není středověká práce,“ řekla odbornice s lítostí.

„Jsem si téměř jistá, že to je práce viktoriánská. Odhaduji asi na osmnáct set šedesát. Velmi pěkná práce, možno říci krásná, nikoli však středověká.“

Nahoře pod okrajem poháru byl ozdobný rytý pás a o kus níž další proužek. Paní doktorka si ornamenty pozorně prohlédla a potěšeně se usmála.

„Na poháru je vyrytý text anglosaské básně, dali si s tím práci. Stejně je to ale viktoriánské dílo. Nezdá se mi, že by ty kameny byly pravé rubíny a smaragdy, ale na to se musíte zeptat příslušného znalce.“

„Dokážete přečíst tu báseň?“ zeptal jsem se.

Krátce se na mne ohlédl. „Samozřejmě. Vyučovala jsem anglosaštinu celá léta. Torza básní, jež se dochovala, jsou neobyčejná. Tehdy samozřejmě ještě tiskařský lis neznali.“ Přejížděla prsty po rytině.

„Tohle je Bedeova píseň smrti, velmi slavná. Bede zemřel v roce 735, dlouho před narozením krále Alfréda.“

Otočila pohár a pátrala prsty po začátku textu. „V doslovném překladu se tu praví: Před počátkem konečné pouti nikomu není více známo než třeba k úvahám o tom, co jeho duši bude přisouzeno z dobrého a zlého, po skonu smrtelného těla.“

Z jejího starého hlasu zaznívala ozvěna mnoha let přednášek studentům a sebejistota zkušeného učitele a vědce. Když mně bylo sedmnáct, utekl jsem před takovou nadřazeností a poučováním a ochudil se tím o mnoho vědomostí. I po tolika letech mne však oprávněná suverenita paní doktorky, založená na skutečných hlubokých vědomostech, zcela nelogicky dráždila.

Styď se Ale! pomyslel jsem si. Chce to pokoru. Bedeova píseň smrti člověku připomínala, aby dobře sečetl vše dobré a zlé, čeho se v životě dopustil, protože se peklu po smrti nevyhne. Celá staletí po Bedeově smrti jsem došel k jistotě, že nejpekelnější peklo čeká lidi na zemi, a to většinou nezasloužené. O tom jsem se ale s paní doktorkou bavit nehodlal.

Předpokládal jsem, že Ivan ví, jaká moudrost je do poháru vyryta. Asi sám sebe odsoudil, měl příliš přísná měřítka pro dobro a zlo, na sebe pak byl nejpršnější. Přemýšlel jsem o tom, zda si poháru necení víc pro vyrytou myšlenku než pro jeho hmotnou hodnotu.

On sám se paní doktorky zeptal: „Na kolik bychom měli pohár pojistit?“

„Jak pojistit?“ Našpulila rty. „Mohli byste ho zvážít a výsledek násobit cenou zlata, nebo byste mohli vycházet z toho, že to je vzácná a zajímavá ukázka viktoriánského romanticismu. V takovém případě byste mohli jeho cenu vyvážit cenou života.“

„To snad ne.“

„Lidé stále umírají při obraně svého majetku, je to silný pud.“

Přikývla na důraz. „Obávám se, že pohár můžete pojistit pouze na hodnotu váhy zlata.“

Váha zlatého poháru pivovar nezachrání, ba nestačí ani na řádové snížení dluhů.

Strýc zamyšleně vrátil pohár do krabice a přiklopil víko.

Místnost jako by náhle potemněla.

„Historky o tom, jak král Alfréd připálil koláče a jak trpěl hemeroidy, jsou nesmyslné,“ kázala doktorka Langová. „Král Alfréd měl špatné ranhojiče. Pravda však je, že byl jediným britským králem, kterého nazývali Veliký. Alfréd Veliký. Narodil se ve Wantage, v Berskhiru. Byl pátým synem, což tehdy nebylo na závadu, prvorozenství nebylo rozhodující, koruna připadla nejzdatnějšímu. Alfréd byl vzdělaný, uměl číst a psát, a to jak latinsky, tak anglosasky. Ubránil jižní Anglii – Wessex – před vpádem Dánů nejprve dovedným vyjednáváním, později v bitvě. Byl chytrý.“ Oči jí zářily. „Teď je představován jako člověk se sociálním cítěním dvacátého století, zakladatel škol a právního řádu. Je pravděpodobné, že takovým zakladatelem vskutku byl, ale v rozměru své doby. Zemřel v roce 899. Je jediným králem z oněch časů, o kterém se dochovaly věrohodné zprávy, jediným, který byl obecně vážen a ctěn, vlastně jediným, kdo ve vzpomínkách lidu přežil. Velká škoda, že tento krásný pohár nepochází z devátého století, byl by to pravý poklad. Nutno však mít na paměti, že pokud by takový poklad kdy existoval, byl by uloupen nebo ztracen v době, kdy Jindřich VIII. ničil kostely. Za oněch časů, ve třicátých letech šestnáctého století, lidé zakopali mnoho vzácných pokladů, aby je zachránili, ale pak ti, kteří poklad zakopali, zemřeli nebo byli zabiti, než někomu stačili sdělit, kde poklad je. Do dnešního dne se stává, že naši farmáři nacházejí na svých polích zlato, tento pohár však takto nalezen nebyl. Z doby krále Alfréda bohužel nepochází. Domnívám se však, že by mu bylo nejlépe v muzeu. O všechny podobné vzácné předměty by mělo být řádně pečováno v muzeích, kde by byly vystaveny.“

On sám, který s ní vřele nesouhlasil, jí zdvořile poděkoval za pomoc a ochotu a nabídl jí čaj nebo víno.

„Nejraději ze všeho bych si prohlédla jílec meče Kinlochů.“

On sám zamžikal. „Máme tu vystavenou jen repliku.“

„Chtěla bych vidět ten pravý, ukažte mi ten pravý.“

Asi po třech vteřinách řekl On sám s úsměvem: „Musíme ho chránit před Jindřichem VIII.“

„Jak prosím?“

„Chci říct, že ho musíme chránit, zakopat.“ Myslel to žertem, a paní doktorka se neubránila úsměvu.

Spokojila se tím, že jí ukážeme repliku.

Prošli jsme dlouhou chodbou, kterou kdysi běhali číšníci z kuchyně s horkými pokrmy do velké síně. Pak

On sám odemkl těžké dveře do vlastní budovy hradu.

Stěny velké síně byly po krádeži gobelínů povětšinou nevesele holé a skříňky, ve kterých byl dříve vystaven drahocenný jídelní soubor, zely prázdnotou, neosvětlené. Na dlouhém stole ve středu sálu, u kterého kdysi hodovalo padesát hostů, byla tenká vrstva prachu. Strýc beze slova kráčel rozlehlou místností s vysokým klenutým stropem, až došel k zamřížované zasklené skříňce na konci místnosti, skříňce, ve které bývala pravá Pýcha Kinlochů.

Sáhl na vypínač a osvětlil skleněnou skříňku a skvostný, zářící, nádherný předmět v ní uložený.

Replika jílece spočívala na černém sametu a působila majestátně, i když člověk věděl, že to je jen kopie.

„Je pozlacená,“ řekl majitel jílece. „Ty červené kameny jsou spinely, nikoli rubíny, modré jsou lapisy lazuli, zelené jsou peridoty.“

Nechal jsem tu repliku sám zhotovit a zaplatil jsem za ni, nikdo nezpochybňuje, že patří mně.“

Doktorka Zoe Langová si jílec dlouho mlčky prohlížela.

Jílec sám, větší než velká mužská pěst, překvapivě připomínal pohár krále Alfréda, chyběl ovšem vyrytý text a vroubkování. Pod jílcem byla rukojeť s kulatým zakončením, ve kterém bylo upevněno zlomené ostří.

Obřadní meč prince Charlese Eduarda, meč, jímž měl být při své korunovaci pasován za krále Anglie a Skotska, meč, vyrobený ve Francii (kupodivu sám za meč zaplatil) v roce 1740. Meč mu právem patřil a mohl s ním naložit podle svého. Ve chvíli zoufalství i vděčnosti za pomoc se rozhodl meč darovat.

Doktorka Langová s překvapivě fanaticky zářícíma očima řekla vášnivě: „Tato replika vám patrně patří, ale já se plně ztotožňuji se správcí hradu, že skutečná Pýcha Kinlochů patří Skotsku.“

„Opravdu?“ řekl On sám zdvořile, uměl se chovat a taky se trochu bavil. „Dokázal bych se s vámi přit, samozřejmě, umím hájit svůj majetek...“ Záměrně, provokativně se odmlčel.

„Ano?“ pobídla ho znalkyně.

Mile se usmál. „Až za hrob.“

6

„Ale,“ řekl On sám zamyšleně, když jsme doprovodili Zoe Langovou k taxíku a vraceli se do domu. „Jak daleko bys byl ochoten zajít, abys ochránil Pýchu Kinlochů?“

„Myslíš, jestli až za hrob?“

„Já nežertuju.“

Zadíval jsem se do jeho ustaraných očí.

„Upřímně řečeno, nevím.“

Po krátké odmlce se zeptal: „Dal bys těm čtyřem chlapům, kteří tě přepadli, co chtějí, kdyby ti řekli, co to je, a použili proti tobě víc než pěsti?“

„Nevím.“

„Do jaké míry jsi byl v pokušení prozradit jim, kde mají hledat?“

„Vůbec ne, nelíbili se mi.“

„Ale, mluv prosím vážně.“

„Dostal jsem na ně vztek, měl jsem pocit bezmoci, nedal bych jim nic, neřekl bych jim nic, ani za nic.“

„Nechci od tebe, abys trpěl za to, že ses o jílec postaral. Kdyby tě zase přepadli, nedopust', aby ti ublížili, radši jim řekni, na co se budou ptát.“

Pobaveně jsem namítl: „Kdybychom žili před dvěma sty lety, mluvil bys jinak.“

„Časy se mění.“

Vešli jsme pokojně do domu a do jídelny, kde na stole ještě stále ležela krabice s pohárem krále Alfréda.

Pro jistotu jsme se podívali dovnitř, zda tam skutečně zlatý poklad je. Přešel jsem prsty po vyrytém poselství: Počítej zlo, jakého se v životě dopustíš, protože jednou přijde den zúčtování.

Co to je, dobro nebo zlo, když se člověk na zemi chrání před tělesným utrpením za cenu ztráty cti na věčnosti?

Kam až se má člověk řídit zdravým rozumem?

V kterém okamžiku smí začít kvílet?

Nebylo třeba, abych se na to ptal Jeho samého, svého urozeného strýce, svého náčelníka klanu, zdědil stejné tvrdé zásady jako já od svého otce. Vskutku jsem taky zdědil příznačné vlastnosti Kinlochů, včetně zarputilé neústupnosti.

On sám vrátil krabici do plátěného sáčku a zatáhl sáček na tkaničku. Navršil na poklad svazky Dickense. Zalepil jsem velkou krabici, jak šlo nejlíp a vrátil ji do příborníku. Lepší řešení mne v tu chvíli nenapadlo.

„Věčně to tu zůstat nemůže,“ řekl strýc.

„To ne.“

„Důvěřuješ doktorce Langové?“

Ta otázka mne překvapila. „Věřím, že věří ve svou víru a je jí věrná.“

„Vymysli lepší úkryt pro pohár, Ale.“

„Pokusím se.“

Na jeho vlastní přání jsem mu neřekl, kde přesně jílec hledat, věděl jen, že je někde v mém domku nebo poblíž. Po zralé úvaze jsme se však shodli, že bych úkryt měl vyrazit Jedovi, aby se nám nestalo totéž co těm, kdo chránili poklady před Jindřichem VIII, pro případ, že bychom zemřeli, aniž bychom komu stačili sdělit, kde jsme co ukryli.

„Kdyby bylo třeba,“ řekl Jedovi On sám, „obrať domek naruby a kolem všechno překopej, kámen po kameni. Jinak zapomeň, co jsme ti řekli.“

Jed samozřejmě tajemství nezapomněl, ale nikdy o něm nehovořil, jen jednou poznamenal, že si nesmírně váží naší důvěry. Kdyby nás Jed chtěl zradit a udat místo úkrytu správcům hradu, mohl tak učinit kdykoli během několika uplynulých let, on však s námi s potěšením hrál naši hru na schovávanou a položil tak základ našeho pevného přátelství.

Jed se vrátil do hradu pozdě odpoledne. Měl ještě ve voze naložené moje věci a přišel se zeptat, jestli už nechci jet domů.

„Ne, nechce,“ prohlásil On sám energicky. „Zůstane tu dnes přes noc. Nalijte si něco k pití a sedněte si, Jede.“

To už jsme se přesunuli do strýcova soukromí, do jeho pracovny, strohé tmavé místnosti, kde na stěnách visely zasklené skříňky s vycpanými rybami vedle paroží, svědectví vítězných soubojů s horskou přírodou. Měl na stěně taky dvě moje plátna, jeden portrét koně a jeden portrét svého nejoblíbenějšího loveckého psa (toho času už na věčnosti).

Jed si nalil whisky s vodou a usadil se do jednoho z ošumělých křesel.

On sám jako obvykle rozhodl o dalším postupu. „Vidíme se s Alem jen zřídka. Zůstane tu dnes a zítra přes noc, aby mi udělal radost. V pondělí ho můžete zavést k domku a na policii, kamkoli bude třeba. Příští týden jedu na ryby, a v pondělí, úterý i středu tu mám hosty. Ve čtvrtek a pátek se chystám střílet. James se vrátí z vody zítra, a zůstane tady. Jeho žena pak odveze děti do školy.“

Všechno jasné, Jede?“

„Ano, pane.“

Pak si On sám s Jedem chvíli povídal o záležitostech panství a já poslouchal jen na půl ucha. Přemýšlel jsem o možnostech dočasného domova pro Bedeovu píseň smrti, vyrytou do zlata.

Požádal jsem předtím Zoe Langovou, aby báseň přečetla v anglosaštině. Ochotně, ráda mi vyhověla a její láska k onomu starému jazyku dodala veršům hlubší význam, nový život. Nerozuměl jsem ani slovo, ale vnímal jsem napětí a rytmus slov. Když jsem se o tom zmínil, řekla mi trochu nadřazeně, že anglosaská poezie byla psána tak, aby byla čtena nahlas. Řekla, že dramatický náboj veršů se stupňuje rytmem až k opojení, že to není jen v kouzlu malebných slov a jejich významu. Verše, popisující bitevní vřavu, prý způsobovaly, že muži bezděky sahali po kordu. Báseň The aream of the mod by prý dokázala obrátit pohana na křesťanství.

Zdvořile jsme ji se strýcem vyslechli a já si přitom uvědomil, do jaké míry dokáže vzezření stáří zastřít skutečnou podstatu člověka. Byl bych chtěl Zoe Langovou namalovat jako mladou, vášnivou, jiskřící, jen lehce překrytou v šedých čarách, jako pavučinou, jejím současným obrazem.

Tušil jsem v ní nemalou duchovní sílu, která patrně věkem ještě zesílila, nezeslábla. Jednali jsme s jejím duchem, s její podstatou, na to bylo třeba pamatovat.

Kdybych přes šeps jako základní vrstvu vzal světlou šed' a bělobu a přes to namaloval ji jako člověka, mladou a jiskřící, kostru obličej, jakou má, bez nadsázek a oprav, kdybych se pak proškrábal do nepředvídatelné budoucnosti..., možná by se mi záměr zdařil, možná bych zobrazil otřesnou pravdu –, nebo by to nestálo za nic, leda za to vyhodit plátno do smetí. Umět řemeslo a mít odvahu nestačí, taky je

třeba trochu štěstí.

Kam schovat pohár krále Alfréda... Vrátil jsem se v myšlenkách ke svému bezprostřednímu úkolu. Schovat pohár nebylo totéž jako ukrýt jílec, Ivan si patrně poháru vážil z osobních důvodů, pohár však nebyl jako symbol spjatý s dějinami země, se smrtí stětím, s generacemi střežícími čest klanu. Pohár krále Alfréda vznikl tisíc let po jeho smrti. Jistě, byl zhotovený k jeho poctě, nikdy však nebyl v jeho rukách. Pohár krále Alfréda možná někomu stál za vraždu, ne však za utrpení a vlastní smrt. Přece však... Znovu jsem přemýšlel o tom, zda bych oněm ďáblům pohár vydal, kdybych ho měl a věděl, o co jim jde. Spíš jsem se přikláněl k tomu, že bych jim ho nevydal. Ze vzteku, z hrdosti, z tvrdohlavosti. Ne.

Bláznivý, nevyzpytatelný, potrhlý Alexander. Schovat něco přímo na hradě bylo obtížné, protože On sám tam trávil velmi málo času, zatímco správa hradu tam měla nepřetržitě svoje lidi, pilné hledače pokladů. V soukromém křídle rodiny žil správce se svojí ženou, strýcovou hospodyní, pilnou ženskou, která pravidelně vyprazdňovala soukromé zásuvky při gruntování. V příborníku v jídelně by člověk těžko schoval lískový oříšek. Zpráva o tom, že se na hradě přechovává zlatý poklad, i když to není slavný jílec, by se velmi rychle rozšířila po okolí. Pokud nešlo jen o utajení místa úkrytu, ale i o skutečnost, že pohár ve Skotsku je, nepřicházela skrýš v prostorách hradu v úvahu.

Zahrady a dvory hradu taky nepřicházely v úvahu, protože tam pracoval svědomitý zahradník. Takže co?

Představa klidného večera se vzápětí velmi rychle zhroutila, když do domu jako vichřice vpadl můj bratranec a přítel James. Vyslechl na lodi předpověď počasí, že se chystá víchr a bouře, a proto se rozhodl doplnit do přístavu o den dřív. Přišla s ním jeho hlučná rodina, pohybující se rychlostí blesku za zvuků hromu.

Když se vpád přesunul do horního podlaží, aby se rozpadl do jednotlivých ložnic, šel jsem zatelefonovat mamince a zeptal se na Ivana. Prý se mu daří stejně a v pivovaru ke zhoršení krize taky nedošlo. Bankrot se na sobotu a neděli zastavil. „Co Patsy?“ zeptal jsem se.

„Od včerejšího rána se neozvala.“

„Zdraví tě strýc Robert.“

„Taky pozdravuju.“

James, zrzavý, pihatý, prošel kolem, v ruce gin s tonikem, a zeptal se, jak se daří „starému pánovi“.

Řekl jsem, že je stále sklíčený.

„Otec říká, že mu někdo v pivovaru vykradl všechny peníze.“

„Ano, všechno beze zbytku, nenechal tam ani pětník.“

„To je drama, co? Jak dlouho se zdržíš?“

„Do pondělka.“

„Výborně. Otec si stěžuje, že tě nikdy dost neužijeme. Co dělají múzy?“

„Teď spí.“ Stručně a v odlehčeném vydání jsem mu vylíčil, co mne doma v horách potkalo.

Zatvářil se vyděšeně. „No nazdar! Já myslel, že tam dohromady nic nemáš, co by se dalo ukrást.“

„Džíp, golfové hole a ještě nějaké věci.“

„To je k vzteku.“

Upřímně se mnou cítil. Patřil mezi lidi, kteří se vždy snaží pečovat o poškozené, aspoň jim zaplatí ošetřovatelku.

„Vzali ti taky dudy?“ zeptal se ustaraně.

„Ty jsou na štěstí v opravě v Invernessu, měly děravý měch.“

„Zúčastníš se letos dudáckých soutěží?“

„Nemám na to, nejsem dost dobrý.“

„Protože málo cvičíš.“

„Vítězové soutěží jsou většinou armádní dudáci, to přece víš. A proč mě k tomu vlastně nabádáš?“

„Já lidem rád dodávám elán,“ usmíval se ze široka. Uvědomil jsem si, že to je jeho hlavní klad, že skutečně dokáže lidem dodat radost ze života.

Dudácké soutěže se konají každý podzim po celé zemi, od dalekého severu až po Londýn. Jednou nebo dvakrát jsem se účastnil, ale bylo to, jako kdyby se lyžař začátečník snažil soutěžit s Klammerem nebo Killym. V každém případě to byla pamětihodná zkušenost, když pro nic jiného, tak proto, že jsem se docela nezostudil.

Ostatně, měl jsem vážné politické problémy s některými baladami, oplakávajícími smrt a historické prohry. Nedokázal jsem – ani jsem dokázat nechtěl – zahrát „Můj král již přistál u Moidartu“, protože řečený král byl princ Charles Edvard, dědičný král anglický, zavržený jako římský katolík (po sporu Edwarda VIII. s

papežem). Princ Charles Edward přistál u Moidartu na Hebridách, odkud zahájil své legendární tažení na Londýn ve snaze dobýt zpět korunu. Jeho snaha byla pochopitelná, vedla však ke zkáze Skotska. Po princově porážce u Cullodenu se Angličané snažili zbavit všech možných ohnisek vzpoury (povstání v roce 1715 a 1745 jen tak tak, že nebyla úspěšná). Vyháněli Skoty z usedlostí a panství, snažili se zničit jejich národní kulturu, zakázali jejich řeč, skotský tartan i hru na dudy. Skotsko se z té kruté doby nikdy nevzpamatovalo. Jistě, tartan, dudy a staré zvyky se zvolna obnovily, ale spíš jen jako zvláštnost pro turisty, absurdně v rozporu s ošklivými funkčními domy v průmyslovém, moderním Glasgowě. Princ, přímý potomek Marie Stuartovny, královny skotské, přivodil na Skotsko neštěstí, které nebralo konce. Ostatně, u Cullodenu bojovali proti němu nejen Angličané, ale i Skotové. Strežil jsem princův osudný dar našim předkům, abych udělal strýci radost, ale opěvaný princ, neschopný, sobecký a ješitný, ve mně budil hněv. Hrál jsem žalozpěvy za ty, kdo zahynuli, z lásky ke strýci. Prince jsem rád neměl. Sobotní večer plynul ve zmatku, typickém pro Jamesovu rodinu. Ráno jsem šel dolů na kávu a našel jsem v jídelně Jeho samého, jak se zmateně rozhlíží, jak se dívá na prázdnou krabici vystlanou bílým saténem, na prázdnou velkou lepenkovou krabici a svazky Dickense povalující se na podlaze. Příborník byl otevřený. Pohár krále Alfréda zmizel. Vedle z kuchyně se ozývalo pištění. Kvičely tam děti. Strýc jako omámený otevřel dveře do kuchyně a vešel. Následoval jsem ho. Kuchyň byla starodávná, bez moderních vymožeností. Na zemi černé a bílé dlaždice, typické pro někdejší „studenou přípravnu“. Kde jsou staré časy a vařená zelenina, pomyslel jsem si, dnes vozí dodávky hotová jídla zakrytá celofánem, jen je ohřát a servírovat. James stál u dřezu, v ruce hrnek s kávou, a shovívavě se usmíval. Jeho tři nezvedené děti – dva kluci a jedno děvčátko – lezly po zemi, každé na hlavě rendlík s rukojetí. Prý jsou stráž vesmíru, poučily nás. Na zemi byl i pohár krále Alfréda, postavený hlavou dolů. On sám se sehnul a pohár zdvihl. Váha poháru ho zaskočila. „Počkej,“ ohradil se jeho starší vnuk. „To nemůžeš, to je galaktická sonda a ty červené kameny jsou kefeidy. Musíme ji střežit, aby ji to nevtáhlo do černý díry.“ „To rád slyším,“ poznamenal On sám suše. Chlapci – Andrewovi – bylo jedenáct, a už se u něj projevovaly známky vzpoury. Měl odhodlané rozhodné oči a byl statečný. Pokud vše půjde jak má, až uplyne čas, zdědí Andrew hraběcí titul po Jamesovi. James snadno podléhal nátlaku, mne ale zajímalo, jak reaguje jeho syn. Zeptal jsem se: „Andrew, kdybys měl oblíbenou hračku, nebo něco, čeho by sis velmi vážil a někdo se ti to surově snažil vzít, dokonce by ti vyhrožoval, když mu to nedáš, co bys udělal?“ Odpověděl bez váhání, jako by moji otázku považoval za nesmyslnou. „Dal bych mu pěstí.“ Strýc se usmál. James namítl: „Andrew, to snad ne, nejdřív by ses pokusil se s tím člověkem nějak domluvit, ne?“ Jeho syn trval na svém: „Dal bych mu pěstí. Dědo, vrátíš nám tu sondu?“ „Ne, nevrátím, neměli jste ji vůbec z té krabice vytahovat.“ „Když my hledali něco, za co stojí bojovat,“ vysvětloval Andrew. James bral děti v ochranu: „Vždyť nic neudělali. Co to vůbec je? Zlaté to být nemůže.“ On sám mi vrazil pohár do ruky. I mne překvapilo, jak je těžký. „Jdi ho uložit,“ řekl. „Dobře.“ „Je to dostihová trofej,“ vysvětloval strýc nevzrušeně synovi. „Můžu mít u sebe pohár jen rok a pak ho musím nepoškozený odevzdat.“ Vysvětlení Jamesovi stačilo. Řekl dětem, aby si našly jiný vesmírný klenot. Zeptal jsem se ho, jestli si se mnou v průběhu dne nechce zahrát golf. Oba jsme byli členy místního klubu, kam jsem poměrně často zašel, abych s menším či větším úspěchem putoval za svéhlavým míčkem. Zřídka kdy jsme se však na hřišti setkali s Jamesem. Tvářil se potěšeně. „Já myslel, že ti golfové hole ukradli?“ „Možná si koupím nové.“ „Výborně.“ Zavolał do golfklubu a objednal nás na odpoledne. Vyrazili jsme brzo, abych měl čas koupit si nové hole, lepší než ty, které mi ukradli. Taky jsem si koupil černobílé boty s hřebíky, rukavice, míčky, deštník, lehký nepromokavý pytel na věci a kolečka, jako měl James, abych všechny věci na nich mohl vozit. Tak znovu vybavený jsem se připojil k svému bratranci. Vyrazili jsme společně do větru a deště. Předpověď počasí

se naplnila a my promokli na kůži navzdory deštníkům.

„Namaluješ to?“ zeptal se James.

„Samozřejmě.“

Odpálil jsem míček až k okraji jamky, kde se zlomyslně zastavil.

„Maluju pocit marnosti,“ řekl jsem a klepl do míčku. James se zasmál. V pohodě jsme dohráli osmnáct jamek. Na devatenáctou jsme se vrátili na hrad.

Zjistil jsem, že se kvůli své práci musím golfu držet. Ne že bych byl dobrý hráč. Ostatně, z nezdarů jsem se poučil mnohem víc než z úspěchu. S Jamesem jsem hrál rád, protože se věčně smál, prohrával a vyhrával se stejnou lehkostí.

Jediná teplá místnost v budovách hradu (s výjimkou bytu správce) byla kotelna, kde se na celé řadě sušáků vypařovala voda z vytrvalých skotských dešťů. Oba jsme se s Jamesem vysprchovali, převlékli a rozvěsili po kotelně mokré věci včetně mých nových bot a pytle. Pak jsme šli do jídelny na skleničku. Byly tam Jamesovy děti. Pohár krále Alfréda sice ležel na bílém saténu, ale byl na naleštěném stole pod lustrem všem na očích.

„Přece jsi nám nezakázal se na něj dívat,“ bránil se Andrew, když ho otec mírně pokáral. „My prostě nic jiného, co by stálo za hvězdnou válku, nenašli.“

Zeptal jsem se Jamese: „A co takhle jílec?“

„Aha.“ Zamyslel se. „Viděli bychom ovšem jen repliku, taky bych neměl děti pouštět do hradu, slíbil jsem Jemu samému, že je tam pouštět nebudu.“

„Tak ho požádáme o povolení.“ Zašli za ním do jeho pokoje a zeptali se, jestli nám to dovolí. Nakonec jsme šli všichni. On sám, Jamesova žena, James, děti i já. Prošli jsme dlouhou chodbou do velké síně, rozestavili se kolem zamřížované skleněné skříňky a dívali se na její třpytivý obsah.

„Tak tohle stojí za hvězdnou válku, teda kdyby to bylo pravý,“ řekl Andrew.

„A co ty, Jamesi?“ zeptal se On sám. „Taky bys za jílec bojoval?“

James nebyl hloupý, odpověděl střízlivě, nebyl rád, že se zavazuje. „Kdybych musel, tak nejspíš ano.“

„To je dobře. No, doufejme, že to nikdy nebude třeba.“

„Kde je ten pravý jílec?“ zeptal se Andrew.

„Musíme ho skrývat před vesmírnými piráty, aby ho nevtáhli do černé díry,“ řekl jeho dědeček.

Andyho výraz nadšení i pochopení byl nereprodukovatelný.

Ten kluk by určitě stál za to, aby se za něj člověk bil.

On sám si dal záležet, aby se na mne nepodíval.

V pondělí ráno ještě přišlo. James zavezl rodinu na letiště. On sám jel naproti svým hostům a pak na lov živého stříbra v řece Spey. Pro mne přijel Jed, aby mne zavezl zpět k mému obyčejnému životu.

Přivezl s sebou náhradní kreditní kartu a šekovou knížku, kterou mi poslali na jeho adresu. Oznámil mi, že moje dudy v Invernessu už jsou hotové a jen čekají, až pro ně přijedu. Získal pro mne až na další jeden z landroverů patřících panství a půjčil mi nabitý mobilní telefon, abych mohl být ve spojení s Londýnem a Readingem. Signál v horách prý není slavný, ale lepší něco než nic.

Ani jsem nevěděl jak mu poděkovat. „Díky.“ Potrásl hlavou, ušklíbl se a pokrčil rameny, jako by o nic nešlo.

„Dal jsem ti na barák nový zámek, to už jsem ti říkal, tady máš dva klíče, jeden jsem si nechal. Víc jich není.“

Přikývl jsem a vyšel s Jedem ven. Krabice a tašky, které jsem nechal v sobotu v jeho voze, už jsem měl naložené v landroveru. Přijel jsem k strýci na hrad s oblečením v papírovém sáčku. Odvážel jsem si je (usušené) v důkladném pytli, který jsem si půjčil ze zbrojnice. Pytel voněl patronami, rašeliništi a starou vlnou, starými časy.

Jed si všiml, že mám nové golfové hole.

„Ano,“ přikývl jsem. „Jenže tentokrát si to všechno uložím do skříňky v klubu. Co myslíš, kam bych měl schovat dudy?“

Jed se rozpačitě zeptal: „Ty myslíš, že se ti lupiči zase objeví?“

„Ty si to nemyslíš?“

„Mohl bys bydlet u nás.“

„Poslyš, všiml sis, jak lidi tvrdošíjně staví nové domy na místě, kde se jim staré zřítily při zemětřesení, nebo tam, kde je smetl hurikán?“

„To ty nemusíš.“

„Je to možná věc slepé víry.“

„Nebo paličatost.“

Uškříbl jsem se. „Nejspíš. Nedělej si s tím hlavu. Tentokrát si tam ale namontuju poplašné zařízení.“

„Přece tam nemáš elektriku.“

„Navěsím na provázky plechovky s kamením.“

Jed potrásl hlavou. „Jsi blázen.“

„Říká se to o mně.“

Vzdal to. „Čekají tě na policii. Hlas se tam na kriminálce u seržanta Berricka. Byl se se mnou u tebe podívat. Ví, jak vypadá vandalismus.“

„Dobře.“

„Dej na sebe pozor, Ale, dej na sebe pozor, myslím to vážně.“

„Dobře.“

Vyjeli jsme společně, ale u brány jsme se rozpojili. Zamířil jsem do hor, ke svému domku. Cestou jsem zastavil jen jednou, abych novým šekem zaplatil za golfové vybavení a abych uložil věci do skříňky. Moje chyba, že jsem tak nepostupoval i v minulosti.

Otevřel jsem si doma novým klíčem. Uvnitř mě čekala stejná spoušť, od které jsem před šesti dny odjel.

Nic se nezlepšilo, snad jediné to, že už jsem nebyl bolavý a mohl se dobře pohybovat. To vlastně bylo dost podstatné. S povzdechem jsem ze změti věci vylovil igelitovou tašku a místo obvyklých lehkých papírových kapesníků od barvy jsem do tašky naházal rozšlapané tuby akrylových barev a další drobné rozbité nebo ulomené předměty.

Venku nepřestávalo pršet. Matrace na posteli v domku páchly, byly nasáklé špinavou vodou, ve které jsem si pral štětce. Křeslo bylo cítit ještě hůř, radši jsem neuvažoval o tom, po čem asi. Hajzlové!

Protože pršelo, zavezl jsem ze zvyku vůz pod přístřešek. Pak jsem ale s landroverem zase vycouval a nanosil na suché místo pod stříškou všechny věci z domku. Pečlivě jsem vše prohlížel, hledal něco, co mi nepatří, co tam třeba zanechali moji loupežníci. Když jsem s vyklízením skončil, zůstala v pokoji jen holá kostra postele, prázdný prádelník, jediná polička s nepoškozenými knihami, pánev, kuchyňské potřeby a jeden malířský stojan (dva byly rozbité). Zametl jsem a naložil rozsypaný cukr a kávu na lopatku.

Zasmušile jsem se zadíval na nespočetné barevné šlápoty na prkenné podlaze. Všechny byly od tenisek, jakých po Británii běhají miliony a které k určení totožnosti těch, kdo je nosí, nepomohou.

Navzdory tomu, že jsem hledal opravdu důkladně, jsem našel jen jediný předmět, který se v domku předtím nevyskytoval. Bohužel to nebyla kýžená krabička sirek se jménem a adresou boxerského klubu, ale jen obyčejné levné brýle.

Když jsem si je nasadil, viděl jsem nablízko rozmazaně a do dálky ostře. Na jedné nožičce brýlí byly vytištěné dioptrie: – 2.

Byl to obyčejný laciný výrobek, jaký člověk koupí bez lékařského předpisu z otáčivých stojánků skoro všude na světě. Takové brýle měli moji loupežníci. Divadelní rekvizita, maska. Zabalil jsem svůj nález do hliníkové fólie, kterou jsem používal jako paletu na jedno použití. Z fólie člověk nemusel seškrabávat zaschlou barvu, stačilo ji zmačkat a zahodit. Někteří chudobní malíři používají běžně místo palety starý telefonní seznam.

Nanosil jsem krabice a tašky s novými věcmi z landroveru do domku a naskládal všechno ještě zabalené na holou postel. Zamkl jsem dveře a šel si na chvíli sednout do vozu. Chvilí jsem uvažoval a pak jsem se rozhodl vyhledat seržanta Berricka.

Po mém příjezdu mi detektiv stačil během pouhých pěti minut sdělit, že nesnáší obchodníky s drogami, prostitutky, Angličany, fotbalové mužstvo Celtic, politické konzervativce, lidi s vyšším vzděláním (nad povinnou školní docházkou), vyšší důstojníky, úřadování, vyhlášky, které mu zakazují uhodit podezřelého, dlouhovlasé hejsky, zejména pak dlouhovlasé hejsky žijící osaměle v horách a nechávající se vydržovat šlechtou, která se už dávno měla zrušit. Zjistil jsem postupně, že seržant Berrick je ve skutečnosti typický, dobrosrdečný, útočný Skot se silně vyvinutým smyslem pro spravedlnost.

Byl hubený, blížil se čtyřicítce a v nejbližší době ho jistě čekalo povýšení, takže se měl co nevidět octnout mezi těmi, které nesnášel. Choval se ke mně s úpornou zdvořilostí, lehce nadřazeně, v ničem se nepodobal svému přátelskému, sousedsky vlídnému předchůdci, který řadu let obracel zlobivé kluky k dobrému a v současné době seděl za psacím stolem daleko, až v Permu. Vypudila ho věková hranice a to, že otcovský přístup platil v současné době za cosi skoro nemravného.

Seržant Berrick mě varoval, že ukradené věci těžko získám zpět.

„Mě jen napadlo, že by se třeba mohlo poštětit najít ta plátna,“ řekl jsem.

„Jaká plátna?“ Zadíval se do seznamu. „Jo, tady to máme: čtyři obrazy golfového hřiště.“ Vzhlédl.

„Všechno tam bylo od barev.“

„Ano.“

„Ty obrazy jste maloval vy?“

„Ano.“

„Můžete je nějak popsat, abychom věděli co hledat?“

„Mají na rubu nalepenou ceduli, v horním levém rohu, je to můj copyright na jméno Alexander, s letopočtem.“

„Nálepky se dají odlepit.“

„Tyhle ne, lepidlo se pevně váže na plátno.“ Zatvářil se, jako by chtěl říct „neotravuj“, ale přece jen můj spis v počítači doplnil.

„Identifikační ochranné štítky přilepené na rubu plátna,“ recitoval při psaní nahlas. Pokrčil rameny. „Člověk nikdy neví.“

„Děkuju.“

„Někdo může nálepku přelepit,“ namítl.

„Jistě, to ano, jenže vy ještě nevíte, že moje jméno je tam napsané kontrastním inkoustem, takovým, co je vidět na rentgenu.“ Udiveně se na mne zadíval.

„Vy jste pěkně mazaný.“

„Život je pes,“ poznamenal jsem a on se na mne nečekaně usmál.

„Uvidíme, co se dá dělat,“ řekl. „Stačí?“

„Když mi ta plátna najdete, namaluju váš portrét.“ Rozložil po psacím stole obrázky mých loupežníků, které jsem nakreslil na nádraží v Dalwhinnie. Přestal se tvářit útočně, začal projevovat zájem.

„Namalujte moji ženu,“ řekl.

O několik domů dál od policejní stanice byl obchod s potřebami pro táborníky, zaměřený na turisty. Koupil jsem si tam spací pytel a několik nezbytných věcí, bez kterých bych doma těžko mohl existovat. Pak jsem to vzal oklikou k poště Donalda Camerona, abych se zeptal, jestli tam nemám nějaké dopisy, a taky abych si nakoupil jídlo a plnou bombu butanu.

„Nepotřebujete si zatelefonovat, pane Kinloch?“ zeptal se Donald dychtivě. „Ten automat venku nějak nefunguje.“

To se dalo čekat, pomyslel jsem si. Abych tomu starému vyděrači udělal radost, zavolał jsem od něho do dílen v Invernessu a zeptal se, jestli je naděje, že by mi moje dudy mohli poslat buď k Jedovi Parlancevi, nebo sem, k panu Cameronovi.

Donald mi vytrhl sluchátko z ruky a řekl lidem v dílnách, že se do Invernessu chystá ve středu a že moje dudy vyzvedne osobně. A bylo. Donald zavěsil a vyčkávavě se na mne zadíval.

„Kolik?“ zeptal jsem se odevzdaně a dojednal výkupné v pravdě královské.

„Vždycky rád posloužím, pane Kinloch.“

Celou cestu až k mému domku přšelo a cesta byla rozbahněná. Když jsem dojel na místo, zůstal jsem sedět v relativním pohodlí ve voze a odčerpával něco energie z Jedova mobilu. Signál za moc nestál, ale šlo to.

V Readingu ještě pracovní doba neskončila. Se strachem jsem zavolał Tobiáše Toolrighta, ale ten mne trochu uklidnil.

„Chce s vámi mluvit paní Mordenová. Vedla schůzi věřitelů. Dostavili se, to je to hlavní.“

„Dobré znamení?“

„Je to povzbudivé.“

„Tobe...“

„Ano?“

„Young a Uttley.“

Dal se do smíchu. „Je to génius. Však uvidíte. Jen tak někomu bych ho nedoporučil a jen tak někoho jemu taky ne. Ale vy dva se k sobě hodíte, oba myslíte klikatě. Budete si rozumět. Dejte mu šanci.“

„Řekl vám, že už jsem si ho zjednal?“

„Já...“ Mluvil provinile a já začal být velmi nesvůj.

„Doufám, že vám neřekl, co po něm chci?“ zeptal jsem se.

„Já...“

„Říkal jste, že je diskrétní.“

Tobiáš řekl bezstarostně: „Zkuste to s ním, Ale.“

Stejně už se s tím nic nedalo dělat, pomyslel jsem si zasmušile.

Zavolał jsem Margaret Mordenové a vyslechl její energický hlas.

„Když jsem jim předložila všechna čísla, byli věřitelé na omdlení. Norman Quorn podnik opravdu vybílil do

posledního pětníku. Obdivuhodné. Podařilo se mi však přemluvit lidi z banky a daňového úřadu, aby se se mnou pokusili najít řešení. Sejdu se s nimi znovu ve středu, do té doby se poradí se svými šéfy v ústředí. Přinejmenším můžeme říct, že pivovar pracuje a prodává se ziskem. Pokud tam zůstanou Desmond Finch a hlavní sládek, mělo by to tak jít dál.“

„Řekla jste..., zmínila jste se věřitelům o tom dostihu?“

„V zásadě s vámi souhlasí. Budeme o tom znovu jednat ve středu.“

„Takže je naděje?“

„Chtějí ale, aby se sir Ivan ujal velení.“

„To si přeju taky,“ vydechl jsem upřímně.

„Do té doby musíte všechno za něj podepisovat vy. Trvá tvrdošíjně na tom, že to musíte být vy a nikdo jiný.“

„Ani jeho dcera ne?“

„Sama jsem se ho na to výslovně zeptala. Byl ochotný se mnou promluvit telefonicky. Řekl – Alexander a nikdo jiný.“

„Dobře. V tom případě udělám, co bude třeba. Jo...“

„Margaret...“

„Ano?“

„Co máte dnes na sobě?“

Zalapala po dechu a pak se dala do smíchu. „Něco béžového a krémového.“

„Je to splývavé a hezké?“

„Náramně působivé. Ve středu si vezmu důstojné tmavomodré šaty s bílým. Budou formální, ale nikoho nezastraší.“

„Vzhled je důležitý, pomáhá.“

„Věru, že ano...“ Zaváhala. „Něco se mi ale nezdá...“

„Co se vám nezdá?“

„Účetní knihy se mi nezdají.“

Polekal jsem se. „Co se vám na nich nezdá?“

„Já vlastně nevím, neumím to popsat. Znáte to, člověk cítí, že něco není, jak má být, ale neví, v čem to je.“

„Nasadila jste mi brouka do hlavy.“

„Možná, že o nic nejde.“

„Věřím na váš čich.“

Povzddechla si. „Audit dělal Tobiáš Toolright, a ten je naprosto spolehlivý. Kdyby někde byla nějaká nesrovnalost, přišel by na to.“

„Nevylekejte věřitele,“ prosil jsem ji.

„Ty zajímá jen, co bude, jestli dostanou své peníze. Co mne zneklidňuje, je z minulosti. Vyspím se na to. V noci se člověku často rozjasní.“

Popřál jsem jí úspěšné sny. Seděl jsem v dešti v autě ve skotských horách a uvědomil jsem si, jak málo toho vím, do jaké míry jsem závislý na Tobeovi, Margaret a Youngovi (nebo Uttleyovi), pokud chci získat odpovědi na otázky, které jsem díky své nevědomosti neuměl správně položit.

Byl bych chtěl malovat.

Cítil jsem potřebu dělat, měl jsem to v hlavě i v rukách, cítil jsem to v prstech, a to byla vždy předzvěst, že namaluju něco, co za něco stojí. Cítil jsem to podivné puzení k tomu, čemu se říká tvůrčí práce, i když jsem nemohl vědět, jestli výsledné dílo bude odpovídat mému záměru.

V domku jsem měl svůj starý známý stojan a z Londýna jsem si přivezl novou zásobu barev. Musel jsem si přísně nakázat, že ještě musím vyřídit dva telefonické hovory, než doma rozsvítím lampu (koupenu v obchodě pro táborníky) a než si na ráno připravím plátno.

Plátno napnuté na blindrámu, třikrát přetřené šepsem. Šeps musí uschnout. Pak titanová běloba s šedí. Udělám si pracovní skici. Promyslím si to. Půjdu spát. Něco se mi bude zdát.

Zavolal jsem mamince.

Ivanovi nebylo o nic hůř ani líp. Prý se uvolil promluvit s nějakou paní o tom, jak zachránit pivovar, a že trvá na tom, že za něho musím jednat já, protože sám ještě na to nemá dost síly.

„Dobře,“ přikývl jsem.

„Naše největší starost je teď Surtees,“ řekla maminka.

„Co je s ním?“

„Trpí stihomamem. Patsy je na něj rozzuřená. Patsy zuří na všechno. Moc bych si přála, aby ses vrátil,

Alexandře, jsi jediný, na koho si netroufá.“

„Troufá si na Ivana?“

„Hrozně ho komanduje, ale on si toho vůbec není vědom. Řekl Oliveru Grantchesterovi, že chce napsat dodatek k poslední vůli, a Oliver to řekl Patsy, jak se ukázalo. Patsy teď trvá na tom, že chce vědět, co v tom dodatku má být, a Ivan to tentokrát nechce říct ani mně. Ach můj milý, Ivan je vážně v hrozné situaci. Patsy tady u nás prakticky bydlí, vnutí se sem co chvíli.“

„A co Surtees? Jak to, že trpí stihomamem?“

„Tvrdí, že ho sleduje nějaký skin.“

„Cože?“

„Já vím, že to zní bláznivě. Nikdo jiný než Surtees toho skina neviděl. Surtees tvrdí, že ten člověk zmizí, jakmile Surtees není sám. Patsy se na něj strašně zlobí. Opravdu bych si moc přála, aby nám sem přestali chodit, jsou tu pořád. Ivan potřebuje klid, odpočinek. Alexandře, prosím vrať se.“

Tak neobvyklá, úpěnlivá prosba byla na mne skoro příliš. Příliš mnoho lidí toho ode mne očekávalo příliš mnoho. Bylo mi jasné, že někdo musí činit rozhodnutí, že to potřebuje maminka, Tobáš, Margaret, dokonce i můj strýc Robert, jenže já neměl sílu na rozdávání.

Chtělo se mi malovat...

Slíbil jsem mamince, že přijedu co nejdřív.

„Kdy?“ zeptala se.

Ach ach, povzdechl jsem si bezmocně. „Ve středu večer.“

Pak jsme se rozloučili. Zavolał jsem ještě Jedovi.

„Na hradě se rozpoutalo peklo,“ hlásil.

„Jaké peklo?“

„Andy, vnuk Jeho samého, utekl s pohárem krále Alfréda.“

Dal jsem se do smíchu.

„To není žádná legrace,“ zlobil se Jed.

„Co se vlastně stalo?“

Dozvěděl jsem se, že krátce poté, co se On sám vrátil se svými hosty na hrad na tradiční skotský čaj s horkým pečivem, vrátila se nečekaně doktorka Zoe Langová a přivedla s sebou odborníka na drahé kameny. Prý nebude mít klid, dokud její znalecký posudek na cenu poháru nebude úplný.

On sám, klenotník a doktorka Langová s hosty, kteří přijeli na ryby, se následně odebrali do jídelny.

Vzali krabici z příborníku a odstranili z ní svazky Dickense. Pak vytáhli plátěný pytlík, z něj vyňali černou krabici a otevřeli zlatý uzávěr. Na bílém saténu nespočívalo nic!

Můj bratranec James, který se právě vrátil z letiště, kam odvezl rodinu, okamžitě prohlásil, že ze svého staršího syna stáhne kůži. Hrdinu hvězdných válek pohár okouznil, jenže výše zmíněný hrdina byl toho času mimo dosah, protože tou dobou už ho matka vezla do školy a v autě telefon neměla.

Jed vyprávěl: „Zašel jsem za Ním samým kvůli panství, a najdu tam tu starší ženskou, jak ho uráží, jak mu vytýká, že nemůže uhlídat princův jílec před zloději, když nedokáže uhlídat pohár před svým vlastním vnukem. On sám tam stál, tvářil se zdvořile, vyslechl ji, na všechno kýval, a to ji zřejmě ještě víc rozvzteklilo. No nic, když ta ženská odešla, požádal mne On sám, abych se tě zeptal, jestli si kvůli Andrewovi má dělat hlavu. Takže co ty na to?“

„Že ne.“

Jed si povzdechl a zasmál se.

Pak dodal: „Když jsem řekl šéfovi, že sis ze zbrojnice na hradě odnesl takový ten velký pytel, celý se rozzářil. Prosím tě, o co vlastně běží? Říkali, že ten pohár je jen dostihová trofej. Má opravdu tak velkou cenu?“

„Záleží na tom, jak k tomu přistupuješ. Je to zlato. Pro bohatého je to jen krásná hračka, pro zloděje stojí za vraždu. Když to vezmeš někde mezi těmi dvěma možnostmi, pak záleží na poměru hrabivosti a ochotě riskovat.“

„A pokud jde o tebe? O Něj samého? Nebo o sira Ivana?“

Když jsem neodpovídal, řekl: „Ale, jsi tam ještě?“

„Ano... ale nevím co odpovědět a netoužím po tom, si to vyzkoušet.“

V úterý ráno přišla studená fronta a vyčistila nebe. Dramaticky zahнала déšť a vymetla oblohu do světlé modři, se zlatavým nádechem slunečního svitu. Domek byl obrácený na západ, zažil jsem proto četná dlouhá rána s ideálním světlem na malování a teplé zářivé podvečery, které se mi bezděky promítaly do měkkých lazur, a protože taková plátna šla na odbyt, vypracoval jsem si na ně dobrou techniku. Maloval jsem „na kšeft“, protože z něčeho člověk žít musí, a mohl jsem proto jinak malovat, co chci.

Ono úterý jsem na světle šedý základ lehce tužkou nakreslil hlavu mladé ženy s výrazným obličejem, inteligentním a rozhodným. Nemaloval jsem ji z přímého pohledu zpředu, ale jako by se dívala trochu doprava. Neusmívala se, nemračila se, netvářila se sebejistě ani jinak, prostě jen byla.

Když jsem dostal proporce a výraz tváře tam, kam jsem chtěl, namaloval jsem hlavu v jemných a hlubokých odstínech vodou ředěného ultramarínu. Okraj plátna jsem vzal tmavší modrou a kolem hlavy jsem nechal světlou. Tmavé kruhy pod očima, tmavá pod bradou. Portrét v modré a šedé.

Hlava vypadala tak, jak jsem si představoval doktorku Zoe Langovou mladší o čtyřicet let.

Naučil jsem se řemeslo od čtyř různých malířů. Jeden žil ve Skotsku, jeden v Anglii, jeden v Římě a jeden v Kalifornii. Díval jsem se na ně při práci, sám jsem experimentoval, učil se, až jsem konečně přišel na to, jak mám s barvou zacházet, co se dá a co se nedá barvou docílit. Neměl jsem na to, abych chodil do výtvarné školy, otec zemřel, maminka se znovu vdala a budovala si nový život. Nabídl jsem tedy postupně svým čtyřem učitelům, že jim budu dělat posluhu, poslíčka, že uklidím a uvařím a chci za to jen stravu, místo pro spacák, papír a barvy.

Po třech letech té dobrovolné a plodné chudoby se mne strýc zničehonic zeptal, co bych si přál k dvacátým prvním narozeninám, na oslavu plnoletosti. Poprosil jsem ho, jestli by mi nedal do užívání polozbořenou pastýřskou chatrč na svých pozemcích v horách, a jestli by k tomu nepřidal členskou legitimaci do místního golfového klubu (hřiště mu patřilo).

Dal mi domek (kdysi přístřeší pro pastýře na dobu, kdy ovce vrhly jehňata), dal mi členskou legitimaci a navíc peníze na barvy. O dva roky později mne poslal do Lambournu, abych tam namaloval portréty dvou koní, které měl v tréninku u Emily Jane Coxové.

Zatímco jsem byl v Lambournu, nechal mne přestěhovat do bytelnějšího polozbořeného domku a zaplatil za práce, nutné k tomu, aby byl domek vůbec obyvatelný. O rok později mne požádal, abych se postaral o Pýchu Kinlochů.

Nemohl jsem mu tu službu odmítnout, ani jsem nechtěl. Jako kluk jsem k němu choval posvátnou úctu. Vlastně teprve během posledních pěti let jsem postupně dospěl k opravdovému sblížení. Zcela přirozeně zaujal místo otce, kterého jsem ztratil, a znamenal pro mne ještě víc, byl to přítel a spojenec. Nehodlal jsem ten vztah nikdy zneužít, ani vůči němu, ani v rodině.

Bloumal jsem kolem plátna, snědl chleba se sýrem a čalamádou, a odpoledne jsem přemaloval pozadí hnědou a rudou a pracoval jsem s podkladem a poslední vrstvou tak, aby pozadí bylo temně barevné, ani modré, ani hnědé, ani červené, ale budilo zdání, že ustupuje a že se zobrazená tvář ocitá vpředu, jasná a ostrá.

Z úterý na středu jsem zase spal na zemi ve spacáku. Zdály se mi barvy. Jakmile se ráno rozednilo, začal jsem na modrou kostru obličeje nanášet měkký tvar tváří. Světlo a stíny. Moudrost, síla, ne líbivá krása. Odpoledne už vypadala věrohodně. Žena, schopná vydobýt si místo ve světě vědy a učení, aniž ztratila schopnost potěšit chlapa... tak jsem ji aspoň viděl já.

Zavolał jsem pak Jedovi, protože ten v tuhle denní dobu byl vždy k zastižení v kanceláři panství, kde psal průběžné záznamy.

„Jsi v pořádku?“ zeptal se.

„Jo. Máš něco nového o Andrewovi a o poháru?“

„Chudák kluk se dušuje, že pohár neodvezl. On sám tvrdí, že mu věří. No nic, zdá se, že se ten předmět nadobro vypařil.“

„Jsi sám?“

„Hádáš správně. Nejsem.“

„Aha. Tak teď poslouchej: jedu dnes z Dalwhinnie do Londýna. Mohl bys za mnou přijet na nádraží? A pokud ano, tak v kolik?“

A ještě: mohl bys vzít s sebou staré prostěradlo?“

„Já...“

„Prostěradlo,“ opakoval jsem. „Lidé, se kterými se v Londýně uvidím, se pochopitelně dozvědí, že jsem tam a ne tady, a pokud by se někdo chtěl vloupat do domku, stačí mu na ten nový zámek kladivo.“

„Ale!“

„Dělám na plátně, o které bych opravdu nerad přišel, takže tě prosím, abys s sebou vzal staré prostěradlo, do kterého bychom obraz zabalili, ty mi ho pak pohlídáš, vezmeš ho k sobě, ano?“

„Jistě, samozřejmě.“ Zaváhal. „A co ostatní věci?“

„Nikdo tam nic zvláštního nenajde. Mně jde opravdu především o ten obraz.“

Po krátké odmlce řekl: „Co takhle v půl desátý?“

„Výborně. Mohl bys vzít s sebou Floru, aby z Dalwhinnie odjela tvým vozem, a ty bys odjel tím, co mám

půjčený z panství?“

„Jak dlouho budeš pryč?“

„To je ve hvězdách.“

Na Jeda bylo spolehnutí, jako vždy. Přijel na nádraží s Florou a přivezl staré prostěradlo. Odjel s plátnem zabaleným do prostěradla, s mým novým horolezeckým vybavením, zimními věcmi a barvami (nacpanými do pytle) a s mými dudami, které jsem krátce předtím vykoupil od starého vydřiducha Donalda Camerona, když se vrátil z Invernessu.

Jed přísahal při hrobu své matky, že se mi o věci bezpečně postará (jeho matka ještě žila). Usměvavá Flora mne políbila a já se vydal s malým zavazadlem znovu na cestu. Před snídaní už jsem se v Londýně objímal s maminkou.

Dům v Park Crescentu působil stejně stísněně jako před týdnem. Uklízečka Lois vytrvale a zarytě luxovala. Ivanův ošetřovatel Wilfred i Lois dospěli do stadia, kdy na sebe nemluvili. Kuchařka Edna se tvářila, když v kuchyni našla stopy po tom, jak jsem si smažil k snídani vajíčka. Maminka to trpně snášela, místo aby je všechny vyházela.

Od chvíle, kdy Ivana přepadl infarkt, už uplynuly tři týdny, ale Ivan ještě stále neměl dost síly nebo dost vůle k tomu, aby se oblékl do civilu. Když jsem přišel, byl v županu a trepkách. Seděl zmoženě ve svém křesle, jako by se od chvíle mého odjezdu čas zastavil. Uvítal mne chabým úsměvem a okamžitě, s ulehčením, na mne přenesl odpovědnost za všechna nezbytná rozhodnutí.

„Ta ženská, co sem telefonovala, s tebou chce mluvit,“ řekl a ukázal na krabici s kapesníky. Krabici jsem otočil dnem vzhůru a našel tam telefonní číslo Margaret Mordenové. Vzkaz sestával z jediného slova: IHNED.

Zavolał jsem jí ihned.

„Sir Ivan mi řekl, že přijedete do Londýna.“

„Jsem v Londýně.“

„To je dobře,“ řekla s úlevou. „Nemohl byste sem za mnou skočit? Do kanceláře?“

„Jak to včera šlo?“

„Docela dobře. Potřebujeme ale souhlas sira Ivana. Mohl byste mu možná zavést ta lejstra do Londýna k podpisu.“

„Výborně.“ Vřele jsem souhlasil, ale Ivan zamával odmítavě rukou. Když jsem mu podal sluchátko, řekl do telefonu:

„Podpisovat bude Alexander. Veďte ho, jako byste vedla mne. Není hloupý...“ Vrátil mi sluchátko a já slyšel, jak Margaret Mordenová říká: „Ale přece vaše dcera...“

„Tady už je zase Al. Co je s Patsy?“

„Ona a zástupce ředitele Desmond Finch málem tu schůzi věřitelů zmařili, nabourali se mi tam... A navíc měla s sebou svého muže... To je dáreček! Neměla bych vám to říkat, ale pokud pivovar přežije, bude to navzdory paní Benchmarkové. Já tu ženskou nechápu, jednou přece podnik připadne jí, člověk by tedy očekával, že bude první, kdo se bude snažit o to, aby zůstal nad vodou, aby záchranná akce uspěla.“

„Nejradši by mě viděla pod drnem.“

„To nemyslíte vážně!“

„Ne. Prostě nechce, abych se o záchranu podniku zasloužil právě já.“

„V tom máte bezpochyby pravdu. Kdy se tu nejdřív můžete objevit?“

„Asi tak za hodinu a půl.“

„Dobře. Já to tu mezitím uklidím.“

Strávil jsem víc jak půl hodiny u Ivana. Několikrát mne zapřísahal, abych ho nezatěžoval podrobnostmi (jako jestli pivovar přežije či ne) a abych se soustředil na závažné věci (to jest na jeho koně a na pohár krále Alfréda).

„Na Bedeovu píseň smrti,“ řekl jsem a ke svému úžasu vidím, jak se mu oči plní slzami.

„Postarej se o maminku,“ řekl.

„Neumřeš.“

„Nevím.“ Otřel si rukou slzy. „Možná ano.“

„Nesmíš. Potřebuje tě.“

„Chci napsat dodatek k poslední vůli. Nedovol, aby mi v tom bránili.“

„Kdo oni? Patsy?“

„Patsy, Surtees a Oliver Grantchester.“

„Oliver Grantchester?“ podivil jsem se. „Tvůj právník?“

„Patsy z něho všechno vytáhne.“

To se mi nelíbilo. „Řekl jsi Oliveru Grantchesterovi, že chceš sepsat dodatek k poslední vůli? Řekl on to Patsy?“

„Ano,“ řekl odevzdaně. „Oliver říká, že je člen rodiny.“

„Měli by ho vyškrtnout ze seznamu advokátů.“

„Ale neškrtnou ho, vid’? Požádal jsem ho, aby sem zítra ráno přišel. Alexandře, prosím tě...“

„Budu tady,“ slíbil jsem mu zasmušile. „Ale...“

„S ní těžko pořídiš, dovede být tak milá a laskavá. Ale vždy je nakonec po jejím.“

„Být na tvém místě,“ řekl jsem, „vezmu kus papíru a jednoduše sepíšu vlastní rukou to, co chci. K podpisu si můžeš přizvat Wilfreda a Lois jako svědky, pokud nechceš něco odkázat právě jim.“

Zavrtěl hlavou. „Měl bys to vyřízené, dodatek by byl platný a nemusel by ses zítra s nikým dohadovat.“

Nepatřil mezi lidi, kteří dovedou volit nejjednodušší řešení... Spoléhal se na auditory, právníky a formální postupy. V první chvíli považoval můj návrh za lehkovážný. Po pěti tichých, mlčenlivých minutách, během kterých jsem se vůbec nepokusil ho přemlouvat, nahlédl, že jednoduchá cesta k cíli má své výhody.

„Je tu ovšem jedna věc... Nesmíš nic odkazovat mně, protože v takovém případě by ten dodatek Patsy prohlásila za neplatný, trvala by na tom, žeš ho sepsal pod tlakem, že jsem tě k tomu přiměl.“

„Ale...“

„Nic mi neodkazuj.“

Zavrtěl hlavou.

„Nechci, abys umřel, chci, abys žil a nic mi neodkazoval. Slib mi to.“

„Komanduješ mě skoro jako Patsy.“

Donekl jsem mu z jeho psacího stolu papír a pero a pak jsem se z dálky díval, jak píše. Napsal toho sotva půl stránky.

Pak jsem došel pro Wilfreda a Lois. Ivan je požádal, aby laskavě dosvědčili pravost jeho podpisu na jedné jednoduché listině.

Ivan listinu podepsal a zakryl předloktím text, aby svědci neviděli, co obsahuje, až se budou podepisovat.

Podepsali se a na Ivanovu žádost připsali taky své adresy.

Ivan oběma zdvořile poděkoval za drobnou službu a ochotu. Když to půjde dobře, pomyslel jsem si, nebudou to okamžitě hlásit Patsy.

Když Wilfred s Lois odešli (odvraceli od sebe hlavy), podal jsem Ivanovi obálku na dodatek k závěti. Ze zvyku a z opatrnosti Ivan obálku zalepil a přes zadní stranu se podepsal a připojil datum.

Zalepenou obálku mi podal.

„Dávám ti to na starost.“

„Ivane...“

„Komu jinému?“

„Když mne ubezpečíš, že se mne to netýká.“

„Netýká se tě to.“

„Tak tedy dobře.“ Převzal jsem obálku. Mám na starosti koně, pohár, dodatek k závěti, co přijde ještě?

K Margaret Mordenové jsem dorazil o patnáct minut později, než jsem slíbil. Měla na sobě barevně vlněné šaty s červenomodrým vzorkem, přepásané širokým páskem. Barva šatů zvýrazňovala půvab jejích jemných plavých vlasů, pásek její útlost.

Vyprávěla mi, že se všichni věřitelé dohodli na přijatelném plánu splátek. Stanovili přísné podmínky, jak se dalo očekávat, za předpokladu dobrých obchodních výsledků však byly splnitelné. Věřitelé se taky shodli na tom, že dobré obchodní výsledky do značné míry spočívají na dobrém jménu pivovaru, a k tomu že patří i dostih Zlatý pohár krále Alfréda. Výdaje spojené s pořádáním dostihu vzali do svých výpočtů.

„Jste skvělá, geniální,“ řekl jsem.

„Ano, Jenže oni chtějí mít nějakou záruku pro případ, že by byl obchodní zisk v příštím půl roce oproti očekávání nižší, v takovém případě by sir Ivan musel dát do zástavy samotný pohár. Ten by se pak stal součástí majetku pivovaru a mohl by být dán do prodeje.“

„Považujete ten postup za slušný?“

„Určitě. Dala jsem jim podmíněčný souhlas s tím, že konečné slovo máte vy. Stejná podmínka se dál vztahuje na toho koně, na Golden Malta.“ Odmlčela se. „Někteří z věřitelů trvali na tom, aby kuň i pohár šli do prodeje hned, ale skutečnost, že by to byla velmi špatná reklama, je od toho odradila. Počkají. Ostatně nikdo v pivovaru neví, kde vlastně pohár i kuň jsou.“

„Hledá je někdo?“

„Desmond Finch. Trpce si stěžuje na dohodnuté podmínky.“

Řekla jsem vám přece, že se nám do té schůze naboural. Tíži těch podmínek ponese samozřejmě on.

Věřitelé chtějí, aby se snížil počet zaměstnanců, teď je v módě tomu říkat zeštíhlení. Desmond Finch naopak trvá na tom, že s menším počtem zaměstnanců nestačí zajistit výrobu. Chce prodat pohár.“

„Hm.“

„Netváříte se nadšeně.“

„No, jakmile Ivan vynesl pohár z pivovaru, stal se z té věci volný míč. Chci tím říct, že kdokoli ho chytí, může ho nahrát do spolehlivých rukou, které s ním taky můžou pohazovat... Když je ale takhle volný, mohl by se ho taky chopit někdo, kdo by si ho nechal kvůli ceně zlata. Pohár sám nestačí na to, aby se vyplatily dluhy, ale za krádež zaručeně stojí.“

Margaret mlčky, bez hnutí poslouchala.

Pokračoval jsem: „Ivan pohár odnesl, a vzápětí dostal infarkt. Pak dal pohár do opatrování svému dlouholetému příteli, mému strýci lordu Kinlochovi. Oba pánové se následně dohodli, že se o bezpečí poháru mám postarat já. Jsou oba bohužel důvěřiví, takže o svých plánech mluvili před dalšími osobami. Proto mne přepadli ti loupežníci.“

„Pohár je tedy pryč?“

„Ne. V tu dobu jsem pohár ještě neměl. Ti loupežníci mne ale dost pocuchali.“

„Odtud minulý týden ten monokl a různé píchání a bolení?“

„Hm. No, dalo by se říct, že pohár je ještě stále v pozici volného míče. Kdyby se dostal do rukou Desmonda Finche, nedal bych ruku do ohně, že ho vrátí do pivovaru.“

„To je urážka na cti. Co by s ním dělal?“

„Považoval bych za logické, byť ne za správné, že by pohár předal Patsy Benchmarkové.“

Margaret otevřela překvapením ústa.

Povzdechl jsem si. „Patsy slyšela, jak se její otec a můj strýc baví o tom, že pohár hodlají svěřit mně.“

„Probůh! Ale... přece... přece by neposlala čtyři násilníky, aby vám ublížili.“

„Možná ne, možná ano. A co Surtees, její muž?“

Margaret se tvářila vyděšeně. „Včera při té schůzi se skutečně choval divoce. Zvláštní bylo, že jeho útočné jednání a to, jak vás paní Benchmarková očerňovala, jak tvrdila, že jste bezzásadový, hrabivý dobrodruh, spíš poškodilo ji než vás. Když ti tři odešli, ředitel banky se za vás velmi energicky, se vší vážností zaručil, zaručil se za vaši serióznost. Byl to taky on, kdo prosazoval, aby se běžel Zlatý pohár. Slíbil, že banka dá k dispozici příslušné finanční krytí.“

Chyběla mi slova.

„Naštěstí je dost prostředků na finanční krytí výdajů v tomhle týdnu. Budou výplaty. Je třeba, abyste podepsal dohodu, kterou jsme včera uzavřeli. Když to podepíšete, podepíše Tobáš Toolright audit a Pivovar krále Alfréda může pokračovat v podnikání.“

Vstal jsem jako náměsíčný a přešel k oknu. Slyšel jsem, jak říká: „Ale?“

„Hm?“

„Myslela jsem, že budete mít radost.“

Neodpověděl jsem. Přešla ke mně a tázavě se na mne zadívala. Mlčky jsem ji objal a přitiskl k sobě.

Teprve po chvíli jsem byl schopen slova a náležitě jsem jí poděkoval.

Řekla: „Ředitel banky tvrdil, že všechno, co podnikáte, děláte v cizím, nikoli vlastním zájmu.“

„Mýlí se. Cokoli dělám ve prospěch pivovaru, dělám pro Ivana, následně i pro maminku a tím i pro sebe.“

„Rozumím,“ řekla žertovně vážným hlasem, jako já.

Rozprostřela po psacím stole listiny obsahující text dohody a ukázala mi, kde se mám podepsat. Přivolala sekretářku, aby mé podpisy mohla ověřit. Pak řekla, že nechá zhotovit kopie pro všechny věřitele, pro Ivana, pro Tobáše a pro pivovar v osobě Desmonda Finche. Kopie prý stačí parafovat.

Zatímco se kopie vyráběly, zeptala se mne, proč se Ivan s mým strýcem shodli na tom, že svěří pohár právě mně. Proč ho posílají právě Alexandrovi do hor?

Vysvětlil jsem jí, že to bude asi tím, že už mám na starosti jílec, Pýchu Kinlochů. Vyprávěl jsem jí o původu jílece i o strýcově nekonečném sporu se správcem hradu.

„Obávám se,“ poznamenal jsem, „že díky neopatrnosti oněch dvou pánů, kteří se mnou smýšlejí jinak jen dobře, ví teď celá řada lidí, že je možné, že o poháru krále Alfréda vím a že mám ve své péči Pýchu Kinlochů. Jílec má nesrovnatelně větší cenu než pohár, a to nejen pro svou historickou hodnotu, ale i proto, že je celý posetý smaragdy a rubíny.“

„Ale!“

„Už to tak vypadá, že je nejvyšší čas, abych ho přihrál někomu jinému.“

„Ihned!“

Ihned. Ale komu?

Jamesovi ne, a Andrew je příliš mladý.

Musí to rozhodnout On sám.

Vrátila se Margaretina sekretářka se stohem kopií dohody k parafování. Zeptal jsem se pak, jestli protokol dovoluje společný oběd s Tobiášem.

Margaret usoudila, že ano. Když jsme mu zavolali, byl pro. Usadili jsme se pak v rohu restaurace u malého kulatého stolku a připíjeli na přežití pivovaru lahvi Bordeaux.

„Zmínila jste se předtím, že se vám cosi nezdá. Můžete o tom mluvit před auditorem?“

Margaret se zadívala na Tobe a přikývla. „Možná nám poradí,“ řekla.

Tobe hledal po kapsách párátka. „Co se vám nezdá? Něco, co se týká vyhlídek do budoucnosti?“ zeptal se.

„Ne, spíš se to týká minulosti.“

Párátka nenašel. Šel k baru a přinesl si celý soudeček plný párátek. „Povídejte, co se vám nezdá?“

„Mám takový dojem, jako by si to Norman Quorn v minulosti už vyzkoušel.“

Tobiáš zamžikal. „Jak?“

„Vzpomínáte si, jak jsem si vám řekla o účetní evidenci za posledních pět let?“

„Ano, dodal jsem vám to.“

Margaret přikývla. „Dokonale, bezchybně zpracované. Jen jsem měla pocit, že se tu ukázal fenomén hotelové osušky, která oběhla kolo. Tentokrát už ne.“

„Teď jsem vás nestačil sledovat. Co je hotelová osuška?“ zeptal jsem se a podíval se tázavě na Tobiáše. Ten jen potřásl hlavou.

„Nic mi to nefíká.“

Margaret nám to s úsměvem vysvětlila. „Napadlo mne to jednou na dovolené. Slunila jsem se na lehátku v hotelu u bazénu a pozorovala lidi, jak přicházejí a odcházejí. Odhazovali osušky na lehátka a pak odešli, i na několik hodin. Někteří z nich se vrátili, a zase si osušku odnesli..., nikdo z hotelových zaměstnanců se neptal, komu osušky patří. Chápete?“

„Ne, nechápu.“ Zdálo se, že Tobiáš ano.

„Představte si, že jste Norman Quorn a že byste chtěl mít na penzi hodně peněz, abyste si mohl dovolit, co jste si nikdy dřív dovolit nemohl. Tedy nejen abyste si mohl dopřát domek na jižním pobřeží a nemusel přitom počítat, kolik vydáte za poštovní známky, ale spíš byla ve hře cesta kolem světa, velké nové auto, kaviár, místo u stolu v herně, cokoli, co by vám ve stáří připadalo lákavé a vzrušující. Řekněme, že byste dostal geniální nápad jak si osladit a pozlatit stáří... Víte přece, jak je dnes snadné posílat peníze po světě neosobně, elektronicky... Otevřel byste si menší konta na různých místech, jako když si objednáte hotel.

„V hotelu občas necháte na chvíli osušku na lehátku, pak se přesunete do jiného hotelu, nikdo si vás nevšímá, protože tu osušku nikdo nikdy nepostrádá, a nakonec se stejně do hotelu vrátí.“

„Nebo taky ne. Mně se ta osuška ztratila v Panamě,“ řekl Tobe.

Pili jsme lehké červené víno a k další lahvi jsme si objednali sýr a brusinky.

Margaret svoji práci prožívala. „Skoro každý vycítí, když se na něj valí krach,“ vysvětlovala, „a skoro každý se dopustí stejné osudné chyby, pokusí se uklidit to nejdrahocennější, co má, než všechno podpálí.

Pojišťovací podvod je nejhorší řešení bankrotu, nikdy se nezdaří. Takové případy neberu, říkám těm nešťastníkům, ať si to jdou pokorně odsedět. Většinu úpadků způsobuje smůla, špatné vedení nebo prostě doba. Co bylo loni velká příležitost, může být letos pohroma. Taky se samozřejmě může objevit takový Norman Quorn. Rafinovaný, opatrný. Nejdřív to zkusí v malém, aby si hotely zvykly na jeho osušku, aby jí poskytl lehátko a poslaly ji dál, když k tomu dostanou správný pokyn, správný podpis, správný kód – krásně vymyšlené.“

„Nikdo se nedívá, nikdo se na nic neptá,“ poznamenal jsem.

„Jistěže ne. Ve světě probíhá den co den na milion transakcí. Hoteloví hosté přijíždějí a odjíždějí po stovkách tisíc.“

„A v prádelně perou osušky,“ ušklíbl se Tobiáš.

7

Šel jsem navštívit Younga a Uttleye.

V kanceláři nebyl ani pan Young (knír, klobouk, kravata), ani pan Uttley (fotbalový rozhodčí s míčem a pískalkou), ani skin. U počítače seděla sekretářka, mladá žena s tmavými kudrnatými vlasy, černé punčochy, krátká černá sukně, plandavý bledě modrý svetr, nalíčená ústa, rudě nalakované nehty. Ohlédla se po mně a zeptala se: „Přejete si prosím?“ Pokračovala v práci.

„Já...“ Pozorně jsem si ji prohlédl. „Mohl byste mi laskavě říct, proč vám šlo o to, aby si Surtees Benchmark všiml, že ho sledujete?“

Pilné prsty ustaly v práci a jasné oči se na mne upřeně zadívaly. Znamý hlas pak podrážděně řekl: „Do prdele, jak jste mě poznal?“

„Očnice.“

„Cože?“

„Umím koukat, kreslím. Umím si zapamatovat kostru obličeje. Vy máte velmi charakteristický tvar očnic. Taky máte zápěstí jako mužský, měl byste nosit na rukávech volánky.“

„Jděte do háje.“

Dal jsem se do smíchu. „Tak mi řekněte, proč jste chtěl, aby vás Surtees viděl?“

„Proč? Bylo to naschvál, to máte pravdu, chtěl jsem ho postrašit. Totiž, když někdo vidí, že ho někdo sleduje, dává si bacha, ale když toho, co ho sleduje, nevidí, myslí si, že je v pohodě a okamžitě uhání udělat to, na co byste jinak čekal třeba celý týden.“

Taky by se člověk jinak nedozvěděl, co dotyčný chce opravdu utajit a co ne. Jasný?“

„Asi ano.“

„Proto jsem ho tak pěkně zaměstnal s tím skinem.“

„Sekretářky v tmavé paruce si ani nevšimne, co?“

„Správně.“

„Copak viděla ta sekretářka?“

„Aha!“ Young a Uttley se skvěle bavili. „Milostivý pan Surtees má paničku, co ho drží hodně zkrátka. Některý mužský jsou rádi pod pantoflem, to uznávám. No, zdá se, že každou středu milostpaní Surteesová chodí do nějakého dámského spolku a její polovička jezdí ve stejnou dobu do Guildfordu na obchodní konzultace. Surtees vede hřebčín, který patří napůl jemu, napůl někomu cizímu, jeho obchodnímu společníkovi. Prostě ve středu odpoledne, teda včera, to pan Surtees několikrát objel a rozhlížel se po svém skinovi. Když ho nikde neviděl a spolehnul se, že to je v pohodě, nejel do žádný kanceláře, ale k jednomu řadovému baráku na periferii Guildfordu. Přesněji řečeno parkuje za rohem, pak se opatrně rozhlíží, pitomec, a vyrazí k tomu baráku. Má klíč od hlavních dveří.“

Povzdechl jsem si.

„Nechcete to slyšet?“

„Ale jo, ale ještě radši bych slyšel, že šel do boxerského klubu za mými čtyřmi loupežníky.“

„Nemůžu sloužit. No nic. Včera pan Young do toho baráku nakráčel, hned jak odešel pan Surtees.“

„Pan Young v pěkném obleku, s knírem?“ Přikývl.

„No a?“

„Bydlí tam jedna kurvička, co jí smí impotent, jako je Surtees před souloží nařezat.“

„Ale ne!“

„Myslel jste, že to bude něco jiného?“

„Tohle je příliš jednoduché.“

„Mám pokračovat?“

„Ano.“ Vytáhl jsem z kapsy balíček ve fólii a podal mu ho. „Tohle jsou brýle, co po těch loupežnících u mne doma zbyly. Jsou to brýle na dálku, lidi je sundávají, když chtějí číst. Možná to bude k ničemu, ale víc toho po nich nezbylo.“ Bez vzrušení brýle rozbalil.

„Taky by neškodilo, kdybyste se poptal po zlatníkovi, který pracoval v Londýně asi kolem roku osmnáct set padesát nebo šedesát a jmenoval se Maxim.“

Chvilí se na mne upřeně díval. „To je všechno?“

„Co takhle osobní stráž?“

„Za příplatek.“

Zaplatil jsem mu na další týden. Řekl, že mi výlohy a podobně vyúčtuje až nakonec.

8

Ivan rozprostřel dohody s věřiteli po stole a jednu po druhé si pečlivě prohlédl. Byl zasmušilý, ale zároveň se mu viditelně ulevilo.

Když do místnosti vešla maminka, vzhlédl a usmál se na ni. Poprvé od jeho onemocnění se přestala tvářit ustaraně. Usmála se na Ivana s hlubokým pochopením plynoucím ze soudržnosti a přátelství dobrého manželství. Napadlo mne, že kdyby ty dva v tu chvíli viděl pan ředitel banky, nepochybně by uznal, že jsem se už za svoji námahu odměny dočkal.

„Náš chlapec,“ řekl Ivan (jinak říkával „tvůj chlapec“) „svázal pivovar ocelovými pouty.“

„Ale... přece se tváříš spokojeně?“ zeptala se maminka.

Zdvihl silný svazek listin v modrých deskách.

„Tohle,“ řekl, „je výroční audit. Tobiáš Toolright ho podepsal a to znamená, že pivovar může pokračovat ve

výrobě a podnikání. Pravda, podmínky věřitelů jsou tvrdé, velmi tvrdé, ale spravedlivé. Měli bychom to zvládnout. Navíc započítali do výloh Zlatý pohár! Byl jsem přesvědčený, že ho budeme muset odvolat. Ovšem, kalich i Golden Malt jsou ještě stále ve stavu ohrožení...

Nevzdám se jich. Musíme zvládnout splátky. Zvýšíme prodej, svolám schůzi správní rady."

Člověk doslova viděl, jak se do něho vrací energie.

"Výborně, Alexandře," řekl.

Zavrtěl jsem hlavou. "Poděkuj paní Mordenové, je to její dílo."

Strávili jsme příjemný, družný večer ve třech. Do rána z Ivana dobrá nálada vyprchala. Bědoval nad tím, že akcionáři během dalších tří let nebudou dostávat skoro nic. Šlechtilo ho, že nemyslel na sebe, ačkoli sám byl většinový akcionář, ale na nejrůznější vdovy a pozůstalé, které zdědil jako akcionáře i s podnikem. Tvrdil, že některé z těch vdov doslova z dividend žijí.

"Kdybys zkrachoval, nedostaly by skoro nic, snad nějakou malou částku, a v budoucnosti ani pětník," namítl jsem.

"Stejně..."

Doufal jsem, že se konečně obleče, ale on stále mluvil o ubohých vdovách a dělal si kvůli nim starosti.

"Možná bych si mohl dovolit... ze svého... aspoň na topení..."

Maminka ho s láskou hladila po ruce.

Očekával jsem, že návštěvu právníka odvolá, když už dodatek k závěti včera řádně sepsal, ale zřejmě schůzku zapomněl zrušit, protože přesně v deset hodin se na scéně halasně zjevil Oliver Grantchester. Jeho mohutná postava jako by zaplnila celou místnost. Přišel s Mirandou.

Ivan ze sebe vykoktal omluvu, ale právník ho ani neposlouchal.

Přejel mne nemilostivě očima a prohlásil, že moje přítomnost je zcela zbytečná. Ukázal na dveře, doslova mne vykázal. Odešel bych, kdyby v tu chvíli nevplula s plnými plachtami do pokoje i Patsy a za ní jako její stín Surtees.

Surtees sadista, trapný a nebezpečný.

"Žádný dodatek nebude, tati, pokud nebudu mít jistotu, že se ho nechystáš napsat ve prospěch Alexandra."

"Moje milá, žádný dodatek teď nehodlám psát," řekl její otec vlídně. "Nic se sepisovat nebude."

"Ale tys říkal... Objednal sis Olivera..."

"Já vím, já vím, omlouvám se, že jsem mu to zapomněl zavolat, ale ten dodatek k závěti jsem sepsal už včera. Je to v pořádku.

No co, dáme si všichni kávu, ne?"

Ivan byl bláhový, pokud si myslel, že káva zabrání bouři. Patsy i Oliver se na něj vrhli a začali ho zpracovávat. Maminka při něm věrně stála, jako štít. Surtees se na mne nenávisně a upřeně díval, jako by se mu zasekl mozek.

"Je to jednoduché," hřimal Grantchester. Jednoduše tu listinu ze včerejška roztrháme a vyhotovíme novou."

Ivan se na mne úpěnlivě ohlédl. "Ale to vůbec není třeba," řekl. "Nemusíme psát novou, že ne?"

Zavrtěl jsem hlavou.

Ivan se držel, přestože na něho ze všech stran doráželi. Trval na tom, že dodatek napsal dobře, podle svého, a že není třeba psát nový.

"Tak mi aspoň dovolu, abych si ověřil právní platnost té listiny," řekl Grantchester.

Ivan ho odměřeně ujistil, že sám ví, jeli podobná listina správně vyhotovená či ne.

"Snad se na ten dodatek můžu aspoň podívat?"

"Ne," řekl Ivan se zdvořilým politováním.

"Já to nechápu."

"Zato já ano," vmísila se do toho energicky Patsy. "Je přece víc než jasné, že otec je pod Alexandrovým vlivem. Tati, jsi slepý, pokud nevidíš, jak s tebou manipuluje, že mu nejde o nic jiného, než mě jako dědičku vyšachovat."

Ivan se na mne nešťastně a nerozhodně zadíval. Zvedl jsem se a tiše vyšel z místnosti. Šel jsem nahoru do svého pokoje sbalit si tu trochu věcí, se kterými jsem přijel, abych se nachystal k odjezdu. Udělal jsem pro pivovar, co jsem mohl – udělal jsem to pro maminku i pro Ivana – můj nevlastní otec se ode mne však lišil tím, jak snadno měnil náladu a postoje. Byl to slušný, čestný člověk, ale já nikdy nevěděl, na čem s ním jsem, jestli mi důvěřuje či ne.

Zdálo se mi, že od svého onemocnění se na mne hodně spoléhá a že věří v moji dobrou vůli. Ta víra byla však velmi křehká, jak se ukázalo.

Zdola ke mně doléhal halas a křik. Doufal jsem, že když odejdu, nechá Patsy otce konečně na pokoji, ale zmýlil jsem se.

Stál jsem u okna a díval se do parku. Ani jsem neslyšel, jak maminka přichází, až když na mne promluvila. „Alexandře, Ivan tě potřebuje.“

Otočil jsem se k ní. „Nejde to. S Patsy bojovat nemůžu.“

„Nejde jen o Patsy. Přišel i ten člověk, který řídí pivovar, Desmond Finch, a toho si Ivan opravdu váží. Finch se vším hrozně nadělá a s každou hloupostí utíká za Patsy. Teď všichni útočí na Ivana, křičí na něho, že ty dohody, které jsi uzavřel s věřiteli, jsou nemožné, že by to oni pořídili líp, chtějí, aby tě zpětně zbavil plné moci a že by tak ty dohody pozbyly platnost, protože tvůj podpis by už nebyl platný.“

„Poslal tě pro mne Ivan?“ zeptal jsem se.

„Ne... včera byl ale tak spokojený...“

Povzdechl jsem si a vzal ji kolem pasu. „Zneplatnit můj podpis zpětně nemůžu.“

Šli jsme dolů. Ivan vypadal uštvaně, jak na něho všichni doráželi. Když jsem se objevil, neměli radost.

Díval jsem se na ně, na jednoho po druhém, a přemýšlel o tom, proč jsou proti mně tolik zaujatí.

Patsy, vysoká, štíhlá, hezká, vášnivá a nesnášenlivá byla mou protivnicí od okamžiku, kdy se její otec zamiloval do mé maminky. Mladé dívky se často chovají vlastnický ke svým ovdovělým otcům a často nenávidí veťřelkyni, která je odsunuje stranou, ale Patsyino zaujetí se neobrátilo proti mé mírné, neškodné matce, ale proti mně, neúprosně. Kdyby se aspoň na chvíli zamyslela, zjistila by, že jsem ji ve skutečnosti o nic nepřipravil, o lásku jejího otce už vůbec ne. Patsy se však řídila citem, ne rozumem. Po dvanácti letech nepřátelství vůči sobě jsem od ní nic jiného neočekával.

Patsy si vzala Surteese dva roky po sňatku našich rodičů.

Vzhledný slaboch Surtees věřil všemu, co mu nakukala.

Zadíval jsem se na něj, stojícího za Ivanovým křeslem. Člověk, který se vždy bude za někým schovávat a nikdy by nešel do otevřeného boje, nikdy by se neodkryl, sám by se světu nepostavil. Patsy si zvolila druhá, který si od ní nechal všechno líbit. Byla to chyba pro obě strany.

Komu jsem tak zcela nerozuměl, byl Desmond Finch. Stál, rozrušeně se na mne díval, hubený, útočný, potráhl hlavou, brýle se mu leskly a ohryzek poskakoval. Všichni tvrdili, že je výborný pracovník a já neměl důvod o tom pochybovat, taky jsem ale věřil, že potřebuje vedení, někoho nad sebou, kdo by mu dával pokyny. Bylo mi jasné, že tancuje, jak Patsy píská a že se nad situací pivovaru pořádně nezamýšlel, přestože jeho budoucnost závisela na finančním přežití podniku.

Člověk s omezeným obzorem, pomyslel jsem si, krátkozraký fyzicky i duševně. Štěká se smečkou. Nikdy nenapadne obět jako první.

A Oliver Grantchester? Nikdy mne neměl rád a já jeho taky ne.

Stál tam, mohutný, olýsalý, rozezlený, po léta Ivanův právník, kterému se Ivan svěřoval, se kterým se radil, zkušný – a zcela v zajetí Patsyina kouzla. Proto se ke mně od počátku choval s odstupem, nedůvěrou a neochotou.

Ivan řekl mdlým hlasem: „Alexandře, nešlo dohodnout pro pivovar nějaké lepší podmínky?“

Zasmušile jsem se usmál. „Začínám mít pivovaru dost. Ivane, klidně na věřitele pošli Patsy. Kašlu na to, jestli se sama připraví o dědictví. Co je mi nakonec po tom? Pivovar patří tobě. Z nejhoršího je venku. Má potíže, ale v zásadě se už řeší. Všechno se to ovšem dá během chvíle pokazit. Jsem malíř a hodlám se vrátit ke své práci. Takže se tu mějte... všichni.“

Ivan hlesl nešťastně: „Alexandře...“

„Pro tebe jsem riskoval,“ řekl jsem otevřeně, „a udělal bych to zase. Kvůli tobě jsem škemral a žebрал, abych zachránil tvoje dobré jméno. Protožeš mi poslal svůj pohár...“ ohlédl jsem se na Patsy a Surteese. Tvářili se ohromeně. „Zmlátili mě tak, že to přestala být legrace. Mám toho všeho dost. Pro maminku bych udělal všechno na světě, ale co je moc, je moc. Dělej, jak myslíš, Ivane, ale se mnou už nepočítej.“

Maminka zašeptala: „Ne, prosím ne, Alexandře!“ Ivan vypadal zcela vyčerpaně.

Grantchester řekl velitelsky: „Ivan nám sdělil, že vám svěřil onen dodatek k závěti. Teď uznává, že udělal chybu. Předejte mi tu listinu.“

Nastalo ticho. Obrátil jsem se tázavě k Ivanovi. „Ivane?“

Oči měl hluboko zapadlé. Bylo mi jasné, že je v neřešitelné situaci. To, že mi věří, je zrada na vlastním dítěti, a takovou zradu jsem si nemohl vynucovat, neměl jsem na to právo.

„Jdu pro to. Mám to nahoře,“ řekl jsem.

Šel jsem nahoru pro zalepenou obálku. Vrátil jsem se a podal ji Ivanovi.

„Vezmu to k sobě,“ řekl Grantchester a natáhl ruku. Ivan si ale položil obálku na kolena a zakryl ji dlaněmi. Zavrtěl hlavou.

„Nechám si to já, Olivero,“ řekl.

„Ale...“

„Kdybys si to rozmyslel, vždy to můžu roztrhat.“

Podíval jsem se do jeho ustaraných očí, usmál se na něj a řekl, že budu ještě asi hodinu nahoře, kdyby se mnou chtěl mluvit.

„Nebude tě chtít,“ řekl Surtees jedovatě. „Nikdo tě nechceme.“

Pokrčil jsem rameny a odešel. Maminka se na mne prosebně podívala, ale já potřásl hlavou a vrátil se nahoru. Díval jsem se z okna a čekal.

Zdola se ještě nějakou dobu ozýval křik, ale pak se ty rozhněvané hlasy přesunuly na schody a nakonec ven z domu. Když už všude bylo ticho, vyšel jsem na schodiště. Pod schody na mne čekal Ivan. Mávl na mne, zval mne do své studovny. Sešel jsem dolů a sedl si proti němu, do svého křesla.

Maminka vypadala stejně křehce jako její muž. Stála vedle Ivana a držela ho za rameno, jako by mu chtěla dodat sílu.

„Myslels to vážně, když jsi řekl, že toho máš už dost?“

Místo odpovědi jsem se zeptal: „Zrušil jsi moji plnou moc?“

„Ne, nezrušil,“ odpověděla za něj maminka. „Ivane, řekni, ne, popros Alexandra, aby se o tvé záležitosti staral dál.“ Obrátila se ke mně. „Neopouštěj nás.“

Před krátkou chvílí jsem prohlásil, že bych pro maminku udělal všechno na světě. Chtěla ode mne jen málo, jen abych zůstal a nechal se urážet. Nechtělo se mi ani za mák.

„Cos myslel tím, že tě někdo zmlátil?“ zeptal se Ivan. „Ten monokl, co jsem měl minulý týden...“ Zamračil se. „Keith Robbiston řekl, že ses uhodil.“

Nalil jsem brandy do dvou skleniček připravených na stříbrném tácku a podal jednu Ivanovi, jednu mamince. Bez odmluv se napili, jako bych jim podával lék.

Obrátil jsem se k Ivanovi: „Pokud necháš věcem, jak jsou, volný průběh, pivovar by se měl do tří let zbavit dluhů. Víím dobře, že podmínky jsou dost tvrdé, jinak by to ani nešlo, protože rozsah dluhů je obrovitý.“

Paní Mordenová vykonala velké dílo. Podle ní, má-li vše dopadnout dobře, nesmí pivovar přijít o organizační schopnosti Desmonda Finche a o hlavního sládka. Kdybych Finchovi dával zlaté, diamanty poseté rady, nevezme je. Navykl si poslouchat především tebe, Ivane, takže ti nic jiného nezbývá, než se vrátit do pivovaru a dávat mu pokyny sám.“

Můj nevlastní otec odhodlaně přikývl. Zasmušile jsem si pomyslel, že bych rád věděl, na jak dlouho mu to odhodlání vydrží.

Zazvonil telefon a Ivan mne požádal, abych ho šel zvednout.

Poslechl jsem.

Ozval se sebejistý mužský hlas. „Tady je konstábl Thompson z leicestershirské kriminální policie. Rád bych hovořil se sirem Ivanem Westeringem.“

Ivan mi samozřejmě dával najevo, že chce, abych věc vyřídil, ať jde o cokoli. Vysvětlil jsem tedy detektivovi, že je sir Ivan po infarktu, a nabídl mu svoje služby.

„Vy jste prosím?“

„Syn.“ Skoro to byla pravda.

Po krátké odmlce se ozval jiný sebejistý hlas, který se představil jako vrchní inspektor Reynolds.

Zeptal jsem se, o co běží.

Hlas se mne zeptal, zda sir Ivan znal člověka jménem Norman Quorn.

„Ano, zná ho.“

Hlas hovořil a já mlčky poslouchal. Policie hrabství Leicester se prý už dva týdny snaží určit totožnost mrtvého, o kterém se v současné době domnívají, že by mohl být Normanem Quornem. Vrchní inspektor si přál vědět, zda by sir Ivan Westering, jako někdejší dlouholetý nadřízený pana Quorna, byl ochoten pomoci při konečné identifikaci mrtvého. Ano či ne.

Zatajil se mi dech. Pak jsem se zeptal: „Copak neměl žádné příbuzné?“

„Jen sestru, a ta je... ve stavu rozčilení a zármutku. Tělo už podléhá rozkladu. Jméno sira Ivana máme právě od sestry dotyčného.“

Byli bychom vděční, kdyby...“

„Je nemocný.“

„Nemohl byste vy...“

„Neznal jsem ho.“ Chvilí jsem uvažoval. „Budu to otci tlumočit. Prosím řekněte mi, kam vám mohu za chvíli zatelefonovat.“ Nadiktoval mi číslo a já si je napsal na dno krabice s kapesníky.

„Dobře,“ řekl jsem, „zavolám za pět minut.“

Co možná věcně jsem Ivanovi tlumočil, co jsem vyslechl.

„Norman!“ Žasl. „Je opravdu mrtvý?“

„Chtějí si to ověřit, proto chtějí, abys tam přijel.“

„Pojedu s tebou,“ prohlásila maminka.

Zavola jsem vrchnímu inspektorovi, oznámil mu, že tam rodiče zavezu, a nechal si nadiktovat, kudy se tam dostanu. Napsal jsem si to opět na krabici od kapesníků.

Nakonec jsme do Leicesteru jeli Ivanovým roverem (vylovili jsme ho z garáže) ve čtyřech. Ivan s maminkou seděli vzadu, vedle mne Wilfred, v klíně skříňku s první pomocí při infarktu. Wilfred mi předčítal pokyny napsané na krabici, takže jsme ono odpoledne dojeli k nezajímavé budově soudní prosektury v Leicesteru poměrně brzy.

Vrchní inspektor nám vyšel vstříc a potřásl rukou mamince, Ivanovi a mně. Přítomnost ošetřovatele s lékařskými pomůckami na něj udělala dojem, začal se k Ivanovi chovat šetrně. Ivan měl na sobě oblek, košili s kravatou, vypadal však ještě churavěji než v županu.

Uvnitř budovy, v malé hale, která současně sloužila jako čekárna, seděla a plakala rozložitá paní.

Chlácholila ji neméně rozložitá policistka v uniformě. Vrchní inspektor nás vyzval, abychom počkali, zatímco Ivana povede k mrtvému, ale Ivan mne chytil za rukáv a odmítl jít beze mne. Policista pokrčil rameny a vzal mne taky s sebou.

Dali nám papírové pláště na jedno použití, rukavice a masky.

Živí prý se můžou od mrtvých nakazit.

Nikdy předtím jsem v pitevně nebyl, ale pamatoval jsem si z filmů, jak to tam vypadá. Prošli jsme dlouhou chodbou do bílé, jasně osvětlené místnosti, vonící docela příjemně po dezinfekci. Na vysokém stole uprostřed místnosti se pod bílým prostěradlem rýsovalo tiché tělo.

Ivanovi se třásla ruka, kterou se mne držel, ale smysl pro občanskou povinnost mu dodával sílu. Když pracovník prosektury nadzvedl na jednom konci stolu prostěradlo, zadíval se Ivan upřeně na odhalenou bílou tvář mrtvého. Pak bez zaváhání prohlásil: „Ano, to je Norman.“

„Norman Quorn?“

„Ano, vrchní inspektore, Norman Quorn.“

„Děkuji vám, pane.“ Zeptal jsem se, na co zemřel.

Chvilí bylo ticho. Policista a pracovník prosektury se na sebe podívali. Něco, čemu jsem nerozuměl, si pohledem sdělili. Policista si pak prohlédl Ivana i mne a dospěl k rozhodnutí.

„Zavedu vás zpátky k vaší paní,“ řekl Ivanovi. Nabídl mu rámě a odvedl ho. Mě zanechal na místě, abych vyslechl odpověď na svoji otázku.

Člověk z prosektury se představil jako lékař, patolog, který provedl pitvu.

„Promiňte,“ řekl jsem.

„Není co.“ Stáhl masku. Vypadal mladě a sympaticky.

„Takže na co zemřel?“ zeptal jsem se znovu.

„My to nevíme.“ Pokrčil rameny. „Nenašla se žádná jasná známka příčiny smrti. Žádná střelná nebo bodná rána, žádná zlomenina, žádné stopy po skrčení, žádný jed. Nic, co by svědčilo pro vraždu. Objevili ho asi dva týdny po smrti. Na smetišti, tam, kde byl nalezen, nezemřel. Viděl jsem ho in situ, někdo ho tam donesl po smrti.“

Zamračil jsem se. „Nebyl nemocný? Nemohl zemřít na infarkt? Mozkovou mrtvicí? Na zápal plic?“

„Možná to první nebo druhé, ale s jistotou to říct nemůžeme. Je tu ovšem něco zvláštního...“ Váhal. „Když jsme to ukázali jeho sestře, omdlela.“

„Nejsem jeho sestra.“

„Ne.“

Stáhl z mrtvého prostěradlo až po pás, takže bylo vidět posmrtné skvrny, počínající rozklad a jen tak tak zalátané pitevní řezy. Vůbec jsem se nedivil, že Hornova sestra omdlela, a jen jsem doufal, že ji nebudu následovat.

„Teď se mu podívejte na záda,“ řekl patolog a překulil tělo k sobě, na bok.

Na tmavé kůži byly černé pruhy s několika bílými místy.

Patolog tělo zase položil.

„To bílé – všiml jste si toho – jsou žebra,“ poznamenal.

Bylo mi na zvracení. Polkl jsem.

„Ty černé pruhy jsou po popálení.“

„Popálení?“

„Ano. Na několika místech je propálená kůže i hlubší tkáň až k žebřům. Nejspíš ve smrti upadl na něco

žhavého, na něco jako rošt. Stane se, že lidé upadnou na elektrická kamínka, z toho jsou hrozné popáleniny. Tohle se jim podobá. Napadá vás snad něco?”

Jediné, co jsem měl v hlavě, bylo, jak se co nejdřív dostanu z budovy.

„Měl na sobě nylonovou košili,“ vyprávěl patolog, jako by o nic nešlo, „a podšívku saka měl taky z umělého vlákna. Vlákna se mu zapekla do tkáně.“

Ještě chvíli a už se opravdu pozvracím.

„Na ty popáleniny umřít nemohl?“ zeptal jsem se.

„Nemyslím. Jak jste sám viděl, popáleniny nebyly rozsáhlé, jen místy, od ramen k pasu, to není smrtelné poranění. Spíš předpokládám, že popáleniny vznikly až po smrti, nebo v okamžiku smrti. Považuji za nejpravděpodobnější, že ho ranila mrtvice a že v bezvědomí upadl na něco žhavého a zemřel.“

„Hm.“

„No nic,“ patolog se tvářil spokojeně. „Teď když máme potvrzenou totožnost mrtvého, může se konat koronerovo řízení.“

Výsledkem bude nepochybně prohlášení, že jde o smrt z neznámých příčin a chudáka budou moct konečně pohřbít. Upřímně řečeno budu rád, až odtud bude pryč.“

Propustil mne a já s úlevou vyšel, odložil masku a plášť a připojil se ke skupince v hale.

Oslovil jsem vrchního inspektora: „Mohli byste nám prosím říct, kde přesně jste mrtvého našli?“

Místo odpovědi nám vysvětlil, že plačící paní je sestra Normana Quorna. Maminka šla vystřídat policistku v utěšování.

Tušil jsem, že má sto chutí říct: Ovládněte se, moje milá.

„Pana Quorna našli zřizenci od obce, když šli odklidit hromadu tlejících odpadků, která zůstala na jedné farmě po trampech.“

Vyslechli jsme ty trampy důkladně na jejich další zastávce, ale nic jsme se nedozvěděli. Strávili jsme s tím hodně času. Trampové se bránili, že mrtvý k nim patřit nemohl, pokud tvrdíme, že to byl starší člověk, oni jsou prý mladá parta.“

„Bylo mu šedesát pět,“ vzlykala Hornova sestra. „Na druhé straně „trampové“ často vaří na domácí vyráběných grilech, jednoduše nastaví dvě řady cihel a přes ně dají železné tyče. Pan Quorn nejspíš spadl na nějaké podobné zařízení.“

Když jsme však prohlédli ty jejich primitivní rošty, žádný popáleninám mrtvého neodpovídal. To všechno nic nedokazuje ani nevylučuje. Nic ale nenásvědčuje tomu, že by šlo o zločin. Teď, když už máme totožnost mrtvého, můžeme případ uzavřít. Je mi líto, ale skutečně těžko říct, jak k úmrtí došlo. Pokud se neobjeví nová zjištění...”

Konec věty zůstal viset ve vzduchu. Ani Ivan, maminka, ani já jsme mu neřekli, že s Quornem zmizely všechny finanční prostředky pivovaru. Než se Ivan rozhodne, bude si to muset v klidu promyslet.

Na zpáteční cestě jsme mlčeli, protože s námi jel Wilfred.

V Londýně jsme pak o záležitosti debatovali celý večer.

Ivan byl rád, že Norman Quorn nakonec s penězi neutekl, jak si všichni mysleli.

„Křivdili jsme mu, mému starému příteli...”

S lítostí jsem to uvedl na pravou míru. „Tvůj starý přítel opravdu peníze z pivovaru odcizil, poslal je jinam. Viděl jsem kopie tří velkých transakcí, které uskutečnil těsně před svým odchodem. Obávám se, že opravdu peníze zpronevěřil a poslal je buhví kam.“

„Sám ale neodešel!“

„Ne. Zemřel. Na tom smetišti však ne. Tam ho někdo donesl. Ať už umřel kdekoli, někdo ho na to smetiště hodil, místo aby jeho úmrtí řádně ohlásil.“

Ivanovo myšlení a důvěřivost byly značně rozkolísané, v jednom však stál na svém, finanční ztráta pivovaru se nesmí zveřejnit. Jestli je Norman Quorn živý, někde pod palmami, nebo mrtvý, to na věci nic nemění, došlo ke zpronevěře a tu je třeba co možná držet pod pokličkou.

„Tebe vůbec nezajímá, kdo ho tam hodil? Ty se nechceš dozvědět, jak zemřel?“

„Copak na tom záleží? Vezmeš-li v úvahu, že byl homosexuál.“

Viděl, že se tvářím překvapeně. „Tys to nevěděl? Vlastně jak bys to mohl vědět, vždy se choval taktně... prostě připusťme, že zemřel v situaci, která by pro někoho mohla být kompromitující... rozumíš mi?“ Rozuměl jsem.

„Normanovi ani pivovaru by nijak neprospělo, kdyby se jeho sexuální preference zveřejnily. Navíc ta defraudace!“

Žasl jsem nad tím, že můj nevlastní otec, spořádaný a zásadový, má tolik pochopení pro homosexualitu. Maminka, která Ivana znala pohříchu mnohem líp, to považovala za samozřejmost.

„Ivan má celou řadu takových přátel,“ vyprávěla mi pak, „jsou to velmi kultivovaní, příjemní lidé, výborní společníci.“

„Kdybychom policii řekli, že Norman zpronevěřil ty peníze a že je homosexuál... mohlo by to nějak ovlivnit ty dohody s věřiteli?“ zeptal se Ivan.

„To přesně nevím, vím jen, že když věřitelé ty dohody podepisovali, věděli, že je Norman defraudant.“

„Co tedy myslíš?“

„Věřitelé si myslí, že Norman ze země utekl, myslí si, že peníze jsou u něj... a ono tomu tak není.“

„Takže co?“

„Kde jsou?“

Nastalo ticho.

V deset večer došel Ivan k závěru, že potřebujeme radu.

„Dobře,“ přikývl jsem. „Jenže čím?“

„Třeba... Olivera?“

„Oliver by se tě zeptal, co radím já, a pak by ti vzápětí poradil opačně.“

„Zná zákon.“

Vždy jsem si dával pozor, abych se před Ivanem nijak nedotkl Patsy, a Oliver patřil mezi její lidi stejně jako Desmond Finch.

Zeptal jsem se: „Co si o Normanu Quornovi myslela Patsy?“

„Neměla ho ráda, mrzelo mě to. Proč se ptáš?“

„Co by od tebe v téhle situaci očekávala ona?“

Ivan váhal.

Do půlnoci dospěl k moudrému rozhodnutí, jak se na člena Jockey Clubu sluší. Prý abych se zeptal Margaret Mordenové, jestli smrt Normana Quorna může či nemůže nějak ovlivnit postoj věřitelů a že já, nikoli on, mám vrchnímu inspektoru Reynoldsovi sdělit, že mrtvý, jehož totožnost Ivan potvrdil, byl patrně defraudant na útěku.

„Patrně?“ opakoval jsem po něm skepticky.

„Nemůžeme to prokázat,“ namítl.

Předpokládal jsem, že si to do rána zase rozmyslí, ale ukázalo se, že ho moje maminka v jeho rozhodnutí podpořila. V devět hodin mi Ivan přikázal, abych zavolał do Leicesteru. (Byl už zase v pyžamu a trepkách.) Drobná překážka. Telefonní číslo vrchního inspektora bylo napsané na krabici s kapesníky a krabice byla ještě v autě. Zašel jsem pro ni. Konečně jsem se spojil, s kým bylo třeba.

„Můžete mi to sdělit telefonicky,“ řekl vrchní inspektor, když jsem navrhl osobní setkání.

„Raději bych vám to řekl osobně.“

„V poledne tady končím,“ řekl.

„Zajedu za vámi, řekněte kam.“

„Pamatujete si, jak se jede na prosekturu? Sejdeme se tam, mám to po cestě.“

Málem jsem řekl, že tam jednou skončíme všichni, ale ovládl jsem se. Pak jsem honil a dohonil Margaret Mordenovou. Byla doma.

„Je sobota,“ ohradila se ostře.

„To vím.“

„Doufám, že jde o něco náležitě závažného.“

„Našel se ředitel finančního oddělení pivovaru, je ještě v Anglii, mrtvý...“

„Uznávám, že tato zpráva má sobotní přednost,“ řekla zvolna.

„Jak zemřel?“

„Podle patologa na mrtvici nebo na infarkt.“

„Kdy?“

„Hned po svém zmizení.“

Chvilí uvažovala. „Zavolejte mi v pondělí do kanceláře a dejte to vědět Tobíašovi. Pokud vám dělá starost, jestli to nějak ovlivní dohody s věřiteli, tak si myslím, že nejspíš ne.“

„Jste zlatá.“

„To tedy určitě ne.“

S úsměvem jsem položil sluchátko a vydal se do Leicesteru.

Jak se dalo očekávat, vrchní inspektor se zeptal: „Proč jste mi to neřekli včera?“

„Pivovar tu zpronevěru nezveřejňuje.“

Zamyslel se. „Mrtvý měl na sobě oblek, košili, kravatu, spodní prádlo, boty, ponožky, všechno běžné. V kapsách se nic nenašlo.“

„Jak jste se vůbec dopracovali k jeho totožnosti?“

„Jeden z našich chytrých mladíků si oblečení ještě jednou důkladně prohlédl a objevil na podrážce bot – byly nové – název obchodu a cenu. Obchod byl ve Wantage a prodavač si tu koupil pamatoval... pan Quorn byl stálý zákazník. Doma u něho nikdo nebyl, ale sousedka znala adresu jeho sestry.“

„Hezké.“

„Co ovšem dělal v Leicesteru?...“ Pokrčil rameny. „Není vyloučeno, že zemřel venku, na zahradě. Na šatech se našla stébla trávy. To by hrálo s tím, že upadl na nějaký gril.“

„Nebyl na grilování oblečený.“

Pobaveně si mne prohlédl. „Zato vy, pane, vypadáte na trampa.“

S úsměvem jsem přikývl.

„Doplním tyto informace do spisu,“ řekl policista. „Ono se stává, že se lidé snaží zbavit mrtvol, když někdo zemře na nevhodném místě. Děkuji vám za vaši pomoc. Prosím vyřídte mé pozdravy siru Ivanovi. Nevypadá dobře.“

9

Od Ivanova infarktu už uběhly tři týdny a od Quornovy zpronevěry čtyři. Ivan ještě stále potřeboval klid a odpočinek, ale nedostávalo se mu jich. Vrátil jsem se do Londýna a pro zbytek dne a celý následující den jsem v domě udržoval klid, přepnul jsem telefon na záznamník, dal Vilfredovi na zbytek soboty a neděle volno a ujal se sám vaření. Vařil jsem jednoduchá jídla. Nebylo třeba činit žádná rozhodnutí.

V pondělí jsem zajel do Readingu a obešel příslušné kanceláře.

Jak Tobiáš, tak Margaret se mezitím posunuli v práci dál, věnovali se už případům dalších nešťastníků. Oba mi však věnovali po půlhodině a poskytli informace.

„Takže starý Quorn je po smrti!“ podivil se Tobiáš. „Ale kde jsou ty peníze?“

„Doufal jsem, že byste na to mohl přijít vy.“

Nepřítomně se na mne zadíval a kolečka se mu v hlavě bleskurychle otáčela.

„Sledoval jsem ho až do Panamy...“ řekl zamyšleně.

„Kolik bylo přestupních stanic?“ zeptal jsem se.

„Moment.“ Šel k jednomu ze svých monitorů, z řádně popsané škatulky vytáhl disketu a vložil ji do počítače. Stiskl příslušné klávesy. „Tak tady to máme. Telegrafický převod peněz z pivovaru do jedné banky na ostrově Guemsey... uskutečnil ten den šest převodů z různých účtů pivovaru... řekl bych, že na těch šest účtů soustředil všechny peníze, ke kterým se dostal, a pak je účet po účtu predisponoval na jediný účet v Guemsey. Tamější banka už měla pokyny, kam peníze predisponovat dál... byly to miliony... do jedné banky v New Yorku, která už taky měla instrukce k převodu celé té obrovské částky do Panamy. Panamská banka neví, kam dál odtamtud peníze šly.“

„Neví, nebo nechce říct?“

„Možná oboje. Všechny tyhle banky mají přísná pravidla o bankovním tajemství. Do Panamy jsme se dostali jen díky tomu, že si Norman Quorn neopatrně na kus papírku zapsal panamský bankovní kód ABA a zapomněl papírek zničit.“

„Prosím vás, připomeňte mi, co je ABA.“

Tobiáš okusoval párátka. „Jsou to identifikační čísla bank ve Spojených státech a okolní oblasti, včetně Západomoindického souostroví. Patří do systému Fedwire.“

„Tobe, co je Fedwire?“

„Mezinárodními převody financí se zabývají tři velké celosvětové organizace,“ vysvětloval. „Fedwire, do které patří i ABA, je instituce Federální rezervní banky. Zavedli devítimístné převodní kódy, takže jde-li o predisponování na základě devítimístného identifikačního čísla, je krajně pravděpodobné, že převod jde přes Fedwire.“

Povzdechl jsem si.

„Pak existuje SWIFT, Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication, společnost pro celosvětovou mezibankovní telekomunikaci. Třetí organizace se jmenuje CHIPS, Clearing House Interbank Payments Systém, ta taky uskutečňuje převody přes New York a má zvláštní individuální identifikační čísla pro každého klienta, přísně tajná samozřejmě.“

„Páni!“

„Můžete si vybrat,“ řekl Tobiáš. „Všechny systémy mají identifikační kódy, podle kterých zjistíte banku, ale ne číslo účtu. Víme, že peníze z pivovaru šly do odbočky Global Credit v Panamě, ale nevíme, na jaký účet.“

„V té bance to ale musí vědět,“ namítl jsem. „Přece jim tam z New Yorku nikdo neposílá denně miliony. Když se ví částka, odkud přišla a kdy... přece by na to museli přijít.“

„Asi ano, je ale proti zákonu vydávat takové informace, to se nesmí.“

„I když si to vyžádá policie nebo daňový úřad?“

„Když si to vyžádá policie nebo daňový úřad, tak zvlášť ne. Kdyby banky takové informace podávaly, brzy by přišly o zákazníky a zkrachovaly by. Jste hodně naivní, Ale.“

Neodporoval jsem. „Co když ty peníze zůstanou v Panamě viset navěky, teď když Quorn už nežije?“

Tobiáš přikývl. „To se může stát. Miliony milionů visí na kontech, ke kterým se nikdo nehlásí, po celém světě. Buďte si jist, že z toho banky mají nemalý zisk a ani se moc nesnaží zjistit dědice.“

„Je to syndrom Jindřicha VIII.,“ řekl jsem.

„Cože?“

Vyprávěl jsem mu o zlatých pokladech zakopaných na poli.

„To je přesně ono,“ přikývl.

Když jsem odcházel, okusoval párátka nad problémy dalšího klienta. Dostavil jsem se na práh Margaret Mordenové.

Řekl jsem jí stručně všechno, co jsem věděl o smrti Normana Quorna.

„Chudák,“ řekla.

„Vy tedy nejste toho názoru, že smrt je trest za smrtelný hřích?“

„Za smrtelné hříchy? Kde jste žil posledních padesát let? Za smrtelné hříchy si dnes odsedíte pár let na útraty státu, máte zdarma byt a stravu a ještě vám umožní dálkové studium, a po propuštění je vám věnována něžná péče díky charitativním organizacím pro propuštěné vězně.“

„Jste cynická.“

„Jsem realistická.“

„A jak jsou na tom oběti?“

„Oběť je trestána veřejným míněním za to, že zločin dopustila. Oběť, většinou – nerada to říkám – žena, nedostane žádné odškodnění, a už vůbec ne zdarma byt, stravu a univerzitní vzdělání. Oběť je ztrestána chudobou, nezájmem a posléze osamělým hrobem. Peníze bulvárních plátků plynou do kapes viníků.“

„Margaret!“

„Tak, teď víte, na čem se mnou jste. Norman Quorn obral osamělé vdovy o jejich ubohé dividendy a já kašlu na to, jestli ho zabilo špatné svědomí.“

„Osamělé vdovy... to zní poněkud nadsazeně...“

„Ne pro ty vdovy.“

„Tak tedy dobře... pokud peníze těch osamělých vdov odpočívají v pokoji v nějaké zahraniční bance... jak je najdeme?“

„Co vám na tom záleží?“

Zadíval jsem se do země. Co na to říct? Ať bych řekl cokoli, připadalo by jí to nadsazené.

„Odpusťte, Ale, já to tak nemyslela. Jsem dnes v mizerné náladě, mám teď na krku záměrný bankrot, kde dotyčným nejde o nic jiného než vyhnout se splácení dluhů menším věřitelům, kteří následně zkrachují. Moji klienti jednoduše spláchnou svoje dodavatele do záchodu, vyhlásí bankrot a začnou podnikat pod jinou hlavičkou.“

„To je snad proti zákonu?“

„Není, je to však amorální. Nejednám často s lidmi, jako jste vy. Jděte pryč, nechte mě o samotě se ztracenými iluzemi.“

„Chtěl jsem se vás ještě zeptat... Když si to Quorn jenom zkoušel... nepamatujete si, kam peníze posílal?“

Zamračila se stejně jako předtím Tobias, přesunula se k jedné z obrazovek a vyťukala na klávesnici pokyn.

Pak řekla váhavě: „Není vyloučené, že Quorn poslal peníze do jedné banky na Bahamách, odkud je predisponovali na Bermudy a odtamtud zpět do Wantage. K celé transakci však chybí jakýkoli písemný doklad a polovina nezbytných informací –, jako třeba čísla kont. Pokud jsou zpronevěřené peníze v jedné z těch bank, o čemž silně pochybuju, nedostaneme se k nim.“

„Pěkně děkuju.“

„Nezoufejte. Hned ráno jsem se spojila s vašimi věřiteli. Ubezpečili mě, že smrt Normana Quorna na uzavřených dohodách nic nemění.“

10

Šel jsem do kanceláře firmy Young a Uttley. Myslel jsem, že tam bude zavřeno, ale když jsem po zaklepání vzal za kliku, dveře se otevřely.

Vstoupil jsem. Tentokrát jsem v kanceláři nenašel ani skina, ani sekretářku, ani pana Younga s knírem,

ani pana Uttleye s fotbalovým míčem. Byl tam sympatický mladý muž v mém věku, oblečený podobně jako já v džínách, košili a svetru, bez kravaty, na nohách nenápadné tenisky, ruce čisté. Na rozdíl ode mne však měl nakrátko ostříhané světle hnědé vlasy, zatímco mně se vlasy ještě stále vlnily až na ramena.

Zvolna jsem se na něj usmál a pozdravil ho.

Taky mne pozdravil.

Zeptal jsem se: „Jak se jmenujete?“

„Chris.“

„Chris Young?“

Přikývl. „Místo abych to pro vás obíhal, zapracoval jsem trochu prsty.“

Mluvil stejně jako jindy. Skin, sekretářka i Chris Young měli stejný hlas.

„A co?“ pobídl jsem ho.

„V osmnáctém století pracoval v Londýně zlatník jménem Maxim. Měl dobré jméno, jako dnes třeba Garrard nebo Asprey.“

Nóbl podnik. Vyráběl ozdobné předměty jako třeba takový ty pávy na stůl, se zlatými pery osázenými pravými kameny.“

„Tobe říká, že jste dobrý.“

„Jen dobrý?“

„Geniální.“

Neskromně se ušklíbl. „O vás mi zase řekl, že jste mozek na pochodu a abych se nenechal odradit vaším zdvořilým chováním.“

„Zabiju ho.“

„Tobe mi vysvětlil, že jste vyrostl na hradě.“

„Byla tam zima.“

„Jo. Já vyrostl v sirotčinci. Tam bylo teplo.“

Dobře jsme se shodli. Nakreslil jsem mu pohár krále Alfréda a on znovu zavolal svému odborníkovi na zlatníky a řekl mu další podrobnosti. „Na kraji má vyrytý proužek, který vypadá jen jako dekorace, ale ve skutečnosti jsou to anglosaské verše. Ano, rozuměl jste dobře. Anglosaské verše, anglosaština. Snažte se něco zjistit.“

Položil telefon. „Ty brýle, co jste mi dal, nejsou k ničemu, dají se koupit všude.“ Přikývl jsem.

„Jsou dobrý jedině na maskování, jenže já skrz ně nevidím.“

„Proto je nejspíš ten lupič odložil.“

„Jo, ještě něco... ty boxerské kluby... Ten váš sadista Surtees do žádného sportovního podniku nepáchne. Je to bačkora.“

Sledoval jsem ho a sledoval, až jsem ho měl plný zuby. Jo, v boxerských klubech tady v okolí o něm v životě neslyšeli.“

„To jste si ověřil prsty na klávesnici?“

„Jasně.“

„Co když vystupuje pod jiným jménem?“

Chris Young si povzdechl. „Není sportovní typ, věřte mi to. Nezbývá mi teda nic jiného, než ty vaše kresby těch loupežníků ukazovat, kde se jen dá a doufat, že dostanu pěstí.“ Vytřeštěně jsem se na něho zadíval.

„Nepřátelskou reakci je možné považovat za pozitivní, protože naznačuje, že se člověk dotkl citlivého místa,“ odříkával jako z učebnice.

„Vy jste se věnoval četbě!“

„Už jsem několikrát dostal pěstí a vždycky jsem se z toho poučil. Vy jste se přece taky poučil z té vaší nakládačky?“

„Asi ano.“

„Tak vidíte. Až vás zase někdo praští, koukejte se z toho zase poučit.“

„Nehodlám se nechat znovu zmlátit.“

„Ne? Tak proto chcete tělesnou stráž?“

„Přesně proto.“

Ušklíbl se. „Mám kamaráda, co jezdí překážky. Už měl nejmíň dvacet zlomenin. Tvrdí, že se mu to už nikdy stát nemůže. Tvrdí to pokaždý.“

„Blázen,“ poznamenal jsem.

„Znáte nějakýho překážkového jezdce?“

„Kdysi jsem měl za ženu jednu lambournskou trenérku.“

„Emily Coxovou,“ řekl.

Bylo ticho.

„Rád vím, s kým mám tu čest,“ dodal.

„Taky si chcete ověřit, jestli mluvím pravdu.“

„Většina klientů lže.“

Kdybych chtěl, taky bych dokázal lhát, pomyslel jsem si.

Zazvonil telefon. Zvedl sluchátko a řekl zdvořile. „Young a Uttley. Přejete si prosím?“

Chvilí poslouchal a pak řekl: „Vřelý díky.“ Napsal si něco do notesu a zavěsil.

„Na tom vašem poháru je vyrytý něco, co se jmenuje Bedeova píseň smrti. To je žertovný. Vyrobili ho v roce 1867 na objednávku pana Hanworthe Hilla z Wantage v Berkshiru. Nejspíš tím chtěl oslnit sousedy. Stálo to obrovský balík, protože je to z ryzího, masivního zlata, posázeného pravejma smaragdama, safírama a rubínama.“

„Pravými kameny?“ vydechl jsem překvapeně.

Chris se zadíval do svých poznámek. „Kabošony, nedokonalé.“

Vzhledl. „Víte, co je kabošon?“

„Pravý kámen, leštěný, ale ne broušený. Nemá fasety, nejiskří. Ty kameny nevypadají jako pravé, jsou veliké.“

„Chcete snad říct, že jste tu věc viděl ve skutečnosti?“

„Myslím si, že mě ztloukli právě kvůli tomu poháru.“

„Kde je teď?“

„Je na vás,“ usmál jsem se, „abyste nikomu nedovolil, aby ze mne odpověď na tuhle otázku vymlátil.“

„Aha.“ Zamžikal. „Kolik práce by dalo to z vás dostat?“

„Těžko říct, mohlo by to jít taky snadno, záleží na tom, kdo by to ode mne chtěl vědět.“

„Vy byste se složil? To mi nepovídejte, to žasnu.“

„Pohár nepatří mně.“

„Jo, v tom je logika. No nic, dám se do těch boxerských klubů.“

„Buďte opatrný,“ řekl jsem.

„Jasně,“ odpověděl lehkomyšlně. „Za monokly se platí navíc.“

Pak se zeptal, jestli jsem to s tou tělesnou stráží myslel vážně. Dohodli jsme se na tom, že přednost má pátrání po mých loupežnících.

Co jsme si dohodli, to jsme si dohodli.

Vrátil jsem se vlakem, podzemní dráhou a po svých do domu na Park Crescentu. Maminka na mne čekala celá rozčilená. Přesněji řečeno vyhlížela mne a oznámila mi ovládaným hlasem, že mám ihned zatelefonovat Emily.

„O co jde?“

„Golden Malt utekl.“

Do háje!

„Jak je Ivanovi?“ zeptal jsem se.

„Jde to. Prosím tě, zavolej Emily.“

Šel jsem telefonovat.

„Golden Malt utekl na planinách u Foxhillu,“ řekla Emy. „Není s ním snadná práce, však víš. Shodil stájníka a utekl. Nepodařilo se jim ho chytit.“

„Dostihoví koně se ale přece často vracejí do svých stájí? Určitě se u tebe ukáže.“

„Už se ukázal,“ skočila mi do řeči. „Trefil domů, neptej se mne jak. Žije v mých stájích už pět let, od té doby, co ho Ivan koupil jako hříbě. Jakmile se mu naskytla příležitost, utekl jednoduše domů.“

„Zatraceně!“

„Co mám teď udělat?“

„Nechat ho zatím u sebe. Musím si to rozmyslet.“

„Volal mi Surtees, řekl, že si pro koně jede.“

„Cože?“

„Říká, že kůň patří Patsy.“

Zhluboka jsem se nadechl. „Kůň patří Ivanovi.“

„Surtees tvrdí, že Patsy chce koně prodat, jen aby ses ho nezmocnil. Tvrdí taky, že ukradl pohár krále Alfréda a že koně ukradneš taky, že ožebračíš pivovar i Patsy. Samozřejmě jsem řekla, že bys to nikdy neudělal. Surtees nicméně přijede pro Golden Malta s boxem a hodlá ho odvést do svého hřebčína.“

Snažil jsem se soustředit a myslet.

„Kdy myslíš, že přijede?“

„Už je na cestě.“

Zaskučel jsem. Chvilí předtím jsem se vrátil z Readingu, odkud jsem to měl do Lambournu necelých padesát kilometrů. Z Londýna to bylo víc než dvakrát tolik.

„Jak ví Surtees, že se kůň k tobě vrátil?“

„Nemám tušení. Surtees dokonce ví, že byl Golden Malt ve Foxhillu. Teď to vědí všichni moji stájníci, koně tam už poslat nemůžu.“

„Dobře. Budu se snažit přijet co nejdřív. Hlavně nesmíš dovolit, aby si Surtees koně odvezl.“

„Jak mu v tom mám zabránit?“ zeptala se zoufale.

„Vypusť mu pneumatiky. Postav před něj zeď. Nevím. Prostě něco udělej.“

Krátce jsem mamince řekl, o co jde. Okamžitě mi nabídla, abych si půjčil Ivanův vůz.

Autem jsou to nejmíň dvě hodiny cesty a člověku hrozí, že se dostane do dopravní zácpy, zvláště když se na silnici pracuje. Taky jsem si uvědomil, že v sobotu už bylo v nádrži málo benzínu, že bych musel zajet k pumpě.

Rozhodl jsem se pro vlak. Jezdím vlakem docela rád. Měl jsem štěstí, utíkal jsem a chytil podzemní dráhu právě včas a stejně zrychlený vlak z Paddingtonu do Didcotu. Odtamtud jsem jel do Lambournu taxíkem a připlatil mu za rychlejší jízdu. Vzal jsem si s sebou matčinu kreditní kartu a kartu na telefon, taky všechny hotové peníze, co měla u sebe. Měl jsem i svoji vlastní kartu, šeky a do pytle na zip jsem naházел věci, které jsem si před deseti dny od Emily půjčil a maminka je nestihla vrátit, helmu, prošívanou bundu a jezdecké boty.

Přestože jsem dělal, co jsem mohl, Surtees dorazil do stájí dřív než já. Přijel s dopravním boxem a s „pomocným stájníkem“, svou devítiletou dcerou Xeníí.

Surtees, Emily, Xenie a Golden Malt stáli na dvoře. Emily držela koně u hlavy a rozhněvaně se s ostatními dohadovala.

Za Surteesovým vozem s transportním boxem stál Emilyin landrover a blokoval výjezd ze dvora. Druhý výjezd, prašná cesta, po které vyjížděli koně na práci, byla taky zablokovaná. Jak jsem si povšiml, z nákladního vozu tam spadla celá kupa sena.

Zaplatil jsem taxikáři se štědrým spropitným a s nechutí vykročil k rozhádané skupince. Emily se ulevilo, když mne viděla, zato Surtees se vztekal. Xenie si mne přeměřila od hlavy až k patě a řekla přesně tónem své matky: „Kdyby ses viděl, jak vypadáš!“

„Dobré odpoledne, Surteesi, je něco v nepořádku?“

Surtees odpověděl s těžce ovládanou zlobou: „Řekni své ženě, ať mi jde z cesty. Kůň patří Patsy a já ho odsud odvezu.“

„Patří Ivanovi a Ivanovy věci mám na starosti já, jak dobře víš.“

„Vypadni!“

„Kůň je zcela oficiálně u Emily v tréninku. Z vašeho hřebčína na dostihy jezdit nemůže. Přece znáš pravidla.“

„Kašlu na pravidla.“

Xenie se na mne drze, vyzývavě zadívala, naučila se ten pohled od rodičů. Prohlásila: „Mamka říká, že jsi zloděj.“

Měla na sobě jezdecké kalhoty, modrý kabátek, naleštěné jezdecké boty a sametovou čapku, jako by se chystala jet parkúr. Světlovlasá, modrooká, beznadějně rozmazlená.

„Jak to, že nejsi ve škole?“ zeptal jsem se.

„V pondělí mám hodinu jezdeckví,“ odpověděla bez uvažování. Pak dodala: „A co ti je do toho...“

Surtees zřejmě došel k názoru, že hádky nikam nevedou, a rozhodl se řešit věc silou. Když jsem měl hlavu pootočenou, protože jsem se díval na Xenii, zničehonic po mně skočil a porazil mne.

Dopadl na mě a snažil se mě tlouct. Nikdy jsem se žádnému sportovnímu zápolení nevěnoval, ani mě to nelákalo. Váleli jsme se se Surteesem po dvoře. Snažil jsem se využít toho, že víc vážím, pokoušel jsem se Surteese setřást a vstát.

Slyšel jsem, jak Xenie poskakuje a křičí: „Zab ho tati, zab ho!“ Byla to absurdní, nesmyslná situace, fraška. Surtees by se nikdy nezmohl ani na pomyšlení, že by mne mohl zabít, přál si jen dovézt Golden Malta Patsy jako důkaz své mužnosti a nadřazenosti nad jejím nenáviděným nevlastním bratrem. Tenhle cíl mu dodával sílu a nenávisťné odhodlání, proti kterému jsem se jen obtížně bránil.

Ani jednomu, ani druhému se nepodařilo zasadit pořádnou ránu. Chris Young měl pravdu, Surtees nebyl sportovec.

Vrchol byla Xenie. Měla jezdecký bič, kterým se zapojila do toho nemožného zápolení. Tělesná stráž by

byla příliš vhod.

Surtees mne držel za vlasy a pokoušel se mi praštit hlavou o zem. Dobrý nápad, pokusil jsem se o totéž, ale taky mi to moc nešlo. Xenie poskakovala kolem nás a mávala bičem. Někdy se strefila do mne, někdy do otce.

Konečně se mi podařilo vstát. Surteese, který se mne nechtěl pustit, jsem vlekl s sebou. Xenie mi švihala bičem po nohách. Surtees se po mně ohnal, máchl však rukou příliš pomalu, takže jsem stačil uhnout hlavou a chytit ho pořádně zpředu za šaty. Vší silou jsem ho odhodil od sebe. Ztratil rovnováhu, skácel se dozadu a uhodil se přitom do hlavy o cihlovou zeď.

Byl omráčený. Klesl na kolena. Xenie ječela: „Tys mi zabil tatínka!“ Bylo zcela jasné, že ne. Chytil jsem ji kolem těla, zdvihl ze země a křikl na Emily: „Je v některém stání volno?“

„V posledních dvou je volno,“ volala na mne a snažila se uklidnit a udržet Golden Malta. Rozčileně podupával, poplašil ho všechen ten rozruch a hluk. U jednoho ze stání byla horní dvířka otevřena, dolní zavřená na závoru. Odnosl jsem tam zuřivě se bránící děvče a hodil je přes dolní vrátka dovnitř. Horní jsem pak taky zavřel na závoru.

Pak jsem otevřel obě vrátka u vedlejšího stání, vzal omámeného Surteese za límec a za pásek od kalhot a strčil ho dovnitř. Obě dvířka jsem zavřel na závoru.

Xenie ječela a kopala do dveří. Surtees se ještě ke slovu nesebral. Celý udýchaný jsem se vrátil k Emily. Ta se tvářila pohoršeně, ale taky se smála.

„Teď co?“ zeptala se.

„Teď zavřu do stání, co patří Golden Maltovi, tebe, abys v tom byla nevinně, a s Golden Maltem odjedu.“

„To myslíš vážně?“

„Je to všechno fraška, ale legrace to není.“

Slyšeli jsme, jak Xenie ječí.

„Poplaší nám všechny koně,“ zlobila se Emily a snažila se uklidnit Golden Malta. „Napadlo mne, že s koněm zase budeš chtít ujet. Když přijel Surtees, právě jsem ho začínala sedlat, sedlo je ještě ve stání.“

Přešel jsem dvůr, našel sedlo, odnesl zpět a hodil na koně. Ve stání byla taky plná síť sena a stájová ohlávka, pro koně stojícího ve stáji pohodlnější, než jeli uvázaný za uzdu. Vynesl jsem ty věci ven a uvázal je k tašce na zip, ze které jsem si vyndal jen helmu. Pak jsem tašku přehodil před sedlo, koni na plece, jak se vozívala zavazadla za starých časů.

Vzal jsem Emily otěže z ruky a zavedl ji do prázdného stání.

Zavřel jsem za ní dolní vrátka na závoru.

„Koukej si pospíšet,“ řekla nevzrušeně. „Do půl hodiny se vrátí mládenci na večerní stáje a pak za tebou určitě do pěti minut Surtees požene policii.“

Políbil jsem ji přes vrátka.

„Za hodinu už bude tma. Kam chceš jet?“

„Boží vědí.“

Znovu jsem ji políbil a zavřel ji do jejího dočasného vězení. Vyhrabal jsem se do sedla, připnul si helmu a vyjel s Golden Maltem na planiny.

Helmu jsem potřeboval spíš pro nenápadnost než z bezpečnostních důvodů, protože helmy nosili všichni jezdci a jezdec bez helmy by vzbudil pozornost i v končinách, kde je koní víc než krav.

Golden Malt k mé úlevě vykročil na silnici vedoucí k cestě na planiny bez námitek. Snažil jsem se uhádnout, co si myslí, zdálo se mi, že je rád, že má někoho v sedle, že ho někdo vede, že není sám a nemusí hledat cestu domů.

Byly už sice čtyři hodiny odpoledne, ale v dálce jsem ještě viděl koně. Golden Malt hlasitě zařehotal a z dálky zazněla ozvěna. Pokývl spokojeně hlavou. Šel spořádaně, nesnažil se mne shodit.

Potíž byla v tom, že jsem nevěděl, kam vlastně jedu. Bylo dobře možné, že za mnou Surtees skutečně pošle policii. Sice jsem věděl, že dokud jsem na pláních na koni, stíhat mne jako v kovbojce nebudou, ale věděl jsem taky, že dřív nebo později budu muset vyjet na silnici a tam budu samozřejmě zranitelný.

Musím se snažit, abych byl lidem z dohledu.

Pokusil jsem si vybavit Emilynu mapu, jak jsem ji měl rozloženou v kuchyni, jenže tehdy jsem se soustředil na cestu do Foxhillu a tam jsem v žádném případě zamířit nemohl. Emily měla ve stájích Patsyina špeha – jeden ze stájníků si nejspíš Surteesovým prostřednictvím trochu přivydělával a měl možná kamaráda ve Foxhillu. Nemohl jsem to riskovat.

Nekonečné travnaté moře planin mi připadalo zcela jednotvárné. Jezdíval jsem tam často s Emily jejím landroverem, ale od té doby uplynulo šest let. Ohlédl jsem se. Cestu domů už jsem nerozeznal.

Myslí!

Bylo pondělí, pozdní odpoledne. Nejvyšší čas, aby koně šli domů, ke krmení, na noc pod střechu. Rozhodl jsem se, že si budu počínat normálně, že se přizpůsobím. Kdybych si počínal jinak, mimořádně, upozornil bych na sebe, jako kdybych jezdil bez helmy.

Připadl jsem na Ridgeway, na té cestě bych se neztratil.

Zato by mne tam snadno našli.

Golden Malt klusal spokojeně po dráze Mandown, kde byl zvyklý běhat pracovní cvaly. Teprve když jsme došli na konec dráhy a neudělali čelem vzad, začal být nespůj.

Poplácal jsem ho po šíji a povídal si s ním jako Emily.

„Nic si z toho nedělej, kamaráde,“ utěšoval jsem ho. „Tady jsme v bezpečí.“ Opakoval jsem to donekonečna, klidným, jistým hlasem. Nakonec ho to uklidnilo. Báł jsem se, že pozná, že jen předstírám klid, že ve mně vycítí nejistotu, ale nestalo se tak. Zůstal klidně, trpělivě stát a jen mírně stříhal ušima, jak to koně dělají, když si s ničím nedělají hlavu. Přenechal starosti mně.

Ne, že by mne to těšilo, ale už jsem se začal smířovat s tím, že na pláních strávíme noc. Mohl jsem samozřejmě někomu vjet do dvora a poprosit, aby mne tam s koněm nechal přenocovat, ale to se už ve století automobilů nedělá, to by nebylo normální. Existují sice motely a „psotely“, ale žádné „konětely“, do kterých by mohl zajet osamělý jezdec s plnokrevníkem.

Musíme najít přístřeší.

Bylo jasno a chladno, ale ne natolik, aby to Golden Malta ohrozilo. Kůň byl však zvyklý na útulné stání, pití a krmení, možná míval i přikrývku na zádech. Dostihového koně člověk nemůže jen tak uvázat k zábradlí a čekat, že tam zůstane klidně stát víc než hodinu, kdepak. Kůň by se utrhl, vyhodil by zadními a odcválal k obzoru. Luxus jsme žádat nemohli, ale bez vody a střechy nad hlavou by to nešlo. Do tmy zbývaly ještě dvě hodiny. Dvě hodiny mi trvalo, než jsem našel přístřeší, do kterého byl Golden Malt ochotný vejít. Na planinách jsou nejrůznější kolny a budky, ve kterých si dělníci nechávali nářadí, ale žádná z nich nebyla dostatečně velká nebo dostatečně prázdná, nebo u ní nebyl po ruce vodní zdroj. Hledal jsem přístřešek, jaký si farmáři staví ve větší vzdálenosti od stájí, aby se tam koně mohli ukrýt před větrem a kroupami, a aby tam měli koryto a vodu.

První dva podobné přístřešky byly nemožné špinavé, plné fekálií, a navíc se tam Golden Malt odmítal napít vody. Nakrčil nos, vyhrnul ret a odvrátil znechuceně hlavu. Nezlobil jsem se na něj, věřil jsem jeho instinktu.

Třetí přístřešek mi nepřípadal o nic lepší, ale Golden Malt tam ochotně vešel a pak se šel napít vody z koryta, ani jsem nestačil z vodní hladiny sebrat napadané smetí.

S úlevou jsem počkal, až se napije, a pak jsem ho šel uvázat k železnému kruhu, připevněnému na zdi. Vyměnil jsem mu uzdu za stájovou ohlávkou. Pak jsem pověsil síť se senem tak, aby do ní kůň pohodlně dosáhl. Odsedlal jsem ho a odnesl sedlo ven, aby se mu nepletlo pod nohy. Pak jsem teprve začal filozoficky uvažovat o tom, co si počnu já. Přístřešek byl, jako všechny podobné primitivní stavby, chráněný proti větru stěnami bez oken na sever a jih. Ve východní stěně byl vchod bez dveří. Ještě štěstí, že ten večer byl vítr jen mírný. Když se setmělo, začalo se ochlazovat, ale stejně mi bylo líp venku než uvnitř přístřešku, s koněm.

Otevřel jsem tašku a vděčně z ní vytáhl prošívanou bundu, bez které bych to nezvládl. Pak jsem tašku naskládal tak, abych si ji mohl dát pod hlavu. Sedlo jsem zapřel proti zdi, abych se o ně mohl opřít. Ve skotských horách už jsem strávil noc za horších podmínek.

Když se úplně setmělo a na nebi zazářily hvězdy, viděl jsem v dálce shluky světýlek. Moje samota byla jen relativní, ostatně jsem na samotu zvyklý.

Golden Malt v kolně pilně žvýkal seno a já z pohledu na něj dostal hlad. V Londýně jsem se nestačil nasnídat a ve vlaku do Didcotu jsem snědl jen jednu čokoládovou tyčinku. Bohužel jsem neměl dost předvídavosti a nezásobil se na noc, na večeri.

Nedalo se nic dělat. Nabral jsem si do dlaně vodu z koryta a čichl k ní. Nebyla nejčistší, ale usoudil jsem, že když ji schválil kůň, nemůže mě zabít. Studená voda vždy utiší hlad. Je zajímavé, že hlad neobtěžuje člověka hlodáním v žaludku, ale spíš obecnou únavou a bolestmi hlavy.

Strčil jsem ruce do kapes, abych si je zahřál, a spal jsem v sedě, opřený o sedlo. Po druhé hodině ráno (podle světélkujících ručiček na laciných hodinkách, které jsem si koupil místo tatíkových zlatých, které mi ukradli) jsem se vzbudil zimou. Uvnitř přístřešku bylo takové ticho, že jsem se tam šel podívat se strachem, ale Golden Malt tam klidně stál, dobře uvázaný, spící, jednu zadní pohodlně pokrčenou, oči prázdné.

Znovu jsem tiše vyšel ven, abych se trochu protáhl a zahřál. Po chvilce jsem se znovu napil vody, sedl si a čekal na ráno.

Nebylo mi veselo.

Surteesova nenávisť vůči mně, do té doby jen odrážející Patsyinu, se jistě prohloubí v přímou, osobní zášť, protože si asi myslí, že jsem ho před jeho dcerou ztrapnil. Byl to sice on, kdo si začal, kdo si umanol, že odveze Ivanova koně, byl to on, kdo se na mne vrhl, ale marná věc, v obou směrech selhal a jeho dcera toho byla svědkem. Nemožný Alexander ujel s koněm, kterého chtěli ukořistit, a zavřel jejího otce do stáje, zesměšnil ho.

S Xenii jsem nikdy předtím neměl potíže, teď mi však bylo jasné, že bude na věky mojí nepřítelkyní. Nepřátelský postoj její matky patrně zesílí do té míry, že ospravedlní moji tělesnou stráž. Kdo za mnou poslal do hor ty loupežníky?

Příště budeš kvílet...

Do háje! I kdybych nechal Ivana plavat (a tím i maminku), stejně by mě to nejspíš od Patsyiny posedlosti a mstivosti neuchránilo.

Surtees byl Ivanův zeť, já jeho nevlastní syn. Který z nás dvou je před zákonem jeho bližší příbuzný? Lze to vůbec určit?

Nejraději ze všeho jsem chtěl malovat, toužil jsem po svém stojanu, po svém tichém domově. Měl jsem v hlavě Zoe Langovou, vězela mi tam tak pevně, že jsem ve chvíli, kdy jsem uvažoval o tom, jeli voda pitná, současně myslel na ni, viděl jsem v duchu její podobu na plátně, představoval si jemnou růžovou lazuru na modravém podkladu, průzračnější než živá pleť, ale přece jen zobrazující člověka, myslící, věřící i pochybující ženu.

Předseval jsem si nesplnitelný úkol. Řemeslo na to zdaleka nestačilo. Prožíval jsem sebevražednou beznaděj všech tvůrců, kterým se nemůže zdařit záměr. V každém století se rodí jen několik takových, kterým se daří, ať už jsou bohem požehnaní, nebo prokletí. Žádné dílo není nejdokonalejší, dokonalost neexistuje, v tvorbě není kam zabodnout cepín, není nejvyšší vrchol. Úspěch je jen odrazem názoru druhých.

Podřimoval jsem a budil se co chvíli. Když začalo svítat, třásl jsem se zimou. Golden Malt uvnitř těžce tloukl kopytem o zem, dával mi velmi věcně najevo, že už mu došlo seno. Odvázal jsem ho a odvedl ven ke korytu, aby se napil. Ne, že bych k němu pociťoval něžné city, ale byl to přece jen společník.

Rozhodl se, že mu k snídani postačí tráva, a začal se pást. Držel jsem ho na provaze a snil o topinkách a kávě. Jakmile se víc rozednilo, osedlal jsem koně v přístřešku a dal mu uzdu. Pak jsem se převlékl do jezdeckých kalhot a bot, abych líp vypadal a líp se mi jelo. Když nastal čas, kdy na planiny přijíždějí první skupiny koní, vyhrabal jsem se i se zbývajícími věcmi do sedla a vyjel jsem, abych se konečně i s koněm ztratil.

Jel jsem na východ, za světlem. Věděl jsem, že Ridgeway vede na sever a probíhá od východu k západu. Pojedu-li dál, brzy narazím na silnici z Wantage, směřující na jih k Hungerfordu. Chtěl jsem ji překřížit a dostat se na další zvlněnou pláň, kde byla řada dostihových stájí, jejichž trenéři slavné lambournské koně od vidění neznají. Jak jsem včera večer ve spěchu odjížděl, nenapadlo Emily ani mě vzít s sebou pro koně masku a kamaše na zakrytí bílých odznaků na nohách.

U silnice jsem sesedl a koně přes asfalt převedl, protože jsem na obou stranách musel otvírat a zavírat branku v plotě. Pak jsem se konečně ocitl na širokých pláních na jih od Wantage, odkud jsem se mohl rozjet na všechny strany a připojit se k některé skupině koní.

Hledal jsem skupinu nanejvýš pěti nebo šesti koní, protože jsem usoudil, že trenér z menších stájí se ke mně zachová s větší ochotou a pohostinností. Usuzoval jsem správně. V okamžiku, kdy už jsem přestával doufat, narazil jsem na skupinu čtyř koní, vracejících se k domovu. Jednoho z koní stájník vedl.

Sledoval jsem je zpovzdálí a snažil se neztratit náladu, když zamířili do středu vesnice, před kterou bylo vidět severojižní magistrálu, mamutí dálnici, na kterou koně nemůžou ani nesmějí vkročit.

Do vesnice to bylo z kopce. Skupina koní pochodovala klidně dál a prošla podchodem na druhou stranu. Koně prošli vesnicí a oprýskanou branou do malých stájí.

Na dvoře stál dopravní box se jménem trenéra. Zajel jsem s Golden Maltem k telefonní budce, kterou jsem ve vesnici zahlédl, vytáhl drobné a vyrušil trenéra od snídání.

Vysvětlil jsem mu, že jsem majitel koně a jezdec amatér a že jsem se právě na pláních do krve pohádal se svým trenérem a ve vzteku od něj ujel a že hledám, kam bych koně zaparkoval, než si to rozmyslím.

Nemohl by mi pomoci?

„Ale rád,“ řekl ochotně. Když jsem pak dorazil s pěkným plnokrevníkem a nabídl mu štědrnou odměnu za „byt a stravu“, nálada se mu ještě zlepšila.

Když jsem se trenéra zeptal, jak se dostanu nejrychleji do Londýna, řekl, ať mu říkám Phile a že se do města dostanu nejrychleji, když si vezmu taxíka do Didcotu. Bylo to absurdní, ujel jsem skoro padesát

kilometrů v kruhu a skončil v Bast Ilsley, ve vesnici, ze které to bylo blíže do Surteesova hřebčína než do Emilyných stájí.

Řekl jsem Philovi, že se pro koně v průběhu dne zastavím. Prý nemusím spěchat. Zavolal mi taxík.

Přátelsky jsme si potřásli rukou.

V Londýně jsem přesvědčivě vymlouval mamince a Ivanovi starosti, i když jsem sám zcela přesvědčený nebyl. Ubezpečil jsem je, že si nemusí dělat hlavu, že je Golden Malt v bezpečí a je o něj dobře postaráno, ale že asi bude lepší, když ho z berkshirských plání, kde ho lidé znají, jako znají filmové hvězdy, odvezu někam jinam.

Poprosil jsem Ivana, aby mi půjčil poslední číslo časopisu Koně v tréninku, kde byl seznam všech registrovaných trenérů v Británii se všemi podrobnostmi. Pak jsem poprosil maminku, aby zavolala Emily a požádala ji, aby jela na nákup do Swindonu nebo do Newbury, kam běžně jezdívá, a aby odtamtud zavolala na Park Crescent z budky.

„Proč?“ zeptala se maminka nechápavě.

„U Emily mají stěny uší a u těch uší poslouchá Surtees.“ Maminka se tvářila nevěřičně. „Prosím tě, neříkej Emily do telefonu, že jsem tady,“ dodal jsem.

Moje ochotná matka šla, zavolala Emily a ta jí vesele sdělila, že se právě na nákup chystá. O tři čtvrtě hodiny později už mamince hlásila ze Swindonu číslo, ze kterého volá. Vzal jsem maminčinu telefonní kartu a číslo napsané na papírku a vyrazil k nejbližší budce. Emily se ptala, jestli je ta hra na utajení opravdu nutná.

„Patrně ne, ale jistota je jistota.“ Odmlčel jsem se. „Co bylo, když jsem odjel?“

Emily se málem dala do smíchu. „Stájníci přijeli na večerní stáje a všechny tři nás vysvobodili. Xenie přestala vyvádět a dala se do breku. Surtees byl rudý vztekem a okamžitě přivolal policii. Policisté přijeli se sirénou a poplašili všechny koně. Surtees jim řekl, že koně ukradl, ale oni naštěstí věřili mně, před časem v našich stájích byli, když nám někdo vykradl sedlovnu a teď mi tedy uvěřili, když jsem jim řekla, že kůň patří Ivanovi a že ty máš neomezenou plnou moc s ním nakládat, jak uznáš za dobré.

Ukázala jsem jim tu kopii plné moci, cos mi dal. Řekli pak Surteesovi, že po tobě žádné pátrání nezahájí, a on se málem vzteky zalkl. Řval na ně a nijak si tím nepomohl, naopak. Poprosila jsem policisty, aby neodcházeli, dokud neodjede, protože se choval tak agresivně, že jsem se bála, aby se na mne nevrhl nebo aby neublížil koním. Snažili se ho uklidnit a nakonec ho donutili, aby s boxem odjel. Xenie dostala záchvat pláče, takže nevím, jak došli. Pokud se Surtees nenaboural, je to zázrak.“

„Je bláhový.“

„Je nebezpečně hloupý. Předtím byl neškodný slaboch, teď z něho číší jed. Dej si na něj pozor, Ale, myslím to vážně. Zesměšnils ho a to ti nikdy neodpustí.“

„Najal jsem si tělesnou stráž,“ řekl jsem nedbale.

„Ale!“ Nevěřila mi, ztrácela se mnou trpělivost. „Vážně si dej na Surteese pozor.“

„Jistě. Ale teď bych si s tebou chtěl promluvit o Golden Maltovi.“

„Kde teď je?“

„V bezpečí, ale bude lepší, když ho převezu jinam, a na to potřebuju tvoji radu. Půjčil jsem si od Ivana seznam trenérů a vytipoval si čtyři, kteří jsou podle mého vhodní, takže tě prosím, abys mi o nich něco pověděla a řekla svůj názor.“

„Tak spust.“

Jmenoval jsem všechny čtyři a znovu se jí zeptal na názor.

„Dva z nich by se hodili,“ řekla zamyšleně. „Ale najdi si tam napřed Jimmyho Jenningse.“

Našel jsem si ho v seznamu, ale nezdál se mi. „Má moc koní,“ namítl jsem a začal počítat. „Má jich třicet šest.“

„Už ne, je nemocný a omezil kapacitu stájí na polovinu... Požádal některé ze svých majitelů, aby koně na čas dali jinam, ale jak to vypadá, nejspíš už se to nezlepší. Jsme dobří přátelé, a co je ještě důležitější... má dvoje stáje, a jedny z nich jsou teď prázdné. Nadiktuj mi prosím jeho telefon, hned mu zavolám. Uvidíme, co řekne.“

Přečetl jsem jí číslo a zeptal se: „Bude možné odtamtud koně přihlašovat na dostihy na tvoje jméno?“

„Myslím, že by s tím neměly být žádné komplikace. Jimmy má sám taky trenérskou licenci. Ostatně, můžou to v den dostihu vzít s koněm přes Lambourn a vyzvednout tady dres, sedlo a ostatní věci i se stájníkem. Vyjednáám to s Jockey Clubem předem, a vzhledem k tomu, že je sir Ivan členem, mělo by to jít snadno.“

Chvilí uvažovala. „Pokud jde o utajení... nejnebezpečnější jsou vždy stájníci, co nevědí, to nepovědí. Ne, že by byli neloajální, prostě když sedí u piva, tak jsou upovídaní.“

„Jeden z tvých stájníků donášší Surteesovi.“

Povzdechla si. „Vědět, který to je, dávala bych mu falešné informace.“

„Dobrý nápad.“

„Dopřej mi deset minut. Zavolám ti.“

Čekal jsem chvíli u budky. Musel jsem zahnat nepříjemnou ženskou, která trvala na tom, že chce telefonovat z poslední budky, přestože ostatní byly volné. Nadávala mi. Když telefon konečně zazvonil, nepříjemná paní se ještě stále nechtěla hnout z místa, protivná a nepřátelská.

„Domluveno,“ hlásila Emily. „Odpusť, že to trvalo tak dlouho, ale musela jsem Jimmymu vysvětlit celou situaci. Projevíšli mu důvěru, zachová tajemství na sto procent, určitě. Říká, že dá Golden Malta do těch prázdných stájí, aby zabránil zbytečným řečem stájníků a že se o koně postará. Jezdit ho bude Jimmyho šestnáctiletá dcera, je to jezdkyně amatérka a umí mlčet. Jimmyho stájníci se vůbec nedozvědí, že tam kůň je, protože stále jsou dost daleko od sebe, jedny na jednom, druhé na druhém konci vesnice, a navíc je tam dost velký tréninkový provoz. Jimmy sice nemá nejlepší cvalovou dráhu, ale navzdory tomu vychoval celou řadu vítězů. Řekla jsem mu, že se dostavíš dnes během odpoledne a že... slíbila jsem mu vyšší tréninkové poplatky. Jimmy se sice bránil, ale já na tom trvala. Trochu peněz navíc mu přijde vhod, ale je příliš hrdý, než aby si o ně řekl.“

„V pořádku.“

„Věděla jsem, že s tím budeš souhlasit.“

Řekla mi, kudy mám do příslušné hampshirské vesnice jet. Prý Jimmy říkal, že až tam budu, mám hledat bílou krychlovou budovu s bronzovými nástavci na sloupcích u brány. Prý nemám chodit zadem, ale mám zazvonit vpředu.

„Dobře.“

„K večeru tam zavolám, co je nového, a nemusíš se bát, z domova volat nebudu. Jimmymu jsem taky řekla, ať mi sem nevolá.“

„Jsi skvělá.“

„Vážně si myslíš, že mi někdo odposlouchává telefon?“

„Nechci to riskovat.“

Rozloučili jsme se a já zavěsil. Ta nepříjemná stará čarodějnice se okamžitě kolem mne vtlačila do své oblíbené budky. Všichni jsme asi něčím posedlí a hluboko zakořeněné zvyky a předsudky si člověk těžko odvyká. Ta dáma měla k dispozici šest prázdných telefonních budek!

Cestou zpět do Ivanova domu jsem se ještě zastavil v trafice pro dobrou, novou automapu a pro poslední číslo časopisu Horse and Hound. Pak jsem mamince a Ivanovi vyprávěl o všem, co se sběhlo v Emilyných stájích a o mém putování s Golden Maltem. Nemálo se podivovali.

„Emily domluvila s jedním svým přítelem trenérem, že se o koně na čas postará a bude ho udržovat ve formě, aby mohl běžet Zlatý pohár krále Alfréda. Pokud s naším plánem souhlasíš, Ivane, přesunul bych rád Golden Malta k tomu trenérovi dnes odpoledne. Kůň bude v dobrých rukách a Surtees by se o něm mohl dozvědět jen čirou náhodou, nešťastnou náhodou.“

„Dalo ti to všechno hodně námahy,“ poznamenal zvolna Ivan.

„Kůň je tvůj a tys mne požádal, abych se o tvoje věci staral, takže... já se snažím.“

„Mamince kvůli,“ řekl. Bylo to konstatování, otázka to nebyla.

„Taky tobě kvůli. Tobě se sice nelíbí, jak žiju, ale vždycky jsi vůči mně byl velkorysý a byls ochotný vzít mě do pivovaru, na to já nezapomínám.“

Zadíval se do země a já do něj neviděl. Když jsem se zeptal, jestli si na odpoledne můžu půjčit auto, bez výhrad souhlasil.

Pomocí inzerátů v časopise, pomocí mapy a telefonu se mi podařilo objednat transportní box (od nejmenší z dobrých známých firem) do Philových stájí v East Ilsley. Tam jsem Golden Malta naložil. Potřásl jsme si s Philem přátelsky rukou. Spokojenost byla oboustranná. Pak jsem požádal řidiče boxu, aby jel za mým vozem. Vyrazili jsme k cíli. Jel jsem na jihovýchod po vedlejších silnicích, až jsme poblíž Basingstoku dojeli do vesnice, kde to vypadalo, jako by tam nikdy koně neviděli. Blízko návsi jsem však zahlédl krychlový bílý dům s bronzovými nástavci na sloupcích u brány.

Zastavil jsem a za mnou zastavil i box. Pak jsem šel poslušně zazvonit dopředu, k bráně.

Přišel mi otevřít usměvavý, hubený člověk středního věku. Ve tváři byl šedý, jako by byl smrtelně nemocný, ale rukou mi potřásl pevně. Za ním stála menší drobná dívka, kterou mi představil jako svoji dceru. Prý pojede s boxem a zaveze Golden Malta do jeho nového domova. Spokojeně přihlížel, když nasedala vedle řidiče. Pozval mne do domu. Ještě si s uspokojením prohlédl Ivanův drahý vůz. Řekl, že

ho Emily upozornila, že s koněm posílá zvláštního stájníka, aby dohlédl na bezpečný převoz zvláštního koně.

Jimmy Jennings se mě zeptal, proč se usmívám, copak prý nejsem Emilyin zvláštní stájník?

„Jsem její manžel.“

„Nepovídejte!“ Přeměřil si mě od hlavy k patě. „To vy jste ten malíř, co od ní utekl a opustil ji?“

„Bohužel ano.“

„Panebože! Tak pojďte dál, pojďte dál.“

Šel rychle do haly a pokynul mi, abych ho následoval. Zavedl mne do kanceláře, která se zcela podobala kancelářím jiných trenérů, na zdech samé zarámované fotografie. Zůstal stát a mlčky ukázal na zeď. To ani nemusel. Svůj vlastní obraz, který jsem prodal asi před čtyřmi lety, jsem zaznamenal ihned.

Kdykoli vidím svoji práci po delší době, vždy jsem zaražený, vždy je to trochu vzrušující. Na plátně byl žokej, ploužící se po pádu pěšky k tribunám, se schoulenými rameny a roztrhanými kalhotami ušpiněnými od trávy. Živě jsem si pamatoval chvíle, kdy jsem se zaujetím na plátně dělal, jak jsem se do něj snažil vložit jezdcův pocit zklamání i jeho osamělou odevzdanost osudu.

„Jeden z mých majitelů neměl na zaplacení, tak mi nabídl tenhle obraz. Přísahal, že jednou bude mít velkou cenu, ale já ho vzal, protože se mi líbil. Nevím, jestli jste si vědomý toho, že tenhle obraz vypovídá o životě překážkového jezdce vše. Vytrvalost, odvaha, odhodlání, všechno. Jste si toho vědomý?“

Odpověděl jsem rozpačitě: „Jsem rád, že se vám to plátno líbí.“

Vzpřímil záda a vztyčil hlavu, navzdory neúprosnému osudu. „Ten obraz mi dává sílu,“ řekl.

Než jsem vyrazil na zpáteční cestu do Londýna, ještě jsem se zajel podívat, jak se má Golden Malt ve své luxusní samotě, v péči zkušené dcery Jimmyho Jenningse. Transportní box už mezitím dávno odjel, hned jak koně vyložil, jak bylo domluveno. Ivanův kůň byl dobře ukrytý a ukrytý zůstane, ne-li, byla by to mimořádná smůla.

V Londýně jsem vůz zavezl na jeho místo v podzemní garáži a vrátil se do domu. Tam jsem se dozvěděl, že odpoledne byla u Ivana Patsy, že si stěžovala, že jsem napadl Surteese tak surově, že utrpěl otřes mozku, že jsem se dopustil násilí na její dceři a že jsem bezostyšně ukradl Golden Malta, abych ho využil ke svým zločinným cílům, nejspíš jako rukojmí, prý za něj budu chtít výkupné.

„Vyslechl jsem ji,“ řekl Ivan rozvážně. „Je kůň v bezpečí?“

„Ano.“

„A co výkupné?“

„Prosím tě nech toho,“ řekl jsem unaveně.

Dal se do smíchu. „Vyslechl jsem ji, je to moje dcera, ale když tě nepřestávala pomlouvat, když pořád opakovala, že jsi nečestný a falešný, uvědomil jsem si postupně, že ti vlastně důvěřuju od samého začátku, i když jsem se vůči tobě někdy choval nerozhodně. Mám rád svou dceru, ale ona se mýlí. Kdysi jsem bez uvažování řekl, že mě mrzí, že nejsi můj syn. Tehdy jsem to možná nemyslel vážně, dnes však ano.“

Maminka ho objala vřeleji než jindy a Ivan ji spokojeně hladil po rameni. Najednou jako by byli znovu mladí. Jednou to musím namalovat.

Než jsem se vydal na nádraží, ještě jsme se všichni tři v klidu a pohodě najedli. S Ivanem jsme družně popíjeli víno, došli jsme oba k trvalému vzájemnému porozumění a přátelství. Navzdory minulým smutným zkušenostem jsem v tu chvíli věřil, že Patsy už Ivanovu důvěru ke mně narušit nedokáže. Byl příliš slušný. Trval na tom, že mi znovu svěří obálku s dodatkem k poslední vůli.

„Nehádej se se mnou, Alexandře, u tebe bude v bezpečí.“

„Nebudeme to v nejbližších letech potřebovat. Až ano, bude třeba úplně jiná situace,“ namítl jsem.

„To se může stát. Ať tak či tak, rozhodl jsem se, že ti řeknu, co jsem tam napsal.“

„Nechci to vědět.“

„Musíš to vědět.“

Řekl mi to.

Usmál jsem se a poprvé v životě jsem ho objal.

Taky jsem objal maminku. Pak jsem odjel do Skotska.

K mému překvapení na mě ráno za svítání v Dalwhinnie čekal Jed. Řekl mi, že On sám pozdě večer zavolał mamince a ta mu řekla, že už jsem ve vlaku. On sám si přál, abych rovnou z nádraží jel za ním na hrad, a jeho přání nám bylo rozkazem.

Cestou mi Jed sdělil, že už mám v domku novou postel a nové křeslo (vybíral Jed, platil On sám) a prý mám sepsat, co ještě potřebuju, že strýc všechno zaplatí.

„To přece nemusí,“ namítl jsem.

„Když chceš něco vědět, řekl bych, že má špatný svědomí. Jen ho nech, ať se vykoupí.“

Úkosem jsem se na Jeda podíval. „Jsi psycholog.“

„Řekl mi, že by tě ve snu nenapadlo ho požádat, aby ti nahradil utrpenou škodu. Řekl jsem mu, že všechny zničené věci z domku vyklidil do kolny a on mi nařídil, ať tu hromadu odklidím. Jen se modlím... snad jsem s tím harampádím nevyhodil i ten jílec...“

„Modlil ses dobře. Kde je prosím tě to plátno zabalené v prostěradle?“

„U mě doma se všema ostatníma věcmi, co sis u nás schoval.“

Oddechl jsem si úlevou.

„Flora se na ten obraz podívala,“ dodal. „Prý je na něm namalovaný přízrak.“

Flora měla šestý smysl, jaký někteří Skoti dědí po předcích, byla jako vědma.

„Přízrak znamená ducha,“ poznamenal jsem. „Pokud se Floře zdá, že jsem se snažil namalovat ducha, pak ano.“

„Když to říkáš ty, zní to všedně.“

„Obraz ještě není hotový.“

„To Flora říkála taky. Říkala, že ten duch pláče.“

„Že pláče?“

„Tak to povídala,“ řekl omluvně. „Však víš, jaká ona umí být.“

Přikývl jsem.

Pláč mi k paní doktorce Zoe Langové nějak nešel, taky jsem neměl v úmyslu zobrazit lítost, chtěl jsem spíš ukázat jak navzdory tomu, že tělesná schránka zestárla, duch je stále mladý. Je to obtížný záměr. Pláč nad ztraceným mládím by snad mohl následovat.

Jeho samého jsem opět zastihl v jídelně, jak pojídá topinky.

Když jsem vstoupil, zdvihl výraznou hlavu a pozdravil mne.

„Alexandře!“

„Můj lorde.“

„Snídání?“ mávl rukou.

„Rád, děkuju.“

Bylo prostřeno pro tři, ale jeden stolovník už byl zřejmě po snídani. James prý už odešel na rašeliniště.

„Rád by si s tebou zahrál golf,“ řekl On sám. „Co dnes odpoledne? James zítra odjíždí. Požádal jsem Jeda, aby ti opatřil auto a mobilní telefon, a ne abys mě začal přesvědčovat, že nemůžeš dobíjet baterie. Jed obstarává rezervní a každý den za tebou zajede, aby ti dodal nabité. Já vím, že máš rád samotu, ale tohle mi udělej kvůli.“

Mlčel jsem. Zadíval se na mne a usmál se. „Ty bys byl možná ochoten pro svého náčelníka klanu položit život, v tom případě mu snad vyjdeš vstříc a sneseš u sebe vlastní mobil.“

„Když to bereš takhle...“

„Zítra si jeď za tím svým ztraceným malováním.“

Odevzdaně jsem chroustal topinky. Lidé si možná myslí, že stará feudální povinnost věrnosti už dávno neplatí, ale ve skutečnosti tomu tak není. Strýc mi daroval svobodný život v horách, který jsem tolik miloval. Dlužil jsem mu věrnost zděděnou po předcích i vděk za jeho laskavost. Ostatně měl jsem ho velmi rád.

Chtěl vědět, co jsem na jihu dělal, a dotíral na mne, abych mu vyprávěl i podrobnosti. Vyprávěl jsem mu celkem věrně, jak to bylo s dodatkem k závěti a jak se do toho zamíchala Patsy s Oliverem Grantchesterem. Taky jsem mu řekl, že se našla mrtvola Normana Quorna, a jaká fraška se odehrála na Emilyině dvoře.

„Z toho všeho vyplývají dvě věci,“ řekl. „Za první, Surtees je nebezpečný pitomec. Za druhé, kde jsou ty peníze?“

„Auditor pivovaru je nemůže najít.“

„Hm. A co ty?“

„Já?“ řekl jsem překvapeně a jistě jsem se tak taky tvářil. „Když ty peníze nemůže najít účtař ani ta paní specializovaná na bankroty, jak si představuješ, že bych je mohl najít já, zvláště když o mezinárodních transakcích nevím zhola nic?“

„Však ty na to přijdeš.“

„Ale já přece ani nemám přístup...“

„K čemu?“ zeptal se, když jsem se odmlčel.

„No... k tomu, co po Normanu Quornovi v jeho kanceláři zbylo.“

Zamračil se. „Ty myslíš, že by se tam něco našlo?“

„Kdyby to tam nehlídali jako draci, aspoň bych se podíval.“

„Kdo jsou ti draci?“

„Patsy a Ivanův náměstek Desmond Finch.“

„Člověk by si myslel, že budou chtít, aby se peníze našly.“

„Ano, ale ne abych je našel právě já.“

„Ta ženská je hrozná.“ Myslel tím Patsy.

Vyprávěl jsem mu o tom posledním hezkém večeru s Ivanem.

On sám pak poznamenal, že můj otčím zřejmě konečně přišel k rozumu.

„Je to dobrý člověk,“ bránil jsem ho mírně. „Kdyby tě tvůj syn James celá léta přesvědčoval, že se snažím vetřít do tvé přízně z vypočítavosti, abych dědil, taky bys mu možná uvěřil.“

On sám se hluboce zamyslel. „Možná ano,“ přiznal nakonec.

„Patsy se bojí, že ji připravím o otcovu lásku, nejde jí ani tak o dědictví.“

„Možná, že si to nakonec sama způsobí.“

„To se stává,“ přikývl jsem.

Šli jsme pak spolu na jeho oblíbenou procházku, obešli jsme v pohodě celý hrad. Když jsme se vraceli, stálo před vchodem do obytného křídla malé bílé auto. On sám se znechuceně zaškaredil.

„Zatracená ženská,“ ulevil si.

„Kdo?“

„Ta Langová, tu mi byl čert dlužen, div že na mém prahu nebydlí.“

On sám asi litoval, že k sobě paní doktorku tehdy pozval, ale já byl nadšený, že ji zase uvidím. Vystoupila se svojí osmdesátiletou vrásčitou tváří z vozu a postavila se nám odhodlaně do cesty.

„Ta ženská se spojila s našimi památkáři... co říkám spojila, ona jim velí! Minulý týden docílila... nevím jak... že ji jmenovali hlavním kurátorem všeho movitého majetku, co je na hradě... Snadno uhádneš, o co jí jde.“

„O jílec?“

„O jílec.“ Když jsme se k paní doktorce přiblížili, přestal šeptat. „Dobrý den, doktorko Langová,“ pozdravil.

„Lorde Kinlochu...“ Potrásla si s ním rukou a pak se krátce zadívala na mne. Jméno si nepamatovala.

„Můj synovec,“ představil mne On sám.

„Ach pravda,“ podala mi ruku. „Lorde Kinlochu, přišla jsem, abych s vámi probrala Výstavu skotských skvostů, kterou chystáme na příští rok pro Edinburský festival...“

On sám byl důsledně zdvořilý. Tentokrát paní doktorku nezavedl ani do jídelny, ani do své pracovny, ale do přijímacího salonu, do kterého soustředil nejcennější kusy svého nábytku, než předal hrad státu. Paní doktorka si prohlížela dvě starožitné komody s obdivem k jejich řemeslné dokonalosti a současně s nevolí nad tím, že tak krásné věci jsou v soukromých rukách. Později tvrdila, že nábytek měl být předán i s hradem, navzdory tomu, že ho v devatenáctém století jeden Kinloch s vytříbeným vkusem za vlastní peníze koupil a dovezl do Skotska. Strýc jí nabídl sherry. Nevzpírala se.

„Ale?“ podíval se na mne tázavě.

„Děkuju, teď ne.“

On sám si nalil jen ze zdvořilosti. Řekl: „Náš Orel v letu bude na Výstavě skotských skvostů přímo zářit.“

Orel v letu stál v hlavní vstupní hale hradu, vyvedený v mramoru, v trojnásobku životní velikosti, s pozlacenými křídly, jako by právě chtěl dosednout na onyxovou kouli u svých nohou. Pokud někdo bude chtít orla dopravit do Edinburgu, bude si na to muset pořídit jeřáby, obrovské bedněné a zvláštní transportní vůz na nadměrné náklady. On sám kdysi netaktně prohlásil, že památkáři orla uhlídali jen díky tomu, že je příliš těžký, než aby ho někdo dokázal ukrást.

„Trváme na tom, aby nám byl dán do péče jílec Kinlochu,“ řekla paní doktorka ostře.

Strýc ze sebe vydal neutrální zvuk. Nehádal se.

„Nemůžete ho věčně ukrývat.“

On sám řekl smutně: „Zloději jsou čím dál tím vynalézavější.“

„Znáte dobře můj názor,“ řekla dopáleně. „Ten meč patří Skotsku.“

Zoe Langová byla skoro o polovinu menší než její protivník, byla úhledná, s přesnými pohyby, zatímco On sám byl trochu nemotorný. Oba stáli tvrdě za svým. Dokud On sám měl meč ve své moci a nikdo jiný nevěděl, kde je, neměla paní doktorka šanci. Jakmile by ho však objevila, už by ho nepustila z ruky. Oba se zatvrdili, byl to nelítostný souboj pevné vůle a odhodlání nad dobrým sherry v broušených sklenkách.

Zeptal jsem se doktorky Langové: „Dovolila byste, abych vás nakreslil?“

„Mě?“

„Ano. Jen malou skicu tužkou.“

Tvářila se užasle. „Nač prosím vás?“

„Je malíř,“ poznamenal On sám. „Tamhleto maloval on.“

Ukázal na velké plátno. „Ale, pokud potřebuješ papír, je u mě v pracovně, v psacím stole.“

Vděčně jsem odešel, abych si donesl papír. Lepší papír do tiskárny, lepší než nic. Taky jsem si našel měkkou tužku. Když jsem se vrátil do místnosti, stál strýc se svojí soupeřkou před nejmournějším obrazem, jaký jsem kdy zplodil.

„Glen Coe,“ prohlásila Zoe Langová. „Tam slunce nikdy nesvítí.“

Tvar krajiny kolem onoho nešťastného údolí skutečně způsoboval, že se nad ním skoro stále hromadily mraky, a navíc jako by na ně dopadal navěky stín onoho šedivého, chmurného rána, kdy zrádní Campbellové vyvraždili rodinu svých hostitelů Macdonaldových. Zabili všechny, všech třicet sedm, včetně žen a dětí. Bylo to údolí strachu, hrůzy a zrady.

Zoe Langová přistoupila blíž k obrazu, pozorně si ho prohlížela a pak se obrátila ke mně.

„Ty stíny, ta tmavá místa u kořenů vřesu... jsou jakoby kostkované, jako tartan Macdonaldů a Campbellů, žlutočervené, napříč šrafované. Člověk to vidí až zblízka...“

„To Al dobře ví,“ poznamenal On sám věčně.

„Ano.“ Zadívala se na mne, na obraz a znovu na mne. Lazurou jsem naznačil stín na stráních holých kopců i na drobných ostrůvcích tartanu pod vřesem. Když jsem na tom plátně dělal, bylo mi z toho mizerně. Nad masakrem v Glen Coe se člověku svírá žaludek i dnes, v době, kdy na naší planetě dochází k mnohem horším a rozsáhlejším genocidám.

Paní doktorka se zeptala: „Kam si mám sednout?“

„Tamhle u okna, kdybyste byla tak hodná,“ řekl jsem vděčně.

Posadil jsem ji tak, aby jí světlo dopadalo na tvář pod stejným úhlem jako na mém plátně. Naskicoval jsem ji tužkou, věrně, do podrobností, jak jsem ji viděl v dané chvíli, starou, vrásčitou tvář, na krku napjaté šlachy. Byl to věrný obraz a paní doktorce se pochopitelně nelíbil.

„Jste krutý.“ řekla.

Potřásl jsem hlavou. „Já ne, čas je krutý.“

„Roztrhejte to.“

On sám se na kresbu podíval a pokrčil rameny. Na moji obranu řekl: „Alexander většinou maluje obrazy golfových hřišť a úspěšně je prodává do Ameriky.“

„Proč golf?“ zeptala se Zoe Langová. „A proč do Ameriky?“

Odpověděl jsem střizlivě: „Ve Spojených státech budují golfová hřiště tak, aby vypadala hezky, vždy tam mají hodně vody a voda vypadá na plátně pěkně.“ Často jsem maloval mokré obálky kovovými barvami, zlatou, stříbrnou nebo mosaznou, protože taková plátna se prodávala jak houska na krámě. „Hráči golfu v Americe kupují víc obrazů golfu než naši. Maluju, co jde na odbyt, z něčeho žít musím.“

Tvářila se, jako by jí ten komerční přístup k umění byl proti mysli, jako by zavrhovala všechny umělce, kteří nehladoví ve studeném podkroví. Napadlo mě, co by si asi myslela, kdyby tušila, kolik si vydělám na honorářích z prodeje pohlednic. Tisíce hráčů golfu si navzájem takové pohlednice posílají z Augusty (dějiště Masters), z Pebble Beach a Oakland Hills (Open), ba i z Velké Británie, z Muirfieldu, St Andrews nebo z The Belfry.

Ještě chvíli se dohadovala se strýcem. Nabízel jí neomezenou asistenci při transportu Orla v letu, ale jinak se jen zdvořile usmíval. Zeptala se, jestli už je na světě pohár krále Alfréda, že prý její přítel stále čeká, kdy bude smět ocenit ty „skleněné dekorace“ (tak to řekla) zapuštěné do zlata.

„Zatím ne,“ řekl On sám bezstarostně. „Někdo z mé rodiny má pohár nepochybně u sebe, v bezpečí.“

Nechápala, jak se může chovat tak lehkomyšlně. Teprve po jejím odchodu jsem strýci řekl, že ty skleněné ornamenty, pokud je nikdo nevyměnil, jsou ve skutečnosti pravé kameny, safíry, smaragdy a rubíny.

„Pohár krále Alfréda má skoro určitě mnohem větší cenu než jilec, odmyslíš-li cenu historickou. Je to masivní zlato a kameny mají dobře dvakrát tolik karátů.“

„To nemyslíš vážně! Jak to víš?“

„Nechal jsem si zjistit klenotníka, který pohár vyrobil. Stál celé jmění.“

„Dobrý Bože! Dobrý Bože... A náš malý Andrew si s ním hrál v kuchyni na podlaze!“

„Ano,“ usmál jsem se. „Stavěl ho hlavou dolů.“

„Ví Ivan, kde teď pohár je?“

„Přesně to neví.“ Řekl jsem strýci, kde pohár hledat.

„Jsi pěkně mazaný, Alexandre.“

Rázem měl dobrou náladu. Odvedl mne do svého doupěte na „pořádnou skleničku“, to jest na skotskou whisky. Úplně jsem ho omráčil, když jsem mu řekl, až paní doktorka zase s tím jílcem začne, že jí má nabídnout, ať si ho klidně pro skotský národ vezme, ale že na to národ pěkně doplatí.

„Jak to myslíš?“

„Generace za generací – od chvíle, kdy byla zavedena dědická daň – Kinlochové za jílec platí. Jde stále o stejný předmět, ale pokaždé, když někdo umře, platí dědic daň, znovu a znovu, nebere to konce. Kdybys jílec předal do veřejného majetku, přijde země o daně. Zabiješ slepici, která snáší zlatá vejce... tohle paní doktorku zaručeně nenapadlo.“

Řekl zamyšleně: „James ty ochromující daně z hradu už nebude muset platit, to byl taky hlavní důvod, proč jsem ho Skotsku daroval.“

„Je to všechno absurdní,“ poznamenal jsem. „Musíš zdanit větší dar synovi, ale prohraješ-li stejnou částku v kasinu, nemusíš nic, když vyhraješ, taky ne. Je to bláznivé. Asi v tom hraje úlohu závist a nepřejčnost, city a ne počty.“

„Jak na to vůbec přišla řeč?“

„... že jsme přemýšleli o jílcích.“

„Myslíš vážně, že bych ho měl vydat?“

„Ne, jen si myslím, že kdyby si to paní doktorka spočítala, možná by se za věc brala s menší vášní.“

„Zkusím to s ní.“ Štědře mi znovu nalil.

„Ty jsi číslo, Ale.“

„Když mne opiješ,“ řekl jsem, „James mě na golfovém hřišti porazí.“

James mne porazil.

Zeptal se mne: „Cos provedl s otcem? Takhle dobrou náladu mívá jedině, když chytí osmikilového lososa.“

„Je na mě hodný.“

„No jo, ty prostě nemůžeš udělat chybu.“

James se od Patsy lišil tím, že si byl otcem jistý, proto mu nevadilo, když občas projevil přízeň mně.

James měl taky jistotu, že zdědí titul i panství, neprónásledovaly ho jedovaté pochybnosti, jeho statná bedra a veselou hlavu nic netížilo.

Jako obvykle jsme absolvovali osmnáct jamek, smáli jsme se, nadávali, počínali si nemožně a dosáhli skóre, ke kterému bychom se styděli přiznat. Bylo nám spolu dobře. Byli jsme jednoduše dobře spříznění bratrance, kteří dobré rodinné vztahy považovali za samozřejmost.

Golfové hole jsme za sebou tahali na kolečkách. Já ty své do pytle vždy strkal opatrně, když jsem je měnil, protože konec holí nedosedal na dně pytle na pevnou podložku, ale na miskovitý předmět v látkovém sáčku, na klenot vyrobený panem Maximem v roce 1867.

Skončili jsme v pohodě okruh a já pak v šatně klubovny pečlivě otřel kovové i dřevěné konce holí, postavil je rovně do vysokého pytle a s pytlím do skříňky. Hole střežily bezpečí zlatého poháru krále Alfréda.

Protože běžné pouzdro či pytel na golfové hole má nahoře přepážky, aby jedna hůl druhou nepoškodila, musel jsem si opatřit zvláštní pytel, který se dá otevřít u dna, aby se mohl čistit. V sušárně na hradě jsem pečlivě odšrouboval všechny šrouby, které bylo třeba vyndat, abych mohl spodek pytle rozebrat a pěkně tam pohár uložit. Zapadl tam krásně, a co víc, nemohl vypadnout, leda by se spodek pytle zase rozebral.

Šedivá dvířka skříňky vypadala všechna stejně, byla zcela anonymní. Zul jsem se, dal černobílé boty na poličku ve skřínce a zase jsem skříňku zamkl. V dobré náladě jsem se vydal s Jamesem nazpět do hradu.

Následující den před polednem už jsem se zase zabydlel doma a těšil jsem se taky většímu luxusu, protože mi v domku přibýly postel a křeslo. Najatý džíp stál přede dveřmi a mobilní telefon (s rezervními bateriemi) fungoval. Portrét Zoe Langové, ještě nerozbalený, stál na štaflích.

Vděčný osudu za to, že jsem doma, jsem vytlačil na paletu barvy a namočil do nich zkusmo štětec i špachtli. Pak jsem udělal tmavší pozadí, přidal stíny, jak jsem si je v duchu cestou vymyslel, tvář naopak světlejší a do očí lesk.

Tvář na plátně byla živá, jak jsem ji chtěl mít.

V pět hodin se světlo změnilo. Naposledy jsem vypral štětec a odložil je. Ještě jsem se přesvědčil, že jsou tuby s barvami dobře zašroubované, aby nevyschly. To člověk dělá už zcela automaticky. Pak jsem rozsvítil lampu a postavil ji k oknu, vytáhl z pouzdra dudy a vyšel s nimi z domku vysoko nahoru na skálu. Nehrál jsem na dudy už celé týdny a prsty jsem měl zrezivělé. Nafoukl jsem měch, naladil píšťaly, hodil si dudy přes rameno a snažil se vybavit v hlavě to, co mi znělo v uších. Pak se mi podařilo vyhmatat nápis balady starší, než byly balady o princích Charlesu Edwardovi. Smutek, jaký zaplavoval Skotsko po staletí,

nezkrotná touha po samostatnosti, jakou nic nemohlo ztlumit, temná mystika Keltů, to vše znělo ozvěnou v nekonečné, opakující se melodii, předoucí nit vytrvalosti a statečnosti.

Naučil jsem se hrát žalozpěvy – píbrochy – už jako kluk, a to hlavně z toho neromantického důvodu, že jsou pomalé a proto lehčí, čte-li člověk pomalu noty. Postupně jsem se propracoval až k pochodům, ale balada se k portrétu Zoe Langové hodila líp. Stál jsem tedy na pohoří Monadhliath ve světle měsíce stoupajícího na oblohu a hrál pro ni starý nářev „královské desátky“ a nový nářev, který jsem si vymyslel cestou na skálu. Když občas zazněla skřípavá, falešná nota, pomyslel jsem si, jak je dobře, že mne neslyší hrát můj starý učitel, armádní dudák.

Skotské balady pro dudy může člověk hrát donekonečna, ale já většinou přestával hrát, když jsem dostal hlad. Vrátil jsem se do domku v příjemné melancholické náladě, ale nijak sklíčený. Spokojeně jsem si uvařil italskou večeři.

Ráno se vždy budím brzy, dokonce i v zimě, když je ještě tma. Druhý den jsem si hned sedl před stojan a sledoval, jak se světlo na tváři na plátně pomalu mění. Jako by se její ztvárnění, živé, skutečné, přede mnou naplňovalo. Pomyslel jsem si, že tenhle pomalý zrod možná nikdo jiný neuvidí. Jestliže obraz kdy bude mít úspěch, pokud kdy bude viset v nějaké galerii, náhodný návštěvník kolem něj projde, podívá se na něj v jasném osvětlení, a pomyslí si – je to hříčka, jednu chvíli vypadá ta žena mladá, pak stará.

Když se úplně rozednilo a bylo jasné světlo, sedl jsem si do křesla a pokoušel se v sobě vzbudit odvahu, kterou mi jiní připisovali. Představa je věru něco jiného, má-li ji člověk uskutečnit. Pokud však svoji představu neuskutečním, budu do smrti žít s vědomím, že jsem selhal v okamžiku, kdy bylo odvahy třeba. Obraz stojící na stojanu, obraz ženy, byl hotový a řemeslně poctivý.

Přehrabal jsem předtím u maminky všechny kuchyňské zásuvky, hledal jsem špičatý nůž. Nakonec jsem si od matky vypůjčil teploměr na maso. Byl to ciferník, ze kterého vyčníval hrotnatý nástavec, který se při vaření nebo pečení zapichoval do masa a termočlánkem se měřila teplota uvnitř tkáně. Kuchařka věděla, je-li biftek dobře, či středně udělaný, nebo syrový.

Maminka se nemálo podívovala, cože si to půjčku a nač.

„Je to pevné a dá se s tím škrábat, taky se to dá za ten ciferník dobře držet. Je to dokonalý nástroj.“

Chovala se ke svému nevypočitatelnému synovi s laskavou shovívavostí. Nástroj mi ochotně půjčila.

Měl jsem tedy dokonalý nástroj. Měl jsem světlo, měl jsem jasný záměr a představu.

Seděl jsem a bál se.

Měl jsem u sebe tužkokresbu Zoe Langové, naskicovanou ze stejného úhlu, mělo by to být snadné.

Viděl jsem starou tvář prolínající se s mladou. Viděl jsem ty dvě prostupující se tváře zcela jasně, jistě, až do jejich jediné a jedinečné duše.

Musím dokončit baladu o plynoucím čase, musím ji dokončit, ale nemusí skončit smutně. Vytrvalost a mládí ducha ve smrtelném těle. Nedokážu to.

Čas plynul.

Když jsem konečně sáhl po svém špičatém nástroji, postavil se před plátno a vyryl první čáru až po základní šed, jako bych se vzdal jakémusi vnitřnímu nutkání.

Začal jsem hrdlem. Vycházel jsem z toho, že pokud se ukáže, že můj záměr je nad mé síly, můžu ještě svůj pokus zamaskovat, zamalovat.

Představoval jsem si slupku stáří větší než mladou tvář, aby vypadala jako klec, jako vězení ducha. Držel jsem kresbu vedle plátna a na plátno jsem si naznačil hlavní body: vnější okraj očních, vnější okraj lícních kostí.

Pak jako bych zahodil zdravý rozum. Ostrým nástrojem jsem ryl po hotovém obraze. Řídil jsem se citem. Kreslil jsem dnešní Zoe Langovou šedými rýhami, jako by barva tváří byla pozadím. Vyrýval jsem do plátna klec s určitou krutostí, kterou ve mně Zoe Langová dobře rozpoznala, nedokázal jsem změkčit, zmírnit svoji představu.

S náhodností jsem si nehrál. V duchu jsem si vždy představil linii dřív, než jsem ji vyryl, někdy jsem si ji tak v duchu kreslil deset minut, někdy až půl hodiny. Nakonec jsem rychlým pohybem vyryl čáru, která působila přesvědčivě a zákonitě. Než jsem se však odhodlal k příštímu tahu, pokaždé jsem si dobře uvědomoval, že udělám-li chybu, bude nenapravitelná. Byla zima, ale já se potil.

V pět hodin tvář stárnoucí Zoe Langové jasně překrývala jejího mladého ducha. Odložil jsem nástroj, protáhl se, povolil křečovitě ohnuté prsty, vzal mobilní telefon a vyšel ven.

Nahoře na skále jsem si sedl na balvan a díval se dolů, na svůj domek, do údolí, na silnici, po které v dálce projížděly malinké vozy. Zavolał jsem matce. Signál byl mizerný, v telefonu to chrčelo a praskalo.

Ubezpečila mne, že Ivan už není tak sklíčený a že se už oblékl. Prý řekl, že už nebude potřebovat

Wilfreda. Zastavil se u něho doktor Robbiston, na chvíli, jen v letu, a projevil s pacientem a jeho lepším

se stavem spokojenost. Maminka mi připadala klidnější a míň ustaraná.

„Výborně,“ řekl jsem.

Chtěla vědět, jestli mi její teploměr na maso byl něco platný.

Řekl jsem, že to mám upečené na středně syrové.

Zasmála se a prohlásila, že je ráda, že mi On sám vnutil telefon.

Nadiktoval jsem jí svoje číslo.

Hovořila klidně, ovládaně a vyrovnaně, jako obvykle.

Slíbil jsem, že zavolám znovu pozítří, v neděli, až dodělám obraz.

„Dávej na sebe pozor, Alexandře.“

„Ty taky.“

Sešel jsem dolů do domku a snědl zbytek rýže s mořskými dobrotami. Pak jsem seděl potmě venku a snažil se představit si, co ještě obrazu chybí, aby jasně vyjadřoval můj záměr. Došel jsem k tomu, že už kresbu nebudu zdůrazňovat hlubokými rýhami až k šedému základu, že budu ryt víc po povrchu, jen k ultramarínu, kresba vrásek a pokleslé staré kůže bude míň nelitostná, měkčí, aniž by ztratila na pravdivosti. Pokud se mi to zdaří, měl by z toho vzejít mlhavý modravý obraz dvou tváří, té pravé vnitřní, a povrchní zevní, podle toho, jak se na to kdo podívá, jak zaostří, nebo aby je člověk viděl obě současně, aby vyjadřovaly, o čem je život, že je o neúprosné změně, chátrání tkání, diktované časem.

Tu noc jsem spal neklidně, rušily mne sny. Za rozbřesku jsem znovu sledoval proměny světla způsobující proměny tváře Zoe Langové. Celý den jsem pak dělal, prsty křečovitě sevřené, až mne napětím bolely paže i za krkem. Pozdě odpoledne jsem věděl, že už jsem udělal vše, co je v mých silách, že jsem uskutečnil svůj záměr, vyjádřil vše, co umím a čemu rozumím. Pokud obrazu něco chybí, chyba je v mé nedostatečnosti.

Jen oči ženy byly žhavě mladé, jinak bylo na každém, co dokáže a chce vidět. Naznačil jsem kruhy pod očima tenkými modrými tahy, horní víčka jsem zobrazil mírně pokleslá, ale neměnný duch Zoe Langové v tom obraze byl jasně viditelný, nad jakoukoli pochybnost, stejný v minulosti jako v přítomnosti.

Nemohl jsem usnout. Chvilí jsem ve tmě uvažoval, co jsem měl udělat jinak, líp. Pak jsem si uvědomil, že tyhle pochybnosti mne budou pronásledovat celé dny, týdny, měsíce, možná celý život.

Zabalím obraz do prostěradla a postavím ho čelem ke zdi. Podívám se na něj znovu, až přestanu mít v paměti každý tah štětcem, každou vyrytou rýhu, její cíl a smysl, až dovedu vnímat obraz s časovým odstupem jako celek, pak teprve poznám, jestli jsem zplodil něco, s čím můžu žít, nebo jestli byl celý můj záměr mylný, nebo jestli jsem na to jednoduše neměl.

Asi ve čtyři ráno jsem neklidně vstal, vzal dudy, vyšel ven, zamkl za sebou dveře a vydal se za světla hvězd nahoru na skálu. Dálka těch nedostupných, zářících světů mi vnukala pokoru, skoro až smutek z toho, jak jsem proti vesmíru bezvýznamný, a jak bezvýznamné jsou moje nepůvodní úvahy o tom, že je mnohem snadnější ublížit než posloužit, byť nechtě.

Smutek se jako obvykle rozplynul, vystřídalo ho usmíření se skutečností. Jsou lidé, kteří se smutku drží, jako by to byla svátost, ale já ho ze sebe setřásl s úlevou. Optimismus je dar od boha. Láhve jsou poloplné, ne poloprázdné. Když jsem za prvního rozbřesku vzal dudy a začal hrát, hrál jsem až do svítání pochody a vervní písně místo balad a žalozpěvů.

Zoe Langová, skutečná Zoe Langová, žila ve starém těle. Za celý svůj život, díky svému nadšenému zanícení, své skutečné já neztratila. Tělesná schránka přece není nic jiného než skořápka kraba, vyrostle, stářím ztvrdne, odhodí se, znovu se rodí. Hrál jsem pochody na počest Zoe Langové.

Pokud bude v mých silách, abych jí v tom zabránil, jílec Kinlochů nikdy nenajde. Vždy však budu mít ke své protivnici nejvyšší úctu (ale nevzdám se jí).

Ve svých nehostinných žulových horách jsem nikdy čas nesledoval. Z šedého rána se narodil slunečný den s jasně modrým nebem. Rozhodl jsem se, že půjdu domů, teprve až mne k tomu donutí hlad. Hrál jsem a hrál a pochodoval do rytmu, naplněný radostí z toho, že žiju, že jsem sám a ve svých horách.

Ta prostá radost byla příliš krásná, než aby vydržela.

Uvědomil jsem si, že do zvuků dud zaznívá jiný zvuk, drsné hučení, sílící. Pak se náhle nad hřebenem hor objevil vrtulník a přeletěl mi nad hlavou. Hluk motoru přehlušil vše.

Přestal jsem hrát. Helikoptéra hučela, kymácela se a otáčela.

Proklínal jsem stroj, protože byl tak strašlivě hlučný a napadlo mne, kde se vůbec v té pusté krajině bere, kdo tu co hledá, když vtom vrtulník začal rychle klesat jako dravec, napadající kořist.

Uvědomil jsem si, že směřuje k mému domku. Nepotěšilo mne to. Sedl jsem si, položil dudy na kolena a díval se.

Vrtulník ještě jednou zakroužil a pak zamířil k domku zepředu. Kolíbavě přistál na plošině před domkem,

kousek od mého půjčeného džípu. Motor utichl a otáčky rotoru se zpomalily. Přihlížel jsem se strachem. Seděl jsem, ani jsem se nehnul, věděl jsem, že pokud nevstanu a nebudu mít hlavu nad obrysem hřebene, nikdo mne neuvidí, splynu s rozeklanou skálou. Pokud přiletěli ti čtyři ďáblové...

Pokud jsou to ti čtyři loupežníci, na skále mne nechytanou, ale můžou se znovu vloupat do mého domova. Mohli by zničit obraz.

Najednou jsem měl pocit, jako bych doma zanechal opuštěné dítě. Spící dítě. Nenahraditelné. Kdyby plátno zničili, nevím, jak se s tím vyrovnám...

Po okamžiku, během kterého jsem prožil tisíc smrtí, se rotor přestal točit. Dvířka helikoptéry se otevřela a vyskočil z nich člověk. Daleko dole, malý človíček.

Jeden.

Nebyli čtyři.

Rozhlížel se kolem sebe a pak zašel z mého dohledu. Zřejmě zkoušel, jestli jsou dveře domku otevřené. Pak se znovu objevil. Podíval se do džípu a pak šel strčit hlavu do helikoptéry, asi se tam s někým dohadoval. Pak netrpělivě přešel k okraji plošiny a zadíval se dolů do kraje.

Když se vydal zpět k vrtulníku, poznal jsem jeho chůzi, tvar jeho ramen, a vydechl jsem zhluboka úlevou. Je to Jed, Jed je to!

Nafoukl jsem měch a zahrál namátkou několik tónů.

V jasném čistém vzduchu Jed dudy okamžitě zaslechl. Rychle se otočil a zadíval se nahoru do skal. Zastíral si oči proti vycházejícímu slunci. Vstal jsem a zamával mu. Po chvíli mne konečně uviděl a začal kolem sebe ve velkých kruzích mávat rukama, abych sešel dolů.

To nebudou dobré zprávy, pomyslel jsem si, vrtulníkem se lítá, jen když je nejhůř.

Sešel jsem k Jedovi krokem vážnoucími obavami.

„Kdes k sakru byl?“ volal na mne, když jsem se přiblížil na doslech. „Už celý hodiny se pokoušíme k tobě dovolat.“

„Dobré jitro,“ pozdravil jsem.

„Neblbni! Nač myslíš, že máš ten mobil?“

„Určitě ne na to, abych s ním lezl po skalách. Co se stalo?“

Váhal. „No...“

„Raději spust.“

„Sir Ivan. Dostal další infarkt.“

„Ne! Je to zlý?“

„Zemřel.“

Zůstal jsem jako zkamenělý. Jen jsem se na něho díval.

Pak jsem začal bláhově odmítovat: „Nemůže být mrtvý, už se mu vedlo líp.“

„Je mi líto.“

Nečekal jsem, že se mne to tak dotkne. Dotklo se mě to hodně. V posledních třech týdnech jsem začal mít starého pána opravdu rád, ani jsem netušil jak.

„Kdy zemřel?“ zeptal jsem se. Jako by na tom záleželo!

„Včera někdy pozdě večer, nevím přesně kdy. Tvoje matka zavolala na hrad dnes v šest ráno. Mluvil s ní On sám, řekla, žeš jí dal svoje číslo, ale že se ti od pěti ráno nemůže dovolat, že to nebereš.“

„Radši jí hned zavolám.“

„On sám mi řekl, že dcera sira Ivana k sobě přesměrovala všechny hovory a že ani Jemu samému neumožnila, aby tvou matce zavolal. Prý převzala nade vším vládu a chová se nemožně. On sám mi proto nařídil, ať seženu vrtulník, ať seženu tebe a ať tě pošlu rovnou na letiště do Edinburgu, abys nasednul na první letadlo na jih. Řekl, že se dnes jistě obejdeš bez handrkování s Patsy Benchmarkovou.“ V tom měl On sám pravdu.

Šli jsme dovnitř, do domku. Jed ztratil řeč, když uviděl obraz.

Ale uvolil se ho zase převzít do své péče (zabalený v prostěradle). Naložili jsme plátno a dudy do vozu. Zabalil jsem si s sebou nejdůležitější věci do tašky. Zamkl jsem vchod do domku. „Jede...“ začal jsem.

Udělal toho pro mne hodně.

„Nasedej,“ zavelel. Nebylo třeba víc slov. Zamával na mě, když jsem nastupoval do vrtulníku a díval se za námi, jak v kruhu stoupáme nad džípem. Pak vyjel směrem k domovu.

11

Maminka plakala.

Držel jsem ji v náručí. Otřásala se tichým pláčem v hlubokém, strašlivém smutku.

Napadlo mě, jestli taky kdysi ve tmě plakala pro mého otce, zlomená, když byla o samotě, statečná před světem. Když tatínek zemřel, byl jsem ještě příliš mladý, než abych pochopil, jak maminku musím utěšit, a taky jsem byl příliš uzavřený ve svém vlastním zármutku.

Tentokrát, když jsem přijel do domu na Park Crescentu, se ke mně zcela upnula a o hloubce, o nekonečnosti jejího zármutku nebylo pochyb.

Po půl hodině se však ovládla, jako se ovládala celý život. Vzpřímila záda, zklidnila se, upravila si obličej a nastavila celému světu vyrovnanou tvář (mne neoklamala).

Ivan už nebyl.

Když se vzchopila a dokázala promluvit, vyprávěla mi, jak včera večer zaslechla, že Ivan vykřikl, a pak ho našla ležet na schodech.

„Tolik bolesti...“

„Nemluv,“ utěšoval jsem ji.

Postupně mi však řekla všechno.

Vyprávěla, že byla v noční košili a Ivan v pyžamu. Nevěděla, proč chtěl jít dolů, nic z kuchyně nepotřeboval, měl u postele sklenici s vodou a ve studovně táč s různým pitím. Neřekl mamince, proč byl dole a vracel se nahoru. Byl udýchaný, jako by spěchal, ale kam a proč mohl spěchat po desáté hodině? Prý vyslovil její jméno. „Viv... Vivien...“

Stiskl jsem mamince ruku.

Řekla: „Milovala jsem ho.“

„Já vím.“

Chvilí bylo ticho. Vyprávěla, jaký měla strach. Dali tu noc Wilfredovi volno, protože se Ivan už cítil o tolik líp. Řekli mu, že už ho brzy nebudou potřebovat. Nachystal Ivanovi před odchodem na noční stolek léky proti srdeční úzkosti. Maminka pro léky rychle běžela. Jednu nitroglycerinovou tabletku vložila Ivanovi pod jazyk. Tiskl se k ní, ale ona se mu vytrhla a běžela k telefonu.

Zázrakem zastihla Keithe Robbistona doma. Řekl, že okamžitě posílá záchranný vůz.

Vložila Ivanovi pod jazyk druhou tabletku. Pak třetí.

Bolest neustávala.

Maminka si sedla na schody a držela Ivana v náručí.

Když zazvonil zvonek u vchodu, pustila Ivana a běžela otevřít. Nikdo jiný v domě nebyl. Sanitka přijela velmi rychle. Zřízcenci vynesli nosítka nahoru do prvního patra. Dali Ivanovi injekci a kyslík, položili ho na nosítka a přivázali popruhy. Pak ho odnesli dolů.

Maminka měla na sobě ještě stále jen noční košili.

Zřízcenci se k ní chovali hezky. Řekli, že Ivana odvezou na Londýnskou kliniku, že už tam ležel a že mu to tam doktor Robbiston zařídil. Sanitka byla soukromá a jeden ze zřízcenců dal mamince vizitku firmy.

„Vizitku, představ si!“

Sešla dolů vedle nosítek a držela Ivana za ruku.

Přijel doktor Keith Robbiston.

Počkal, až se maminka obleče, pak ji zavezl na kliniku.

Dlouho bylo ticho.

„Nebyla jsem u něho, když zemřel,“ řekla.

Stiskl jsem jí ruku.

„Keith říká, že udělali všechno, co bylo v jejich silách.“

„O tom nepochybuju.“

„Zemřel, než ho stačili dovézt na operační sál.“

Tiskl jsem ji k sobě.

„Co si počnu?“

Zoufalá otázka všech, kdo někoho ztratili, otázka, na kterou není odpovědi.

Patsy nás přepadla teprve následující den, v pondělí. Nebyla ráda, že mne vidí, ale musela uznat, že by to beze mne nešlo.

Byla energická, věčná, dobrý organizátor. Její smutek nad otcovou smrtí ohrázel jen bílý kapesník, který statečně tiskla připravený v dlaní. Abych jí nekřivdil, věřil jsem, že je opravdu zdrcená, jak sama řekla.

„Drahý tatínek bude mít kremaci...“ otřela si kapesníkem nos, „... ve čtvrtek v Cockfosterově krematoriu, mají tam v deset volno, protože jim někdo odpadl. Tyhle věci zařizovat je hrozné, to si ani neumíš představit... Doufám, že ti tahle časná dopolední hodina nevadí, Vivien? Samozřejmě pak všichni půjdeme sem.“

Objednala jsem firmu, která sem přiveze občerstvení, jídlo i pití, najíme se tu v poledne...“

Vyprávěla dál, co všechno zařídila, co bude v novinách, jak budeme při kremaci sedět, že vyrozuměla Jockey Club a pozvala na pohřeb Ivanovy přátele. Pochopil jsem, že se tím vším zabývala celé dopoledne, zatímco já vařil snídani. Musím přiznat, že se mi ulevilo, že to vše nemusím zařizovat já. Maminka se tvářila omámeně. Nepřestávala opakovat: „Děkuji ti, Patsy.“

„Budeš chtít věnec?“ zeptala se Patsy maminky. „Do smutečního oznámení v novinách jsem dala Květinové dary prosím nezasílejte. Myslím si, že nejlepší by byl jen malý věnec na rakev, za tebe, nemyslíš? Jeden taky za mne, samozřejmě. Chceš, abych to zařídila? Tu firmu s občerstvením jsem požádala, aby přivezli květiny na stůl, samozřejmě... Zajdu teď za Lois a požádám ji, aby vyčistila stříbro...“

Když Patsy odešla, vypadala maminka zcela vyčerpaně.

„Milovala ho,“ řekla jako na Patsyinu obranu.

Přikývl jsem.

„Já vím. Proto vyvíjí tak usilovnou činnost, aby se nesesypala.“

„Nechápu, že ji chápeš, když se k tobě chová tak nemožně.“

Pokrčil jsem rameny. Věděl jsem, že ať prokážu sebelepší pochopení, její přízeň nezískám.

Několik dalších dní jsme společnými silami pracně zvládli. Já pro maminku vařil, Edna se tvářila. Když se mne maminka utrápeně zeptala, jestli si myslím, že by na pohřeb měla mít černý klobouk, a dodala, že nemá sílu jít nakupovat, šel jsem jí klobouk koupit. Koupil jsem taky velkou bílou umělou růži a připnul ji na široký okraj. Bylo to tak hezké, že jsem měl chuť to namalovat. Ovládl jsem se však natolik, že jsem to neřekl nahlas.

Jedno odpoledne jsme se šli do pohřebního ústavu na Ivana podívat. Měl bledou a klidnou tvář. Maminka ho políbila na čelo. Řekla, že je ledově studený a já to ponechal bez komentáře, neřekl jsem, že to není chlad smrti, ale chlad dobrých lednic.

Na čtvrtek jsem objednal vůz s řidičem, aby nás oba odvezl do krematoria a zpět. Na tryznu v domě na Park Crescentu jsem předtím osobně pozval řadu Ivanových přátel a obchodních partnerů, aniž jsem je nutil chodit na samotný pohřeb. Nakonec však bylo v pohřební síni stejně plno. Výmluvný, přesvědčivý projev úcty zemřelému dobrému člověku.

„Jsou tu všichni z pivovaru,“ zašeptala maminka, „všichni zaměstnanci!“

Přijeli v pronajatém autobuse a zavázali se, že dvě zameškané hodiny napracují, jak jsme se pak dozvěděli.

Přišli lidé z dostihového světa, řada velkých jmen, řada majitelů. Emily se dostavila s několika svými stájníky.

Dostavil se On sám se svojí hraběnkou i James a jeho milá, hezká a veselá paní.

Patsy se svým mužem všechny smuteční hosty zdvořile vítala.

Maminka vypadala křehce a neuronila jedinou slzu.

Po mém boku se objevil Chris Young, oblečený za sekretářku.

Že mi dělá tělesnou stráž kvůli Surteesovi, bral s humorem.

Patsy opět prokázala organizační talent. Náležitě vyškolila duchovního, který vedl obřad, takže o Ivanovi hovořil poučeně a hezky. On sám pak proslovil chvalozpěv, v jehož rámci k mému překvapení citoval volný překlad Bedeovy písně smrti. „Nikdo neví o nic víc, než co je třeba, o tom, jak jeho duše bude po smrti souzena, ať v dobrém či zlém.“ Dodal, že Ivan Westering byl celý svůj pozemský život čestný a spravedlivý, a že mu po smrti bude připsáno jen dobro.

Byl to působivý obřad.

Velký salon v domě na Park Crescentu byl po pohřbu plný k prasknutí a já musel uznat, že Patsyin odhad počtu smutečních hostů byl mnohem přesnější než můj. Dodavatel občerstvení však stejně musel poslat vůz pro doplnění zásob.

Přišel Tobiáš Toolright, přišla Margaret Mordenová. Požádal jsem je oba, aby se chvilku zdrželi, až davy prořídnou, že bychom měli společně probrat jak dál s pivovarem. Desmond Finch mne nicméně vítězoslavně poučil, že moje plná moc od okamžiku Ivanovy smrti neplatí a že se mne už záležitosti pivovaru vůbec netýkají.

Oliver Grantchester se choval důležitě jak při pohřbu, tak i potom, jako by Ivan byl jeho dílo, jako by všechny Ivanovy činy a dobrá rozhodnutí byly Oliverova zásluha. Zaslechl jsem, jak říká: „Samozřejmě, že dal na moji radu...“ Viděl, že ho slyším, a ošklivě se na mne podíval, naučil se to nejspíš od Patsy. Nemusel jsem ho vybízet, aby se zdržel na radu, naopak, zřejmě se chystal, že sám radu povede. Přizval jsem nahoru i Lois a Ednu, ale obě odmítly opustit svoji doménu. Wilfred se ještě na rozloučenou napil šampaňského, krátce promluvil s Patsy a taky odešel. Pak jsem vyslechl, že si Wilfred stěžoval, že

jsem si dost necenil jeho služeb a že za to můžu já, že nebyl doma, když Ivan dostal druhý infarkt. Nijak mne neomlouvalo, že jsem v tu dobu vůbec nebyl v Londýně, ale ve Skotsku. Emilyni stájnici jedli a pili opatrně, mysleli na váhu, a rozpačitě se snažili prokázat mamince účast. Odešli dřív než Emily.

Emily si podezíravě prohlížela Chrise, ale o jeho ženském pohlaví zřejmě žádné pochybnosti neměla. Poznal jsem na ní, že se jen snaží uhádnout, jestli to vysoké, nohaté stvoření v černých punčochách, krátké sukni a objemném svetru je či není moje vážná známost, když se mne po celý den tak drží. Chris měl mohutná zápěstí schovaná pod bílými volány u rukávů a u krku měl taky nabíraný volán. Měl malou dámskou kabelku. Tobáš si s ním začal povídat. Oba měli však co dělat, aby se nedali do smíchu, takže jsem je musel okřiknout: „Probůh nezapomeňte, že jde o pohřeb.“

Přiběhl Keith Robbiston a podíval se na hodinky. Políbil maminku na tvář a pošeptal jí útěšná slova do ucha. Vděčně se na něj usmála. Potřásl mi rukou, kývl a pak se mírně uklonil Patsy. Ta se tvářila nepřístupně, jako by lékař za Ivanovu smrt mohl. Patsy skutečně během posledních dní několikrát prohlásila, že Ivan měl ještě zůstat na klinice a měl být ušetřen jakéhokoli rozčilení. Pokud byl ještě naživu, tuhle teorii ovšem neprosazovala, naopak, sama rozčilující situace navodila.

Keith Robbiston si potřásl rukou s Oliverem Grantchesterem.

Oba měli vzpřímená záda a rty sevřené vzájemnou antipatií. Jakmile lékař učinil zdvořilosti zadost, objal se s maminkou s opravdovou náklonností a odpěchal.

Procházel jsem místností, děkoval hostům za to, že přišli, v ruce skleničku šampaňského, na které jsem vůbec neměl chuť.

Šampaňské bylo dobré, malé chlebičky taky. Patsy objednala jen to nejlepší.

V rohu místnosti stála cizí paní, vypadala trochu ztracená, tak jsem k ní pomalu přešel, aby nebyla osamělá.

„Nemáte šampaňské,“ řekl jsem.

„To je v pořádku.“

Nenáročná, skromná paní, která se mezi Ivanovými přáteli necítila doma. Měla na sobě vlněnou sukni, světle modrou halenku, hnědý svetr a pohodlné boty. Kolem krku měla perly. Bylo jí asi šedesát let.

„Vezměte si moje šampaňské,“ podával jsem jí skleničku. „Ještě jsem se nenapil, dojdou si pro další.“

„Ne, ne, to já nemůžu.“ Skleničku si však ode mne vzala a nepatrně upila. Dívala se na mne přes okraj sklenice. „Jsem syn lady Westeringové,“ představil jsem se.

„Ano, já vím, vídám vás přicházet a odcházet.“ Když jsem se zatvářil překvapeně, dodala: „Bydlím hned vedle, jsem tam správkyně domu. Jen jsem se zastavila, z úcty k siru Ivanovi, lady Westeringová mne pozvala. Oba ke mně vždycky byli moc milí, jsou to moc hodní lidé.“

„To jistě.“

„Je mi moc líto, že sir Ivan zemřel. Našel vůbec to, co hledal?“

„Já..., co hledal?“ zeptal jsem se.

„Byl tak rozčilený, chudák.“

„Vážně?“ Nejevil jsem velký zájem. „Kdy to bylo?“

„Přece tu noc, co umřel.“

Vycítila, že jsem se najednou začal zajímat o to, co říká, a byla z toho nespokojená.

Snažil jsem se jí uklidnit. „V pořádku, paní..., promiňte, ale já vlastně nevím, jak se jmenujete.“

„Hollová, jmenuju se Connie Hallová.“

„Paní Hallová, prosím povězte mi, co se dělo tu noc, co sir Ivan zemřel.“

„No, já šla se psem, víte, jako vždycky, než jdu spát.“

„Ano, jistě,“ přikývl jsem.

Byla už klidnější. „No, a když jsem se vrátila k domu, tedy k našemu, hned vedle, vidím najednou siru Ivana, jak v pyžamu a županu něco zoufale, opravdu zoufale hledá.“

„Paní Hallová, nevíte proč?“

Už se zbavila nejistoty a ochotně, s potěšením vyprávěla, co zažila, do podrobností.

„Víte, mně to u něj fakt překvapilo, já si ho vůbec nedovedla představit v pyžamu, jako jiné lidi, já ho vlastně v první chvíli ani nepoznala, a tak mu říkám... dost ostře..., ať se kouká klidit a ať nechá ty pytle s odpadky na pokoji, protože on se v nich hrabal. Teprve když se otočil, tak vidím, kdo to je. Zeptal se mě, jestli nevím, kdy jezdí popeláři pro smetí. No uznejte, bylo deset hodin večer! Tak mu říkám, že pro smetí jezdí vždycky v pondělí, středu a pátek ráno. Máme tu dobrý popeláře, víte, to je tím, že tohle je dobrá čtvrť, není to jako jinde, kde vám pro odpadky zajedou jednou do týdne, když to jde dobře. Trhal ty pytle nehty... díval se dovnitř... a byl hrozně rozčilený... hrozně rozčilený, zoufalý... tak se ho ptám, jestli

mu nemůžu pomoci a... a..."

Connie Hallová se odmlčela. Ta vzpomínka ji trápila. Vypila šampaňské.

Rychle jsem se otočil, protože za mnou stál Chris Young, a vzal jsem mu sklenici z ruky.

„Moment!“ bránil se.

„Dojděte si pro jinou.“

Otočil jsem se znovu ke Connie Hallové, vzal jí z ruky prázdnou skleničku a podal jí plnou, kterou jsem vzal Chrisovi. „Vy mě nakonec opijete,“ řekla.

„Co hledal sir Ivan v těch pytlech?“ zeptal jsem se. „Řekl vám to?“

„Totiž, já nemohla pochopit, co to vlastně má znamenat, že se v těch pytlech hrabe.“

Mírně jsem se usmíval a klidně jsem čekal. Upíjela víno.

„Řekl, že hledá prázdnou krabici,“ zamračila se. „Ptala jsem se ho jakou, a on nato, že tu, co Lois vyhodila. Byl tak hrozně rozčilený...“

„Jakou krabici?“

„Myslím, že to byla krabice od kapesníků, aspoň si myslím, že to řekl. Ale nač by hledal prázdnou krabici od kapesníků?“

Panebože! Co si tam napsal?

Zeptal jsem se: „Řekla jste o tom mé matce?“

„Ne,“ potřásla prošeďivélou hlavou. „Nechtěla jsem jí přidělovat starosti. Sir Ivan se v tom smetí přestal hrabat a šel zpátky domů, hlavní vchod byl samozřejmě otevřený. Řekl ještě, že se podívá, jestli to není v kuchyni. Já mu popřála dobrou noc a šla jsem se svým psíčkem taky domů. Když jsem se druhý den dozvěděla, že umřel, byla to pro mě rána.“

„To vám věřím... sir Ivan vám asi neřekl, proč tu krabici hledá?“

„Ne, jen si tak něco mumlal sám pro sebe. Myslím, že říkal, že Lois pořád něco přemísťuje.“

„Jinak neříkal nic?“

„Ne, neříkal, chudák. Musel být už nějak popletený, chudák, jinak by se přece nehrabal ve smetí a odpadcích! V pyžamu!“

„Ano... moc vám děkuju, paní Hallová, že jste mi to všechno řekla. Nechtěla byste kousek lososa?“

Došel jsem jí pro talíř dobrot a přivedl další sousedku z Park Crescentu, aby si měla s kým povídat.

Později jsem zahlédl, že se baví s Patsy a z toho, jak se tvářila a jak dramaticky mávala rukama, jsem usoudil, že jí vypráví totéž, co vyprávěla mně. Najednou jsem začal být krajně nesvůj a nevěděl jsem proč. Surtees stál vedle Patsy a poslouchal. Když si povšiml, že se na něho dívám, zadíval se na mne tak vražedně, že mi Chris, stojící po mém boku, zašeptal do ucha: „No nazdar!“

Surtees se vzteká a je schopný všeho, pomyslel jsem si. Klidní a vyrovnaní lidé se k vraždě neuchylují a Surtees byl nevyrovnaný, nebyl chytrý, zato byl krajně labilní, jako rtuť.

On sám taky zaznamenal Surteesův ošklivý pohled obřezující jeho nenávistné pocity, daleko přesahující Patsyinu starou antipatii. Polekaně se mne zeptal: „Čím sis to vysloužil?“

„Nejspíš se mu nelíbilo, že jsem ho zavřel u Emily do stání.“

„Asi to nebylo nejchytřejší.“

„Hm. Neměl jsem na vybranou.“

„Nechceš mne představit své přítelkyni?“ zadíval se na Chrise.

„Ano... hm...“ Otočil jsem se ke Chrisovi: „Dovol, abych ti představil lorda Kinlocha. Můj lorde, Christina.“ On sám Chrise pozdravil.

Chris mlčky přikývl a upravil si volánek u rukávu. Strýc se na mne tázavě zadíval. Usmál jsem se na něj, ale žádné vysvětlení jsem mu nenabídl. Chris se držel těsně za mnou.

Hosté se zvolna vytráceli, až nakonec v místnosti zůstala jen hrstka lidí, kterých se týkaly Ivanovy záležitosti. K formálnímu předčítání závěti nedošlo, protože její obsah všichni dobře znali, mnohokrát se to probíralo. Pivovar měl připadnout Patsy a vše ostatní mamince, po dobu jejího života. Po její smrti měl připadnout i její podíl Patsy. Patsy se o své dědictví bála zbytečně, Ivan dodržel vše, co jí slíbil. Patsy se tvářila vítězoslavně, a ani v nejmenším se mi neomluvila za to, že mi křivdila.

Oliver Grantchester svým obvyklým autoritativním způsobem považoval za samozřejmé, že neoficiální poradu povede. Hlučně si odkašlal a několikrát opakoval: „Navrhuji, navrhuji, abychom se všichni usadili.“ Když ho všichni začali poslouchat, dodal znovu: „Navrhuji, abychom se všichni usadili a pohovořili si o tom, jak dál v nejbližší budoucnosti.“

Všichni poslechli. Rozhlédl jsem se po nepravdělném kruhu pohovek, křesel a stoliček, podíval se na svoji matku, sedící mezi mnou a Emily, na Patsy a Surteese (mračil se jak čert), na Xenii (nevydržela sedět klidně), na Margaret Mordenovou a Tobiáše, na Jeho samého (byl sám, poslal svoji hraběnkou

napřed domů, s Jamesem a jeho paní), na Olivera (ujal se předsednictví), na Desmonda Finche (uškleboval se) a konečně na Chrise, sedícího vedle mne.

Chris překřížil nohy v černých punčochách, takže mu bylo vidět nad koleno. Měl na sobě vyšší černé boty se středně vysokými podpatky („Nebojte, umím v nich utíkat,“ řekl předtím). Oliver se na něho nemilostivě zadíval. „Můžete odejít,“ řekl. Málem jsem řekl: „Rád bych, aby tu zůstal...“ Na poslední chvíli jsem se vzpamatoval, a řekl „zůstala“.

Dodal jsem: „Požádal jsem Christinu, aby se zdržela, je mým hostem v domě mé matky.“

Nikdo už nic nenamítal. Tobe si zakryl tváře dlaněmi a tiše se otřásal.

Oliver prohlásil spokojeně: „Všichni víme, že plná moc, kterou Ivan dal Alexandrovi, ztratila platnost v okamžiku Ivanovy smrti.

Od této chvíle nemá Alexander právo jakkoli zasahovat do záležitostí, týkajících se Ivanova majetku.

Přesněji řečeno, Patsy mu to zakazuje.“

Patsy zuřivě přikyvovala. Surtees se šklebil. Xenie, příliš mladá na to, aby zcela porozuměla tomu, co bylo řečeno, projevovala vůči mně nenávistnou nevůli, kterou pochytila z druhé ruky.

Řekl jsem neútočně: „Je tu ten dodatek k závěti...“

Oliver mi skočil do řeči: „Možná, že Ivan dodatek skutečně napsal, ale nikde není k nalezení.

Předpokládáme, že Ivan listinu roztrhal, řekl přece, že to možná udělá.“

„Neroztrhal ji, dal mi ji do úschovy.“

„Ano, ano, to víme,“ řekl Oliver podrážděně. „Pak si ji ale opět od vás vzal. Všichni jsme u toho byli. Musel jste mu tu listinu vrátit.“

„V domě není,“ řekla Patsy.

„Tys ji hledala?“ zeptal jsem se zvědavě.

Vražedně se po mně podívala.

„V mé kanceláři také ne,“ dodal Grantchester spokojeně.

„Můžeme tedy vyjít z předpokladu, že dodatek k závěti neexistuje.“

„Ne, to nemůžeme,“ řekl jsem. „Ivan mi ho pak zase vrátil, a já ho tu mám s sebou.“ To vyvedlo Patsy i Grantchestera z míry. Zuřili. Maminka přikyvovala. „Ano, Ivan to Alexandrovi vrátil.“ Ostatním to bylo jedno.

„Dejte mi tu listinu, já ji přečtu,“ řekl Grantchester. Váhal jsem. „Myslím, že listinu předám Tobíášovi, aby ji přečetl. Souhlasíte, Tobíáši?“ řekl jsem zdvořile.

Pracně se přemohl a přestal se smát. Řekl, že je nám ve všech směrech k službám.

Natáhl jsem ruku ke Chrisovi, a ten otevřel černou koženou kabelku a vytáhl z ní obálku s dodatkem k poslední vůli. Věděl jsem, že v kabelce má ještě navoněný kapesníček, rtěnku a zcela proti všem předpisům i kovové boxery. Tobíáš nebyl jediný, kdo měl co dělat, aby se nedal do smíchu.

Vzal jsem obálku a podal ji Tobíášovi. Ještě jsem řekl: „Ivan obálku dvakrát podepsal tam, kde je zalepená, napříč, taky tam napsal datum. Prosim přesvědčte se, že obálka je neporušená.“

Tobíáš vážně obálku prohlédl, prohlásil, že je neporušená, otevřel ji a vyňal z ní jediný složený list papíru.

Přečetl úvodní větu a pak četl dál:

„Odkazuji svého dostihového koně Emily Jane Kinlochové, vystupující pod jménem Emily Jane Coxová.“ Emily zalapala po dechu a vytřeštila oči. Byla tak dojatá, že se ani nezmohla na slzy.

Tobíáš četl dál: „Odkazuji kalich, který je obecně známý pod jménem Pohár krále Alfréda, svému příteli, hraběti Kinlochovi.“ V tu chvíli ztratil řeč On sám.

Tobíáš předčítal: „Ustanovuji Alexandra Kinlocha, svého nevlastního syna, vykonavatelem mé poslední vůle, aby jednal společně s vykonavatelem, již jmenovanými v mé poslední vůli, to jest s Oliverem Grantchesterem a s Robertem, hrabětem z Kinlochů.“

Patsy vztekla vstala a zeptala se: „Co to znamená, že bude Alexander vykonavatelem poslední vůle?“ Odpověděl jí On sám: „To znamená, že je Alexander povinen postarat se, aby byla poslední vůle řádně ověřena a zaregistrována, aby mohla nabýt platnost.“

„Znamená to snad, že ještě bude smět mluvit do záležitostí pivovaru?“

„Ano, dokud nebude poslední vůle prověřena a zaknihována.“

„To je nesmysl!“ Otočila se k právníkovi: „Oliver, řekněte, že to tak nejde.“

Grantchester s politováním prohlásil: „Pokud byl dodatek k poslední vůli řádně sepsán a Ivanův podpis ověřen svědky, je to skutečně tak, jak říká lord Kinloch.“

Tobíáš vstal, obešel místnost a listinu všem přítomným ukázal.

„Jak vidíte, dokument sepsal sir Ivan vlastní rukou,“ řekl.

„A co svědci? Kdo byli svědci, kde jsou?“ rozčilovala se Patsy, ještě než k ní listina doputovala.

Odpověděla maminka: „Svědky byli Wilfred, ošetřovatel, a naše služebná Lois. Byla jsem přítom, když podpis ověřovali. Všechno je tak, jak má být, Ivan byl velmi pečlivý.“

Patsy se nepřestávala dívat na listinu. „Neměl právo...“

„Samozřejmě, že k tomu měl právo,“ řekl On sám. „Alexander bude pracovat se mnou a s Oliverem Grantchesterem, uděláme vše pro to, aby se záležitosti tvého otce dobře urovnaly. Proč odmítáš uznat, že za existenci fungujícího pivovaru vděčíš Alexandrovi, panu Toolrightovi a paní Mordenové...“ Té se nepatrně uklonil. „Proč nechceš pochopit, že tvůj otec dobře věděl, co dělá, když se rozhodl důvěřovat Alexandrovi zdravému úsudku?“

„Přestaň,“ snažil jsem se ho zarazit.

„Alexandre, ty se nikdy nebráníš.“

„Nech to být.“

Potřásl odevzdaně hlavou.

Pomyslel jsem si, že na Ivanovu důvěřivost velké spolehnutí nebylo, věřil i Normanu Quornovi. Ale co, každé slovo, které pomůže trochu utlumit Patsyinu nepřátelský postoj, je dobré, uškodit nemůže.

Oliver se vrátil k prvnímu bodu, k přehledu situace. Dodatek k závěti už nahlas nezpochybňoval. Co si o něm myslel, nechal si pro sebe.

„Kůň ‚Golden Malt‘...“ začal.

„Poběží v dostihu Zlatý pohár krále Alfréda od soboty za týden,“ prohlásila Emily rozhodně.

Grantchester povytáhl obočí: „Zdá se, že nikdo neví, kde kůň je,“ řekl.

Surtees prkenně vstal a ukázal na mne. „On to ví,“ žaloval a zbytečně přitom křičel. „On to ví, přinutíte ho, ať vám to řekne!“

On sám řekl: „Jakmile bude závěť prověřena, bude kůň patřit Emily. Do té doby bude běhat v dostizích na základě rozhodnutí vykonavatelů poslední vůle.“

„Kůň patří pivovaru,“ vztekal se Surtees. „Alexander ho ukradl! Postarám se o to, aby šel za mříže.“

V tu chvíli s ním začal ztrácet trpělivost dokonce i Grantchester. Řekl: „Z tohoto hlediska je lhostejné, jestli kůň bude nakonec přičten paní Coxové nebo pivovaru, ať tak či tak, vykonavatelé mohou koni povolit start, protože jinak by hodnota zvířete mohla klesnout a vykonavatelé by se pak zodpovídali z toho, proč koně na dostihy neposlali. Pokud nás paní Coxová může ubezpečit, že kůň bude včas a podle všech pravidel v Cheltenhamu, my jako vykonavatelé poslední vůle sira Ivana, lord Kinloch, Alexander a já, ho v určenou dobu k dostihu přihlásíme,“ Výborně, pomyslel jsem si.

Surtees běsnil.

Emily pak sladkým hlasem všechny ubezpečila, že všechna pravidla řádně dodrží.

Surtees si sedl jako uhašená sopka, kouřící, připravená znovu vybuchnout.

Oliver důležitě postoupil dál. „Teď je zde otázka trofeje. Kde je pohár krále Alfréda?“ Nikdo neodpověděl.

Pak se nesměle ozvala maminka: „Ivan nikdy neposílal... totiž neposílal... na dostihy ten pravý pohár, bylo by to příliš riskantní. Nechal ale už před lety zhotovit celou řadu menších replik. Alespoň jedna nebo dvě ještě musely zbýt. Majitel vítěze dostihu dostává každoročně repliku.“

Desmond Finch si odkašlal, zabýskal brýlemi a ohlásil, že ví o dvou kopiích poháru, prý jsou ve vitríně v Ivanově kanceláři.

„Otázku trofeje jsme tedy vyřešili,“ prohlásil On sám vesele.

Patsy na něj však vzápětí vztekle vyštěkla: „Váš dokonalý Alexander pravý pohár ukradl. Donuťte ho, ať ho vrátí. Je mi ostatně jedno, co tvrdil otec, ten pohár patří pivovaru. Patří mně.“

On sám namítl zdvořile: „Jsem si jistý, že se nám zdaří tuto věc urovnat mimosoudně. Jistě souhlasíš, že by nebylo chytré, kdybychom vnitřní spory pivovaru prali jako špinavé prádlo na veřejnosti. Z toho důvodu tvůj otec také spolkl ty strašlivé finanční ztráty bez jediného slova. Jistě by si nepřál, abys z bláhové předpojatosti zahodila jmění, které tak pracně pro tebe shromáždil.“

Radši jsem se na Patsy nedíval. Její nenávisť ke mně jí zatemňovala mozek a tím i zdravý rozum. Musel jsem od ní v minulých letech vytrpět tolik urážek, že mi na pivovaru záleželo už jedině kvůli Ivanovi a jeho památce. Toužil jsem se vrátit do hor, skoro bolestně jsem po tom toužil.

Oliver Grantchester monotónním hlasem pokračoval v přednášce. Vykonavatelé musí učinit to, musí ono, musí kdeco. Protože strýc nic nenamítal, mlčel jsem taky.

Porada skončila, když Tobiáš odložil okousané párátka a omluvil se mamince s tím, že musí jít, aby stihl letadlo. Letěl na sobotu a neděli do Paříže.

Obrátil se ke mně. „Vracím se v pondělí a v kanceláři budu v úterý, pro případ, že by vás napadlo něco geniálního,“ řekl.

Patsy ho slyšela a zeptala se, co geniálního by mne mohlo napadnout.

„Třeba kde najít ty miliony ukradené z pivovaru,“ řekl a moudře předem vyvrátil její pohrdlivé námitky. „Vy, paní Benchmarková, byste se správně měla modlit, aby ho něco geniálního napadlo, protože ty ztracené miliony teď patří vám, copak to nechápete? Takže na shledanou.“ Žertovně mne poplácal po paži. „A nelezte na sloupy s vysokým napětím.“

Když odešel Tobáš, zeptal se mne Chris, co má dělat.

„Sledujte Surteese,“ řekl jsem. „Chci vědět, kde se pohybuje.“

Chris se podíval na svoje oblečení. „Ví, jak vypadám,“ namítl.

„Vyděte o dvě patra výš a zahněte doprava. Tam je můj pokoj. Vypůjčte si tam všechno, co potřebujete. Na prádelníku jsou peníze, ty si taky vezměte.“

Přikývl a tiše odešel. Odcházet ho viděla jen Emily. Najednou se ukázala po mém boku.

„Spíš s Christinou?“ Šla přímo k věci. „Zřejmě se znáte dobře.“

Málem jsem se nahlas rozesmál. „Nespím a nikdy s ní spát nebudu,“ řekl jsem s úsměvem.

„Nespustíš z tebe oči.“

„Jak se má Golden Malt?“ zeptal jsem se.

„Výborně. Ty jsi nemožný!“

„Neotravoval tě Surtees?“

Emily se po něm ohlédla. Stál na druhém konci pokoje, bavil se s Grantchesterem a píchal přitom zuřivě ukazováčkem do vzduchu. „Koně nenašel, a taky ho nenajde,“ řekla Emily. „Zajela jsem k Jimmymu Jenningsovi dvakrát, je tam klid. Dokonce bych řekla, že to tam koni dělá dobře, když jsem tam byla před dvěma dny, byl jako baletka.“

„Teď patří tobě.“

Zamžikala. „Tys věděl, co Ivan chystá?“

Přikývl jsem. „Řekl mi to.“

„Měla jsem ho ráda.“

Najednou mi přišlo, že ji musím obejmout. Přitiskla se ke mně.

„Jimmy mi ukázal ten tvůj obraz žokeje,“ řekla. „Prý mu dodává odvalu.“

Mlčky jsem ji políbil na vlasy. Slova byla zbytečná. Klidně, vyrovnaně ode mne odstoupila a šla utěšovat moji maminku.

Postupně se všichni zbývající hosté vytrousili. On sám (usmíval se od ucha k uchu) mne poplácal po rameni a sdělil mi, že se ještě deset dní zdrží ve svém domě v Londýně a že se určitě chystá na cheltenhamské dostihy. Políbil maminku něžně na tvář a řekl: „Moje milá, drahá Vivien.“

Emily mi na rozloučenou zamávala. Odešel protivný Desmond Finch, rozloučila se s námi Margaret Mordenová. Oliver Grantchester důležitě zavřel aktovku.

Chris Young seběhl ze schodů, proklouzl kolem otevřených dveří salonu a rychle vyšel hlavním vchodem z domu.

„Kdo to byl?“ zeptala se maminka a dívala se bez jediného stínu podezření za člověkem s krátkými světlými vlasy, ve volné bundě, v džínách s vyhrnutými nohavicemi, v teniskách (byly o číslo větší). Rychle zmizel z dohledu.

„Asi někdo od té firmy,“ řekl jsem.

Maminku to přestalo zajímat. „Mluvil jsi s Connie Hallovou ze sousedního domu?“ zeptala se.

„Ano, mluvil.“

Tvářila se sklesle. „Patsy mi řekla, co jí vyprávěla o Ivanovi, jak prohledával pytle s odpadky.“

To bylo Patsy podobné. „Paní Hallová ti nechtěla přidělovat starosti.“

Maminka řekla nešťastně: „Myslím, že to Patsy šla vykládat do kuchyně Lois.“

Rozhlédl jsem se po místnosti. Byli tam Surtees, Xenie a Grantchester, ale Patsy ne, zmizela.

„Pojďme tedy dolů,“ navrhl jsem a vedl maminku po schodech. Lois dole vrtěla hlavou a byla celá naježená pohoršením nad tím, že by si kdo mohl dovolit její práci kritizovat. Edna stála vedle ní a přikyvovala.

Lidé od firmy s obcerstvením měli roztahané věci po celé velké místnosti a právě všechno sklízeli a balili. Protáhl jsem se mezi nimi a maminka za mnou. Došli jsme k Patsy v okamžiku, kdy se Lois uraženě obhajovala: „... samozřejmě, že jsem tu krabici vyhodila,“ řekla rozhořčeně. „Jestli snad chcete tvrdit, že dostal infarkt kvůli pitomý krabici od kapesníků a že za to můžu já... tak... tak se poradím se svým právníkem.“

Pohodila vzdorně hlavou. Všichni jsme samozřejmě věděli, že žádného právníka nemá. Dokonce i Patsy však měla tolik rozumu, aby to neřekla nahlas.

Maminka, unavená a zmožená, Lois utěšovala: „Samozřejmě, že za to nemůžete, Lois.“ Otočila se k

odchodu. „Alexandře, myslím, že půjdu na chvíli do svého pokoje. Mohl bys mi prosím donést čaj?“
„Samozřejmě.“

„Patsy...“ maminka chvíli váhala. „Moje zlatá, moc ti děkuji, všechno jsi zařídila skvěle, nikdy bych to sama nedokázala zvládnout. Ivan by z tebe měl radost.“

Pomalou, celá skleslá vyšla z kuchyně. Patsy musela všechno pokazit. Ze zvyku se na mne ošklivě, nevraživě podívala. „Tak to řekni, řekni to, řekni, že bys to dokázal zařídit líp.“

„Ne, nedokázal. Byl to opravdu velmi hezký pohřeb a všechno bylo perfektní, maminka má pravdu, Ivan by na tebe byl hrdý.“ Myslel jsem to vážně, ale ona mi nevěřila.

Chystala se k odchodu, ale ještě na mne přes rameno štěkla:

„Obejdu se bez tvé ironie.“ Edna mi poklepala na rameno a řekla vlídně: „Jděte si nahoru, já ten čaj lady Westeringové donesu.“

Lois, která se ještě pořád dostatečně nevyzula, mlátila hrnci. Vyhlédla si ji původně Patsy, a Lois taky Patsy sloužila jako donašeč, hlásila jí, kdy přicházím a kdy odcházím, ale nakonec zjistila, že Patsyina roztomilost a původ o její skutečné povaze mnoho nevypovídají.

Šel jsem za ní nahoru do přízemí, kde se maminka právě u dveří loučila s Oliverem Grantchesterem. Pak se odporoučeli i Patsy, Surtees a Xenie.

Kolem domu zvolna projížděl taxík. Chris se směrem k nám neohlédl, ale já ho z profilu snadno poznal. Kdybych já měl sledovat Surteese, nevěděl bych ani jak začít. Když se ale na někoho pověsil Chris, zřídka sledovaného ztratil. Od té bitky na Emilyině dvoře se Surteese nepustil.

Šel jsem do mamčinu obývacího pokoje. Přišla tam za mnou. Edna jí donesla čaj. Když odešla, nalil jsem mamince šálek a vymačkal do něho citron, jak to měla ráda, a podal jí ho. Drobná, křehká paní, vyčerpaná, sotva schopná slova.

To, co jsem potřeboval vědět, mi však řekla bez ptaní.

„Já vím, že se nemůžeš dočkat, aby ses dozvěděl, co bylo napsáno na té proklaté krabici. Vážně si myslíš, že si Ivan zoufal, když ji nemohl najít? Je to hrozné pomyšlení. Tu krabici jsem mohla jít hledat já, jen kdyby mně o tom řekl. My se ale políbili na dobrou noc... a o té krabici neřekl ani slovo. Určitě na ni v tu chvíli ani nepomyslel. Bylo mu ten den o tolik líp, byl mnohem klidnější... říkal, že se spoléhá na tebe... Byl to opravdu šťastný večer...“

„Ano.“

„Connie Hallová mi řekla teprve dnes, jak našla Ivana na ulici.“

„Nechtěla ti dělat těžkou hlavu.“

Napila se čaje a pak zvolna, skoro neochotně začala vyprávět:

„To, co bylo napsané na té krabici... psala jsem to já.“

„Moje drahá maminko...“

„Jenže já si nepamatuju, co to bylo. Pustila jsem to z hlavy. Kdybych tušila...“

Třásla se tak, že sotva udržela hrníček. Vzal jsem jí ho z ruky a klekl si vedle ní.

„Je mi hrozně líto, že jsem nebyl tady.“

Čekal jsem, až krutý záchvat zármutku pomine. Po čtyřech dnech už jsem věděl, že ji prostoupí jako bouře, celou ji rozechvěje, a že pak bouře ustoupí prostému, hlubokému smutku.

„Někdo telefonoval... nějaká paní, chtěla mluvit s Ivanem, ale on byl právě v koupelně, aspoň myslím, a tak jsem té paní slíbila, že jí Ivan zavolá, až bude moct. No a víš přece, že u telefonu nikdy není notes, tak jsem její číslo napsala na dno krabice od kapesníků, jak dělával Ivan, a řekla jsem mu to... jenže...“

Snažila se rozpomenout. Potřásla hlavou. „Nepřipadalo mi to důležité.“

„Petrně to nebylo důležité.“

„Když to ale šel hledat až na ulici...“

„Tak... kdy volala ta paní? Asi v kolik hodin?“

Zamyslela se. „Volala ráno, když se Ivan oblékal. Pak se jí pokoušel volat, ale nebrala to. Asi někam šla.“

„Lois uklízela?“

„Ano. Chodí v sobotu dopoledne jen trochu poklidit.“ Napila se čaje a přemýšlela. „Vím jenom, že jsem na tu krabici nenapsala nic víc, než telefonní číslo.“

„Ty nemáš vůbec tušení, kdo to mohl být?“

Zamračila se. „Vím, že se nechtěla představit.“ Chvíli bylo ticho. Pak se na něco rozpomněla: „Říkala něco o Leicestershiru!“

„O Leicestershiru?“

„Mám dojem, že ano.“

Leicestershire byl spojený jedině s Normanem Quornem a cokoli se týkalo Normana Quorna, Ivana

nepochybně zajímalo.

„Nemohla to náhodou být sestra Normana Quorna?“ zeptal jsem se opatrně. „Víš ta, se kterou jsme se setkali na prosektuře v Leicestershiru.“

„Chudák paní, tak usedavě plakala!“

Však taky chvíli předtím viděla hodně ošklivé věci, pomyslel jsem si, i mně se z toho dělalo zle. „Co myslíš, nemohla to být ona?“

„Nevím.“

„Na její jméno si nevzpomeneš?“

Tvářila se bezmocně. „Ne, nevzpomenu.“

Měl jsem pocit, že jsem jméno Quornovy sestry vůbec neslyšel, ale možná jsem se mýlil, asi nás představili. Možná, že si na ni Ivan vzpomněl, až když šel spát, vzpomněl si, že jí chtěl ještě zavolat, nemohl najít telefonní číslo... šel hledat tu krabici... a přitom ho napadlo něco, co ho tak rozčílilo. Jak najít Quornovu sestru, když ani nevím, jak se jmenuje?

Zavola jsem do pivovaru.

Nic. Ani nevěděli, že vůbec sestru měl.

Komu ještě zavolat?

Našel jsem si v seznamu číslo (bylo taky napsané na krabici, ale tu vyhodili už dávno) a zavola na policii, chtěl jsem mluvit s vrchním inspektorem Reynoldsem. Prý není ve službě. Ne, telefonní číslo domů mi dát nemohou. Prý ať zavolám ráno.

Vyhledal jsem číslo prosekury a zkusil to tam. Věděli jen jméno pohřební služby, která ostatky Normana Quorna převzala. Zavola jsem na pohřební službu a zeptal se, kdo zařizoval zpopelnění a kdo platil pohřeb. Sir Ivan Westering prý zaplatil všechny výlohy šekem.

To byl celý on.

12

Vrchního inspektora Reynoldse jsem zastihl hned ráno. Zamručel do telefonu, že mi zavolá za deset minut. Za deset minut zavola a řekl mi všechno, co bylo třeba.

Sestra Normana Quorna je paní Audrey Newtonová, vdova, a bydlí v čísle čtyři na Minton Terrace ve vesnici Bloxham v Oxfordshiru. Ještě mi nadiktoval telefonní číslo.

Z hloubi srdce jsem mu poděkoval. Řekl, abych mu dal vědět, pokud se dozvím něco, co by si měl do svého spisu doplnit.

„Jako třeba kde vlastně Norman Quorn zemřel?“

„Přesně to jsem měl na mysli.“ Slíbil jsem mu, že se ozvu.

Pak jsem paní Audrey Newtonové zavola mobilním telefonem (z domu na Park Crescentu jsem pro jistotu vždy volal mobilem). Paní Newtonovou jsem zastihl doma. Připustila že ano, telefonovala siru Westeringovi, bude to už skoro týden, chtěla s ním mluvit, ale on jí pak nezavola. Ani prý se nedivila, že s ní nechce mluvit. Ale když byl tak nesmírně laskavý, že zaplatil kremaci, a když si všechno rozmyslela, a protože její bratr už žádné nepříjemnosti mít nemůže, chudák, rozhodla se, že chce siru Ivanovi předat něco, co si u ní Norman schoval.

„Co je to něco?“ zeptal jsem se.

„Takový kus papíru, je to vlastně takový seznam, hodně krátký.“

Norman ho ale považoval za důležitý.“

Zatajil se mi dech. Odkáslal jsem si a zeptal se jí, jestli by nebyla ochotná tu listinu předat mně.

Po krátké odmlce řekla: „Dám ji lady Westeringové, byla na mě hrozně hodná, myslím ten den, co jsme museli Normana identifikovat.“

Při té vzpomínce se jí třásl hlas.

Slíbil jsem jí, že k ní lady Westeringovou přivezu, a poprosil, aby mi řekla, jak se k ní jede.

Mamince se nikam nechtělo.

„Prosím,“ řekl jsem. „Ostatně ta projížďka ti jen prospěje.“ Vyrázili jsme Ivanovým vozem na severozápad od Londýna a dojeli do velké vesnice, skoro města, kousek od moderního, živého Banbury.

Ulice Minton Terrace byla lemovaná malými domečky s doškovými střechami. Dveře u čísla čtyři nám otevřela baculatá paní, se kterou jsme se setkali na prosektuře.

Pozvala nás dál. Byla nesvá. Prostřela na stůl malé háčkové dečky a připravila pro nás skleničky na sherry a talíř malých koláčů. Dečky byly cítit prostředkem proti molům.

Audrey Newtonová, prostá, poctivá paní, se za bratra, kterého celá léta obdivovala, styděla. Dost dlouho jsme popíjeli sherry a jedli koláče, než se odhodlala nejen mamince předat listinu, ale i vysvětlení, jak k ní přišla.

„Byla jsem na několik dní na návštěvě u bratra ve Wantage. Občas jsme takhle spolu sami dva trávili čas. Bratr samozřejmě nebyl ženatý. No nic. Chystal se tehdy na dovolenou, a já už byla připravená, že půjdu na autobus a pojedu domů.“

Odmíčkla se. Kývali jsme hlavou, že rozumíme.

„Sám chtěl jet taxíkem do Didcotu na nádraží, ale pak pro něho najednou přijel někdo z pivovaru. Oba jsme náhodou stáli nahoře v chodbě u okna a viděli jsme to auto přijíždět před branku.“

Zamračila se. „Norman z toho neměl radost. Vlastně je to divné, ale když si to teď vybavuju, jako by měl strach, ale tehdy mi to tak nepřišlo. Pivovar byl přece celý jeho život.“

Taky jeho smrt, pomyslel jsem si.

„Norman řekl, že bude muset jít,“ pokračovala ve vyprávění. „No a pak najednou vytáhl z vnitřní kapsy saka tu obálku – zahlídla jsem, že tam měl taky cestovní pas, jel na dovolenou do Španělska – strčil mi ji do ruky a řekl mi, ať si ji nechám u sebe, dokud mi neřekne. Samozřejmě se už neozval. Na tu obálku jsem si vzpomněla teprve, když jsem po jeho smrti vyklízela jeho byt.“

Napadlo mě, co v ní asi je. Když jsem se vrátila domů, obálku jsem otevřela a našla tam ten seznam.

Napadlo mě, jestli to třeba nemá něco společného s pivovarem... že bych to asi měla předat siru Ivanovi, když na mne byl tak hodný a všechno hradil, přestože to vůbec nemusel dělat, když člověk uváží, o kolik peněz ho Norman připravil. Pořád tomu nějak nemůžu uvěřit.“

Snažil jsem se orientovat v záplavě slov.

„Vy jste tu obálku odnesla domů?...“

„Ano. Norman řekl, ať si vezmu ten taxík, co objednal, a dal mi na něj peníze, abych se dostala domů. Byl tak štědrý, tak mi všechno usnadňoval, kdyby ještě žil, nikdy bych mu nechtěla způsobit nepříjemnost.“

„O tom nepochybujeme, paní Newtonová,“ řekl jsem. „Takže vy jste tu obálku otevřela teprve minulý týden?“

„Ano, to souhlasí.“

„Zavolala jste siru Ivanovi...“

„Jenže on hned nemohl k telefonu.“

„Ten seznam tedy ještě máte.“

Přešla k příborníku a vyndala z jedné zásuvky obálku.

„Doufám, že dělám dobře,“ řekla a předala obálku mamince. „Ten člověk z pivovaru mi telefonoval sotva před hodinou a ptal se, jestli si u mě Norman něco neschoval, a já mu řekla, že jen takový krátký seznam, nic zvláštního. Ten člověk řekl, že si pro to odpoledne někoho pošle.“

Podíval jsem se na hodinky, bylo dvanáct hodin, poledne.

Zeptal jsem se maminky: „Řeklas někomu, že sem jedeme?“

„Jenom Lois.“ Divila se, proč se ptám. „Řekla jsem jí, že jedeme navštívit jednu paní v Bloxhamu a že nemusí vařit oběd.“

Zadíval jsem se na ni a na Audrey Newtonovou. Ani jedna, ani druhá neměly nejmenší tušení, jaké důsledky to, co někomu sdělily, může mít.

Obrátil jsem se k paní Newtonové. „V pivovaru mi řekli, že nevědí, jak se jmenujete. Prý vůbec nevěděli, že Norman Quorn sestru má.“

Zatvářila se překvapeně. „Ale oni mě tam přece znají, Norman mne občas bral na večírky ředitelů oddělení. Byla jsem na něj tuze pyšná, když ho jmenovali ředitelem finančního.“

„Kdo vám dnes volal z pivovaru?“

„Desmond Finch.“ Zamračila se. „Nikdy jsem ho neměla v lásce. I kdyby si mne nikdo jiný nepamatoval, ten mne zná určitě.“

Vzal jsem obálku mamince z ruky a vytáhl z ní listinu. Jak správně Audrey Newtonová říkala, byl to krátký seznam. Byly tam dva sloupce šesti čísel a pak sloupec šesti jmen osob a firem. Vrátil jsem seznam do obálky a držel ji v ruce.

Nastalo ticho. Připadalo mi dlouhé. Snažil jsem se rychle myslet.

Pak jsem se obrátil k Audrey Newtonové. „Myslím, že by byl výborný nápad, kdybyste se sebrala a odjela na několik dní k moři.“ Mamince jsem řekl: „Bylo by přímo vynikající, kdybys jela s paní Newtonovou, neuškodí ti vypadnout z domu na Park Crescentu, pryč od smutku.“

Maminka se tvářila ohromeně. „Ale já nikam nechci.“

„Skoro nikdy od tebe nic nežádám,“ řekl jsem. „A o tohle bych tě taky nežádal, kdyby na tom tolik nezáleželo.“ Audrey Newtonové jsem řekl: „Zaplatím vám super hotel, jestli si teď hned nahoře zabalíte věci na několik dní.“

„Ale takhle najednou...“ bránila se.

„Nečekaná dobrodružství bývají nejhezčí, nemyslíte?“

Zasmála se skoro jako mladé děvče, a potěšeně i vzrušeně odešla nahoru, z doslechu.

„Prosím tě, o co vlastně jde?“ zeptala se maminka.

„O tvoje bezpečí. Maminko, prosím, poslechni.“

„Nemám nic na sebe.“

„Něco ti koupím.“

„Ty jsi vážně blázen, Alexandře.“

„Což je dobře,“ přikývl jsem.

Vzal jsem mobil a namačkal číslo Chrisova operátoru. Nahrál jsem vzkaz: „Tady je Al. Ihned mi zavolejte.“

Za necelých třicet vteřin už mi mobil zabzučel. „Tady je Chris.“

„Kde jste?“

„Před barákem u Surteese.“

„Je doma?“

„Viděl jsem ho před pěti minutama, přecházel tady a obcházel koně.“

„Dobře. Mohli by Young a Uttley zařídit elegantní odvoz?“

„Jasně.“

„Chce to šoférskou čepici a pěkný auto, pro dámy.“

„Odkud a kdy se jede?“

„Nejpozději před pěti minutami. Nechte Surteese plavat a pošlete řidiče do stájí Emily Coxové v

Lambournu. Sejdeme se tam.“

„Spěchá to?“

„Spěchá.“

„Už jedu.“

Maminka bezmocně zamávala rukama. „Co a proč spěchá?“

„Nemáš náhodou zavírací špendlík?“

Poplašeně se na mne podívala.

„Nemáš?“ opakoval jsem. „Vždycky přece míváš, v takovém malém šití.“

Zahrabala v kabelce a vytáhla z ní malé cestovní šití, které s sebou ze zvyku všude nosila. Mlčky šití otevřela a podala mi z něj malý zavírací špendlík.

Měl jsem jako obvykle pod svetrem košili. Strčil jsem si Quornovu obálku do kapsy košile a pro jistotu, aby nevypadla, jsem ji přišpendlil. Pak jsem si zase svetr stáhl.

„Nemáš nějaký papír, něco, na co bych mohl kreslit?“ Měla v kabelce dopis od přítelkyně. Vzal jsem obálku, rozlepil ji a rozložil, a pak jsem mamčiným perem na vnitřní, čistou stranu obálky nakreslil devět tváří, které jsem si pamatoval, včetně tváří Desmonda Finche, Patsy, Surteese i Tobiáše. V tu chvíli už scházela rozzářená Audrey Newtonová ze schodů, s kuffíkem v ruce.

Ukázal jsem jí kresby tváří. „Ten člověk, který přišel pro vašeho bratra, když se chystal na dovolenou, byl to jeden z těch, co tu mám?“

Pozorně se na kresby zadívala a vůbec se nedivila, cože to od ní chci. Pak rozhodně ukázala: „Byl to tenhle.“

„Jste si jistá?“

„Naprosto.“

„Tak jedeme.“

Audrey Newtonova pozamykala dům. Vyjeli jsme na Lambourn.

„Proč jedeme do Lambournu?“ zeptala se maminka.

„Musím si promluvit s Emily.“

„Proč jí nezavoláš?“

„Telefon má uši.“

Bylo páteční poledne. Pokud Emily odjela na dostihy, bude to složitější. Emily však byla doma, seděla v kanceláři a vyřizovala se sekretářkou úřednosti.

Řekla, že už ji nic nedokáže vyvést z míry. Dovolila mi, abych uvařil oběd a nachystal víno pro nečekané hosty, ale zcela rezolutně odmítla s nimi odjet, odmítla útěk do Egypta. Prý není Mojžíš.

Přemluvil jsem ji, aby se mnou odešla do obývacího pokoje, kde jsem jí naplno vysvětlil, v jak nebezpečné situaci se nacházíme.

„Přeháníš,“ namítala.

„Doufám, že ano.“

„Ostatně já se nebojím.“

„Já ano,“ řekl jsem.

Nechápavě se na mne zadívala.

„Em, kdyby ti teď někdo stál za zády a držel ti nůž na krku, kdyby vyhrožoval, že se musím okamžitě zastřelit, jinak že tě podřízne, tak...“ zaváhal jsem.

„Tak co?“

Odpověděl jsem suše: „Tak bych se zastřelil.“

Po dlouhé odmlce namítl: „K takovým krajnostem nedojde.“

„Em, já tě prosím!“

„A co koně?“

„Tvůj hlavní stájník má jistě doma telefon. Můžeš mu volat.“

„Odkud?“

„To ještě nevím,“ řekl jsem. „Ať už je to však kdekoli, volej prosím mobilem.“

„Je to všechno bláznivé.“

„Nejradši bych byl ve Skotsku, nejradši bych maloval, ale jsem tady. Snažím se přejít přes propast, kterou jako by nikdo neviděl.“

Chci mít jistotu, že jsi v bezpečí.“

„Ale, proč jsi to právě ty...“

Ano, proč právě já.

Podobné nářky znějí už celé věky.

Proč právě mně záleží na tom, co je dobro a co zlo?

Proč se policisté stávají policisty?

Emily vyšla z pokoje. Stál jsem před obrazem, který jsem jí kdysi dal, a díval se na něj. Skutečným obsahem obrazu nebyl golf v deštivém počasí, ale vytrvalost lidského ducha.

Po chvíli jsem odšpendlil obálku od Quorna z kapsy košile. Sundal jsem obraz ze zdi a zasunul obálku zezadu mezi blindrámy a plátno v levém rohu, držela tam pevně a nebylo ji vidět.

Znovu jsem obraz zavěsil na zeď a šel se do kuchyně podívat, jak to vypadá s obědem.

Ne že by si maminka s paní Audrey Newtonovou padly na první pohled do oka, ale vyprávěly si spolu hezky a zdvořile o tom, jak množit muškáty. Ten rozhovor mi připadal neskutečný, sám jako bych byl z jiné planety. Lidé z pivovaru mohli vtrhnout do domu v Bloxhamu každou chvíli. Audrey vyprávěla, jak ošetřovat sazenice ve skleníkovém prostředí, jak a do čeho se mají sázet.

Na dvůr vjelo velké auto i zastavilo pod oknem kuchyně. Řidič v tmavém obleku s šoféřskou čepicí s lesklým štítkem, na rukách černé kožené rukavice, vystoupil z vozu a zadíval se tázavě na dům. Vyšel jsem k němu.

„Kam se jede?“ zeptal se..

„Třeba do Torbay. Najděte nějaký dobrý hotel s hezkou vyhlídkou na moře. Ať si to užijí.“

„Kdo oni?“

„Moje matka, moje žena a sestra toho člověka, který zpronevěřil v pivovare všechny peníze. Potřebuju, abyste je schoval.“

„Před Surteesem?“

„A před dalšími násilníky.“

„Vaše matka a žena by mě mohly poznat.“

„Bez paruky, bez rtěnky, bez tělky, vysokých podpatků a volánků vás nepoznají.“

Chris Young se ušklíbl. „Zavolám, jakmile je někde uložím.“

„Jak se dnes jmenujete?“ zeptal jsem se.

„Uttley.“

Když jsem se vrátil do kuchyně, mluvila právě Emily se svým hlavním stájníkem, v ruce obložený chleba, který si připravila.

„Odjíždím na sobotu a neděli... Ne, zavolám vám...“ Pak následovaly instrukce co a jak s koňmi.

„Severance běží zítra ve Fontwellu. Ještě promluvím s majiteli. Nezapomeňte s ním poslat dres...“

Doplnila pokyny o další podrobnosti a zavěsila. Nebyla klidná, nebyla ráda.

„Moje milé,“ řekl jsem lehkým tónem a zadíval se na všechny tři ženy, „hledte si to hezky užít.“

Maminka se zeptala: „Proč vlastně odjíždíme? Já tomu všemu nerozumím.“

„Hm... Emily ví, o co jde. V zásadě jde o to, aby se nikdo nestal rukojmím. Když někdo má rukojmí, má silnou zbraň. Kdyby se kterákoli z vás stala rukojmím, mohlo by se stát, že bych udělal něco, co udělat

nechci. Proto chci, abyste byly z dohledu a v bezpečí. Možná, že se vám to zdá trochu divadelní a přehnané, ale je lepší něco trochu přehnat, než pozdě litovat. Takže si to dobře užijte... a moc vás prosím, neříkejte nikomu, kde jste, a pokud byste musely za každou cenu telefonovat, prosím použijte Emilyin mobil. Emily se svým hlavním stájníkem bude taky ve spojení mobilem. Být rukojmí není legrace.“ „Mohli by člověka podříznout,“ řekla Emily lehce a ukusovala přitom ze sendviče. Obě ostatní ženy se na ni vyděšeně podívaly. Emilyin výrok zapůsobil.

„Na jak dlouho odjíždíme?“ zeptala se maminka.

„Tak do pondělka, do úterka.“

Nebo taky do středy či čtvrtka. Neměl jsem tušení do kdy.

Objal jsem maminku na rozloučenou, políbil Emily a stiskl srdečně měkkou dlaň Audrey Newtonové.

„Řidič se jmenuje Uttley,“ dodal jsem.

„Říkejte mi C. Y.,“ řekl Chris a mrkl na mne. Pak v dobré náladě s dámami odjel.

Seděl jsem v Ivanově voze na parkovišti obchodního centra a snažil se telefonicky dosáhnout Margaret Mordenovou.

V sekretariátu mi sdělili, že má poradu a že jí nelze vyvolat, ani když jde o něco naléhavého, protože se porada koná mimo město. Prý bude dosažitelná až v pondělí, a i pak prý bude mít celý den porady a schůzky.

Děkuju.

Od Tobíáše jsem věděl, že je v Paříži a že se vrátí do kanceláře až v úterý.

Nemám rád soboty a neděle, hlavně sobotní a nedělní program těch druhých. V mém životě se sváteční dny od všedních nelišily, plynuly jeden po druhém, práci jsem nemohl přerušovat. Chvilí jsem byl nerozhodný, uvažoval jsem jak dál. Vtom mi u ruky zazvonil mobil.

K mému překvapení volal On sám.

„Kde jsi?“ zeptal se.

„Sedím ve voze, boží vědí kde, já ne.“

„A co maminka?“

„Odjela s přáteli na prodloužený víkend.“

„Jestli jsi osamělý, přijed’ na skleničku.“

„Myslíš do Londýna?“

„Samozřejmě, že do Londýna.“

„Bude mi to trvat asi hodinu, než k tobě dojedu.“

Jel jsem na Chesham Place, k londýnské rezidenci Kinlochů, a zaparkoval u parkovacích hodin.

On sám už měl nachystanou dobrou sladovou whisky, a to bylo neklamné znamení, že je v dobrém rozpoložení.

Štědře mi nalil. „Hezký pohřeb,“ poznamenal spokojeně.

„Ivanovi by se to líbilo.“

„Ano.“

Dlouho bylo ticho. Pak řekl: „Na co myslíš, Ale?“ Hned jsem neodpověděl. „No tak, Alexandře, znám ty tvoje odmlky, spust’ co se děje?“

„Já...“ snažil jsem se vymyslet vhodný příměr. „Představ si vysokou zeď, podle které vedou po obou stranách do velké dálky stezky. Já jsem na jedné straně té zdi a Patsy s dalšími na druhé. Všichni jdeme stejným směrem a hledáme poklad. Já na ty druhé nevidím, nevím, co dělají, a oni nevědí, co dělám já. Stezka po obou stranách zdi je špatně schůdná, samý výmol, a člověk snadno šlápne vedle.“

Zamračeně poslouchal.

Pokračoval jsem: „Včera po pohřbu mi řekla paní Connie Hallová, Ivanova sousedka, že v noci před smrtí byl Ivan velice rozrušený, protože nemohl najít krabici od papírových kapesníků, na které měl na dně napsané telefonní číslo. Krabici najít nemohl, protože už ji vyhodili. Paní Hallová vyprávěla tutéž historku Patsy, a tak k tomu došlo. Teď jdeme s Patsy každý na jedné straně zdi, po společném startu.“ Odmlčel jsem se. „Maminka mi řekla, že to telefonní číslo na krabici napsala ona, a že mělo něco společného s Leicestershirem. Na ten telefonát po Ivanově smrti zcela zapomněla a vybavil se jí až včera. Žena, se kterou jsme se setkali v Leicestershiru, byla sestra Normana Quorna, jenže my nevěděli, jak se jmenuje. Zavola jsem do pivovaru a zeptal se na ni, a to byla velká chyba, pitomost.“

„Jak to, Ale? Proč to byla pitomost?“

„Protože jsem tím spustil někde poplach.“

„Jaký poplach?“

„Někdo si položil otázku, proč sháním tak najednou sestru Normana Quorna a její telefonní číslo? Věřím,

že na Patsyině straně zdi rázem vznikly nejrůznější dohady.“

On sám mlčky poslouchal.

Pokračoval jsem: „Dnes ráno jsem si zjistil adresu Quornovy sestry na policii v Leicestershiru. Protože mi Hornova sestra řekla, že jí bratr dal do úschovy nějakou listinu, kterou chtěla předat siru Ivanovi, a že je ochotná listinu vydat mamince, vzal jsem maminku a odvezl ji za ní. Listinu mamince dala.“ Napil jsem se whisky. „Tuším, že na druhé straně zdi se někdo rozhodl, že by neškodilo zeptat se Quornovy sestry, jestli si u ní něco neschoval, než odjel na dovolenou. Tuším, že řekla že ano, ale že to není nic zvláštního, jen takový krátký seznam.“

„Jaký seznam?“

„Myslím, že to je mapa ostrova pokladů. Myslím, že bez té mapy poklad nikdo nenajde.“

„Takže – tady, na téhle straně zdi jsem já, na druhé oni a nejspíš už vědí, že tu listinu mám. Pokud chceš vědět, co mi dělá starosti, pak tedy to, jak ten poklad najít bez úrazu.“

„Alexandře...“

„Vědí, že umím věci dobře schovat. Začalo to jílcem.“

„Za to se ti omlouvám. Chci říct lituju, že jsme o tom s Ivanem mluvili před Patsy.“

„Už se stalo.“

„Schovals tu listinu?“

„Více méně.“

„Jestli ti správně rozumím, ty si myslíš, že ta listina může postačit k tomu, aby se našly peníze ukradené v pivovaru?“

„Je to možné.“

„Ale přece... Patsy ty peníze přece potřebuje, pokud chce, aby se pivovar zase vzpamatoval.“

„Potíž je v tom,“ povzdechl jsem si, „že pivovar se postaví na nohy i bez těch peněz, částečně taky díky mým zásahům. Pokladna se zvolna naplní, penzisti zase budou dostávat důchody, chudé vdovy budou mít na máslo a v pivovaru budou moci znovu přijmout propuštěné zaměstnance. Podnik bude znovu vzkvétat. Nemůžeme ale s jistotou vědět, jestli Patsy nebo někdo jiný, kdo ty peníze najde, je skutečně použije na splacení dluhů.“

On sám se zatvářil zděšeně.

„Po dvou, po třech letech rozkvětu by teoreticky bylo možné pivovar vytunelovat znovu.“

„Alexandře!“

„Tím by pivovar skončil, protože podruhé by se už věřitelé umluvit nedali, to by bylo příliš.“

„Přece si nemyslíš, že by Patsy mohla být tak křivá!“

„Patsy možná ne, ale co Surtees? Lidi jsou hloupí, dokážou zabít slepici, která snáší zlatá vejíčka.“

„Má na to Surtees vůbec hlavu?“

„Je dost hloupý na to, aby si myslel, že mu druhé vytunelování projde.“

„Ale Patsy! To se mi nechce věřit!“

Laskavost mého strýce výrazně snižovala jeho vnímání hříchu.

Řekl jsem: „Patsy má pomocníky, umí to s lidmi, jdou za ní jako ovce. Lidi jako Desmond Finch, Oliver Grantchester a další se jí snaží zavděčit. I Lois, uklízečka v domě na Park Crescentu. Patsy jí to místo opatřila a ona jí zachovává věrnost, teprve včera začala chápat, že se za vši tou roztomilostí skrývá břit. Jenže Lois donášá Patsy ze zvyku dál a donášet nejspíš, aspoň nějaký čas, ještě bude. Proto si myslím, že udělám dobře, když se teď do Ivanova domu vracet nebudu.“

On sám řekl nechápavě: „Ale Patsy přece musí vědět, že ti jde o to, abys pivovaru pomohl.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Je proti mně zaujatá už dvanáct let, celou tu dobu se bojím, že ji u Ivana vyšachuju. Teď už se sice bát nemusí, ale určitě věří svým našeptávačům, kteří ji přesvědčují, že se snažím peníze najít s tím, že si je pak nechám a někam je schovám.“

„To snad ne!“

„Proč ne? Vykládá každému na potkání, že jsem ukradl pohár krále Alfréda. Vlastně nevím, jestli tomu sama věří. Jsem ale přesvědčený, že si nechala namluvit, že mi jde o ty peníze.“

„Kdo by jí to namluvil?“

„Ten, kdo po těch penězích sám jde, a kdo chce odvést její pozornost na mne. Odvést pozornost, to je ono, tak to dělají kouzelníci... Dívejte se na moji pravou ruku a levačkou vám otočím náprsní tašku.“

„Proč jí to takhle nevysvětlíš? Proč to nechceš aspoň zkusit?“

Usmál jsem se. „Včera jsem ji pochválil, ocenil jsem, jak perfektně zařídila pohřeb a pak to pohoštění. Bez uvažování to vzala jako ironii. V jejích očích jsem padouch, takže ať udělám, co udělám, je to podezřelé.“

Pokřčil jsem rameny. „Nic si z toho nedělej, já už si na to zvykl. Teď mi to však hodně komplikuje život.“

„Je pitomá.“

„Ona si to o sobě nemyslí.“

Nalil mi další whisky.

„Opiješ mě,“ namítl jsem.

„James tvrdí, že to je jediný způsob, jak nad tebou vyhrát v golfu.“

Nehráli jsme golf, a já usoudil, že bych si měl zachovat jasnou hlavu.

Odmítl jsem strýcovu nabídku, abych u něho přespal, a zakotvil jsem raději v jednom z malých hotelů pro turisty zvědavé na Londýn. K večeři jsem snědl hamburger a pak jsem se v jasném světle poflakoval mezi mladými turisty z Evropy. Nikde žádní ďáblové. Mezi mladými lidmi s ruksaky jsem si najednou připadal starý.

Měl jsem s sebou mobil. Sedl jsem si vedle kašny s bronzovými lvy na Trafalgar Square a zavolał Chrise.

„Už jsem doma,“ řekl. „Moji zákazníci mají krásnou vyhlídku na moře v jednom hotelu v Paingtonu, v Devonu.“

„V kterém hotelu?“

„Jmenuje se Redcliffe. Vaše matka odmítla Imperiál v Torquay, protože tam jednou byla se sirem Ivanem. Redcliff je odtamtud jen asi pět kilometrů směrem na Torbay. Všechny tři se mi zdály spokojené. Chystaly se na nákup.“

„Maminka nemá kufr.“

„Jo, to vím. No nic. Co myslíte, že jsem pak podnikl? Pokud si myslíte, že jsem jel hlídat Surteese, tak se pletete, to je nanic. To se spíš vyplatí hledat ty násilníky.“

V boxerských klubech prý nic neobjevil. A jestli prý tuším, kolik vůbec takových klubů v jihovýchodní Anglii je? Lituju, nevím, odpověděl jsem.

„Když se uvolíte hlídat Surteese celou sobotu a neděli, zaplatím dvojnásobek.“

„Platí.“

Se smíchem mne ubezpečil, že i kdyby Surtees stál celý den u vrátek, stejnou osobu by venku zřídka kdy upozoroval. Kolem domu prý mu jezdí cyklisti s čepicí štítkem dozadu, nebo tam stojí ženská v domácnosti a čeká na autobus, nebo kolem přecházejí starší pánové se psem. Občas prý taky na zídce před hospodou sedají pivaři, nebo tam řidiči opravují něco na voze. Sekretářka ani skin se poblíž Surteese neobjevují.

Patsy a Surteesův hřebčín byl na okraji jedné vesnice jižně od Hungerfórd. Sám jsem tam nikdy nebyl, ale z Chrisova vyprávění jsem to tam znal.

Pokoušel jsem se dovolat domů k Margaret Mordenové, ale nebrala to. Ráno jsem to zkusil znovu. Byla doma.

„Je sobota,“ namítala.

„Vždycky je sobota.“

„Doufám, že opravdu o něco jde.“

„Co takhle nějaká čísla a jména, která si Norman Quorn schoval u své sestry?“

Po chvilce mlčení řekla: „Mám tomu rozumět tak, že jde o trasu přesunů a konečné místo určení?“

„Řekl bych, že ano.“

„Do pondělí s tím nic nenaděláme.“

Čert vem soboty a neděle, pomyslel jsem si.

„Navíc už pondělní program rušit nemůžu,“ dodala. „Bude to muset počkat do úterka.“

„Říkal mi Tobáš, že jede do Paříže a že se do kanceláře vrátí taky až v úterý.“

„V pondělí ráno se spojím s jeho kanceláří a domluví schůzku s některými bankovními supermozky. Co říkáte v deset, v úterý? V bance? Přinesete ta čísla?“

Odevzdaně jsem přistoupil na odklad, který mi připadal nemožně dlouhý a nemožně nebezpečný. Sobota a neděle se přede mnou rozprostíraly jako nekonečná poušť, proto jsem byl docela rád, když mi odpoledne zatelefonoval On sám.

„Kde jsi?“ zeptal se.

„Jsem v malých Benátkách, dívám se na lodičky a měl bych chuť si vyjet na moře.“ Myslel jsem však na hory a chtělo se mi malovat. No co.

„Mluvil jsem s Patsy,“ řekl strýc.

„Kdo volal koho?“ zeptal jsem se.

„To je snad jedno, ne? Ona volala mne. Chtěla vědět, jestli nevím, kde jsi.“

„Cos jí řekl?“

„Že nemám tušení. Jenže, Ale, mně se zdálo, že se nějak změnila, jako by konečně přišla k rozumu.“

Vyprávěl jsem jí, jak jsi pro ni celou tu dobu pracoval, jak ses snažil, pokud jde o pivovar, že ti křivdí, že jsi nikdy neusiloval jí to u otce pokazit, naopak, a že se k tobě celé ty roky chovala nespravedlivě.“

„Co ona na to?“

„Že by si s tebou chtěla promluvit. Alexandře, promluv s ní, konečně je to aspoň něco.“

„Myslíš, abych s ní pohovořil telefonicky?“

„Ano, pro začátek. Řekla, že bude celé odpoledne doma. Máš její číslo?“

Nadiktoval mi je.

„Nechce se mi to věřit,“ řekl jsem.

„Dej jí šanci,“ přemlouval mne strýc. „To ti přece neuškodí, mohl bys jí zavolat.“

„Každá olivová ratolest stojí za to, aby po ní člověk sáhl,“ poznamenal jsem. O deset minut později jsem už s Patsy mluvil.

Opravdu byla nějak jiná, strýc měl pravdu. Omluvila se. Řekla, že jí strýc vynadal za to, že nikdy nechtěla uznat, že ji v ničem neohrožuju, a že je ochotná zakopat válečnou sekeru, pokud jsem pro i já, a že bychom spolu mohli v budoucnosti vycházet líc, že bychom se mohli dohodnout.

„Jak dohodnout?“ zeptal jsem se.

„No prostě, že se přestaneme hádat.“

Souhlasil jsem s příměřím.

Pak se nesměle zeptala, jestli bych s ní nešel na skleničku.

„Kam?“

„No... sem.“

„Co je to sem?“

„K nám domů.“ Řekla mi jméno své vesnice.

„Myslíš to vážně?“ zeptal jsem se.

„Alexandře, strýc mi ukázal, jak jsem vůči tobě byla předpojatá. Já bych se prostě ráda pokusila to nějak napravit, aspoň s tím začít.“

Slíbil jsem jí, že se na skleničku dostavím asi tak v půl sedmé. Zavěsil jsem. Zavolał jsem Chrisovi na jeho operátor. Za malou chvíli se mi ozval.

„Jste před domem u Surteese?“

„Jasně.“

„Děje se něco?“

„Houby.“

„Pozvali mě na skleničku.“

„S otrušíkem? Gin s cyankáli?“

Povzdechl jsem si. „Co když to myslí doopravdy...“

„Nic nemyslí doopravdy, podle toho, jak o ní mluvíte.“

Nemohl jsem se rozhodnout. „Asi na tu skleničku půjdu,“ řekl jsem nakonec.

„Chyba.“

„Vezmu vás s sebou. Máte někde po ruce slečnu sekretářku?“

„V autě, taška číslo pět.“

Dal jsem se do smíchu. Zeptal jsem se: „Co je v taškách číslo jedna, dva a tři a čtyři?“

„Skin a různé páni Youngové a Uttleyové.“

„Teď jste co?“

„Jsem ve sportovním, sedím v najatém autě a koukám do mapy.“

„Zastavím se pro sekretářku na konci ulice v půl sedmé.“

„Dobrý.“

Příští dvě hodiny jsem přemýšlel o tom, jestli je vůbec možné, že by se Patsy tak změnila. Budu se muset rozhodnout, buď tomu uvěřím, nebo ne. Věděl jsem, že mne čeká buď smíření, nebo past.

Pojedu tam, rozhodl jsem se, a vezmu Chrise s sebou. Každá mírová smlouva musí přece někde začít. V pozdní odpoledne jsem se ozbrojil mapou a už za šera vyjel do Patsyiny vesnice. Cestou mne zastavila stopačka s dlouhýma nohama v černých punčochách.

Zastavil jsem a Chris nastoupil. Vanula z něj silná voňavka.

Otrásal se smíchy.

„Děje se něco?“ zeptal jsem se.

„Před půl hodinou Surtees se svou nejdražší vyšli z domu, sedli do auta a jeli o kus dál touhle ulicí.“

Sledoval jsem je svým vozem, a právě jsem se chystal, že vám zavolám, když zahruli do brány zahrady baráku asi jeden a půl kilometru odsud. Měli tam rozvěšený světla po stromech a bylo tam několik aut,

jako kdyby se tam konal nějaký večírek. Takže co chcete dělat, zkusit zazvonit u nich, nebo jet na ten večírek?"

„K nim domů.“

Přešel jsem k hlavnímu vchodu, Chris o dva kroky za mnou, a zazvonil jsem. Otevřela mi mladá žena, vedle níž stála Xenie. Ta se škaredila nepřátelsky jako vždy. O kus dál stály obě mladší děti.

„Paní Benchmarková vás očekává,“ řekla mladá žena, když jsem se představil. „Velmi se omlouvá, ale když s vámi předtím hovořila telefonicky, úplně zapomněla, že má jít s panem Benchmarkem na koktajl. Je to jen kousek, projedete vesnicí, kolem hospody a pak to uvidíte po pravé straně. Nemůžete to minout, protože tam mají po stromech rozvěšená světla. Paní Benchmarková mne poprosila, abych jí zavolala, až sem přijedete, aby vám mohla vyjít naproti a uvést vás, až tam dorazíte.“

Poděkoval jsem a vrátil se s Chrisem k vozu. „Co si o tom myslíte?“ zeptal jsem se.

„Hodil bych si mincí.“

Hodil jsem si minci v duchu, hlava výhra, orel prohra. Prohrál jsem.

13

Minuli jsme s Chrisem hospodu a dojeli k domu se světly na stromech. Vjezdová cesta byla plná vozů, zaparkovali jsme proto na kraji silnice. Jak jsme vystupovali, Chris zakopl a ulomil si podpatek.

Zasakroval, zůstal stát a prohlásil, že si bude muset odlomit i druhý, aby nekulhal. Zasmál jsem se a vykročil k domu.

V tu chvíli jako by i keře v zahradě explodovaly. Jednu chvíli jsem bezstarostně kráčel a další už jsem se motal v síti a v provazech. Přepadli mne, cloumali se mnou a vlekli mě, ne do neosvětleného domu, ale brankou na zahradu.

Mhavě jsem zaznamenal, že zahrada je osvětlená spoustou dalších světýlek na stromech a velkými, barevnými žárovkami opřenými o stromy, svítícími do jejich korun. Osvětlené větve jako by tvořily nad mojí hlavou baldachýn. Vypadalo to všechno nadmíru dramaticky a divadelně, dokonalé osvětlení pro večírek.

Pokud si však pamatuju, nikdy jsem na žádném večírku nezažil, aby hosta ihned po příchodu přivázali ke stromu osvětlenému červenou žárovkou, takže jsem měl nad hlavou červený baldachýn z větví a listů. Stál jsem zády ke stromu. Měl jsem spoutané kotníky a ruce přivázané dozadu, kolem kmene. Co bylo ještě horší, měl jsem provaz taky kolem krku.

Nikdy jsem na žádném večírku nepotkal čtyři povědomé loupežníky v roli hostů, jeden z nich měl boxerské rukavice. Červené boxerské rukavice.

Jedinými dalšími hosty byli Patsy, Surtees a Oliver Grantchester.

Surtees se tvářil vítězoslavně, Grantchester vážně a Patsy užasle.

Rozhlédl jsem se po zahradě po únikových cestách, ale moc toho nebylo. Na okraji travnatého prostranství bylo křoví, ze strany zahrady osvětlené, z druhé ve tmě. Záhon s vadnoucími chryzantémami. Ozdobný bazének se zlatými rybičkami, do kterého přitékala voda umělým kameným potůčkem. Vlevo byl velký temný dům, jen zimní zahrada byla osvětlena.

V zahradě byl Oliver Grantchester.

Oliver Grantchester.

Jediná klíčová informace, která mi unikla, byl fakt, že Grantchester má dům sotva kilometr od Patsyina.

Ivan měl v notesu poznamenanou jen Grantchesterovu londýnskou adresu.

Když jsem Audrey Newtonové ukázal tužkou nakreslené portréty, bez zaváhání ukázala na Olivera Grantchestera jako na člověka, který přijel pro jejího bratra do Wantage v den, kdy odjížděl na dovolenou. Věděl jsem, kdo po mně jde, ale netušil jsem, kde mne dohoní.

Marně jsem se proklínal za svoji pitomost, škoda slov.

Patsy se nikdy nezmění. Jak mě vůbec mohlo napadnout, že se změnila?

Patří mi to.

Grantchester stál dva kroky ode mne. Řekl: „Kde je Pýcha Kinlochů?“

Zmateně jsem se na něho zadíval. Proč se na to ptá? Kývl na jednoho z boxerů a ten mě vši silou praštil do podbříšku. Bolelo to.

Jak to se mnou hodilo, přiškrtil jsem se trochu provazem u krku.

Nepříjemné.

Grantchester se zeptal: „Kde je pohár krále Alfréda?“

V golfovém pytlí, v golfovém klubu, v plechové skřínce. Na ten nemůže.

Rána do žeber. Celý jsem se otřásl. Měl jsem toho dost a přitom jsem tušil, že to je teprve začátek. Do

háje!

„Ivan ti ten pohár poslal. Kde je?“

Ať se na to zeptá Jeho samého.

Další tvrdá rána. Žádná radost.

Kde je ksakru moje tělesná stráž?

Surtees se postavil vedle Grantchestera.

„Kde je ten kůň?“ zaječel. „Donuť ho, ať ti řekne, kam dal toho koně.“

Chlap s boxerskými rukavicemi se mne tehdy ve Skotsku ptal: Kde je to?

„Kde je ten kůň?“ zeptal se Grantchester.

Neřekl jsem nic. Bolestivé rozhodnutí.

Surtees doslova poskakoval vzteky.

„Musí ti to říct, ať ho pořádně praští!“

Pomyslel jsem si mátožně, že radši umřu, než abych se vzdal Surteesovi.

Oliveru Grantchesterovi šlo však o něco jiného než Surteesovi.

„Kde je tvá matka?“ zeptal se.

V Devonu, zaplat' pánbůh.

Rána.

Jestli si myslí, že mu to řeknu, je blázen.

„Kde je Emily Foxová?“

Naštěstí v bezpečí.

„Kde je sestra Normana Quorna?“

To už jsem sotva lapał po dechu. Sotva jsem mohl promluvit, i kdybych chtěl.

Pak Oliver došel až těsně ke mně a zasyčel: „Kde je ten seznam?“

Seznam.

O to tedy šlo. Všechny předcházející rány mne měly trochu roztřást, o to šlo, abych dozrál, abych vyklopil to hlavní.

„Kde je ten seznam?“

Nikdy mne neměl rád, cítil, že ohrožuju jeho neotřesitelnou pozici u Ivana, popichoval proti mně Patsy, živil v ní její chorobnou podezřavost vůči mně. Vybavilo se mi, jak běsnil, když Ivan dal plnou moc mně a ne jemu nebo Patsy. Nechtěl, abych strkal nos do záležitostí pivovaru. Právem se bál.

Velký, mohutný, odhodlaný a plný nenávisti stál proti mně.

Bylo mu jedno, co se mi stane, těšilo ho dívat se, jak mne tloučou. Sám mne sice netloukl, ale radoval se zvířecky z každé rány, která dopadla. Chtěl, abych se vzdal, ale taky chtěl, abych to neměl lehké, abych se sesypal, ale ne příliš brzo.

Viděl jsem, jak mu hoří v očích, jak se usmívá. Nenáviděl jsem ho, třásl jsem se nenávistí.

„Mluv!“ křikl.

Pochopil jsem, že mu na mojí prohře záleží skoro stejně jako na vlastním seznamu. Taky jsem pochopil, že si je vítězstvím jistý. Odepřu mu... co odepřít dokážu.

„Kde je ten seznam?“

Pěsti dopadaly tu tam, tu onde, do hlavy, do žeber, do břicha.

Přestal jsem rány počítat.

„Kde je ten seznam?“

Taková hezká zahrada... pomyslel jsem si opile.

Boxerský trénink ustal. Grantchester odešel. Čtyři ďáblové kolem mne ostražitě stáli, jako bych se z jejich provazů mohl vymanit, což jsem nemohl, a ne že bych se o to nesnažil.

Uviděl jsem někde blízko Patsyinu tvář.

„Jaký seznam?“ zeptala se.

Co je to za nesmysl? Přece to jistě ví.

Skoro se mi zdálo, že se tváří ustaraně, ne-li zděšeně. Na místo mne ale vylákala ona. Dobře mi tak.

„Proč se Oliver ptal, kde jsou tvá matka a Emily?“

Donutil jsem se promluvit: „Jak myslíš, že ví, že nejsou doma?“ Obličej jsem měl jako dřevěný. Jinak jsem cítil všechna místa po celém těle.

Patsy moji odpověď nepochopila. Řekla zoufale: „Alexandře, ať už od tebe chce Oliver cokoli, dej mu to proboha. Tohle...“ ukázala na mne zamotaného v provazech a na čtyři ďábly. „Tohle je... příšerné.“

Vše jsem s ní souhlasil. Nechtělo se mi ale věřit, že neví, co vlastně ode mne její milý soused chce. Už jsem Patsy nevěřil. Nikdy jí věřit nebudu. Do konce života jí nebudu věřit, ale to asi dlouho nepotrvá.

Oliver Grantchester hrál o miliony, a boxerské rukavice zřejmě nestačily. Když se vrátil od domu, přitáhl s sebou zahradní gril na kolečkách.

Ach ne, panebože to ne!

Tohle nezvládnou, všechno mu řeknu, určitě, ostatně moje miliony to nejsou.

Grantchester sundal z grilu mřížku a opřel ji o vozík. Zašel pak ještě jednou do osvětlené zimní zahrady a přinesl pytel briket a nádobu s podpalovačem. Naházet brikety do grilu a polil je hořlavinou.

Škrtl sirkou a zapálil oheň.

Plameny zaburácely do výše, rudožluté, nezkontrolovatelné. Světlo plamenů se odráželo v Grantchesterových očích, vypadalo to skoro, jako by plameny žhnuly v jeho hlavě a šlehaly ven.

Spokojeně sáhl po mřížce a dlouhými kleštěmi ji položil nad výheň, aby se rozžhavlila.

Z tváří svých loupežníků jsem vyčetl, že to nevidí poprvé, netvářili se překvapeně, jednomu z nich jako by se dělalo špatně. Nedivili se ničemu.

Už to viděli.

Viděli Normana Quorna.

Norman Quorn... utrpěl popáleniny venku, na zahradě, na jeho šatech se našla stébla trávy...

Patsy a Surtees se tvářili nechápavě.

Brikety se rozhořely jasným plamenem.

Řeknu jim to. Všechno má své meze. Všechno mě bolí, po celém těle. Za určitou hranici už člověk nemůže. Teoreticky se hovoří o síle a vytrvalosti, odolnosti lidského ducha, ale to vypadá dobře na obrázcích a ve verších, ale hůř se to dokazuje na hezké vesnické zahradě druhou říjnovou sobotu večer. Norman Quorn měl propálenou tkáň až po žebra a zemřel, aniž promluvil.

Já nejsem Norman Quorn, nejde o moje miliony, patří Patsy.

Čert ji vem.

Grantchester čekal, tlusté rty dychtivě pootevřené, až se mříž rozžhavlí. Když už všechny brikety jasně žhnuly, vzal kleště, sejmul mřížku z ohně a položil ji naplocho do trávy. Zasyčelo to, jak se tráva páčila.

„Na tohle si lehneš a všechno mi povíš,“ řekl. Radoval se. „Kde je ta listina?“

Jsem paličatý, odbojný, zatvrzelý... to je všechno krásné, už jsem se tak narodil, ale stejně mu to řeknu. Prohra ležela přede mnou na černé, spálené trávě. Peníze nejsou podstatné. Všechno je otázka vůle, a taky hrdosti. Jenže hrdost přijde draho.

Řekni mu to... Musíš.

„Kde je to?“

Chtěl jsem promluvit, pokusil jsem se mu to říct, ale v rozhodující chvíli to prostě nešlo.

Hořel jsem.

Několik jizev mi zůstane navždy, ale vidím na ně jen v zrcadle.

Slyšel jsem, jak někdo křičí a vzpomněl si, jak Surtees řekl: „Příště budeš kvílet,“ ale nekřičel jsem já, křičela Patsy.

Křičela zoufale, hlasitě, ječivě.

„Ne, to nemůžete! Proboha, přestaňte s tím! Oliver! Surteesi! To přece nemůžete! Proboha, přestaňte...!“

Já nekřičel. Vydal jsem jediný zvuk, který jako by vzešel z prehistorických muk, jako by vznikl v mých útrobách a prodrál se mi hrdlem jako brčení, slyšel jsem ten zvuk, vzešel z mé podstaty, víc nebylo, všechny mé pocity, všechny signály nervů jako by se do toho hlubokého zahučení soustředily.

Slyšel jsem, jak opakuje: „Tak kde to je? Kde?“

Nedbal jsem.

Netrvalo to víc jak minutu, možná dvě.

Jako by to trvalo půl života, napěchovaného do jediného okamžiku.

Pak už jsem ani nebyl schopný mluvit. V tom jako by se všechno rozpadlo.

Ozval se hlasitý náraz, rachot, skřípění bortícího se plechu, jak přední část kabiny velkého autobusu narazila do železného plotu a brány a porazila je. Z autobusu vyskákali na trávu podnapilí fotbaloví fanoušci, všichni v oranžovém (aspoň se mi to tak zdálo), s oranžovými šálami, těžkýma botama. Všichni hulákali.

„Kde je to pivo? Kde je pivo?“

Přes skácený plot lezli další a další opilci s oranžovými šálami.

Hrubé obličej. „Kde je to pivo?“

Čtyři ďáblové, kteří mne přidržovali za ruce a za nohy, mne pustili, takže jsem se mohl s úlevou z mříže skulit tváří do chladné trávy. Vtom se mi před očima objevily nohy v černých punčochách a nade mnou se

ozval známý hlas: „Proboha, „Ale!“ Pokusil jsem se říct: „Kdes byl tak dlouho?“ ale nedokázal jsem to. Osvětlená zahrada se plnila oranžovými šálami, halasem a křikem, dožadujícím se piva. Neskutečné. Chris zmizel, a když se znovu objevil, polil mne studenou vodou. Pak si sedl na bobek vedle mne.

„Doutnal ti svetr,“ řekl.

„Dobrý bože!“ Mlčky jsem mu dával za pravdu, studená voda je vskutku lepší než oheň.

„Ale? Jsi v pořádku?“ Byl ustaraný.

„Jo.“

Na zemi se plácala zlatá rybička. Chudák. Rybička z nádrže.

Chris nabral vodu z bazénku.

Bazének. Studená voda.

Výborný nápad.

Pokusil jsem se tam doplazit. Chris pochopil, o co se snažím, zbavil mne rychle provazů, chytil mne pod paží a pomohl mi dostat se až k nádrži. Ležel jsem ponořený ve vodě, hlavu položenou na kamenech tvořících okraj bazénku, na prsou leknín. Cítil jsem obrovskou úlevu.

„Udělal ti to ten hajzl Surtees?“ zeptal se Chris.

„Ne, ten hajzl Grantchester.“

Chris zmizel.

Lidi v zahradě přibývalo. Objevily se uniformy. Policisté. Nad vším tím zmatkem čněla do zahrady žlutá kabina autobusu jako ztělesnění anarchie, žlutá, stříbrná a bílá, její okna jako oči. Ležel jsem a jen jsem se díval, jak ti podnapilí chlapi pobíhají a hledají pivo, jak začínají být hrubí, když nikde nic, viděl jsem, jak policisté dávají želízka každému, kdo se pohne, včetně mých čtyř dábů, kteří si neponechali ústupovou cestu, podcenili to. Viděl jsem zcela zmatenou, vyděšenou Patsy a Surteese. Ten se přestal zrudně radovat a tvářil se zcela nechápavě.

Slyšel jsem, jak jeden z fotbalových fanoušků vykládá policistům, že autobus před hospodou ukradla nějaká ženská, když zájezd na chvíli zastavil. Ta ženská prý vrazila do hospody a křičela, že v nějakém baráku o kus dál je pivo zdarma. Prý to byla pěkná ženská, a že prý když přijeli k zahradě, řekla, že kdo ji chytí, vyhraje.

Když opilci zmizeli, vrátil se Chris.

„Dohonil jsem Grantchestera, když se pokoušel utéct garáží,“ prohlásil spokojeně. „Hned tak nikam nepoběží.“

„Chrisi, koukej zmizet.“

„Myslíš to vážně?“

„Jo. Policie hledá mladou ženskou, co s tím autobusem přijela.“

Na prsa mi spadlo cosi lesklého.

Kovové boxery. Smetl jsem je do chladné, tmavé vody.

Chris mi krátce stiskl rameno a zmizel jako stín z osvětleného trávníku do černého křoví.

Fraška pokračovala. Statný rozložitý policista mi přikázal, ať vylezu z vody. Když jsem neposlechl, nasadil mi pouta a odešel. Marně jsem vznášel námitky.

Během času se ukázalo, že několik z mužů v zahradě nejsou ani policisté v uniformě, ani fotbaloví nadšenci, ale ruka zákona v civilu, to jest v tvídových sakách s koženými zápletami na loktech.

Umělý vodopád mi chladivě dopadal na bolavou hlavu. Zdvihl jsem spoutané ruce a cákal si vodu na tváře.

Ozval se nový hlas: „Vylezte z té nádrže.“

Otevřel jsem oči. Ten člověk mluvil velitelským hlasem. Za ním stála Patsy.

Muž středního věku, slušný, nelíbilo se mu však, že ležím ve vodě, mám dlouhé vlasy a na rukách pouta. Nesvědčilo to v můj prospěch.

„Stoupněte si, vylezte,“ nakazoval.

„Myslím, že nemůže,“ ozvala se Patsy ustaraně. „Tloukli ho...“

„Kdo?“

Rozhlédla se po mužích nablízku. Seděli spoutaní v trávě, zasmušilí a skleslí. Pivo nikde. Legrace nikde.

„Taky ho popálili,“ dodala Patsy. „Nedokázala jsem tomu zabránit.“

Policista se podíval na gril se žhavými uhlíky.

„Ne, tam ne,“ vysvětlovala rychle Patsy, „pálili ho tamhle na té mříži.“

Jeden z uniformovaných policistů se pro mříž shýbl a rychle ucuknul rukou. Klel a lízal si popálené prsty.

Dal jsem se do smíchu.

Patsy řekla zdrceně: „Alexandře, to není legrace.“

Policista se Patsy zeptal: „Paní Benchmarková, znáte tohoto člověka?“

„Jistěže ano.“ Zadívala se na mne a já se díval na ni. Očekával jsem urážky. „Je to... je to můj bratr,“ řekla.

V tu chvíli málem dokázala to, co se Grantchesterovi nepovedlo, málem jsem se sesypal.

Poznala to na mně. Dala se do pláče.

Patsy, moje nesmiřitelná nepřítelkyně, plakala! Energicky si setřela slzy a řekla policistům, že mé loupežníky půjde identifikovat, že je mezi davem fotbalových fanoušků najde. Když i s policisty odešla, stoupl si přede mne Surtees. U toho určitě k žádné změně názoru nedošlo, bylo na něm vidět, že mu předchozí radovánky dělaly velice dobře.

„Kde je ten kuň?“ zeptal se s úšklebkem. V nohách mu cukalo.

Bál jsem se, že mne kopne do hlavy.

Řekl jsem varovně: „Surteesi, opovaž se, jestli si něco začneš, já Patsy povím, kam chodíš ve středu odpoledne. Dám jí adresu jednoho domku na periferii Guildfordu a řeknu jí jméno prostitutky, která tam bydlí, taky jí řeknu, za jaký sexuální služby si ji platíš.“

Surtees s hrůzou pootevřel ústa. Když se konečně trochu vzpamatoval, začal koktat.

„Jak... jak... jak... Popřu to.“

Usmál jsem se. „Zaplatil jsem jednomu skinovi, aby tě sledoval.“

Oči mu málem vylezly z důlků.

„Takže pokud jde o mne, ruce pryč a drž hubu, Surteesi. Jestli to s tebou Patsy ještě baví, nic jí vykládat nebudu.“

Skoro jako by se mu dělalo zle. Couvl ode mne, jako by se bál morové nákazy. Zadíval jsem se spokojeně do osvětlených větví stromů. Život přece jen přináší i sladké chvíle.

Nikdo nebyl svědkem toho, že by Olivera Grantchestera někdo napadl a pohodil svázaného v garáži.

Oliver udal, že ho někdo omráčil, kdo, to nevěděl. Když se probral, zjistili mu zlomený nos, zhmoždění vzadu na hlavě, zlomenou čelist a těžké zhmoždění měkkých tkání v podbřišku a níž, jako by ho někdo zkopal, když byl v bezvědomí.

„Ale, ale! Kdo by si to dovolil?“

Policisté ho poslali do vězeňské nemocnice a opatřili mu lékaře.

Patsy vzala věci do rukou. Byla dobrá organizátorka.

Zajistila mi lůžko v soukromé nemocnici, ve které byli specialisté na popáleniny a jedna starší paní doktorka, plně schopná zvládnout vše, dokonce i v sobotu večer.

„Ale ale! To není pěkné, musí to být bolestivé. No co jste mladý, jistě se dobře hojíte.“

Naplácala mi na záda umělou napodobeninu kůže a obtočila mne širokým obinadlem. Pak se mateřsky zeptala: „Tak si myslím, že nám taky prasklo nějaké to žebro, nemyslíte?“

„Myslím.“

Usmála se. „Postarám se o to, abyste se vyspal.“

Dala mi toho na spaní dost, vydrželo mi to až do šesti ráno.

Zavolał jsem na Chrisův operátor. Ozval se za pět minut.

„Kde jsi sakra?“ ptal se dotčeně, tykal mi už samozřejmě.

Řekl jsem mu, kde jsem.

„To je špitál pro milionáře!“

„Tak mě koukej odsud dostat, přivez mi něco na sebe,“ požádal jsem ho.

Přivezl mi moje vlastní oblečení, které si vypůjčil před třemi dny, když odcházel po pohřbu z domu na Park Crescentu. Zastihl mne stát u okna a dívat se, jak svítá kruté ráno.

„Špitální oblečení nepřeju ani svému největšímu nepříteli,“ poznamenal.

„Museli mi šaty večer rozstříhat.“

„Tak je žaluj.“

„Jo.“

„Teda abych pravdu řek, nečekal jsem, že budeš na nohách.“ Mluvil skoro rozpačitě.

„Je to takhle pohodlnější. Mimochodem, ten autobus byl geniální.“

Zašklebil se. „Vid’?“

„Tak spust’, povídej,“ vyzval jsem ho.

Hodil pytel s oblečením na zem a šel si stoupnout ke mně, k oknu. Jeho důvěrně známý obličej spokojeně

zářil. Široké lícní kosti, světle hnědé vlasy, jasné, tmavé oči, chlapecký vzhled. Nedokázal se chovat vážně, s humorem mi vyprávěl, co a jak bylo.

„Když na tebe ty čtyři grázlové vyskočili z křoví, koukám, že to není žádná sranda, byli to pěkný svalovci. Bylo mi hned jasný, že to jsou ty, co hledáš. Fakt, ale na ty jsem byl krátkej, na všechny čtyři bych nestačil, jako bys na ně nestačil ty.“

S pochopením jsem přikývl.

„Tak jsem si řek, že udělám nejlíp, když napřed skouknu, jak velkou záchrannou četou potřebujeme. Schoval jsem se za vysokým plotem, co tam je kolem celý zahrady, na místě, kde bylo křovím vidět. Těch světel... no, a tam byli všichni čtyři a přivazovali tě ke stromu a tloukli do tebe... Pak tam byli ještě další tři lidi... to máš dohromady sedm, to bych prostě nezvládl...“

„Ne, to ne.“

„Byl tam taky ten velkej tlustej, co byl u vás doma po pohřbu tvýho nevlastního otce.“

„Ano.“

„A ten hajzl Surtees...“

„Ano.“

„A jeho žena.“

Přikývl jsem.

Chris pokračoval: „Musel jsem sehnat posily, tak jsem běžel dolů do hospody a zavola jsem odtamtud na policii, že tam je rvačka, ale ti hajzlové mi na to řekli, že rvaček mají každou sobotu večer celý tucty, a že ať jim řeknu přesně, kde se co děje, tak jsem se zeptal barmana, čí je ten barák se světly na stromech, a von, že patří panu Oliveru Grantchesterovi, známému právníkovi. Řek jsem to policajtům, ale ty nic.“

Přiznávám se, že v tu chvíli už jsem začínal tancovat netrpělivostí.“

To já taky, pomyslel jsem si.

„No a pak tam dojel ten autobus plnej fotbalovejch cvoků s oranžovejma šálama, cpali se do baru a mě hned napadlo, že jsou z nebe seslaný. Polovička jich byla ještě v autobuse. Běžím teda ven a řvu, že o kus dál je večírek, kde dávaj pivo zdarma. Pak jsem sednul za volant a napálil to s tím krámem přímo do branky a do plotu, rovnou do Grantchesterovy zahrady.“

„Zapůsobilo to,“ řekl jsem s úsměvem.

„To je sice krásný, ale...“

„Zapomeňme na to.“

„Já na to nezapomenu nikdy, a ty taky ne.“

„Hlavně žes přijel.“

„Nakonec přijeli i ty zatracený policajti. Bylo jich skoro až moc.“

„Cos vlastně provedl s Oliverem Grantchesterem?“ zeptal jsem se v dobrém rozpoložení.

„Nakopal jsem ho do koulí.“ Vybavilo se mi, že měl Chris ten večer na nohách černé, špičaté, tvrdé boty.

„Taky jsem ho trochu vzal po oblíčeji boxerama. Chci říct že není padouch jako padouch. Boxerský rukavice, to prosím, ale pálit lidi... to je ďábelský. Měl jsem chuť ho zabít. Naštěstí k tomu nedošlo.“

„Policie se mne ptala, jestli nevím, kdo ho svázal. Řekl jsem, že přece nic vědět nemůžu, že jsem ležel ve vodě, v bazénku.“

Chris se dal do smíchu. „Do tvech služeb se dám kdykoliv a rád,“ řekl. „Za Grantchestera chci ale příplatek.“

Seděl jsem na kraji postele, v košili a kalhotách, hlavu svěšenou, a cítil se mizerně. V tu chvíli vešla tiše Patsy. Byla poslední, o kterou jsem v takovém stavu stál.

„Jdi pryč,“ řekl jsem. Poslechla. Vzápětí přišla sestra a píchla mi úlevu.

Před polednem mne přišel navštívit inspektor Vernon, ten policista v civilu, se kterým jsem se viděl na zahradě, jak se pak ukázalo.

„Paní Benchmarková říká, že už jste se oblékl,“ poznamenal a podal mi ruku.

„Znáte se s ní dobře?“

„Má záštitu nad našimi dobročinnými akcemi.“

„Aha.“

Připojil se ke mně u okna. Po nebi letěly mraky. V horách bude krásně.

„Paní Benchmarková tvrdí, že pan Grantchester, který naše spolky taky podporuje, objednal ty násilníky, aby vám ubližovali.“

„To zhruba odpovídá,“ přikývl jsem.

Menší, statný, prošedivělý. Při své hodnosti a svém stáří to už nikam vysoko nedotáhne, pomyslel jsem si, ale je možná o to schopnější, rozumnější a důslednější vyšetřovatel.

„Můžete mi říct proč?“ zeptal se.

„Na to se budete muset dotázat pana Grantchestera.“

„Má ošklivě zlomenou dolní čelist, takže zatím mluvit nemůže. Taky má těžce zhmožděný podbřišek. Je celý zkroutený a samá modřina.“

Vernon se mne znovu zeptal, jestli nevím, kdo Grantchestera napadl, a já opakoval, že to přece vědět nemůžu, když jsem v tu dobu ležel v bazénku, jak sám dobře ví.

Pak jsem ale projevil ochotu ke spolupráci a sdělil mu, že ti čtyři násilníci mne předtím přepadli a ztloukli ve Skotsku. Řekl jsem mu, že to má tamější policie zaprotokolované, a že by možná taky neškodilo, kdyby zavolal vrchního inspektora Reynoldse z leicesterské policie, kterého by určitě zajímalo, že někde někoho pálili na zahradním grilu, v trávě. Vernon si to všechno pečlivě zapsal. Pak řekl, že by velmi uvítal, kdybych se mohl zítra dostavit na jeho policejní stanici, pokud se ovšem budu cítit lépe. Prý pro mne mohou poslat osobní, neoznačené vozidlo.

Chris by řekl: „Nashle v lochu,“ já se zmohl jen na prosté ano.

Den minul a přišla noc.

Modřiny černaly. Zlomená žebra byla všechna na pravé straně, byl to zřejmě styl mého boxera. Řekli mi, že nemám nic zaníceného, prý mám velké štěstí, zvlášť když jsem tak dlouho pobýval v nesterilním prostředí zlatých rybiček v bazénku.

V pondělí ráno jsem se nechal propustit z nemocnice (navzdory radám personálu). Vysvětlil jsem lékaře, že mám příliš mnoho práce.

Přijel pro mne nenápadný osobní vůz, aby mne zavezl na úřední půdu inspektora Vernona. Okamžitě mne požádal, abych se podíval zaskleným oknem do jasně osvětlené místnosti a abych řekl, jestli některého z osmi mužů, kteří tam stáli, poznávám.

Snadné. Číslo jedna, tři, sedm a osm.

„Popírají, že by se vás třeba jen dotkli.“

Zadíval jsem se na Vernona, jako bych chtěl říct: „Tak tohle mi nevykládejte.“ Namítl jsem: „Přece jste je sám v té zahradě viděl, zatkl jste je tam vy.“

„Nepřistihl jsem je však při tom, že by se na vás dopouštěli těžkého ublížení na těle.“

Na chvilku jsem zavřel oči a snažil se ovládnout, což bylo při tom všem bolení obtížné. Zhluboka jsem se nadechl: „Číslo tři měl boxerské rukavice a způsobil mi ublížení na obličeji, je to levák. Ostatní přihlíželi. Všichni čtyři mě pak společně pokládali na rozžhavenou mříž. Všichni čtyři mne taky přepadli ve Skotsku před mým domem. Nevím, jak se jmenují, ale bezpečně je poznávám, pamatuju si jejich obličeje.“

Několikrát mne při různých příležitostech napadlo, že slavná Britská policie se zásadně lidem neomlouvá, ba dokonce ani neuznává potřebu omluvy. Inspektor Vernon mne nicméně zavedl do holé vyšetřovací místnosti a nabídl mi kávu, což se v jeho případě rovnalo něžné péči.

„Paní Benchmarková je nedokázala identifikovat s jistotou,“ poznamenal.

Zeptal jsem se, jestli už hovořil se seržantem Berrickem ze Skotska a s vrchním inspektorem Reynoldsem z Leicestershiru. Prý jsou oba mimo službu.

Čert vem soboty a neděle.

Zeptal jsem se, jestli si smím zatelefonovat.

Kam prý chci volat, protože meziměstské hovory nejsou dovoleny.

„Potřebuju zavolat svému lékaři do Londýna.“

Zázrakem jsem se dovolal k doktoru Robbistonovi. Poprosil jsem ho, aby mi poslal svoje zázračné tablety proti bolesti.

„Co se stalo?“ zeptal se.

„Zase jsem dostal co proto.“

„Další násilníci?“

„Ne, ti samí.“

„Je to stejně zlé jako předtím?“

„Abych pravdu řekl... horší.“

„Jak moc?“

„Zlomená žebra a popáleniny.“

„Popáleniny?“

„Podruhé se to nestane. Každý se spálí jen jednou.“

Dal se do smíchu. Promluvil s inspektorem Vernonem a pak mi slíbil, že mi pilulky pošle po motorizovaném poslovi nejpozději do dvou hodin, že by mu moje maminka neodpustila, kdyby mne nechal na holičkách.

Kdyby nic jiného, rychlost, s jakou doktor Robbiston jednal, na inspektora Vernona zřejmě zapůsobila. Šel ven telefonovat. Pak nám přinesli celou konvici kávy, ne jen jeden hrníček.

Seděl jsem a strávil zdánlivě nekonečnou dobu úvahami. Když se inspektor Vernon vrátil, řekl jsem mu, že mám dojem, že muž číslo sedm měl na ruce hodinky po mém otci, hodinky, které mi ti loupežníci ukradli ve Skotsku.

„Taky možná stojí za zmínku, že ten dotyčný z pálení na grilu radost neměl.“

„To ho nevyviní.“

„Ne... ale kdybyste na to šel šikovně, možná by vám řekl, co se stalo jistému Normanu Quornovi.“

Inspektor se nezeptal, o kom že to mluvím. Rychle se vzdálil.

Uniformovaný policista mi přinesl obložený chleba.

Pak mi přivezli mé zázračné prášky. Bylo líp. Po dalších dvou hodinách se vrátil inspektor Vernon. Sedl si za stůl proti mně a oznámil mi, že to, o čem bude mluvit, neuslyším a nebudu si pamatovat. Jako by nic nebylo řečeno. Ať to považuju za prosté, soukromé poděkování. Jasně?

„Ano,“ přikývl jsem.

„Takže za prvé: jak byste identifikoval hodinky po svém otci?“

„Mají zezadu vyryto Alistairovi od Vivien.“ Vernon se mírně usmál. Za celou dobu, co jsem s ním strávil, se poprvé zatvářil spokojeně.

„Muži číslo sedm budeme říkat Bernie. Jak jste viděl, Bernie je ustaraný.“ Odmlčel se. „Můžu se na vás spolehnout? Můžu vám věřit, že neřeknete ani slovo? Že budete mlčet?“

„Až za hrob.“ Netušil, co všechno se za těmi slovy skrývá, ale uvěřil mi. Dodal jsem: „Proč je to tak strašlivé tajemství?“

Chvilí uvažoval. Pak řekl: „Možná že to víte, možná že ne, ale v Británii není dovoleno se s obžalovaným jakkoli na něčem domlouvat, jde-li o trestný čin. Nesmíte nikomu přislíbit nižší trest, bude-li spolupracovat. Je to pustá teorie. Můžete obžalovanému doporučit, aby doznal méně závažný trestný čin, jako třeba v tomto případě prosté ublížení na těle, a nikoli těžké a úmyslné ublížení na těle, za což je mnohem vyšší sazba. Jenže některé instituce jsou velmi citlivé, a jakmile tuší, že je ve vzduchu nějaká dohoda, dovedou všechno záměrně zvrátit. Jasně?“

„Zcela.“

„Pak je tu ještě otázka, co je přípustné v důkazním řízení a co ne, to je složité jako minové pole, snadno se šlápne vedle.“

„O tom jsem už slyšel.“

„Kdybyste mi neporadil, abych se Bernieho zeptal na Normana Quorna, nenapadlo by mne to. Bernie se krásně sesypal a všechno vyklopil. Teď mne moji nadřízení chválí horem dolem a chystají se případ předat prokuratuře. Pak bude ovšem na prokuratuře, jestli nařídí soudní řízení nikoli ve věci těžkého ublížení na těle ve vašem případě, ale ve věci zabití Normana Quorna, a to proti Oliveru Grantchesterovi.“

„No nazdar.“

„V této fázi vyšetřování každý ostražitě sleduje, kdo co ví, aby se nezpochybnilo důležité svědectví. Vy nesmíte o Bernieho přiznání nic vědět, jinak by se všechno mohlo pokazit. Řeknu vám, co z něho vypadlo... ale neměl bych.“

„Nemusíte se bát.“

Vernon se však opatrně rozhlédl, jako kdyby se do místnosti mohl někdo vplížit, aby nám naslouchal.

Konečně si dodal odvahy: „Bernie vypověděl, že ti čtyři, jimž říkáte loupežníci, chodí do jednoho boxerského klubu v Londýně, na východ od City, a že do toho klubu chodí na kondičky už několik let i Oliver Grantchester. Grantchester sám neboxuje, ale šlape na kole, vzpírá a tak podobně.“

„Aha.“

„Když potřeboval ostré hochy, najal si vaše čtyři loupežníky. Bernie prý proti tomu nic neměl. Dostali prý dobrou zálohu a dobrý doplatek, přestože se jim splnění úkolu tak zcela nevydařilo.“

„Quorn zemřel.“

Vernon přikývl.

Vyprávěl dál: „Grantchester jim nařídil, aby přišli do jeho domu na venkově. Řekl jim, jak se jmenuje jeho vesnice, a že dům snadno najdou podle vánočního osvětlení u vjezdové cesty, že světla rozsvítí, přestože přijedou za dne a nejsou Vánoce. Grantchester se dostavil s jedním starším člověkem, byl to Norman Quorn. Zavedl ho brankou do zahrady. Ti čtyři toho člověka – nevěděli tehdy, jak se jmenuje – přivázali k témuž stromu, ke kterému pak přivázali vás, ale netloukli ho. Grantchester zapálil oheň v grilu a vyhrožoval Quornovi, že ho opeče, jestli nevyzradí, co Grantchester chce vědět.“

Vernon se na chvíli odmlčel, pak pokračoval: „Bernie nevěděl, o jaké informace se jedná a neví to dosud.“

Quorn prý se nadobro rozsypal. Grantchester počkal, až se mříž grilu rozpálí, pak ji hodil do trávy. Řekl Quornovi, že na mříži bude ležet, dokud neřekne, co je třeba. Quorn se zapřísahal, že mu to řekne hned, ale Grantchester stejně přikázal těm čtyřem, aby Quorna na mříž položili a přidrželi ho tam. Křičel, kvílel, přísahal, že všechno řekne, ale Grantchester nepovolil, zřejmě mu to všechno dělalo dobře. Když konečně dal pokyn, aby ti čtyři Quorna pustili, Quorn se zhroutil a bylo po něm.“

Poslouchal jsem Vernona s hrůzou.

„Bernie se málem pozvracel, když mi to vyprávěl,“ řekl Vernon.

„To se ani nedivím.“

„Grantchester zuřil. Co se chtěl dozvědět, se nedozvěděl, a navíc měl na zahradě mrtvolu. Přinutil Bernieho a jeho kumpány, aby mrtvého v garáži nacpali do kufru jeho auta. Pak museli všichni čtyři jít do domu a vzít do ruky prázdné sklenice, aby měl jejich otisky. Vyhržoval jim, že jestli o tom, co se stalo, jenom ceknou, krutě na to doplatí. Pak jim zaplatil a poslal je pryč. Šli.

Jak Grantchester s Quornovým tělem naložil, Bernie neví...”

Po chvíli jsem se zeptal: „Mluvil jste s Berniem o tom, co se stalo ve Skotsku?“

Vernon přikývl. „Grantchester jim tehdy zaplatil, aby šli k vašemu domku a tloukli do vás tak dlouho, až jim dáte něco, co chtěl.

Neřekl jim, o co jde, jen jim poradil, aby se ptali kde je to, vy prý budete vědět, o co jde. Bernie si stěžoval, že jste jim nic nedal a že se pak Grantchester strašně vztekal a vyčetl jim, že se řádně nepřesvědčili, že je po vás, když vás shodili z té skály.“

„Vida, vida.“

„Bernie prý namítl, že mlátit někoho je něco docela jiného než vražda, ale Grantchester ho rychle ukáznil, připomněl mu, že má jejich otisky.“

„Bernie je prostá duše,“ poznamenal jsem.

„Naštěstí pro nás. No nic. Grantchester jim dobře zaplatil, takže když je předevcírem vyzval, aby zase přišli do jeho domu, vyhověli mu.“

„Ano.“

„Grantchester jim řekl, že se dostavíte vy a že vás mají přivázat ke stejnému stromu jako tehdy Quorna, ale o nějakém pálení nepadlo předem ani slovo.“ Odmlčel se. „Ten s boxerskými rukavicemi slyší na přezdívkou Jazz. Řekl Grantchesterovi, že vás ve Skotsku příliš brzy omráčili, ale že určitě nestojíte o další lekci. Prý dá krk na to, že tentokrát na otázky odpovídat budete.“

Poslouchal jsem bez komentáře.

„Pak to samozřejmě dopadlo jinak,“ pokračoval Vernon. „Proto došel Grantchester pro ten svůj gril, poprvé přece zapůsobil. V tu chvíli se prý Bernie nadobro podělal, jak říká.“

„To mu však nebránilo v tom, aby mi seděl na nohách,“ poznamenal jsem s humorem.

„O tom se nezmínil.“

„Nepovídejte!“

„Říká, že u toho byla taky paní Benchmarková a že vytrvale ječela, ať toho Grantchester nechá, ale to on ne. Zeptal jsem se Bernieho, jestli jste ječel i vy.“

„To nebylo fér!“

Vernon se na mne úkosem podíval. „Prý jste jen tak jako zaskučel.“

Roztomilé.

„Pak prý se do zahrady vrátil ten autobus,“ Vernon se odmlčel a zadíval se mi přímo do očí. „Mluvil Bernie pravdu?“

„Co já vím, tak ano.“

Vernon vstal a dvakrát přešel neklidně po místnosti.

„Paní Benchmarková vás označila za svého bratra, ale to vy přece nejste?“

„Její otec se oženil s mojí matkou. Zemřel před týdnem.“

Vernon přikývl. „Paní Benchmarková je z toho, co se v té zahradě dělo, zdrcená. Nemůže to pochopit. Je hodně rozrušená, chudák.“

Opět jsem se zdržel komentáře.

„Říká, že u toho byla taky vaše dívka. Včera jsme propustili ty fotbalové fanoušky. Většina z nich tvrdila, že ten autobus řídila od hospody do té zahrady nějaká slečna, byla to ta vaše?“

„Je to jen přítelkyně. Šla o kousek za mnou, když mne ti chlapi přepadli a odtáhli do zahrady. Jí si nevšimli. Včera mi řekla, že pak běžela do hospody zavolat na policii, když viděla, co se děje.

Pak přijel ten podnapilý autobus, tak si sedla za volant a jela mi na pomoc. Do smrti jí za to budu vděčný.“

„Jinými slovy: nechcete jí způsobit nepříjemnosti.“

„Správně.“

Pátravě se na mne zadíval. „Její jméno a adresu nám asi nesdělíte?“

„Má partnera,“ řekl jsem. „Určitě by byl nerad, kdyby musela svědčit u soudu. Vy se přece bez ní obejdete, ne?“

„Asi ano.“

„Pokud došlo ke škodě na tom autobuse, uhradím to,“ nabídl jsem se.

Vernon šel ke dveřím, otevřel a křikl na někoho, aby donesl čaj.

Pak řekl: „Včera jsme dostali povolení prohlédat Grantchesterův dům.“

Očekával, že se zeptám, jestli tam našli něco usvědčujícího.

Zeptal jsem se tedy.

Neodpověděl přímo. Řekl: „Ten policista ze Skotska nám dnes faxem poslal kresby těch čtyř, kteří vás přepadli v horách, u vašeho domku, jak jste je potom nakreslil. Když jsem ty obrázky ukázal Berniemu, málem se zhroutil. Váš policista mi taky poslal seznam věcí, které vám ukradli. V Grantchesterově domě jsme našli čtyři obrazy golfového hřiště.“

„Ne!“

Vernon přikývl. „Váš policista seržant Berrick říká, že obrazy mají na zadní straně štítky, a že pokud jsou ty štítky přelepené, pod rentgenem by mělo být vidět vaše jméno. Proto jsme dnes odpoledne vzali ty obrazy na rentgen.“ Skoro se usmál. „Váš skotský policista ještě tvrdí, že jste mu slíbil, že dopomůže-li k tomu, aby se obrazy našly, namalujete jeho ženu.“

„To jsem slíbil a to taky udělám.“

„Mojí ženu taky?“

„S potěšením.“

14

V úterý ráno jsem jel do Readingu na schůzi do banky. Zavedli mne do menší zasedací místnosti, kde už byli ředitel banky, Margaret Mordenová a Tobiáš. Seděli kolem stolu u kávy.

Když jsem vstoupil, všichni vstali.

„Prosím sedte,“ řekl jsem rozpačitě. „Jdu asi pozdě.“

„Ne, nejdete,“ řekl Tobe.

Všichni si zase sedli. Usadil jsem se na volné křeslo.

„Máte s sebou ten seznam?“ zeptal se ředitel banky.

Měl jsem na sobě rozhalenou košili bez kravaty a sako přes ruku. Zalovil jsem v kapse saka a předal obálku s Quornovým seznamem Tobiášovi.

Všichni se na mne dívali trochu vytřeštěně.

„Omlouvám se za to, jak vypadám,“ ukázal jsem na svůj obličej samá modřina. „Zase mne ztloukli. Moje neopatrnost.“

Tobiáš řekl: „Mluvil jsem s Chrisem. Vyprávěl mi... o Grantchesterově zahradním grilu.“

„Aha.“

Pochopil jsem, že Tobiáš to, co vyslechl od Chrise, vyslepičil i řediteli banky a Margaret Mordenové.

Všichni se tvářili rozpačitě, jak se na Brity sluší.

„Tak co, podaří se ty peníze vystopovat?“ zeptal jsem se.

Byli si tím jisti. S úlevou, celí spokojení, nechali seznam kolovat. Rébus, dědictví po Normanu Quornovi. Brzy se ale ukázalo, že se sice čísla i jména vztahovala na bankovní konta, ale že Norman Quorn, ředitel finančního odboru pivovaru, byl natolik prozíravý, že nesvěřil papíru, které jméno patří ke kterému účtu a které bance. Seznam byl použitelný jen pro něho, k osvěžení paměti. Nepočítal s tím, že by někdo jiný mohl seznam dešifrovat.

Všichni si opsali seznam čísel a jmen. (Ředitel banky řekl, že by listinu raději kopírovacímu stroji v kanceláři nesvěřoval, šlo o příliš důvěrné informace a ředitel si nepřál, aby se dostaly ven z místnosti.) Všichni si přinesli malé osobní počítače, které nebyly připojené na žádnou síť a nikdo zvenku se do nich nemohl dostat. Každý z nich vložil do svého počítače z diskety ty informace, které měl. Banka přistavila fax, který sloužil výhradně pro tuhle operaci.

V místnosti nastalo ticho, bylo slyšet jen klepání klávesnic, tiché úder prstů, někdy váhavé, když správné řešení nebylo nasnadě.

Trpělivě jsem čekal. Věděli, co dělají, a já se v jejich odbornosti nevyznal.

Tobiáš a ředitel banky měli na sobě důstojné tmavé obleky, jak se k jejich povolání patří. Margaret se dostavila ve zcela odzbrojujících měkkých, růžově květovaných vlněných šatech, matoucích, odvádějících pozornost od jejího neskutečně bystrého mozku. Je to absurdní, pomyslel jsem si, muži jsou připravení

snášet ženu jako sobě rovnou jen tehdy, vypadá-li bezmocně, jako by bez jejich pomoci nemohla existovat. Margaret mě bavila.

Postřehla, že se na ni dívám, uhádla, co si myslím, a mrkla na mne. Muži se ženských bojů právem, pomyslel jsem si, v každé z nich je pod povrchní slupkou kousek čarodějnice. Čarodějnice upalovali... Bůh jim pomoz. Opatrně jsem se v křesle zavrtěl a předklonil se, opřel si lokty o stůl. Dýchal jsem jen povrchně. Člověk se naučí žít se vším.

Včera odpoledne mi na policejní stanici inspektor Vernon řekl, že se našel Ivanův vůz (jel jsem s ním ten večer ke Grantchesterovi), že ho paní Benchmarková identifikovala a že ho policie nechala odtáhnout. Prý je teď u nich na parkovišti. „Takže si ho smím odvézt?“ podivil jsem se.

„Pokud myslíte, že dokážete řídit, tak ano.“ Klíče jsem měl s dalšími věcmi v kapse kalhot. Jaképak dokážu nebo nedokážu. Sedl jsem do vozu a jel do Lambournu. Rezervní klíče jsem našel na obvyklém místě, na hřebíku v sedlovně. Pak jsem Emily upil něco ze zásob whisky a strávil neklidnou, nepohodlnou noc na pohovce v obývacím pokoji. Spal jsem oblečený, už jsem neměl na nic sílu, bylo mi mizerně a třásl jsem se.

Ráno jsem se vyhrabal nahoru do koupelny, našel holicí strojek na jedno použití, oholil se, učesal a vypláchl si ústa. Pokud jsem potlučený a bolavý, pomyslel jsem si, můžu si za to sám, jsem paličatý, dobře mi tak. Spolkni tabletky, hochu, a buď rád, že jsi rád.

Zavolał jsem Chrisovi. Stěžoval si, že se nemůže dovolat na můj mobil.

„Mám ho v autě a nejspíš už má vybité baterky.“

„Tak ho sakra dobij.“

„Ano.“

„Jsi v pořádku, Ale? Kde vůbec jsi?“

„V Lambournu. Nemohl bys zajet do Paigntonu a pak přijet sem?“

„Ještě dnes? Mám dovést všechny tři dámy?“

„Kdybys mohl, byl bych rád. Zavolám jim do hotelu.“

„Už jdu pro šoférské oblečení. Taška na zip, číslo devět.“ S úsměvem jsem zavěsil. Zavolał jsem do hotelu Redcliff a nechal tam zprávu pro Emily a maminku. Pak jsem vysvobodil zpoza obrazu Quornův seznam a odjel do Readingu. Do oběda páni experti s věcí nepohnuli.

Poslali si pro sendviče. Pili jsme kávu.

„Potíž je v tom,“ vysvětloval mi ředitel banky, „že tu máme příliš velké množství možných kombinací tří údajů. Musíme zvolit správné jméno s odpovídajícím číslem konta se správným bankovním identifikačním číslem, to do banky odeslat a doufat, že jsme se strefili a že takové konto existuje. Zatím se nám nedaří. Podařilo se nám sice najít v jedné bance správné číslo konta, ale neměli jsme k němu správné jméno. Banka nám obratem odfaxovala, že jsme dodali neúplné údaje a nemůže nám proto vyhovět. Nikdo neprojevuje ochotu. Navíc ta čísla kont jdou obráceně.“

„Jak to myslíte, že jdou obráceně?“

„Všechna čísla na tom seznamu končí dvěma nulami, zatímco většina bankovních kont dvěma nulami začíná. Zkusili jsme ta čísla psát odzadu, ale zatím nám to nepomohlo. Věřím tomu, že jsou zapsaná obráceně, ovšem jestli je Quorn zašifroval nějakým složitějším způsobem, jestli je třeba násobil dvěma, tak s tím možná nepohneme.“

Tobiáš a Margaret zasmušile přikývli.

Tobiáš pak řekl: „Co my víme, Quorn mohl ty peníze posílat z místa na místo kolem dokola, použil možná všechna čísla – je to jako s těmi osuškami u bazénu. Taky je mohl poslat přímo do Panamy nebo bůhví kam jinam. Zatím po nich není ani stopy. Já vyšel z předpokladu, že některé z těch čísel nebo jmen budou znát v Global Bank v Panamě, ale zatloukají to.“

„Všechny banky jednají důvěrně, a my vlastně taky,“ řekl bankéř.

„Nezoufejte, my ty peníze nakonec najdeme,“ ubezpečovala mne Margaret. „Jen nám to potrvá déle, než jsme očekávali.“

Než odpoledne skončilo, nepřestali se tvářit zachmuřeně. Prý na to zítra půjdou jinak. Všechno komplikoval taky časový rozdíl mezi jednotlivými městy. Když bylo v Readingu pozdní odpoledne, banka v Panamě teprve otevírala.

Pechlivě sešrotovali všechny papíry a faxy a zamkli Quornův seznam do soukromé bezpečnostní schránky ředitele. Vrátil jsem se bez nálady do Lambournu. Emily, moje matka a Audrey Newtonova přijely pět minut přede mnou.

C. Y. Uttley právě vykládal věci z kufru.

Objal jsem maminku, políbil Emily a přitiskl tvář k baculaté tváři Audrey Newtonové.

Zářila. „Strávily jsme krásný víkend, moc vám děkujeme. Ale co to, vy jste si odřel tvář, víte o tom?“

„Vrazil jsem do dveří.“

Emily odvedla maminku a Audrey do domu a Chris si mne kriticky prohlédl.

„Vypadáš mizerně,“ řekl, „hůř než v neděli.“

„Děkuju ti.“

„Tvoje přítelkyně, ta co krade autobusy a ničí Grantchestery, už neexistuje,“ ubezpečil mne. „Zahodil jsem ji kus po kuse do několika popelnic po cestě z Devonu.“

„Velmi moudré.“

„Jak by se ti líbila blondýnka se čtyřkami?“

„Ani náhodou.“

„Smysl pro humor ten pan advokát z tebe nevypálil.“

„Chybělo málo.“

„Potřebuješ ještě něco?“

„Jenom abys odvezl Audrey Newtonovou do Bloxhamu.“

„Co potom?“

Dívali jsme se na sebe.

„Přátelství na celý život,“ řekl jsem.

„Pošlu ti účet.“

Emily nám nabídla, abychom s maminkou zůstali přes noc u ní v Lambournu. Nic jsme nenamítali.

Seděli jsme kolem velkého kuchyňského stolu a sledovali Emily, jak se hrabe v mrazicím pultu, aby našla něco k večeři. Vtom zazvonil telefon. Emily zvedla sluchátko a zatvářila se překvapeně. „Ano, je tady, Vivien taky...“ Podala mi sluchátko.

„Volá On sám, shání tě.“

„Ano, můj lorde?“ ohlásil jsem se.

„Alexandře, kdes byl? Od rána mi volá Patsy, skoro jako by byla hysterická, prý s tebou musí mluvit. Prý jsi odešel z nemocnice, do které tě poslala. Nechtěla mi prozradit, proč tě poslala do nemocnice. Prosím tě, co se vlastně děje?“

„Já... došel jsem na konec zdi.“

„Mluv rozumně.“

Maminka i Emily byly na doslech. Chvilku jsem uvažoval a pak jsem se zeptal: „Nemohl bych k tobě zaskočit zítra navečer, tak kolem šesté na skleničku?“

„Samozřejmě.“

„Takže... prosím tě, neříkej Patsy, kde jsem, ale zeptej se jí, jestli by se se mnou nechtěla setkat zítra odpoledne na parkovišti hlavní banky Readingu, u té, která spolupracuje s pivovarem.“

Taky jí řekni... řekni jí, že děkuji za pomoc.“

Emily žasla. Když jsem položil telefon, podivila se: „Patsy ti v něčem pomohla?“

„Hm.“

Usoudil jsem, že dřív nebo později se musí všechno dozvědět.

Vyprávěl jsem jim proto suše a věcně celou historii, jak se Oliver Grantchester snažil zmocnit milionů, zcizených z pivovaru. „Buď se spojil v té zpronevěře s Normanem Quornem od samého začátku, nebo se snažil mu ty peníze vzít poté, co je Quorn zpronevěřil. Jak to bylo přesně, zatím nevím.“

„Oliver!“ Maminka tomu nemohla uvěřit. „Známe se tolik let! Odjakživa poskytoval Ivanovi i podniku právní služby...“

Odmíčela se. „Ivan mu důvěřoval.“

„Ivan taky důvěřoval Normanu Quornovi...“ poznamenal jsem. „Quorn a Grantchester... dva normální chlapi, schopní, uměli své řemeslo, ale podlehlí osudnému pokušení získat snadno a rychle zlatý poklad – , a teď mluvím obrazně, nemyslím tím skutečné zlato, pohár krále Alfréda, po tom začal Grantchester jít teprve v okamžiku, kdy se mu hlavní poklad ztratil. Grantchester je možná dobrý právník, ale špatný podvodník. Nakonec nemá ani pohár krále Alfréda, ani peníze z pivovaru, a naše milá Patsy konečně přišla na to, že její výřečný miláček Oliver se ve skutečnosti chystal okrást právě ji, protože jí teď patří pivovar se všemi dluhy.“

Maminka si dělala starosti. „Alexandře, ty ses neuhodil o dveře, vid’?“

Usmál jsem se. „Narazil jsem na Grantchesterovy gorily. Můžu si za to sám.“

„Nikdo se nestal rukojmím,“ řekla Emily zamyšleně. Pochopila situaci.

Šli jsme spát. Emily mne očekávala na svém loži, a taky mne tam hezky pozvala, jenže já neměl pražádnou energii na nejstarší ze všech potěšení.

Zeptala se, co mám pod všemi těmi obvazy a proč se potím.

„To je potrestaná pýcha. Spi.“

Ráno jsem odvezl maminku do Readingu a posadil ji na vlak do Londýna. Slíbil jsem jí, že od Ného samého přijdu večer k ní, na Park Crescent, a zůstanu do rána.

Když mne moje křehká, ale klidná a rozvážná maminka na nádraží rozechvěle objala, poznal jsem, že toho na nás oba bylo opravdu příliš. Uvědomil jsem si, že to byla ona, kdo mne naučil skrývat strach, bolest a stud. Že jsem se naučil skrývat nejen pocity, ale i skutečné předměty jako jílce, poháry a žhavé seznamy, následovalo jaksi přirozeně. Zcela přirozeně jsem taky konečně pochopil, že maminčina ovládaná vyrovnanost nepramení z nedostatku citu.

„Mami, já tě miluju,“ prohlásil jsem na nástupišti.

Přijel vlak, aby ji odvezl.

„Alexandře, nemluv nesmysly.“

Tobiáš, Margaret a finanční veleexpert v bance si zasmušile prohlíželi, co se v počítačích objevilo přes noc. Použitelné informace veškeré žádné.

Experti vymysleli, jak na věc jít odjinud, ale úspěch žádný. V poledne prohlásili, že záležitosti mohou věnovat už jen odpoledne, protože je čekají jiné úkoly.

Když jsem se zeptal, jestli smím odpoledne přivést Patsy, řekli mi, že smím všechno. Tobáš se však zarazil, kousal párátka a připomněl mi, jak jsem dopadl před čtyřmi dny, když jsem uvěřil, že to Patsy myslí dobře.

Seděl jsem nakloněný vpřed, lokty na stole. Ranní pilulky přestávaly účinkovat. Řekl jsem, že to mám na paměti a že počítám s tím, že mne Tobe před Patsy ubrání.

Žerty stranou, řekl, ať prý pamatuju na Sirény, které svými svůdnými zpěvy lákaly námořníky do záhuby. Ubezpečil jsem ho, že takové nebezpečí v bance nehrozí.

Setkal jsem se s Patsy na parkovišti, jak bylo domluveno.

„Ahoj.“ Pozdravil jsem ji.

„Alexandře...“

Byla nejistá, rozpačitá, nikdy předtím jsem ji takovou neviděl. Měla na sobě dlouhou sukni, košili a svetr a na nohách boty s nízkými podpatky. Vypadala hezky a normálně.

Vysvětlil jsem jí, že bych byl rád, kdyby se mnou šla do banky a přesvědčila se, jak obtížné je vystopovat miliony ukradené v pivovaru.

Na to, že se dlouhých dvanáct let bála, že ji nějakým způsobem připravím o peníze, jevila o výsledek pátrání pramalý zájem.

„Ubezpečuju tě, že dělají vše, co je v jejich silách, aby ty peníze našli,“ řekl jsem.

„Peníze mého otce,“ řekla. „Tys to všechno dělal kvůli němu, víd?“

„Asi ano.“

„Pro mě bys to nedělal.“

„Pivovar byl celý jeho život,“ řekl jsem. „Vybuodoval ho, byla to jeho pýcha. Zrada Normana Quorna byla krutá, tvého otce zničila, asi ho i zabila. Kvůli němu a kvůli mamince bych udělal cokoli pro to, aby se zjedнала náprava. Dělal jsem, co jsem mohl, ale nezvládal jsem to. Chci, aby ti v bance vysvětlili, že tě nechci okrást. Snažím se jen zachránit, co Ivan vybuodoval.“

„Alexandře...“

„V sobotu jsem ti uvěřil, věřil jsem, že mi nabízíš příměří. Doufám, žeš netušila, do čeho mne lákáš. Víím, že ses pokoušela zarazit ty radovánky s grilem... slyšel jsem tě. Víím, žeš mi pak pomohla.“

Došel mi dech. „No nic, půjdeš se mnou do banky?“

mlčky přikývla a šla se mnou do zasedací místnosti. Bankovní expert, který ji předtím neznal, okamžitě podlehl jejímu šarmu a půvabu. Točil se kolem ní a nabídl jí kávu. Sladce se na něj usmívala. To dovede. Všichni jsme se usadili u stolu. Bankovní expert ochotně Patsy vysvětlil všechny kroky, které se do té doby k záchraně pivovaru učinily, a taky vysvětlil, že teď jde o to najít ukradené peníze s pomocí Quornova seznamu.

„Ten seznam,“ vydechla. „Co je to za seznam?“

„Neukazujte jí ho,“ vyštěkl Tobe.

„Proč ne?“ zeptal se bankéř.

„Al zaplatil za ten seznam příliš vysokou cenu. Teď tu sice s námi sedí a předstírá, že o nic nejde, ale ve skutečnosti je málem na omdlení...“

„Ne,“ bránil jsem se.

„Ale ano.“ Mávl párátkem. „Vsadil bych se, že Oliver Grantchester umluvil Patsy, aby vám nabídla smír a

vylákala vás do jeho zahrady. Oliver je teď sice za mřížemi, ale věčně tam nebude. Je možné, že zná k tomuhle seznamu klíč, na který nedokážeme přijít, co my víme, třeba Patsy řekl, co se má snažit vyzvědět. Nic jí neukazujte.“

Nastalo napjaté ticho.

Patsy zvolna vstala.

„Oliver mne zneužíval,“ řekla. „Máte pravdu, ale není snadné si to přiznat.“ Polkla. „O žádném seznamu jsem nic nevěděla až do okamžiku, kdy se Oliver pokusil Alexandra donutit, aby mu ho vydal. Nechci ten seznam vidět.“ Zadávala se na mne. „Omlouvám se.“

Taky jsem vstal. Dlouze se na mne zadívala. Pak prostě kývla a odešla.

Odpoledne nikdo na nic nepřišel a všichni měli poráženeckou náladu. Vrátil jsem se vozem do Londýna a zajel na Chesham Place. Nad skleničkou dobré sladové whisky jsem strýci sdělil, že se tři geniální mozky celé dva dny mořily s Quornovým seznamem bankovních kont a nedošly k ničemu.

„Zítra na to přijdou,“ utěšoval mne.

Potřásl jsem hlavou. „Nepřijdou, vzdali to. Mají už jiné věci na práci.“

„Udělalš, cos mohl, Ale.“

Seděl jsem předkloněný s lokty opřenými o kolena a sklenici jsem držel v obou rukách. Snažil jsem se, aby na mně nebylo vidět, jak jsem unavený. Vyprávěl jsem Jemu samému o Patsyině návštěvě v bance, a že konečně pochopila, že se Oliver Grantchester chystal pivovar okrást. „Nakonec mu to vyšlo, jemu a Quornovi, všechny ty miliony jsou pryč. Jsem rád, že to Ivan neví.“

Po chvíli se On sám zeptal: „Cos dělal v nemocnici? Patsy mi to odmítla říct.“

„Většinou jsem spal.“

„No tak, Ale!“

„Tak tedy dobře... Ty loupežníky za mnou do Skotska poslal Oliver Grantchester, myslel, žeš mi svěřil do úschovy pohár krále Alfréda. Neřekl těm ničemu, pro co je posílá, nejspíš se bál, aby s tím pak neutekli, kdyby věděli, jakou to má hodnotu. No nic. Když zjistil, že mám ten prokletý seznam, který je nám k ničemu, jak se nakonec ukázalo, poslal ty samé darebáky, aby mne donutili seznam vydat. Jenže oni se mi nelíbili... a Grantchester taky ne... takže jsem jim nedal a neřekl nic.“

On sám se tvářil ohromeně.

„Prasklo mi několik žeber. Grantchester je ve vězeňské nemocnici. S Patsy se nakonec možná udobříme. Poslyš, tys mne opil.“

Snědli jsme s maminkou k večeři, co Edna uvařila a pak jsme spolu luštili křížovky.

Mamince to šlo líp.

Na noc jsem si vzal prášek a několik hodin jsem spal. Ráno, cestou na snídani, jsem ke svému překvapení narazil na schodech na doktora Robbistona.

„Pojďte sem,“ ukázal na Ivanovu osamělou studovnu. „Váš strýc a maminka si o vás dělají starost.“

„Proč?“

„Maminka mi prozradila, že vám nešla křížovka a strýc si stěžoval, že jste mu určitě něco zatajil.“ Pátravě se na mne zadíval.

Otok a modřiny mi už z obličeje zmizely, ale jistě jsem vypadal šedě a unaveně. „O popáleninách jste jim neřekl nic.“

„Dělali by si zbytečně hlavu.“

„Kde máte ty popáleniny?“

Sundal jsem si košili a doktor Robbiston odmotal obvazy. Jeho mlčení nevěstilo nic dobrého.

Řekl jsem: „Ujistili mne, že v tom nemám infekci a že se to rychle zahojí.“

„Asi ano.“

Zeptal se mne, ve které jsem byl nemocnici, a telefonicky se spojil s mojí postarší mateřskou paní doktorkou. Dlouho poslouchal, co mu povídá. Celou tu dobu se na mne upřeně díval.

„Děkuju vám,“ řekl nakonec. „Děkuju mnohokrát.“

„Neříkejte to mamince, neříkejte jí nic, tak krátce po Ivanově smrti,“ poprosil jsem ho.

„Dobře.“

Řekl, že umělou náhradu kůže raději sundávat nebude, a znovu mne od pasu až po podpaží omotal obinadlem.

„Dostal jste v nemocnici několik injekcí morfinu a v těch pilulkách ode mne je taky morfin,“ řekl.

„Připadalo mi, že jsou dost silné.“

„Pozor na to, Alexandře, mohl byste si vypěstovat návyk, já nežertuju.“

„S tím si poradím.“

Dal mi pilulky na další čtyři dny. Z hloubi srdce jsem mu poděkoval.

„Neberte toho víc, než bude bezpodmínečně třeba,“ poznamenal. „Taky není dobře řídit vůz.“

Zavolał jsem Tobemu do kanceláře, ale nezastihl jsem ho. Prý na sobotu a neděli odjel.

„Přece je teprve čtvrtek,“ namítl jsem.

Prý se vrátí v pondělí.

Čert ho vem, pomyslel jsem si.

Margaret byla „nedostižitelná“.

Bankéř mi nechal vzkaz: „Všechny výdaje spojené s pořádáním dostihu Zlatý pohár krále Alfréda banka proplatí, budeme spolupracovat s paní Benchmarkovou, která cheltenhamské odpoledne organizačně zajišťuje.“

Ať žije Patsy. Bankéře si nadobro ochočila. Dopoledne zvolna uplynulo, naobědval jsem se s maminkou a odpoledne jsem odjel do Lambournu. Dorazil jsem na místo, když tam bylo nejvíc rušno, právě probíhaly večerní stáje.

Emily byla ve svém živlu. Procházela energicky po dvoře, jako obvykle ve světlých jezdeckých kalhotách, úpravná, věcná, dávala pokyny stájníkům, osahávala koním nohy, plácala je po šíji a po zadku, nabízela jim mrkev, dávala jim obecně najevo opravdovou lásku. Krásná zvířata s lesklou srstí si o ni na poděkování třela měkké nosy. Hodnou chvíli jsem ji pozoroval, než si mne povšimla. Uvědomil jsem si, jak dokonale zapadá do svého prostředí, že to je skutečně její živl, bez kterého těžko může být.

Ještě jsem seděl v Ivanově voze, když na dvůr vjel dopravní box a začal vykládat Golden Malta.

Vyšel, svaly se mu chvěly, a opatrně kladl kopyta na rampu. Vypadalo to krkolomně, povážlivě. Jakmile však vykročil na dvůr, pohyboval se s plavnou dokonalostí, nohy jak baletka, tmavá srst mu zářila ve večerním slunci jako temný oheň. Z každého pohození ušlechtilé hlavy bylo cítit sebevědomí skvělého plnokrevníka.

Člověk se neubráníl pohnutí. Kůň mi dvakrát dovolil, abych ho odvedl do mlhavých dálek, důvěřoval mi.

Když jsem se na něho díval, jak skvěle se vrací, žasl jsem nad svou troufalostí.

Vystoupil jsem z vozu. Emily mne zahlédla a přešla ke mně. Dívali jsme se pak společně, jak koně vodí dvakrát kolem dvora, aby se mu po stísněném převozu uvolnily svaly.

„Vypadá skvěle,“ řekl jsem.

Emily přikývla. „Zdá se, že mu ta změna prospěla.“

„Jak bude v sobotu?“

„Ostudu si neudělá,“ řekla uvážlivě, ale hlas se jí stejně lehce chvěl vzrušením trenéra, který tuší šanci ve velkém dostihu. Šli jsme dovnitř, do domu. Neměla náladu na to, aby se zabývala něčím tak přízemním, jako je příprava večere, a já na to neměl sílu.

Jedli jsme chleba se sýrem.

V deset hodin se šla podívat na dvůr ke stájím, aby se přesvědčila, že jsou její svěřenci dobře zaopatření na noc. Šel jsem za ní. Nerozhodně jsem se zastavil a zadíval se ke hvězdám a k měsíci, stoupajícimu na nebi.

Když došla ke mně, řekl jsem: „Emily, nepůjčila bys mi prosím koně?“

„Kterého koně?“ zeptala se zmateně.

„To je jedno.“

„Ale... nač?“

„Chtěl bych...“ Jak to vysvětlit? „Chtěl bych si vyjet na planiny... být sám.“

„Teď hned?“

Přikývl jsem.

„Musím říct, žeš byl dnes večer mimořádně mlčenlivý.“

„Některé věci si člověk musí řádně promyslet.“

„Takže jde o sto dvacátý první žalm?“

„Prosím?“

„Pozvedám své oči k horám, odkud mi přijde pomoc?“

„Em!“

„Místo hor ti musí postačit planiny.“

Porozuměla mi zcela. Neměl jsem slov.

Bez dalších otázek a řečí šla do sedlovny a vynesla odtamtud sedlo a uzdu. Pak přešla dvůr k jednomu ze stání a rozsvítila v něm.

Šel jsem za ní.

„Tohle je taky Ivanův kůň. Není nijak slavný, ale je to hodné zvíře. Předpokládám, že teď patří mně, ale ty, jako vykonavatel Ivanovy poslední vůle, máš plné právo si na něm vyjet... jen prosím tě nedopust, aby ti utekl.“

„Dobře.“

Rychle, zručně koně osedlala a přitáhla obříšník.

„Počkej ještě chvíli,“ řekla a odešla do domu. Vrátila se s bezpečnostní helmou a prošívanou bundou.

Zadívala se na moji bavlněnou košili. „Bude tam zima.“

Přidržela mi bundu. Počínala si opatrně, ale stejně to bolelo.

„Olivera Grantchestera ať vezme čert!“ prohlásila.

„Em... Jak ses to dozvěděla?“

„Volala mi dnes Margaret Mordenová a ptala se, jak ti je. Všechno mi řekla, myslela, že už to vím.“

Dala koni uzdu a věcně mi pomohla do sedla. Podávala mi helmu, ale nic nenamítala, když jsem zavrtěl hlavou. Věděla, že mám rád vítr a že se nechystám cválat.

„Děkuju ti, Em,“ řekl jsem.

Pochopila, že jí děkuju jaksi obecně.

„Tak už jeď,“ řekla.

Tady možná kdysi stál král Alfréd, pomyslel jsem si, když jsem koně zadržel po pomalé jízdě do mírného vrchu směrem od Lambournu.

Stáli jsme na nejvyšším bodě planin, odkud bylo vidět na východ, do údolí, kde se krajina svažovala k Temži. Za doby krále Alfréda se po řece nikdo neplavil, do jejích zákutí se jen vlévaly potoky a říčky z oblasti Cotswoldsu, aby s ní plynuly do Severního moře.

Král Alfréd byl myslitel, diplomat, básník, válečník, stratég, historik, pedagog a zákonodárce. Přál jsem si mít aspoň zrunko jeho moudrosti. Král Alfréd však žil v tomhle kraji před více než jedenácti sty lety, kdy zlo sice mělo stejnou tvář jako dnes, ale vše ostatní bylo jiné.

Zvláštní, když si člověk uvědomí, že pivo se od těch dob změnilo nejvíce. Pivovar nesoucí jeho jméno vařil týž mok, který živil a utěšoval lid krále Alfréda.

Ivanův kůň kráčet zvolna dál, bez cíle, bez pokynů, jen tak, do neznáma.

Jasně nebe a slabé měsíční světlo byly staré miliony věků. Závany pozemského větru mi čechraly vlasy.

Představa nekonečnosti času dokáže zchladit každou horečku, pokud to člověk připustí.

Člověk se možná poučí, že i prohra může být snesitelná, ba dokonce se smíří i s tím, že udělat vše vždy nestačí.

Dojeli jsme k vykotlanému, padlému stromu, přes který mnozí trenéři nechali skákat mladé koně, nováčky. Sklouzl jsem z Ivanova koně, aby si odpočinul, sedl si na poražený kmen a držel otěže lehce v ruce. Kůň sklonil hlavu a klidně se popásal. Bylo mi milé, že je se mnou. Nezávazné přátelství s prastarým světem přírody.

Způsobil jsem si víc bolesti, než jsem dokázal snést. Nezbyvalo než se smířit s tím, že to bylo nadarmo.

Od chvíle, kdy mne zavekli do Grantchesterovy zahrady, uplynulo pět dní. Pět dní uběhlo od okamžiku, kdy mi Jazzo se svými boxerskými rukavicemi a dokonalou technikou přerazil žebra. Udeřil mne takovou silou, že jsem se při vzpomínce na tu ránu ještě otřásl. Bolelo mě skoro všechno. Nemohl jsem se tehdy bránit, ani uhýbat jsem nemohl, a taková bezmocnost se těžko snáší. Můžu si ulevit, můžu ho proklínat. Je to bastard. Bastard. Moc mi to nepomohlo. Zlomená žebra bodají nepřetržitě, jako dýka. Je lepší nekašlat. A ten gril...

Zadíval jsem se na věčné, tiché planiny.

Příliš dlouho jsem se přemáhal a snažil se chovat, jako by se nic nestalo, i když mi pomáhaly prášky, bylo toho příliš. Nechtěl jsem se poddat opilé netečnosti, dokud se mi kůže nezahojí, ale představa takového polobdění byla lákavá. Já si však nepřál obluzení, ale sílu, víc síly, než jsem dokázal v sobě bez velkého úsilí najít. Kůň se pásl, chroustal trávu a uzda mu zvonila.

Počínal jsem si nerozumně.

Měl jsem Grantchesterovi říct, kde seznam je. Ačkoli kdo ví, co by se bylo stalo, kdybych mu to řekl, sotva jsem na zahradu přišel, stejně by mne nenechal jen tak odejít. Viděl jsem na něm, jakou sadistickou rozkoš cítí... Věděl jsem, že Bernie doznal na policii, že Grantchester Normana Quorna páčil navzdory tomu, že by mu zoufalý ředitel řekl cokoli, jen aby pálení ušel. Grantchesterova rozkoš z Quornova utrpení způsobila Quornovu smrt... možná na infarkt, možná na mozkovou mrtvici nebo šok. Vlastní sadismus Grantchestera připravil o informaci, o kterou usiloval. To bylo to jediné, z čeho jsem se mohl těšit.

Chudák Norman Quorn, mírumilovný defraudant, pětadesátiletý a vyděšený k smrti.

Mně bylo dvacet devět let... byl jsem vyděšený... nerozumný... a unikl jsem smrti včas. Vyvázl jsem s několika pruhy popálenin prvního, druhého a třetího stupně. Ty se zahojí. Vyvázl jsem, abych zjistil, že snášet to popálení bylo prázdné gesto. To, co Norman Quorn svěřil své sestře v té osudné obálce, nevedlo nikam, nebyla to mapa ostrova pokladů, k penězům zcizeným z pivovaru cestu neukázala.

Musel jsem si přiznat, že jsem se nechal pálit, jen abych si zachoval hrdost.

Horší bylo přiznat si, že to k ničemu nevedlo.

Bylo nezbytné si to přiznat. Život musí jít dál.

Vstal jsem, celý ztuhlý, a chvíli jsem šel a koně vedl.

Život musí jít dál.

Kdybych byl ve Skotsku, vylezl bych na skálu a hrál na dudy tak dlouho, až bych ze sebe vyhrál všechno zklamání a bolest, jak to Skotové vždy během svých bouřlivých dějin dělali. Ale... postačil by na to žalozpěv? Variace pibrochu by oplakaly raněného, ale já potřeboval víc – potřeboval jsem sílu, něco, co by mi nařídilo: Nenaříkej, co se stalo, stalo se, můžeš si za to sám. Jdi, vytáhni barvy a maluj.

Až se vrátím do hor, budu hrát břeskne pochody.

Chvíli jsem jel v sedle, chvíli šel, a noc mi přinášela útěchu. Když se na obzoru ukázalo mlhavé světlo rozbřesku, obrátil jsem koně zpět, k západu, a nechal ho kráčet, jak sám chce, až jsme došli na místa, kde jsem to znal. Zamířili jsme k domovu.

15

Lambourn, v pátek ráno, u Emily.

Zatelefonoval jsem Margaret Mordenové.

Ne, nikdo nevymyslel nic nového, nikdo neví jak na to, aby se peníze našly. Pokud je klíč v seznamu, nedokázali ho zatím rozluštit, ale...

„Byla to klamná naděje,“ řekl jsem. „Je to k ničemu. Už se tím nezabývejte, vzdejte to.“

„Takhle nemluvte!“

„Ne, to je v pořádku, vážně. Přijedete na dostihy?“

„Pokud chcete...“

„Samozřejmě, že chci, bez vás by to nebylo ono.“

„Bez vás by to nebylo ono.“

„Jste skvělá,“ dal jsem se do smíchu. „Kdepak, naše zásluhy nikdo neocení.“

„Řekla bych, že už jste na tom líp.“

„Ujišťuju vás, že jsem v pořádku.“

Nadnášelo mne kouzlo kouzelné pilulky. Občas se člověk vznášet musí.

Zatelefonoval mi inspektor Vernon. „Oliver Grantchester...“

„Co s ním?“

„Někdo ho minulou sobotu v jeho garáži surově zkopal... jak víte.“

„Chudák.“

„Zkopala ho ta vaše slečna?“

„Inspektore,“ namítl jsem trpělivě, „přece jsem v tu dobu ležel v tom bazénku. Jak to mám vědět?“

„Mohla vám něco říct.“

„Neřekla... ostatně zásadně neopakuju, co mi někdo důvěrně sdělí.“

Po krátké odmlce řekl: „V pořádku.“

Usmál jsem se. Musel to poznat, když jsem promluvil. Řekl jsem: „Doufám, že na tom je chudák pan Grantchester hodně špatně.“

Odpověděl přísně: „Mohu vám sdělit mimo záznam, že utrpěl tak těžké zhmoždění varlat, že bylo třeba je... hmm... chirurgicky odstranit.“

„To je neštěstí,“ vydechl jsem spokojeně.

„Pane Kinlochu!“

„Moje slečna odjela do zahraničí a už se nevrátí,“ řekl jsem. „Zbytečně byste po ní pátrali. Ostatně jistě by na nikoho nezaútočila.“

Vernona jsem nepřesvědčil. Neměl však žádné svědky ani důkazy. Neznámý útočník zřejmě unikne spravedlnosti.

„Hrozné,“ poznamenal jsem.

Tušil jsem ovšem, že až se Chris dozví o kastraci Olivera Grantchestera, naučtuje mi příplatek. Zaplatím rád.

Řekl jsem Vernonovi: „Vyřídte Grantchesterovi, že mu přeju jako eunuchovi všechno nejlepší.“

„Jste cynik.“

„Nepovídejte!“

Díky zázračnému prášku jsem asi tři až čtyři hodiny spal. Ráno bylo na dvoře živo jako obvykle. V poledne mne zaměstnali jako děvečku pro všechno, na to jsem byl taky zvyklý. „Zaběhl“ jsem do vesnice pro to a ono, odnesl jsem vzorky krve k veterináři, přinesl jsem věci z opravy kožedělných výrobků. Navečeřeli jsme se s Emily a vyspali se spolu. Tentokrát už jsem v sobě našel potřebnou energii. Emily mi pak ležela v náručí. Řekla, že jí srdce krvácí.

„Nad čím?“

„Nad tím, jak se snažíš být dobrý manžel.“

„Ale já přece jsem...“

„Ne.“ Políbila mne na rameno. „Víš dobře, že sem nepatříš. Stačí, když se tu sem tam ukážeš.“

Patsy se ujala organizace dostihového dne. Domluvila, co bylo třeba s lidmi, kteří stavěli stany, a s dodavateli občerstvení. Všichni se jí snažili vyjít vstříc. Stovce pozvaných podnikatelů – věřitelů, dodavatelů, nájemců – se dostalo na Patsyin rozkaz skvělého uvítání, pití dostali, kolik chtěli, dostihový program zadarmo a vstupenky do všech vyhrazených prostor tribuny. Dostali taky fotografie, oběd a odpolední čaj s pohoštěním.

Cheltenhamské závodíště projevilo vůči Pivovaru krále Alfréda mimořádnou ochotu, jednak z prozíravosti, jednak z úcty k památce lorda Ivana. Neopomněli žádnou výsadu a zdvořilost vůči svému hlavnímu sponzorovi dne. Členové výkonného výboru závodíště se doslova předháněli, aby se Patsy zavděčili. Patsyina společenská dovednost byla věru k nezaplacení.

Přidělili Patsy druhou nejlepší lóži pro sponzory na hlavní tribuně (první nejlepší byla jen pro korunované hlavy a jejich rodiny).

Patsy uspořádala ve své lóži intimní oběd pro svoji nevlastní matku, moji maminku, aby se Ivanova vdova mohla radovánek účastnit a přitom si zachovat soukromí.

Čekal jsem na maminku u klubového vchodu a dovedl ji do Patsyiny lóže. Patsy ji hezky přivítala a políbila. Byla oblečená v tmavošedém na znamení smutku, a kolem krku měla drahý, pestrý šátek. Chovala se vážně a energicky, vládla všemu velmi dovedně.

Za Patsy stál Surtees. Do očí se mi nepodíval. Přeshlapoval z nohy na nohu, maminku krátce políbil a celkově se choval, jako by byl nejraději neviditelný.

„Nazdar, Surteesi.“ Provokoval jsem ho.

Mlčky, bezmocně se na mne zadíval, a ustoupil o dva kroky zpět. To je změna, pomyslel jsem si s uspokojením.

Patsy se na nás nechápavě zadívala. Později odpoledne se mne zeptala: „Cos řekl Surteesovi? Odmítá o tobě mluvit. Kdykoli se o tobě zmíním, odejde pod nějakou záminkou z místnosti. Já tomu nerozumím.“

„Dohodli jsme se se Surteesem na tom, že se nebudeme dohadovat, že o věcech pomlčíme.“

„O čem?“

„Pokud jde o mne, tak o jeho chování na zahradě Olivera Grantchestera.“

„Nemyslel to tak.“

Měl jsem v živé paměti, jak Surtees ponoukal Jazza, aby na mne šel ještě víc tvrdě, ačkoli do mne Jazze tak jako tak mlátil, co síly měl. Surtees to myslel doopravdy, mstil se mi za to, jak jsem ho pokořil v Emilyiných stájích.

„Hodnou chvíli jsem věřil, že na mne do Skotska poslal ty loupežníky Surtees,“ řekl jsem. „Myslel jsem, že jim jde o pohár krále Alfréda.“

To jí otřásl. „Jak tě to napadlo?“

„Protože řekl: příště budeš kvílet.“

Oči jí potměněly. Řekla zvolna: „To se zmýlil.“

Pokrčil jsem rameny. „Vyprávělas každému na potkání, že jsem pohár ukradl. Surtees tomu pochopitelně věřil.“

„Ty bys přece nic neukradl.“

Řekla to s hlubokým přesvědčením. Zeptal jsem se s trpkostí: „Od kdy si tím jsi tak jistá?“

Neodpověděla mi přímo, ale obnažila svůj léta trvajících, ochromujících strach. Řekla: „Byl by ti dal cokoli.“

„Ivan?“

Přikývla.

„Jenže já bych nikdy nepřijal nic, co by mělo patřit tobě.“

„Jenže to já nevěděla.“ Odmlčela se. „Nenáviděla jsem tě.“

Víc už nepřiznala, neospravedlňovala se. Tehdy v zahradě však řekla, že jsem její bratr, a v bance se omluvila. Možná, že skutečně došlo k zásadní změně.

„Asi... možná už je na to pozdě...“ Větu nedořekla. Bylo to konstatování, ničeho se nedoprošovala.

„Smažme, co bylo,“ řekl jsem, „pokud souhlasíš.“

Jakmile se dostavil On sám se svojí hraběnkou, aby mamince dělali společnost, šel jsem dolů do stanu s občerstvením podívat se, jak to tam probíhá. Nálada byla skvělá navzdory potížím, se kterými se pivovar potýkal.

Margaret Mordenová mne uvítala vřelým objetím, jaké by bylo v úředním styku nemístné, ale při dostihových radovánkách bylo zcela na místě. Byla v bledě modrém, po boku důstojného chotě. Prý o koních neví zhora nic, ale vsadí si na Golden Malta.

Zadávala se na konec stanu, kde velela Patsy, po boku nikoli Surteese, ale věrného poddůstojníka Desmonda Finche.

Obrátil jsem se k Margaret: „Myslím, že Patsy bude výborná ředitelka pivovaru. Je rozená organizátorka, mnohem lepší, než byl její otec. Ivan byl svědomitý a čestný. Patsy to umí s lidmi, dělají, co jí na očích vidí... odhadl bych, že pivovar zachrání před bankrotem dřív, než byste čekala.“

„Snad jste jí neodpustil?“

„Neřekl jsem, že jí odpouštím, říkám jen, že je dobrá organizátorka.“

„Poznám na vás, jak to myslíte doopravdy.“

Usmál jsem se do jejích bystrých očí. „Víte, co bych rád věděl a co vy byste mi mohla zjistit? Jestli ta zpronevěra byla Grantchesterův nápad nebo jestli se o ní dozvěděl jen náhodně a naboural se do toho. Ptám se jen tak ze zvědavosti.“

„Na to vám tedy můžu odpovědět hned. Od začátku to byl Grantchesterův nápad. Norman Quorn se pak ale pokusil nechat si všechno pro sebe. Podcenil sílu a krutost svého společníka.“

„Jak to víte?“

„Řekl mi to ten skrček, Desmond Finch. Trochu jsem na něho zatlačila, řekla jsem, že jako zástupce ředitele musel vědět, že v účetnictví není všechno, jak má být. Začal mi horlivě vysvětlovat, jak si mu Norman Quorn nešťastně stěžoval, jak mu plakal na rameni. Myslím... ačkoli to těžko dokážeme, leda že by se Grantchester přiznal, čemuž nevěřím...“

„Není už takový chlap, jak býval,“ zamumlal jsem.

Margaret mne buď neslyšela, nebo nepochopila, jak to myslím. Řekla: „Předpokládám, že Norman Quorn řekl v dobré víře Ivanovu věrnému příteli a právníkovi, Oliveru Grantchesterovi, jak by se člověk mohl snadno obohatit při dnešních možnostech elektronického převodu velkých finančních částek. Myslím, že se takovými možnostmi pak zabývali společně. Provedli nejdřív lehkou rozcvičku, a když jim vyšla, dali se do toho doopravdy. V poslední chvíli se pak Quorn pokusil z toho vycouvat.“

„Nevycouval,“ řekl jsem. „Ty peníze skutečně zpronevěřil a ještě se pokusil vyšachovat svého společníka.“

„Oba se pokusili o totéž,“ přikývla.

Popíjeli jsme nasládlé šampaňské. Patsy zbytečně nerozhazovala.

Povzdechl jsem si: „Škoda, že tu není Tobe.“

Margaret řekla váhavě: „Nesnesl pomyšlení, že nám ten seznam nepomohl najít peníze, když jste kvůli tomu musel tolik vytrpět.“

„Vyřídte mu, ať není měkota.“

Zničehonic se předklonila a políbila mne na tvář. „Alexander Kinloch zaručeně měkota není,“ řekla.

On sám a já jsme jako vykonavatelé poslední vůle stáli bok po boku při sedlání a dívali se, jak Emily připevňuje Golden Maltovi dostihové sedlo.

On sám řekl jako mimochodem: „To víš, řeči se vedou.“

„Jaké řeči?“

„O tom, jak to bylo na zahradě Olivera Grantchestera.“

„Zapomeň na to.“

„Jak myslíš. Těžko ale zabrániš tomu, aby se o tom mluvilo, roznese se to.“

(Měl pravdu, protože jsem zakrátko poté dostal lístek od mladého Andrewa. Psal mi ze školy: „Je pravda, že jsi ležel oblečený jednou v noci teď v říjnu v bazénku se zlatými rybičkami?“

Odpověděl jsem mu stručně: „Ano.“)

Bláznivý, výstřední Alexander. Co na tom? Někdo musí být trochu blázen.

„Alexandře, nechal by ses pálit pro Pýchu Kinlochů?“

„Nešlo přece o ten seznam,“ namítl jsem.

On sám se usmál. Věděl, o co šlo. Byl asi jediný, kdo mne opravdu chápal.

Stáli jsme v padoku vedle Emily a dívali se, jak stájník vodí do kruhu Golden Malta.

Přidal se k nám jeho jezdec v Ivanově dresu, ve zlaté se zelenými kostkami, se zlatou čepicí.

Emily se chovala věčně, nedávala najevo vzrušení, prozrazoval ji jen zrychlený dech. Řekla jezdcí, aby se držel co možná na čtvrté pozici a aby šel dopředu až za posledním obloukem před mírně stoupající rovinkou.

„Nezapomeňte,“ poznamenala, „že v oblouku nepřidá, musíte vydržet, i když to bude těžké, však on se pak ukáže, jestli vy taky. Je skvělý do vršku.“

Koně odešli na dráhu ke startu, a my, On sám, Emily a já jsme šli za maminkou do sponzorské lóže.

Maminka byla v černých šatech, které měla na Ivanově pohřbu, na hlavě velký klobouk s bílou růží. Dívala se na dráhu a tesknila po svém ztraceném druhovi, po spolehlivém, věrném člověku, který jí byl dokonalým mužem.

Byl to Ivanův dostih. Ivanův den. Těžko ji kdo mohl utěšit. Přišla Patsy se Surteesem. Patsy se ke svému manželovi chovala podrážděně a dívala se na něho vystřízlivělými očima. Odhadoval jsem, že jejich manželství těžko vydrží déle než rok. Surtees byl sice vzhledný, ale to natrvalo nestačí, když uvnitř není pranic.

Golden Malt vypadal skvěle, nečekal ho však snadný úkol. Nemalá finanční odměna vypsaná na dostih a navíc trofej, pohár krále Alfréda, byť jen kopie, přilákaly na start vynikající konkurenci. Mezi devíti startujícími známými dobrými steeplery řadili odborníci Golden Malta na čtvrté až páté místo.

Chvilku napětí. Emily se dívala dalekohledem na start bez jediného zachvění. Ostatní z přítomných by to asi nedokázali. Po celý dvoumílový dostih se ani nepohnula.

Byl to dostih, jaké se občas v Cheltenhamu odehrávají, kdy koně běží stále v sevřeném poli a pole se nerozpadne ani na překážkách, ani na nerovném terénu. Nedošlo k žádnému pádu. Obecenstvo řvalo tak, že nebylo slyšet hlas komentátora z tlapačů. Golden Malt vyběhl z posledního oblouku na čtvrté pozici a vyběhl si do kopce pro vítězství.

Emily odložila dalekohled a bez dechu přihlížela.

On sám řval z plných plic a maminka si držela ruce na srdci.

Patsy mumlala: „Přidej, přidej!“

Tři koně proběhli kolem cílového sloupku současně.

Pouhým okem člověk nepoznal, čí hlava byla nejvíc vpředu. Všichni jsme sešli k odsedlávání prvních tří.

Těžko jsme tajili napětí, co ukáže cílová fotografie.

Výsledek oznámil neosobním hlasem komentátor.

„Vítěz je číslo pět.“

Číslo pět – Golden Malt.

Všichni jsme líbali jeden druhého. Patsy se na mne hezky, prostě usmála, bez špetky jedu. Emily zářily oči jako hvězdy.

Patsy rozhodla, že trofej majiteli vítěze předá maminka jako Ivanova žena. Tak se stalo, že při slavnostním ceremoniálu předávala maminka repliku Poháru krále Alfréda Emily za obecného jásootu davů a blyštění blesků kamer.

Ivanovi by se to líbilo.

Ráno jsme s maminkou poklidně snídali a četli si blahopřejné články v novinách, když zavolal strýc Robert a spustil poplach.

„Nevím, co právě děláš,“ řekl, „ale okamžitě toho nech. Volal mi Jed. Je úplně nepříčetný. Památkáři přepadli tvoji chalupu, vpadli tam s motykami, lopatami a detektory kovů a prý to tam všechno rozkopali. Jed jim řekl, že narušují soukromé vlastnictví, ale nehnulo to s nimi. Nehnou se odtamtud. Velí jim Zoe Langová, oheň v očích, jako by vedla svatou válku.“

„Řekl Jed, že tam ještě jsou? Ted?“

„Právě že ano, prý tam hodlají být celý den a všechno kolem tvého domku překopat. Jed mě prosil, ať tam okamžitě letím.“

„Chceš, abych letěl s tebou?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě, že ano,“ zařval. „Sejdeme se na letišti co nejdřív, jak to stihneš.“

Vysvětlil jsem mamince, že musím pryč. Odevzdaně si povzdechla, a abych prý dojedl topinku.

Zasmál jsem se, objal ji, a sehnal si taxikáře, ochotného se mnou jet na letiště v nedělní dopoledne.

On sám přecházel na domácích odletech sem a tam, až z něho šel strach. Podařilo se nám stihnout letadlo do Edinburgu, kde už na nás čekal s vrtulníkem pilot, který už jednou v horách před mým domkem

úspěšně přistál.

Když jsme doletěli na místo, hlouček lidí pod námi se rozprchl jako mravenci, když na ně člověk stříkne sprej proti hmyzu. Rotor se zastavil, mravenci se vrátili. V čele hloučku kráčel Jed a jemu v patách Zoe Langová.

„Jak se opovažujete...“ zahromoval On sám na fanatickou dámu.

Vzpřímila záda, jako by chtěla vyrůst. „Tato salaš,“ prohlásila, „patří národu stejně jako hrad.“

„To tedy ne,“ zaburácel strýc rozzuřeně. „Patří k mému soukromému sídlu.“ Jed obracel oči v sloup.

Tuto při rozhodne dříve či později soud, pomyslel jsem si. V ten okamžik mi ale památkáři ničí domov hůř, než mi ho zničili moji čtyři loupežníci. Všude byly vykopané jámy a u každé jámy ležely plechovky od cocacoly a různé jiné kovové odpadky.

V pobožené části kamenného stavení, kde stály nádoby na odpadky, vykopali hlubokou jámu a pec na chleba povalili. Tam, kde jsem nechával auto, byla půda jako přeoraná a povalovaly se tam všelijaké kovové předměty, většinou staré nářadí.

Otřesený rozsahem té spouště jsem se odpojil od Něho samého a Zoe Langové a šel se podívat dovnitř do domku, kolik tam nadělali škody. K mému údivu a úlevě skoro žádnou. Vypadalo to tam uklizené.

Obraz, zabalený do prostěradla, stál na stojanu. Domek si průzkumná četa patrně nechávala až na konec.

Šel jsem si postěžovat Zoe Langové na ničivou činnost jejích pracovníků, kopajících jámy jednu za druhou, když vtom mi zabzučel mobilní telefon. Nosil jsem ho ze zvyku stále u sebe. Zabzučel tiše, ale naléhavě.

Neslyšel jsem ve sluchátku skoro nic, jen praskání, protože kolem mne byl hluk, hučely detektory, kopáči na sebe křičeli, nebylo slyšet nic, jen nesrozumitelný slabý hlas. Uchýlil jsem se do domku a zavřel za sebou dveře.

Hlasitě jsem promluvil do telefonu: „Ať jste kdo jste, musíte křičet.“

Bylo slyšet zapraskání. Pak jediné slovo: „Tobiáš.“

„Tobiáš?“ nechtěl jsem věřit svému sluchu. Zapraskání.

Pak se sotva slyšitelně ozvalo: „Našel jsem je.“ Zapraskání.

Znovu Tobiášův hlas: „Alexandře, našel jsem ty peníze!“

K neuvěření.

„Jsi tam?“ ozval se znovu.

Křikl jsem: „Ano. Odkud voláš?“

Praskot. „Z Bogoty, z Kolumbie.“

To snad nemůže být pravda. Najednou praskání utichlo a já Tobiáše slyšel zcela zřetelně.

„Všechny ty peníze jsou tady. Přišel jsem na to náhodou. Konto je na tři jména, ne jenom na jedno. Jméno jedné osoby a dvou společností. Vyplňoval jsem dotazník a napsal tam všechna tři jména omylem, a najednou jako když mávne kouzelným proutkem, Sesame, otevři se, a hned že prý očekávají další příkazy. Peníze se vrátí do Readingu příští týden.“

„To snad není možné! Myslel jsem, že jsi někam odjel jen tak, na sobotu a neděli.“

Dal se do smíchu. „Letěl jsem do Panamy. Elektronicky jsme se nemohli hnout z místa, tak jsem zkusil praštit pěstí do stolu... stopa vedla do Bogoty.“

„Tobe...“

„Na brzkou shledanou.“

V telefonu to znovu začalo praskat. Vypnul jsem ho. Najednou jako kdyby se mi „podlamovala kolena“.

Nikdy dřív jsem na to nevěřil.

Po chvíli jsem šel a sundal prostěradlo z obrazu. I mně samotnému připadalo plátno působivé, jako by zaplnilo celou místnost.

Očekával jsem, že jestli plátno za něco stojí, poznám až po určitém časovém odstupu, ale síla záměru jako by ze mne udělala svůj nástroj a uspěla. Obraz možná nikomu nepřidá na pohodě v duši, ale nikdo na něj hned tak nezapomene.

V uplynulých týdnech jsem namaloval obraz, našly se zpronevěřené peníze a já zjistil, co vydržím, do jaké hloubky dokážu sám v sobě dojít.

Sprátelil jsem se s Tobem, Margaret a Chrisem. Spal jsem s Emily a zjistil, že naše manželství potrvá tak dlouho, dokud ji to bude těšit.

Uzavřel jsem smír s Patsy.

To všechno stálo za to.

Vyšel jsem na nejistých nohách ven a došel k Němu samému a Zoe Langové. Ještě se zuřivě, byť zdvořile dohadovali.

On sám se přestal hádat, jako když utne. Z toho, jak se tvářím, poznal, že se něco děje.

„Co je?“ zeptal se.

„Ty peníze se našly.“

„Jaké peníze?“ ozvala se Zoe Langová.

On sám jí neodpověděl. Díval se upřeně na mne. Uvědomil si, že to, za co jsem zaplatil, se zázračně vrací.

Zoe Langová usoudila, že jsem nejspíš našel nějaký poklad v domku a vydala se tam podívat.

„Tobiáš našel ty peníze v Bogotě,“ řekl jsem.

„S pomocí seznamu?“

„Ano.“

On sám projevoval radost stejně jako já, jen pohledem. Nejásal nahlas, jen oči mu teple zářily.

„Jílec Charlese Edwarda je nepodstatný,“ řekl. Zadívali jsme se na odhodlané, důsledné hledače. V tu chvíli žádný z nich nebyl s detektorem poblíž skrytého pokladu, ale jestli vytrvají, můžou uspět. Poklad měli na dosah, jámy vykopali velmi blízko.

Pomyslel jsem si ještě, že mne nebudou pálit, aby ze mne dostali, kam jsem poklad skryl, Zoe Langová určitě zápalkou neškrtně. Nebylo by však příjemné, kdyby Grantchester byl ona.

„Najdou to, Ale?“ zeptal se strýc.

„Mrzelo by tě to hodně?“

„To víš, že ano. Ta ženská by byla na koni.“

Řekl jsem: „Pokud vytrvá... tak to najde.“

„To snad ne, Ale!“

„Schoval jsem to před zloději, ne před fanatickou ženskou, která hoří pro věc. Až to ti její pochopové vzdají, začne myslet.“

Zatím vychází z předpokladu, že má co dělat s jednoduchými mozky, s tvým a mým. Trpí sebeklamem vysoce inteligentních jedinců, kteří věří, že jsou chytřejší než všichni ostatní.“

„Jenže ty nemáš jednoduchý mozek.“

„To ona neví. Ostatně mám mozek jednodušší než ona. Jílec dřív nebo později najde. Můžeme se vzdálit, abychom nebyli u toho, až bude vítězoslavně jásat.“

„Utéct z bitvy? To nikdy!“ vyhrkl pohoršeně. „Porážka je možná neodvratná, ale musíme ji přijmout důstojně.“

Tak mluví správný Kinloch, pomyslel jsem si a vzpomněl si na rozžhavený gril.

Zoe Langová vyšla z domku, v ruce detektor, dlouhou černou tyč, na jednom konci kontrolní jednotka, na druhém ploché čidlo.

Když k nám došla, ani se na Něho samého nepodívala.

Promluvila na mne: „Vy mi nezažete,“ řekla hlasem staré ženy.

„Nepochybuj o tom, že lhat dovedete, ale tentokrát mi odpovíte podle pravdy.“

Neodpověděl jsem. Považovala moje mlčení za souhlas.

Právem.

Řekla: „Viděla jsem ten obraz. Maloval jste to vy?“

„Ano.“

„To vy jste schoval jílec?“

„Ano.“

„Je někde tady? V tomhle stavení? Najdu ho?“

Po krátkém zaváhání jsem řekl: „Ano... a ano.“

Strýc se nadechl, chtěl vznést námitky. Zoe Langová se na něj podívala a vrazila mu detektor do ruky.

„Nechte si svůj jílec,“ řekla. „Už ho nebudu hledat.“

On sám se na ni zmateně a nechápavě díval. Zoe Langová nařídila svým asistentům, aby všechny hledače svolali, že se odjíždí.

„Ale paní doktorko...“ ozval se jeden z asistentů.

„Jílec tu není. Jedeme domů.“

Dívali jsme se, jak sbírají lopaty, krumpáče a detektory a jak všechno odnášejí do dodávky. Když odešli, obrátila se Zoe Langová znovu k Němu samému: „Copak jste nic nepochopil?“

„Upřímně řečeno, ne.“

„Neviděl ten obraz,“ poznamenal jsem.

„Ach tak.“ Zamžikala. „Má jméno? Jmenuje se nějak?“

„Portrét Zoe Langové.“

Z očí jí zvolna po vrásčitých tvářích stékaly slzy. Předpověď Jedovy ženy Flory se naplnila.

„S vámi bojovat nebudu,“ řekla Zoe Langová. „Zajistil jste mi nesmrtelnost.“

Když svým malým bílým vozem odjela, On sám si dlouze prohlížel obraz.

„Říkala, že nesmrtelnost?“

„To ukáže čas.“

„Výstřední Alexander, který si hraje s barvičkami...“

Usmál jsem se. „Člověk musí být trochu blázen, když je ochotný ke všemu, i k ukrytí pokladů.“

„Ano. Kde je to?“

„Takže tedy – když jsi mi před lety jílec svěřil do úschovy, první, na co jsem pomyslel, jsou detektory kovů, protože ty objeví zlato snadněji, než kterýkoli jiný kov. Zvažoval jsem proto, kam jílec schovat před detektory, což vlastně ani nejde uskutečnit, leda bys vykopal jámu hlubokou aspoň dva a půl metru...“

Schovat něco pod vodou není k ničemu, protože voda nevytváří bariéru.“

„Jaký je vlastně princip takového detektoru?“ zeptal se On sám.

„Jak je na konci tyče taková ta placka... tak v té je stočený velmi tenký drát. Když zapneš nahoře tu škatuli, ve které jsou baterky, vznikne v tom tenkém drátě vysokofrekvenční střídavý proud, který následně vytvoří oscilující magnetické pole, a to přenesení ten proud na jakýkoli kovový předmět v těsném okolí, čímž se zvýší oscilace v tom stočeném drátě, čímž vznikne takový vysoký pískavý zvuk... to je zjednodušený výklad.“

„Nestačil jsem tě sledovat,“ postěžoval si On sám.

„Já si to musel najít a přechyst si to, není to jednoduché, člověk tomu jen tak snadno neporozumí.“

Rozhlédl se po hromádkách kovových odpadků.

Ušklíbl jsem se.

„Ano, správně, zakopal jsem tu spoustu harampádí, abych hledače pokladů zaměstnal.“

„Alexandre!“

„Byla to klukovina, ale já prostě neodolal. Zakopal jsem ty věci před pěti lety. Dnes bych to už asi neudělal.“

„Kde je ten jílec?“

„Tam, kam jsem ho schoval tehdy, když jsi mi ho svěřil.“

„Kde je to?“

„Obecně se vypráví o zakopaných pokladech, proto jsem tenhle nezakopal.“ Napjatě se na mne díval.

Řekl jsem: „Detektor vůbec nejvíc poplete hliníková fólie. Vzal jsem tedy jílec a zabalil ho do několika vrstev fólie, pěkně volně, až z toho byl balík velký jako polštář. Pak jsem vzal režné plátno, na jaké maluju, napustil ho šepsem, aby ztuhlo a nepropouštělo vodu. Pak jsem to natřel akrylovou Sienou, tmavohnědou, taky nepropustnou.“

„Pokračuj,“ řekl, když jsem se odmlčel. „Co pak?“

„Pak jsem ten hliníkový balík omotal tím impregnovaným plátnem a naplácal na to dobré lepidlo, aby se to nerozbalilo. Pak jsem na to celé přilepil kusy kamene. A pak... čím víc kovu takovému detektoru nabídneš, tím snadněji ho popleteš, přilepil jsem proto nakonec jílec na takové místo, kde je kolem dokola kovu spousta...“

„Přece vykopali i tu starou pec a jílec v ní nebyl,“ namítl.

„Řekl jsem, že jsem jílec nezakopal. Přilepil jsem ho na skálu.“

„Cože?“

„Přilepil jsem kamení na kamení a ještě na to další kameny, na skále bys to nerozeznal. Chodím se na to občas dívat. Ani se to nehne.“

Podíval se na detektor, který držel v ruce.

„Obrat ho vzhůru nohama,“ poradil jsem mu.

Poslechl a zamával plochým koncem ve vzduchu.

„Tak, a teď to zapnu.“ Což jsem udělal. „A nyní, můj lorde,“ řekl jsem pobaveně, „kráčeji za mnou.“

Nešel jsem ke skále, jak zřejmě očekával, ale do své primitivní garáže s plechovou střechou.

Detektor obrácený vzhůru nohama nepřestával pískat.

„Jdi až tamhle dozadu a tam zůstaň stát,“ řekl jsem. „Na tom místě uslyšíš kvílení nerozlišitelné od jiného, ale bude to skutečné kvílení Pýchy Kinlochů. Je přilepená ke skále nad plechovou střechou, tam, kde střecha ke skále přiléhá. Stůj, kde jsi. Máš jílec obřadního meče prince Charlese Eduarda Stuarta přímo nad hlavou.“

